

FRYSKE AKADEMY

Genealogysk Jierboek 2021

2020

2019

2018

2017

2016

2015

2014

2013

2012

2011

2010

2009

2008

afûk

Genealogysk Jierboek 2021

FA nr. 1132

Genealogysk Jierboek 2021

© 2021 Fryske Akademy (Postbus 54, 8900 AB Ljouwert)

Basis foarmjouwing: Roelof Koster BNO, Mildaam

Afûk, Postbus 53, 8900 AB Ljouwert

NUR 680

ISSN 0928-0480

ISBN 978-94-93159-76-1

Neat út dizze útjefte mei op hokker wize dan ek fermannichfâldige wurde sûnder dat dêr skriftlike tastimming fan de útjouwer oan foarôf giet.

De redaksje kin net oansprutsen wurde op ynhâld of strekking fan ûndertekene stikken.

www.afuk.nl

www.fryskeakademy.nl

ûnder redaksje fan YPE BROUWERS, HARMEN FOEKEMA, JELLE DE JONG,
ANNE HIELKE LEMSTRA EN PIETER NIEUWLAND
heraldysk meiwurker: RUDOLF J. BROERSMA

Genealogysk Jierboek 2021

... *Ynhâld*

Ida Verhaar	Parenteel van Gerrit Robberts Radijs	7
Jan de Vries	Blom Hylpen	45
Jan Borleffs	Het nageslacht van Hillebrand Croes uit Leeuwarden	115
Jan T. Anema	Hibma	135
Fryske Rie foar Heraldyk	Wapenregistraasje	259

... Parenteel van Gerrit Robberts Radijs

Parenteel van Gerrit Robberts Radijs

Gerrit Robberts Radijs leefde in de 16de eeuw in Friesland. De achternaam is opvallend en dat nodigde uit tot een nader onderzoek. Het blijkt een familie vol met predikanten, chirurgijns, deurwaarders, procureurs, advocaten en burgemeesters. Maar ook een moeilijke familie om te onderzoeken, vanwege de verwarrende voornamen. Want de naam Gerrit wordt van vader op zoon overgedragen, maar liefst vier generaties na elkaar. En dat leidt dus tot drie personen die Gerrit Gerrits Radijs heten, die allemaal in Franeker hebben gestudeerd, allemaal in dienst waren van het Hof van Friesland en waarvan er twee ook nog eens substituut procureur-generaal werden. Als dat geen bron van verwarring is! Dat zie je ook terug in diverse geschiedschrijvingen, waarin het niet ongewoon is dat de diverse leden van de familie door elkaar gehaald worden.

De herkomst van de naam Radijs is niet duidelijk. Aan de universiteit van Franeker werd hun naam gelatiniseerd tot Raphanus (de groente radijs). Ook zie je soms rond 1600 de naam als Rodius, Rhodis, Radijs of Radius (straal) terug-geschreven. De familie-overlevering wil dat de Duitse naam von Strahlen gelatiniseerd is tot Radius [Apotheek Radijs – voor een gezond Hoogeveen], maar bewijs is er niet voor gevonden.

Speciale dank gaat uit naar George Schepperle, overleden 2020, die mijn fascinatie voor deze familie deelde. Hij heeft mij op het spoor gezet van een deel van de bronnen die in dit document vermeld zijn.

Eerste generatie

I. Gerrit Robberts Radijs, geb. ca. 1540, predikant te Marssum, overl. febr. 1607; tr. 1. Be(eckyn?) M.; tr. 2. (ondertr. stadhuis Leeuwarden 28 febr. 1601) Rinske Harmens, denkelijk overl. Groningen na 1629.

Gerrit leeft de jaren voor 1581 in Norden, Emderland (Oost-Friesland, nu Duitsland). Het is niet duidelijk of hij daar vandaan komt, of dat hij met zijn gezin daar alleen tijdelijk is. In 1604 spreken zoon Cornelis Gerrits en zijn tegenpartij (de curatoren over Ansck Claes Holst) elkaar tegen: Cornelis meldt dat zijn ouders in Norden in ballingschap leven op de vlucht voor de Spaanse tirannie; zijn opponenten stellen dat zijn ouders in Norden, Emderland geboren zijn.¹

Hoe het ook zij, na de reformatie verhuist Gerrit met zijn gezin vanuit Norden naar de regio Leeuwarden en wordt hij in 1581 predikant te Marssum. In 1592 wordt hij te

oud bevonden voor het ambt; het duurt nog tot 11 juni 1602 voor hij daadwerkelijk met emeritaat kan.²

Van Gerrits eerste vrouw kennen we alleen haar voorletters Be... M..., van een uitgesleten grafsteen in de Jacobijnerkerk in Leeuwarden, waar zij samen met Gerrit begraven ligt.³ Het opschrift:

Ao ...d...emb. sterf d eerbare Be...

M. de huysfro...

mr G... Radys predicant tot Marsum

Ao ...february sterf d eersame

m Gerryt Radijs en legge hier b...

*Grafzerk Gerrit Robberts Radijs
en zijn eerste vrouw
(Friese Memorabilia)*

Onderaan is het alliantiewapen van hun huwelijk afgebeeld, met beider familiewapens – onherkenbaar geworden – via een liefdeslint aan een ring met elkaar verbonden.

In juli 1606 wordt er nog een halfjaar pensioen uitgekeerd aan Gerrit Radijs en op 22 januari 1608 wordt vermeld dat Rins Harmensdr, weduwe van Gerryt Radijs d' olde, steun uitgekeerd krijgt.⁴ Dus Gerrit is tussen juli 1606 en januari 1608 overleden. We weten van de grafsteen dat Gerrit in februari is overleden. Dat moet dus februari 1607 geweest zijn.

Uit het eerste huwelijk:

1. Gerrit Radijs, volgt IIa.
2. Willem Radijs, volgt IIb.
3. Hester Radijs, volgt IIc.
4. Cornelis Radijs, volgt IID.
5. Hilcke Radijs, volgt IIE.
6. Jan Radijs (niet zeker), volgt IIf.
7. Otto Radijs (niet zeker), volgt IIg.

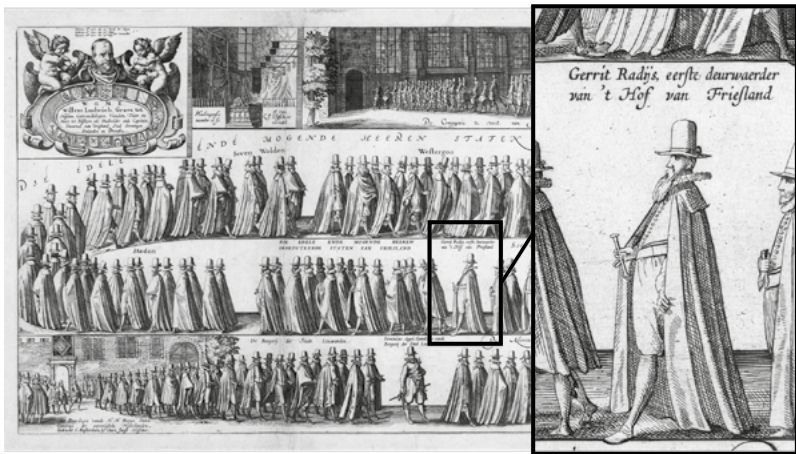
Uit het tweede huwelijk:

8. Beeckyn Radijs, volgt IIh.

Tweede generatie

IIa. Gerrit Gerrits Radijs, geb. ca. 1570, notaris ca. 1596, eerste deurwaarder Hof van Friesland, substituut-procureur generaal Hof van Friesland, overl. na 1647, tr. (ondertr. stadhuis Leeuwarden 20 mei 1598) Auck Ritskedr Amingha, overl. na 1625, dochter van Ritske Sickes en Auck Claasdr.⁵

Na zijn studie theologie in Franeker vanaf 1592 wordt Gerrit notaris in Idaarderadeel.⁶ Hij wordt benoemd tot eerste deurwaarder van het Hof van Friesland op 16 maart 1601.⁷ Op de prent van de begrafenisstoet van Willem Lodewijk van Nassau in 1620 staat hij afgebeeld en vermeld. Op 10 mei 1628 wordt hij benoemd tot substituut-procureur-generaal en dat zal hij blijven tot 1637. Gerrit heeft zijn oudste zoon dan al laten benoemen tot deurwaarder; Burmania schrijft: *sijn soon Richaeus Radijs wierd 24 febr. 1624 aangest. om voor sijn vader de exploitien buiten de stad waar te neemen*. Gerrit en zijn oudste zoon Richaeus staan ook afgebeeld in de begrafenisstoet van Ernst Casimir in 1633, Gerrit als substituut-procureur en Richaeus als deurwaarder.⁸ Na 1637 treedt hij weer op als notaris, o.a. voor de kinderen van zijn broer Willem (zie IIb). De laatste vermelding die we van Gerrit vinden is op 16 januari 1647, wanneer hij als oudoom optreedt voor Albert Harckema (IVo), zie IIc.

*Details uit de begrafenisstoet Willem Lodewijk van Nassau 1620
(Rijksmuseum, Pieter Feddes van Harlingen)*

*Begravenisstoet van Ernst Casimir, graaf van Nassau-Dietz te Leeuwarden 1633
(Rijksmuseum, J. Hermans, naar Jelle Reyners, 1634)*

De verwantschap tussen Gerrit en zijn broers komt in meerdere aktes naar voren. Zo getuigen in een hypotheekakte van Gerrit en Auck van 23 sept. 1601 beide broers Willem en Cornelis Radijs,⁹ zij stellen daarbij hun saete te Kollum van 40 pm tot onderpand.

Auck wordt meestal alleen met patroniem vermeld, maar o.a. in een schuldbekentenis in 1623 staat Gerrits vrouw vermeld met achternaam Amingha.¹⁰

Het echtpaar krijgt 16 kinderen, van wie er zes heel jong sterven:

1. Richaeus Radijs, volgt IIIa.
2. Rebecka Radijs, volgt IIIb.
3. Auckien Radijs, ged. Leeuwarden 10 juli 1605.
4. Jan Radijs, volgt IIIc.
5. Anna Radijs, ged. Leeuwarden 10 febr. 1608, overl. voor 1613.
6. Auck Radijs, ged. Leeuwarden 28 juni 1609, overl. voor 1617.
7. Sicke Radijs, ged. Leeuwarden 11 juli 1610, overl. voor 1614.
8. Gerrit Radijs, volgt IIId.
9. Antie Radijs, ged. Leeuwarden 8 aug. 1613.
10. Sicke Radijs, ged. Leeuwarden 2 sept. 1614, overl. voor 1619.
11. Robbert Radijs, ged. Leeuwarden 26 nov. 1615, overl. voor 1621.
12. Aucke Radijs, volgt IIIe.
13. Sixtus Radijs, volgt IIIf.
14. Robarties Radijs, ged. Leeuwarden 29 maart 1621, onderbarbier op de Nassouw 1641-1642 van Texel naar Batavia.¹¹

15. Hiltie Radijs, volgt IIIg.
16. Berber Radijs, ged. Leeuwarden 20 maart 1625, overl. in het Anthonygasthuis aldaar, begr. 8 sept. 1687.

I Ib. Willem Radijs, geb. Norden (Emderland) ca. 1570, deurwaarder Hof van Friesland, overl. voor 1644, tr. 1. Leeuwarden 18 maart 1603 Antke Harmanni Curiander, overl. voor mei 1626, dochter van Harmanus Abels Curiander; tr. 2. Leeuwarden 3 dec. 1626 Agnes Drusius, geb. Leiden 1582,¹² weduwe van Abel Harmanni Curiander (broer van Antke), dochter van Johannes Drusius en Maria van der Varent.

Willems geboorteplaats staat vermeld bij zijn ondertrouw: *den 26 febrj 1603 – Willem Radijs deurwarder 'sHoffs van Fryeslant, geboertich toe Noerden, een zoene van Gerrit Robbertsz Radijs dienaer des Godlijcken woerds in den dorpe Marssum ende Annake Harmanni dochter binnen deeser steede Leeuverden geboertich, een dochter van Harmanno Abeli gewaldyge prouoest [gevangenisdirecteur] des Fryesschen Regiments.* In de eerdergenoemde akte van 14 juli 1604 betreffende broer Cornelis wordt ook over dit huwelijk van Willem met Antke gesproken.

Antke overlijdt voor 1624: in mei van dat jaar leent Willem Radijs, deurwaarder van het Hof van Friesland, mede vanwege zijn kinderen bij Antie Harmanni, 800 carg. aan wijnheer Jan Faber.¹³

Willem is deurwaarder voor het Hof van Friesland tot 23 januari 1640, als hij samen met deurwaarder Jan Elgersma wordt opgevolgd door Beernt Willems en Hermannus Scheerhagen.¹⁴ Zijn functie stopt niet vanwege overlijden, want in een transportakte van mei 1640 treedt Willem Radijs nog zelf op, samen met zijn zoons en dochter.¹⁵

Johannes Drusius (of van den Driesche), de vader van Willems tweede vrouw, studeert Hebreeuws aan de Universiteit van Cambridge en is van ca. 1572 tot 1576 hoogleraar Oosterse talen in Oxford. Hij is daarna tot 1585 hoogleraar Oosterse talen in Leiden en van 1585 tot 1616 hoogleraar Oosterse talen Universiteit van Franeker.¹⁶

Harmanus, Gerryt en Antie Radijs, vrouw van Adam Millandt, chirurgijn te Berlikum, de kinderen en erfgenamen van Willem Radijs, verkopen in 1644 en '45 o.a. twee kamers met loods en put 'in Drovendal' voor 325 goudg. Hun oom Gerrit treedt op als notaris.¹⁷

Uit het eerste huwelijk:

1. Jan Radijs, ged. Leeuwarden 19 febr. 1604.
2. Anna Radijs, ged. Leeuwarden 6 febr. 1605.
3. Harmannus Radijs, ged. Leeuwarden 4 mei 1606, landmeter voor het Hof van Friesland vanaf 25 juni 1627,¹⁸ overl. nov. 1654.¹⁹
4. Gerardus Radijs, ged. Leeuwarden 22 nov. 1609, overl. na 1644.
5. Antie Radijs, volgt IIIh.

Hof van Friesland

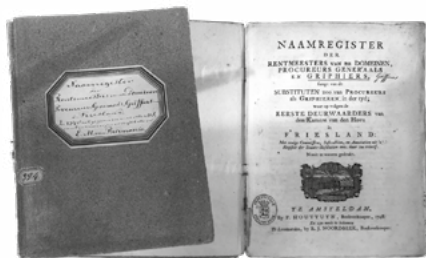

Hof van Friesland in 1639
(Wikimedia Commons)

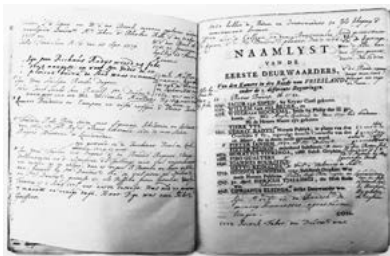
De familie Radijs bracht diverse deurwaarders voort: broers Willem en Gerrit waren met hun trouwen rond 1600 beiden deurwaarder. Er waren steeds vier deurwaarders die in opdracht van het Hof van Friesland zorgden voor uitvoering van het recht, door het uitbrengen van dagvaardingen en het veilen van bezittingen van mensen in heel Friesland om hun schulden af te betalen. Eigenlijk net als vandaag de gerechtsdeurwaarder dus. Als symbool van hun ambt dragen ze de deurwaardersstaf.

Deurwaardersstaf (Fries Museum)

Naamregister der rentmeesters van de domeinen, met annotaties van E.M. van Burmania

*Naamregister der rentmeesters,
benoeming eerste deurwaarders*

De namen staan allemaal vermeld in het boekje *Naamregister der rentmeesters van de domeinen*, dat Burmania zo mooi geannoteerd heeft. Gerrit wordt in 1601 zelfs eerste deurwaarder en in 1628 wordt hij benoemd tot substituut procureur-generaal. Hij heeft zijn zoon Richaeus ofwel Ritske dan al laten benoemen tot deurwaarder.

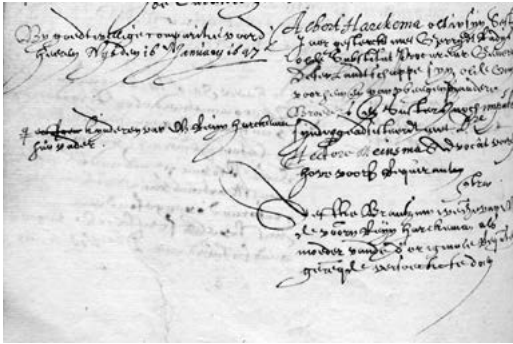
Het blijft allemaal wel heel erg binnen de familie. Na Gerrit Gerrits (IIa) volgt zijn zoon Gerrit (III d) hem op in 1637. Na zijn overlijden in 1657 gaat het ambt over naar diens broer Sixtus, meestal Sicke genoemd (III f). Tot slot Harmannus Radijs, de zoon van Willem (II b), die als landmeter ook in dienst was van het Hof van Friesland. Hij reisde de hele provincie door om percelen op te meten en kadastrale kwesties op te lossen.

IIc. Hester Radijs, geb. Norden, Emderland ca. 1580, overl. Buitenpost 1646, tr. 1. (ondertr. stadhuis Leeuwarden 24 aug. 1605) Albert Jodocus Brantzum (Brantsma), geb. Enkhuizen, biersteker, overl. voor 1616, zoon van Joost Brantzum en Tetgen Isbrandsdr; tr. 2. voor 1620 Benne Yppes Meynsma, geb. ca. 1587, notaris, overl. Buitenpost 5 juni 1627, zoon van Ept Meynsma en Foeck Lieuma.²⁰

Net als bij Willem wordt ook bij Hester de geboorteplaats Norden vermeld bij haar ondertrouw: *Albert Brantzum zoene van Dr. Jodoco Brantzum advocat s'Hoffs van Fryeslant binnen de stadt Enckhuysen geboertich ende Hester Radys de dochter van Gerardo Radys d'olde te Norden in Oestfryeslant geboertich worden de proclamatien hender echt gegundt.* Alberts vader Joost (of Jodocus) Brantzum is secretaris van Menaldumadeel en mede-eigenaar van Brantzum saet te Menaldum.²¹ Albert is biersteker van beroep, in 1611 stelt zijn zwager Gerrijt Radijs, eerste deurwaarder, zich borg voor hem.²² In 1613 is Albert 2000 carg. schuldig aan bierbrouwer Aernout Druijvestein uit Haarlem. Voor deze schuld staan zijn vader voor 2/3 en zwager Willem Radijs, deurwaarder Hof van Friesland, voor 1/3 garant.²³ Niet lang daarna is Albert overleden want op 11 nov. 1616 wordt Hester Radijs als weduwe van Albert Brantsum vermeld.²⁴

Voor 1620 is Hester hertrouwd met Benne Yppes Meynsma te Buitenpost. Dan kopen zij 1 pm op het Utlant van Joucke Jansz tegen twee veulens met 25 daalders.²⁵ In de

eerder aangehaalde akte van 1647 (zie IIa) lezen we: *Albert Harckema olt in sijn sestiende jaer gesterckt met Gerrydt Radijs olde substitut procureur generael deser Landtschappe sijn olde oom voor hem ende vanweegen d'andere broeders ende susters noch impuberus sijnde, kynderen van w. Reijn Harckema hun vader, ..., contra Aeffke Brantzum weduwe van w. de voorn. Reijn Harckema, als moeder vande d'originale requiranten.*²⁶ De oud-substituut Gerrit Radijs is broer van Hester en zodoende oom van Aeffke Brantzum en oudoom van haar kinderen. Daarmee staat vast dat Aeffke Brantzum van Buitenpost dochter was van Hester.

Akte (1647) Albert Harckema, achterneef Gerrit Radijs.

Op de lidmatenlijst van Buitenpost van 1645 staan Hester Radijs, Reint van Harckama en Aeffke Brantzum op rij. Vermoedelijk was weduwe Hester inwonend bij haar dochter en schoonzoon.

Uit het eerste huwelijk:

1. Aeffke Brantzum, volgt IIIi.
2. Gerardus Brantzum, ged. Leeuwarden 29 april 1608, overl. voor 1613.
3. Tetske Brantzum, ged. Leeuwarden 13 maart 1611, lidmaat Buitenpost 1645.
4. Gerrit Brantzum, ged. Leeuwarden 16 juni 1613.

Uit het tweede huwelijk:

5. Epeus Meijnsma, zie voor hem en zijn nageslacht GJb 2010, blz. 310.

IId. Cornelis Radijs, geb. ca. 1580, chirurgijn-majoor,²⁷ overl. voor 1645, tr. voor 1618 Ansck Claes Holst, overl. na 1645, dochter van kapitein Claes Holstein en Armgardt (lidmaten Groningen maart 1611).

Op 14 juli 1604 diende voor het Hof van Friesland te Leeuwarden een zaak, aangespannen door Cornelis Radijs. Er wordt vermeld dat hij chirurgijn was en gelegerd in Bellingwolde. Hij was verliefd op Ansck Claes, die huuselijk verkeer had met zijn broers Gerrit en Willem Radijs in Leeuwarden. Zijn liefde was beantwoord en hij had haar ten huwelijk gevraagd en Ansck had daarin toegestemd. Maar nu het erop aankwam, wilden de curatoren geen toestemming tot het huwelijk geven. Het

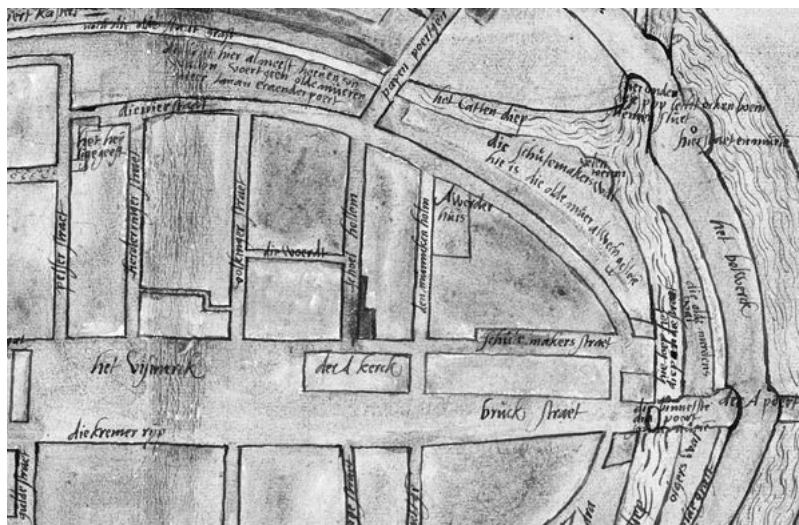
Hof oordeelde dat de jongedame te jong was en dat Cornelis haar heimelijk buiten weten van de curatoren met mooie woorden aangezocht had. Het verzoek werk niet ontvankelijk verklaard en het huwelijk ging niet door. Behalve Gerrit en Willem komen ook de zussen Hester en Hilcke in deze akte voor.²⁸

Toch trouwt Cornelis met Ansck: juni 1618 wordt Cornelius Rhodijsz met zijn huisvrouw Anna ingeschreven als lidmaat in Groningen (en juni 1624 staat hij wederom vermeld). Op 9 maart 1628 wordt hij samen met Ansck aangenomen als lidmaat in Oudeschans, waarbij vermeld wordt dat hij sergeant is onder hopman Cornelis Schaij.

Cornelis stond aan de wieg van een ware Groningse chirurgijnsfamilie. Zijn beide zoons (in Groningen en Bredevoort), drie kleinzons en twee achterkleinzons volgden hem in zijn voetsporen (zie IIIj, IIIk, IVq, IVr en IVs).

Ansck erft vastgoed in de stad Groningen van haar vader kapitein Claes Holsten: een huis, gelegen aan de westzijde op het Schoolhollum en het Holthuis op de Monneke Holm tegenover het Aduarder Gasthuis. Zij verkoopt dit vastgoed tussen 1629 en 1632.²⁹

In 1645 verkopen mr. Claes Radijs en Agnes Verschage een jaarlijkse rente van 5 rijksdaalders aan hun moeder Anneken Holst, weduwe van Cornelis Radijs, waarvoor zij hun hof te Bredevoort naast Mentincks hof tot onderpand stellen.³⁰

Omgeving 'der A kerck' te Groningen op 16de-eeuwse kaart, onlangs door historicus Frans Westra in een Duits archief ontdekt; bron: Staatsarchief Marburg Duitsland.

Van het echtbaar zijn twee zoons bekend:

1. Christoffer Radijs, volgt IIIj.
2. Nicolaes Radijs, volgt IIIk.

Iie. Hilcke Gerrits Radijs, tr. Leeuwarden 20 okt. 1611 Abraham Gerhardy, geb. ca. 1582, student te Franeker 1605, predikant te Roordahuizum, daar overl. 30 mei 1626.

Over dit echtpaar is weinig bekend. Wel is van Abraham Gerards de grafzerk bewaard gebleven waaruit blijkt dat hij sinds 1608 predikant was te Roordahuizum: *[D]e laeste may 1626 sterf Abrahamus Gerardi 18 continuele jaren gewesene predicant tot Roordahusum olt sijnde 44 jaren en leit alhier begraven.*³¹

Er zijn geen kinderen bekend.

Grafsteen Abraham Gerardi
(Friese Memorabilia).

IIf. Jan Gerrits Radijs, opzichter der konvoeien te Oterdum 1601.

Het is niet zeker dat Jan Gerrits Radijs een zoon is van Gerrit Robberts Radijs. In notulen van de Admiraliteit uit 1601, waarvan de Friese afdeling op dat moment gevestigd is in Dokkum, wordt Jan Gerrits Radijs genoemd als *opsiender der convoyen tot Oterdum*.³² Hij komt echter in geen van de andere bronnen voor als broer, zwager, of zoon.

Iig. Otto Gerrits Radijs, geb. ca. 1580, predikant op Terschelling 1611-1621,³³ predikant op Ens 1627-1637, begr. Kampen 18 sept. 1640, tr. 1. N.N.; tr. 2. Kampen 15 aug. 1627 Maritje Jans, van Nijmegen, begr. Kampen 14 mei 1640.³⁴

Het is niet zeker dat Otto een zoon is van Gerrit Robberts Radijs. Otto Gerrits Radijs staat bij het trouwen met zijn tweede vrouw Maritje Jans omschreven als predikant op Ens. Tien jaar later, in september 1637, wordt Otto Gerrits Radijs, gewezen predikant op Ens, aangenomen als lidmaat in Kampen. In april 1630 maakt Otto testament op: testament van de eerwaarde Otto Gerritz Radijs, predikant op Ens en Emmeloord, gezond. Hij legateert aan zijn zoon Gerrit Radijs 200 carg. en zijn handgeschreven en gedrukte boeken. Tot zijn erfgenamen benoemt hij zijn zoon Gerrit Radijs en zijn dochter Lisbetgen Radijs. Tot executeurs benoemt hij zijn zwager Derck Jansz en secretaris Henrick van Hoochstraten.³⁵ Gerrit zal in 1636 trouwen en is dus een zoon

uit het eerste huwelijk; Lijsebet Radijs, jonge dochter, doet op 29 sept. 1655 belijdenis in Kampen. Zij moet dus een dochter uit het tweede huwelijk zijn.

Uit het eerste huwelijk:

1. Gerrit Radijs, volgt III m.

Uit het tweede huwelijk:

2. Lijsebet Radijs, volgt III n.

II h. Beeckyn (Rebecka) Radijs, geb. na 1601, overl. na 1638, tr. Groningen 23 aug. 1629 Cornelis Watringe, controleur der konvoeien in Bellingwolderzijl, overl. voor 1638.

Beeckyn is naar goede gewoonte vernoemd naar de eerste vrouw van Gerrit Robberts, wier naam begon met B (en vermoedelijk met Be). Ook bij Gerrit, oudste zoon uit het eerste huwelijk van Gerrit Robberts is zijn oudste dochter (en dus oudste kleindochter van Gerrit Robberts) Rebecka genoemd. Dus het is heel wel mogelijk dat ook zij naar haar oma is vernoemd.

Bij het trouwen woont Cornelis Watringe in Bellingwolderzijl en Beeckyn in Groningen.

Cornelis Watringe wordt 9 maart 1628 lidmaat in Oudeschans tegelijk met Cornelis Gerrits Radijs en Ansck Claes Holst. Ook Cornelis Radijs is geleverd in Bellingwolde. De naam Watering komt vooral in Holland voor (Delft, Leiden, Amsterdam) en helemaal niet in Groningen. Cornelis is dus waarschijnlijk met de konvoeien meegereisd.

Beeckyn wordt bij ondertrouw door haar (niet met name genoemde) moeder vertegenwoordigd. Mogelijk is Rins Harmens na 1608 van Leeuwarden naar Groningen verhuisd (in de lidmaten administratie van Groningen is een gat tussen 1604 en 1610). In september 1638 gaat Bieke Radijs met attestatie 'uyt d' Ackerschans' terug naar Groningen; Cornelis wordt niet genoemd en is dus waarschijnlijk overleden.

Uit dit huwelijk is één dochter bekend:

1. Lijsbeth Waterings, volgt III o.

Derde generatie

III a. Richaeus Radijs, geb. Leeuwarden voor 1603, deurwaarder Hof van Friesland, overl. voor 1646, tr. 1. Leeuwarden 12 febr. 1632 Geertie Winolts, overl. voor 1635, dochter van Winolt Willems en Maycke Douwedr; tr. 2. Leeuwarden 28 jan. 1637 Dieucke Liupkedr, overl. na 1667, weduwe van Keimpe Jorryts.

Alhoewel het doopboek in Leeuwarden in 1603 begint, weten we dat er een oudere zoon Richaeus moet zijn. Na zijn studie in Franeker vanaf 1621 wordt hij op 24 febr. 1624 deurwaarder, aldus Burmania in zijn aantekening bij Gerrit Gerrits Radijs. Drie dagen later op 27 februari 1624 wordt hij in een akte van garantie vermeld als deurwaarder van het Hof van Friesland in plaats van zijn vader Gerrit Radijs.³⁶

Ritskes eerste vrouw Geertie overlijdt voor 1635, getuige een akte uit dat jaar met Ritske Radijs als erfgenaam van zijn kind bij Geertie Winolts.³⁷ Bij Ritskes tweede huwelijk met Dieucke is genoteerd dat Ritske eerste deurwaarder is, maar dat berust waarschijnlijk op een fout van de notulist. Ritske komt in de boeken van het Hof van Friesland niet voor als eerste deurwaarder. Voor 21 maart 1646 is Richaeus overleden.³⁸ Zijn vader Gerryt Radijs is erfgenaam, mede van de nalatenschap van Geertie 'Minnelts'.

Hiltie, de jongere zus van Richaeus, koopt in 1667 met haar man 4/6 van een huisinge staende tegen over de Galileester kerck naest de huisinge van Dieucke Lupkes. Dieuke is dan dus nog in leven. Zie IIIg.

Uit het eerste huwelijk:

1. Maijcke Radijs, ged. Leeuwarden 24 okt. 1632, overl. voor maart 1635.

IIIb. Rebecka Radijs, ged. Leeuwarden 8 jan. 1604, overl. 1671/72,³⁹ tr. (derde prokl. stadhuis Leeuwarden 5 aug. 1632) Joannes Moda, predikant te Lange Ackerschans (Nieuweschans, Groningen) 1632, overl. nov. 1644, zoon van kapitein Hans Dietrich Moda.⁴⁰

Rebecka doet belijdenis op 18 april 1630 in Leeuwarden. Joannes Moda komt met attestatie op 25 maart 1627 naar Warffum waarbij vermeld wordt dat hij praeceptor is bij jonker Sickinghe.⁴¹ Hij wordt 16 april 1629 beroepen als predikant in de Lange-akkerschans en is in november 1644 overleden. Zijn weduwe gaat daarop naar Leeuwarden (attestatie 24 juli 1646) en overlijdt in het jaar na 11 april 1671. Jaarlijks is een lijst met weduwen van predikanten gemaakt. Op de lijst van 11 april 1671 komt Rebecka nog voor, met de opmerking obiit achter haar naam. Op de lijst van 1672 ontbreekt haar naam.

In 1674 wordt vermeld dat een *huizinge in de Korfmakersstraat* [Leeuwarden], *gebruikt door de kinderen van wijlen Rebecca Radijs* als onderpand wordt gebruikt door Beytske Wyaerda.⁴²

Uit dit huwelijk:

1. Geertje Moda, doet belijdenis Leeuwarden 4 jan. 1650, op 29 nov. 1676 komt zij met attestatie van Bolsward naar Leeuwarden.
2. Joannes Moda, volgt IVa.
3. Hiltie Moda, belijdenis Blija 8 juni 1660, hetgeen doet vermoeden dat ze toen bij Joannes woonde, begr. Leeuwarden 20 okt. 1690.
4. Gerhardus Johannes Moda, volgt IVb.

IIIc. Mr. Jan Radijs, ged. Leeuwarden 22 aug. 1606, overl. voor 1659, tr. Leeuwarden 13 maart 1635 Geertruyt Baltius Smits, overl. voor 1663, dochter van Balthasar Smits en Wapcke Geertsdr.

Op 26 febr. 1631 leent Willem Radijs, de oom van Jan, 1200 carg. van de Heeren Gedeputeerde Staten '*sulx tot rantsoen ende verlossinge van Jan Radijs mijn broeders sone tegenwoordich gevangen bij den Turxschen Keyser*'.⁴³ In de kantlijn van de akte staat dat dit bedrag op 19 januari 1632 werd kwijtgescholden.

Jan overlijdt voor 1659, wanneer weduwe Geertie Balthasars tekent voor een schuld van 300 carg. vanwege gehaalde wijnen.⁴⁴ Zij is herbergierster in de Drie Starren op de Dijck, hoek Wirdumerdijk-Peperstraat te Leeuwarden.⁴⁵ In 1663 is ook Geertrie Baltzers overleden, op 30 sept. dat jaar worden advocaat Arnoldus Copius en procureur Petrus Joannis van Campen aangesteld tot voogden over Baltus, 23, en Auckien, 20, en oom Sixtus Radijs, substituut procureur, tot voogd over Gerrit, 11 jaar.⁴⁶ In 1681 vervangt mr. Willem Millandt de overleden notaris F. Livij als voogd over Gerryt Jans Radijs, uitlandig in Oost Indië, en wel op verzoek van diens zuster Auckien Radijs, vrouw van Hendrick Janssen.⁴⁷ Dochter Auckien en kleinkinderen Van Campen (kinderen van Wypke) verkopen in 1675 en 1683 hun aandelen in De Drie Starren.⁴⁸ Uit dit huwelijk:

1. Wypke Radijs, volgt IVc.
2. Baltus Radijs, volgt IVd.
3. Rytske Radijs, ged. Leeuwarden 8 mei 1642, overl. voor 1645.
4. Auckien Radijs, volgt IVe.
5. Ritske Radijs, ged. Leeuwarden 19 sept. 1645, overl. voor 1663.
6. Gerrit Radijs, volgt IVf.

IIId. Gerrit Radijs, ged. Leeuwarden 29 jan. 1612, overl. ca. 26 juli 1657, tr. 1. Leeuwarden 22 nov. 1640 Aefke Bartels, overl. 1655; tr. 2. Buitenpost 6 jan. 1656 Grietie Brans Lubma, van Buitenpost, dochter van Brant Lubbema en Wytske Boelens.

Gerrit studeert in Franeker vanaf 1632 en in Groningen vanaf 1634. Zijn vader krijgt de studieboeken vergoed.⁴⁹ Vanuit Groningen schrijft hij op 8 maart 1635 een brief aan de curatoren om als alumnus twee jaar in Engeland te mogen studeren.⁵⁰ Waarschijnlijk is dit niet doorgegaan, want op 17 mei 1637 wordt Gerrit al benoemd tot substituut procureur generaal. Hij zal in die functie blijven tot zijn overlijden in 1657, wanneer hij op 26 juli 1657 (waarschijnlijk daags na zijn dood) wordt vervangen door zijn broer Sycke (IIIf).⁵¹ Nauwelijks een jaar in functie worden de substituut Gerrit en zijn broer Auke (IIIe) veroordeeld i.v.m. 'tegenstand der excentie' tot een straf van 12 goudg., Gerrit in hondegat.⁵² Het strafbaar feit (blijft helaas onbenoemd) was een dag eerder gepleegd. Gerrit bedingt als substituut in 1647 loonsverhoging tot 600 gls. Voor geen van zijn 15 voorgangers of opvolgers is een dergelijke voetnoot opgenomen.

Aefke overlijdt in 1655, na de geboorte van Johannis. Binnen een half jaar is Gerrit hertrouwd met Grietie Brans Lubma.

Op 8 okt. 1660 wordt Samuel Jillis, deurwaarder der domeinen, aangesteld tot voogd over Gerryt Radijs, 13, en Ritske, 11, bijgestaan door hun tante Hyltie Radijs, mede wegens Bartel Radijs, absent ter zee.⁵³

Uit het eerste huwelijk:

1. Bartel Radijs, meester chirurgijn, ged. Leeuwarden 28 aug. 1642.
2. Antie Radijs, ged. Leeuwarden 15 dec. 1644, overl. voor 1660.
3. Gerryt Radijs, ged. Leeuwarden 14 maart 1647.

4. Ritske Radijs, volgt IVg.
5. Harmanis Radijs, ged. Leeuwarden 14 dec. 1651, overl. voor 1654.
6. Harmanus Radijs, ged. Leeuwarden 5 april 1654, overl. voor 1660.
7. Johannis Radijs, ged. Leeuwarden 8 juni 1655, overl. voor 1660.

IIIe. Aucke (Augustinus) Radijs, ged. Leeuwarden 10 aug. 1617, adelborst, vaandrig, overl. ca. 19 febr. 1663, tr. Leeuwarden 29 maart 1645 Grietie Jetses, dochter van Jetse Tabes, statenbode, en Anna Lammerts.⁵⁴

In 1638 worden Auke en zijn broer Gerrit veroordeeld i.v.m. tegenstand der excentie (zie IIIId). Auck is adelborst onder capt. Arent van Loo, o.a. gelegerd in Breda rond 1647 bij de geboorte van zijn kinderen. Vanaf 14 november 1656 is hij vaandrig onder van Loo.⁵⁵ Op 19 februari 1663 wordt hij wegens overlijden als vaandrig vervangen.⁵⁶ Van Auck en Grietie zijn twee dochters bekend:

1. Anna Radijs, volgt IVh.
2. Ritsken Radijs, ged. Breda 16 okt. 1647.

IIIIf. Sixtus (of Sicke) Radijs, ged. Leeuwarden 1 nov. 1619, notaris, substituut procureur-generaal, overl. voor 24 juli 1679,⁵⁷ tr. Leeuwarden 16 dec. 1660 Eelckien Lieuwes Itsma, geb. Eestrum ca. 1635, overl. Leeuwarden 1680, dochter van Lieuee Sytses en Grietie Wisses.

Sixtus (ook wel Sicke genoemd) groeit op aan de Eewal in Leeuwarden, in de relatieve welvaart met een vader die gestaag promotie maakt aan het Hof van Friesland. In tegenstelling tot zijn oudere broers gaat Sicke niet studeren in Franeker. Sicke wordt 16 juli 1646 benoemd tot notaris.⁵⁸ Tien jaar later op 26 juli 1657 neemt hij het ambt van subst. procureur generaal over van zijn broer Gerrit. In die hoedanigheid is hij ook afgebeeld in de begrafenisstoet van Willem Frederik in 1664.

Fragment begrafenisstoet van Willem Frederik graaf van Nassau-Dietz 1665, blad 19-24 (Rijksmuseum 1665, Michel Noé, naar Franciscus Carré, 1666)

Samen met notaris Franciscus Livy, *pockdalich int aengesicht* en wonende op de Tuinen, Bernt Jans Cuiper en Homme Jacobs heeft hij zich op de vroege zondagochtend 22 juni 1651 misdragen. Ze hadden samen de nodige alsemwijn gedronken en waren *seer beschoncken*. Met stokken en stenen hebben ze op deuren geslagen en ruiten ingegooid in de Sacramentsstraat. Het was kennelijk ernstig genoeg om gedurende 3 dagen een kleine 10 getuigen te verhoren.⁵⁹

Het is de jongere zus Eelckien van Franciscus Livy met wie Sixtus op latere leeftijd (41) trouwt. In 1642 krijgen Frans, in zijn 19de jaar, Jeltie, in haar 14de, en Wytske en Eelckien Lieuues, beiden nog impuberen, de kinderen van Lieuee Sytses, voogden toegewezen om te scheiden met hun moeder Grietie Wisses.⁶⁰

Huis met de Pauw (links bij de vrouwen) op de Turfmarkt tegenover de kanselarij (www.photomuseum.nl)

In 1670 kopen de substitut Sixtus Radijs en Eelckien Lieuues voor 2400 goudg. het huis waar zij dan al wonen tegenover de kanselarij op de Turfmarkt, waar de Witte Pauw uithangt,⁶¹ te zien links op de foto waar de twee vrouwen staan. Het huis lijkt gekocht om te imponeren. Ze leiden een leven 'op grote voet'. Als Sicke overlijdt in 1679 laat hij Eelckien met grote schulden achter.

In 1680 worden schepen Hector Fenema en tinnegieter Sijmen Abrams aangesteld tot voogden over Wytscke, 18, Auckien, 16, Gerrit, 15, Lieuwe, 10, Ritscke, Grietie en Eelckien Sickes, kinderen van Sixtus Radijs, substituuut procureur generaal, en Eelckien Lieuues, bijgestaan door F. Livj.⁶² Vervolgens wordt op verzoek van de voogden de nalatenschap beschreven van Eelckien Lieuues, weduwe van Sixtus Radijs.⁶³ Tot het vastgoed behoren twee huizen te Leeuwarden en een plaats te Veenwouden.

Datzelfde jaar verkopen de voogden, omdat er zo'n 4500 carg. aan schulden zijn, het huis waar de Witte Pauw uithangt voor 1806 goudg. en het huis op de hoek van de Nieuwebuysterpiep waar de Toorn van Groningen uithangt voor 1350 goudg.⁶⁴

Uit dit huwelijk:

1. Wytske Radijs, ged. Leeuwarden 15 nov. 1661.
In 1686 getuigenverklaring van Wytske Radijs, 24 jaar, dienstmeid van mw. Wijckel in de Grote Kerkstraat.⁶⁵ In 1692 verhuist ze van Oenkerk naar Oostermeer en in 1694 terug naar Leeuwarden. Heeft ze 2 jaar bij broer Livius gewoond? In 1693 stelt haar broer de procureur postulant Livius Radijs zich borg voor een schuld van Wytske Radijs, jongedochter te Oostermeer.⁶⁶
2. Aukyen Radijs, volgt IVi.
3. Gerrit Radijs, volgt IVj.
4. Liuwe, ged. Leeuwarden 15 nov. 1667, overl. voor 1669.
5. Lieuwe/Livius Radijs, volgt IVk.
6. Ritske Radijs, ged. Leeuwarden 22 maart 1672, overl. voor 1732.
7. Grietie Radijs, volgt IVm.
8. Eelckien Radijs, ged. Leeuwarden 20 juni 1677, begr. Leeuwarden 4 aug. 1690.

IIIg. Hiltie Radijs, geb. ca. 1622, overl. Leeuwarden 8 okt. 1714,⁶⁷ tr. Leeuwarden 4 aug. 1661 Frans Lieuwes (Franciscus Livy), ged. Leeuwarden 8 aug. 1624, notaris aldaar, overl. voor 30 sept. 1681,⁶⁸ zoon van Lieuee Sytses en Grietie Wisses.

Franciscus' zus Eelckien is met Hilties broer Sixtus getrouwd. Hiltie en Franciscus kopen in 1667 4/6 van een huis tegenover de Galileesterkerk, naast het huis van Dieucke Lupkes (weduwe van haar oudste broer Richaeus).⁶⁹

In 1672 kopen notaris Franciscus Livy, Eelckien Lieuwes, vrouw van de substituut Sixtus Radijs, en de kinderen van Jeltie Lieuwes bij Thomas Annes, tesamen erfgenamen van hun (groot)moeder Grietie Wisses, een akker op de Geesten te Eestrum voor 150 goudg.⁷⁰

In 1683 wordt Hiltie Radijs, weduwe van Franciscus Livy, aangenomen in het St. Anthonij-gasthuis tegen 275 gulden.⁷¹ In december 1685 verklaart Hiltie, 63 jaar oud, wonend in het Anthoni Gasthuis, dat Maycke Jelles aldaar *haer seer ongebonden aenstelt en een onchristelick leven leydet, haer daegelijcks droncken drinckende ... en de inwoonders aldaer qualijck bejegenende* zodat er haast niet langer gewoond kan worden; ze ondertekent zelf.⁷²

In 1694 en '95 verkoopt Hiltie Radijs een hornleger met de materialen van de afgebrande huizing, geërfd van haar man, en enkele percelen land te Veenwouden.⁷³

Van dit echtpaar zijn geen kinderen bekend.

IIIh. Antie Radijs, ged. Leeuwarden 7 dec. 1610, overl. voor 1659, tr. Leeuwarden 7 jan. 1644 Adam Jans Millandt, chirurgijn te Berlikum 1645 (zie IIb), overl. voor 1663. Hij hertr. Annetie Outermands.

Antie is voor 1659 overleden, gezien de aankoop in dat jaar van een huis, tuin en plaats naast de Galileëerkerk door chirurgijn Adam Millant met zijn tweede vrouw Annetie Outermans;⁷⁴ zij waren op 7 sept. 1659 als lidmaat ingekomen in Leeuwarden. Anna hertrouwt in 1663 Hendrick Jans Prigge.

In 1662 worden substitueerd procureur generaal Sixtus Radijs en koopman Claes Hansen aangesteld tot voogden over Willem Millant, 18 jaar, bijgestaan door zijn neef Joannes Millant.⁷⁵

Uit dit huwelijk:

1. Willem Adams Miland, volgt IVn.

IIIi. Aeffke Brantzum, ged. Leeuwarden 17 okt. 1606, tr. 1. voor 1628 Reint van Harckema, dorpsrechter van Buitenpost, bijzitter, daar overl. 1645/48, weduwnaar van Auckien Lieuwens Boelens, zoon van Buwe van Harckema en Trynke Berends van Stenverden (Steinfort); tr. 2. (derde prokl. gerecht Achtkarspelen 24 jan. 1648) Tiomme Douwes Hopperus. Auktien Boelens, vrouw van Reint van Harkama, is op 17 dec. 1625 overleden en ligt te Buitenpost begraven.⁷⁶

In 1628 kopen Reyn van Harkema en Aeffke Brantzum voor 38 goudg. een erf met huissteed te Buitenpost.⁷⁷ De koop wordt gespied door de grietman Boelens en op grond daarvan werd wel aangenomen dat Aeffke dochter zou zijn van Gerbrant Tymens Brants bij Wytske Boelens, zuster van de grietman.⁷⁸ De spiering door de grietman was echter vanwege belendend land, niet van bloedverwantschap. Zie ook IIc.

In 1645 staan (direct na Hester Radijs) Reint van Harckama en Aeffke Brantsum genoteerd als lidmaten te Buitenpost.

Op 8 maart 1648 wordt Tiaerdt Wytses aangesteld tot voogd over Buwe van Harckama, die in mei 19 jaar wordt, en zijn broers en zusters, de kinderen van assesseur Reint van Harckama, om te scheiden met hun moeder Aefke Brantsum.⁷⁹

Uit het eerste huwelijk zijn de volgende kinderen bekend:

1. Buwe van Harckama, geb. mei 1629, tr. (derde prokl. Buitenpost 21 jan. 1655) Elisabet Bartold Goslaer, afkomstig uit Delfzijl.
2. Albert van Harckema, volgt IVo.
3. Reijn Harckama die jonge, op belijdenis ged. Buitenpost 22 april 1655.
4. Aeffke Harckama, op belijdenis ged. Buitenpost 9 jan. 1659.

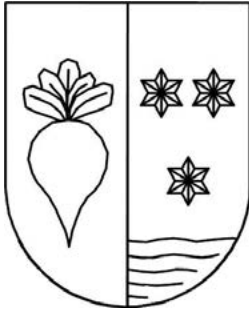
Uit het tweede huwelijk:

5. Jildu Hopperus, ged. Buitenpost 21 aug. 1653.

IIIj. Christoffer Radijs, meester-chirurgijn, hopman in het burgerlijk regiment, tr. Groningen 7 juni 1648 Urseltyen Jansen Marsema, overl. na 1664, dochter van chirurgijn mr. Jan Arents Marsema.

Voor zijn huwelijk met Urseltjen woont Christoffer een paar jaar in Den Haag: in maart 1644 staat hij als lidmaat genoteerd in de Boteringstrate in Groningen

en in september 1646 komt hij met attestatie van Den Haag naar Groningen. In 1648 verwerft Christoffer het klein burgerrecht van Groningen en in 1666 het groot burgerrecht. Hij is chirurgijn in die stad tussen 1651 en 1669. Hij is lid van het stedelijk gilde, waarvan hij onder andere in 1662 en 1669 olderman is. In 1667 wordt hij vermeld als luitenant onder hopman Franciscus Gommars en in 1669 als hopman van het burgerlijk regiment. Tijdens de veldtocht van 1665 behandelt hij gewonde soldaten in de Groninger gasthuizen.⁸⁰

Wapen Christoffer Cornelisz Radijs, chirurgijn, in: A. Pathuis, *Groninger gedenkwaardigheden. Teksten, wapens en huismerken van 1298-1814*, Assen/ Amsterdam 1977

Uit dit huwelijk:

1. Cornelis Radijs, ged. Groningen 28 febr. 1649, kort daarna overl.
2. Claesjen Radijs, ged. Groningen 12 nov. 1650, overl. voor 1654.
3. Jan Radijs, volgt IVp.
4. Claesjen Radijs, ged. Groningen 24 jan. 1654, overl. Groningen kort voor 8 jan. 1746, tr. 1. Groningen 19 jan. 1701 Wolther Eltjes, koren en moerbrander, zoon van Eltie Aikes en Namke, ged. Winschoten aug. 1657 (bij dat huwelijk is broer Claes Holst Radijs getuige); tr. 2. Groningen 25 aug. 1711 Thies Peters Clavaetsma, *olderman* en bakker, waarschijnlijk ged. 12 aug. 1655 als zoon van Peter Mattheus en Catrin Loijs, overl. kort voor 30 juni 1734.⁸¹ Uit beide huwelijken geen kinderen geboren.
5. Cornelius Radijs, volgt IVq.
6. Claes Holst Radijs, volgt IVr.
7. Casparus Radijs, ged. Groningen 11 okt. 1659.
8. Gerrijt Radijs, ged. Groningen 11 maart 1662.
9. Anna Radijs, ged. Groningen 5 juli 1664, overl. Groningen kort voor 6 jan. 1741, ongehuwd gebleven.

IIIk. Nicolaes Radijs, chirurgijn, luitenant, overl. voor 1681, tr. Bredevoort okt. 1641 Agnies Verschage, overl. na 1652, dochter van ds. Joannes Verschage, predikant te Bredevoort.

Nicolaes is chirurgijn onder de compagnie van Cap. Ploos van Amstel, aldus een aantekening bij zijn trouwen. Bij het huwelijk van zijn dochter Angnita in 1681 staat aangetekend dat hij overleden is en in zijn leven luitenant was.

Uit dit huwelijk:

1. Cornelis Radijs, ged. Bredevoort aug. 1642, jong gestorven (*obiit*, staat in het doopboek genoteerd).
2. Jantien Radijs, ged. Bredevoort okt. 1643.
3. Cornelius Radijs, volgt IVs.
4. Petrus Radijs, ged. Bredevoort dec. 1647.
5. Anneken Radijs, volgt IVt.
6. Angnita Radijs, volgt IVu.
7. Maria Lijsebeth Radijs, ged. Grave (NB) 17 dec. 1652.

IIIIm. Gerrit Radijs, geb. Terschelling, boekbinder 1638, begr. Kampen 8 maart 1640, tr. Kampen 4 sept. 1636 Barbara Berents, begr. Kampen 14 aug. 1660.

Uit dit huwelijk:

1. Trijntje Radijs, volgt IVv.
2. Lijsbeth Radijs, ged. Kampen dec. 1638.

IIIn. Lijsebet Radijs, belijdenis Kampen 29 sept. 1655, daar begr. 9 sept. 1664, tr. Kampen 21 nov. 1658 Frerick Bantjes.

Uit dit huwelijk:

1. Abraham Bantjes, ged. Kampen 18 maart 1664, predikant, begr. Kampen 23 nov. 1741.

IIIo. Lijsbeth Waterings, geb. na 1629, tr. 1. Louwerens de Leeuw; tr. 2. (ondertrouw Groningen 24 aug. 1667) Christiaan Jurriens; tr. 3. Claes Drees; tr. 4. Groningen 6 nov. 1677 Harmen Weijman, van Warendorp, korporaal onder majoor Wenge. Hij hertr. 1686 Margreta Amilius.

Bij Lijsbeths tweede huwelijk staat aangetekend: *Lisabeth Waterings wed. van Louwerens de Leeuw waervoor luitenant Radijs als neve*. Deze neef, luitenant Radijs is waarschijnlijk Christoffer of Nicolaes Radijs. Bij het vierde huwelijk in 1677 staat *Lijsbeth Wateringe van Groningen, weduwe van Claes Drees pro qua monsr Johannes Radijs als neve*. Dit is waarschijnlijk Jan, zoon van Christoffer Radijs. Christoffer is dan een volle neef en Jan is een 'oudtante-zegger', in die tijd ook neef genoemd. Gezien deze neven en haar achternaam Waterings (zeer zeldzaam in Groningen in die tijd) moet de conclusie zijn dat Lijsbeth een dochter is van Cornelis Wateringe en Beeckyn Radijs (zie IIh).

Uit het eerste huwelijk is een zoon bekend:

1. Cornelis, ged. Groningen 8 nov. 1663.

Vierde generatie

IVa. Joannes Moda, predikant te Blija 1659 tot zijn dood in januari 1682,⁸² tr. Blija 9 aug. 1668 Aafke Buwes (Boëtius), overl. Franeker 27 aug. 1726, dochter van Buwe Lieueus, burgemeester van Leeuwarden.⁸³

Johannes doet belijdenis in Leeuwarden op 30 juni 1654 en komt met attestatie per 21 okt. 1654 (als student) naar Franeker. Het huwelijk met Aafke Buwes uit Leeuwarden is ingezegend door broer Gerhardus Moda (IVb).

Aafke gaat na het overlijden van Joannes terug naar Leeuwarden. In 1685 koopt zij een huis op de hoek Kleine Kerkstraat / Bagijnestraat; ze verkoop het pand weer in 1695, dan woont ze inmiddels in Franeker.⁸⁴ In 1709 en 1720 staat ze met haar dochter Rebecca daar ingeschreven als lidmaat.

Kinderen uit dit huwelijk:

1. Johannes Moda, ged. Blija 10 maart 1672, predikant te Pietersbierum 1703, daar overl. 12 maart 1729.
Johannes is op 22 mei 1719 uit zijn dienst ontzet, wordt op 16 aug. 1722 weer toegelaten bij het avondmaal en op 4 okt. 1723 weer beroepbaar verklaard.⁸⁵ In 1724 is hij, als 'candidatus', lidmaat.
2. Buwe (Boëtius) Moda, ged. Blija 6 sept. 1674, doet belijdenis Franeker 17 maart 1694, predikant te Paramaribo 1707.⁸⁶
3. Rebecca Moda, ged. Blija 17 sept. 1676, overl. Franeker 2 maart 1728, ongehuwd.

IVb. Gerhardus Johannes Moda, geb. Leeuwarden ca. 1639, dominee te Burgwerd 1666-1673 en Bolsward 1673-1677, daar overl. 4 febr. 1677,⁸⁷ tr. 1. Blija 3 dec. 1665 Hidtje Folkerts Bossenius (Vyselaar), geb. ca. 1641, overl. Bolsward 5 dec. 1675, dochter van Folckert Tietes (Bossenius), apotheker, en Adriaentie Douwes; tr. 2. Bolsward 15 okt. 1676 Aaltie Doeckes Hemminga. Het geboortjaar va Gerhardus Johannes weten we vanwege zijn grafscript, waarop vermeld staat dat hij 37 jaar is bij overlijden. Ook van Hidtje is het grafscript bewaard gebleven. Op haar sterfdag was zij 34 jaar oud.⁸⁸ In 1683 hertrouwt Gerhardus' tweede vrouw Aaltie met dominee Sybrandus Womelius in Bolsward.

Op 17 juni 1682 wordt op verzoek van de tante Hiltie Moda wijlen ds. Joannes Moda, predikant te Blija, vervangen door klerk der Staten Johannes Drogenham als voogd over Ariaantie, 15, Rebecca, 13, Johannes, 11, en Folkert, 8, kinderen van ds. Gerardus Moda, predikant te Bolsward, en Hittie Bossenius.⁸⁹

Kinderen uit het eerste huwelijk:

1. Adriaentie / Adriana Moda, ged. Burgwerd 12 mei 1667, tr. Leeuwarden 24 nov. 1695 Cornelius Yben, ged. Groningen 6 nov. 1673, doctor medicinae aldaar 1695-1703,⁹⁰ zoon van Siwart Cornelis Ibens en Maria Jans. Cornelius Yben is verantwoordelijk voor de dood van zijn neef Claes Holst Radijs, zie IVr.

2. Rebecca, ged. Burgwerd 27 dec. 1668, overl. voor 1687.⁹¹
3. Johannes, ged. Burgwerd 29 jan. 1671, overl. voor 1694.⁹²
4. Folckert, ged. Burgwerd 5 okt. 1673.

IVc. Wypke Radijs, geb. Leeuwarden ca. 1636, overl. voor 1663, tr. Leeuwarden 12 febr. 1654 Petrus Johannis van Campen.

In 1683 verkoopt Claes Claessen, mr. schoenmaker, vanwege zijn vrouw en als curator over zijn schoonbroer Joannes Petri van Campen (bij dekreet) hun 2/8 van de huizing in de 3 Sterren.⁹³

Uit dit huwelijk:

1. Anna Pyters, ged. Leeuwarden 15 febr. 1656, tr. Leeuwarden 13 mei 1677 Claes Claessen, mr. schoenmaker.
2. Johannis Petri van Campen, ged. Leeuwarden 20 maart 1657, tr. Leeuwarden 10 juni 1683 Grietie Alberts.
Johannes doet belijdenis Harlingen 24 jan. 1690, Grietie 16 mei 1690.
Kinderen: Petrus (1684), Antie (1685), Rebecca (1688), Ake (1690).

IVd. Baltus Radijs, geb. Leeuwarden ca. 1640, meester chirurgijn, overl. 2 aug. 1674, tr. (ondertrouw Amsterdam 16 nov. 1668) Marretje Zijbrants, begr. Amsterdam 3 juni 1689, weduwe van Jan Gerrits Swanenburg.

In een schuldbekentenis uit 1669 worden Berber en Hiltie Radijs de *moeijs* (=tantes) genoemd van Balthasar Radijs, mr. chirurgijn te Amsterdam (Baltus leent hierin 50 gulden van zijn tante Berber).⁹⁴ Berber en Hiltie zijn de jongste zussen van Jan Radijs. Op 17 mei 1674 monstert Balthazar aan als opperbarbier (medische zorg) met het VOC-schip De Betuwe naar Indië en hij overlijdt tijdens deze reis;⁹⁵ het schip arriveert in Batavia 5 januari 1675. De beroepen van chirurgijn en barbier waren nauw met elkaar verweven destijds. In 1688 machtigt Marritje Sybrants, weduwe van Balthasar Radys, te Amsterdam haar dochter Geertruyd Radys om uit handen van Gerrit Radijs (IVj), notaris te Leeuwarden, de huur van het aandeel dat door haar man is nagelaten in twee huizen aldaar te ontvangen.⁹⁶

Uit dit huwelijk:

1. Jan Radijs, ged. Amsterdam 22 maart 1669, monstert aan als bottelier (verantwoordelijk voor de levensmiddelen) op de Brandenburgh naar Batavia 8 okt. 1702, overl. tijdens deze reis 19 mei 1703,⁹⁷ tr. Buiksloot 22 okt. 1690 Swaantje Swart, begr. Amsterdam 20 juni 1730, weduwe van Cornelis de Keijser.
Uit dit huwelijk: Maria (1690), Johannes (1693) en Jacobus (1694).
Van Johannes stamt de Rotterdamse tak van de familie af. Hij trouwt in juli 1723 in Rotterdam met Petronella Harel, dochter van Jacob Harel en Anna van der Velt.

2. Geertrui Radijs, geboren Amsterdam ca. 1671, begr. Amsterdam 7 nov. 1730, tr. (ondertr. Amsterdam 17 juli 1699) Willem Methusa, geb. circa 1672, zoon van Trijntje Hendricxdr.
In 1717 verkoopt Geertruy Radijs, vrouw van Willem Medhusa en mede-erfgename van haar moeder Marretje Sybrants, weduwe van Baltus Radijs, huis en erf op Uyllenburg in de Schollevangersgang.⁹⁸
Uit dit huwelijk: Cathrina (1701) en Willem (1702).
3. Lijsbeth Radijs, ged. Amsterdam 4 aug. 1672.

IVe. Auckien Radijs, ged. Leeuwarden 4 juni 1643, daar begr. 9 nov. 1687, tr. Leeuwarden 9 aug. 1668 Hendrick Jansen van Suychelhorne, ruiter onder de Heere Graeff van Wittenstein. Hij hertr. Leeuwarden 4 juni 1688 Antie Wybrandts.

In 1672 verkoopt Auckien 1/5 part van het huis aan Het Merckt waar de Drie Starren uithangt, geërfd van grootvader Balthasar Smith, en in 1675 nog eens 1/4 van datzelfde huis.⁹⁹

Uit dit huwelijk:

1. Margarita Geertruyt van Zichelhoorn, ged. Leeuwarden 23 sept. 1685, tr. Leeuwarden 25 jan. 1705 Fredrik Teuber, soldaat.
Over haar is een verhaal bekend van een veelbewogen leven. Na het veel te jonge overlijden van haar moeder raakt haar vader aan lager wal en Margarita Geertruyt is het kind van de rekening.¹⁰⁰

IVf. Gerrit Radijs, ged. Leeuwarden 4 april 1652, chirurgijn, overl. na 1689.

Net als zijn broer Baltus gaat ook Gerrit varen. Op 30 sept. 1681 wordt wijlen de notaris F. Livij op verzoek van Auckien Radijs, vrouw van Hendrick Jansen, vervangen door mr. Willem Millandt als curator van de goederen van haar broer Gerryt Jans Radijs, *uytlandich in Oost Indien*.¹⁰¹ Monstert aan als chirurgijn op het VOC-schip Waterlant naar Indonesië in 1685.¹⁰² In 1689 verkoopt *Gerryt Radijs vrijgesel binnen Leeuwarden* 1/4 van een huis op de Dijck aldaar, gemeenschappelijk met het 1/4 van de kinderen van Balthasar Radijs, aan Antie Wybrens, vrouw van Hendrick Sekelorum, absent in 's lands dienst, voor 650 carg.¹⁰³

IVg. Ritske Radijs, ged. Leeuwarden 22 juli 1649, dominee te Witmarsum en Hichtum (Burgwerd) 1672-1674 en veldprediker onder generaal Aylva 1674-1680,¹⁰⁴ overl. Blija 6 maart 1680, tr. Pietje Hixenius, overl. voor 1685, dochter van Johannes Hixenius, gecommiteerde in de rekenkamer, en Tjitske Pieters Steendam.¹⁰⁵

Tussen 1668 en 1669 pendelt Ritske tussen Groningen en Blija, hij is beurtelings in beide plaatsen ingeschreven als lidmaat. In 1680 verkopen ds. Richaeus Radijs als erfgenaam van zijn ouders Gerhardus Radijs, substituut procureur generaal, en

Aefke Bartels voor 1/3, de erven van Folckert Tjetes en Adriaentie Douwes voor 1/3 en de erven van mr. Johannes Luyttenbach voor 1/3 aan Claes Jillis, koster van de Jacobiner kerck, en vrouw een huis in de Kleine St. Jacobsstraat voor 926 goudg. De minderjarige kinderen van Hitie Folckerts bij ds. Gerhardus Moda mogen hun 2/12 aandeel echter terugkopen.¹⁰⁶

In 1685 wordt te Witmarsum de nalatenschap beschreven van Johannes Hixenius, rekenmeester van de provincie, en Tjitske Pieters Steendam op verzoek van Gerhardus Hixenius en van Johannes Beucker, procureur generaal, man van Wendelina Hixenius, tevens als voogd over de kinderen van Pietje Hixenius en Richaeus Radijs, predikant te Burgwerd. Er waren tientallen boeken in huis.¹⁰⁷

Uit dit huwelijk:

1. Gerhardus Radijs, ged. Burgwerd 22 okt. 1676; hij studeert in Franeker 1693-1697, is advocaat voor het Hof van Friesland vanaf 1697¹⁰⁸ en vertrekt 3 juli 1697 naar Indië en *aldaar niet lange geweest zijnde verstorven*.¹⁰⁹
2. Agnietje Radijs, ged. Burgwerd 30 maart 1679.

IVh. Antie Radijs, ged. Breda 19 aug. 1646, tr. Sneek 31 maart 1672 Hendrick Beernts, hovenier uit Steenwijk.

In 1674 komt Annetie Radijs met attestatie van Warga naar Ferwerd en in 1679, als vrouw van hovenier Hendrick Beernts, van daar naar Heerenveen.

Uit dit huwelijk:

1. Margrieta Hendriks, ged. Heerenveen 1 juni 1679, waarschijnlijk overl. voor 1680.
2. Grietje Hendriks, ged. Heerenveen 25 juli 1680.
3. Bernardus, ged. Heerenveen 10 sept. 1682, waarschijnlijk overl. voor 1683.
4. Bernardus, ged. Heerenveen 25 nov. 1683.
5. Ybel, ged. Heerenveen 26 sept. 1686, waarschijnlijk overl. voor 1689.
6. Ybeltje, ged. Heerenveen 15 dec. 1689.

IVi. Aukyen Radijs, ged. Leeuwarden 4 nov. 1663, daar begr. 23 nov. 1739, tr. Leeuwarden 20 mei 1694 Hendrick Harmens Krol, bakker, geb. Zwolle ca. 1667, zoon van Herman Croll en Machtelt Wolters.

Uit dit huwelijk:

1. Sicke, ged. Leeuwarden 5 mei 1695, overl. voor 1696.
2. Sicke, ged. Leeuwarden 6 mei 1696, overl. voor 1697.
3. Sixtus Crol, ged. Leeuwarden 13 juni 1697, tr. Leeuwarden 18 mei 1721 Claaske Jans van Cley (van dit echtpaar stamt George Schepperle af).
4. Eelckjen, ged. Leeuwarden 12 mei 1699, overl. voor 1700.
5. Eelckien, ged. Leeuwarden 22 dec. 1700.

IVj. Gerrit Syckes Radijs, ged. Leeuwarden 30 juni 1665, notaris, procureur-postulant Hof van Friesland, vroedsman, burgemeester van Leeuwarden, overl. Leeuwarden 20 maart 1732, tr. (att. van Leeuwarden 10 juni 1689) Jetske Jacobs Hes, ged. Leeuwarden 21 dec. 1645, daar begr. 2 okt. 1727 weduwe van Claes Taekens Bosma, dochter van Japick Hansen Hes en Wytske Jans.

Ondanks de schulden van vader Sixtus Radijs doen zoons Gerrit en Lieuwe het goed. Gerrit wordt procureur-postulant in dienst van het Hof van Friesland in 1684. Zijn eerst bekende akte als notaris is van 20 november 1688 in Leeuwarden.¹¹⁰ Hij wordt lid van de Vroedschap 11 augustus 1711 (i.p.v. Vr. Drogenham) tot 21 maart 1732 (vervangen door Everwinus Wassenbergh) en burgemeester van Leeuwarden van 1727 tot 1731.¹¹¹

Het paar blijft kinderloos,¹¹² al heeft Jetske Hes een zoon (Taco) bij haar eerste man Claes Taekens Bosma. Na de dood van zijn broer Lieuwe (IVk) in 1715 wordt Gerard voogd over diens kinderen. Na Gerrits overlijden in 1732 wordt inventaris opgemaakt.¹¹³ Niet alleen 12.200 gulden in baar geld, maar ook nog vele obligaties en schuldbekentenissen. Bovendien was het echtpaar eigenaar van Boekema-zathe in Tietjerk. De erfenis leidt tot een juridisch gevecht (zie hierna) tussen de erven Radijs (Aukjen, Margareta en de kinderen van Lieuwe) en de kleinkinderen van Jetske Hes (Nicolaus Gerard en Wilhelmus Bosma). Hoe het ook zij, de inventaris van Gerrit Radijs en Jetske Hes geeft een prachtig inkijkje in de boedel van een rijk gezin uit die tijd. Gerrit Radijs weet de verliezen van zijn ouders dus aardig goed te maken, misschien wel dankzij zijn voorliefde voor het voeren van rechtszaken.

IVk. Lieuwe Radijs (of Livius), ged. Leeuwarden 22 sept. 1669, procureur-postulant Oostermeer¹¹⁴ en daarna Wolvega,¹¹⁵ overl. voor juli 1715, tr. Oostermeer 13 juli 1690 Margareta op Gelder, ged. Hattem 27 maart 1670, overl. Wolvega mei 1710,¹¹⁶ dochter van Garrit op Gelder en Magtelt Kilholts.

Op 21 nov. 1690 komt Margareta Opgelder met attestatie van Nieuwbroek naar Oostermeer; samen arriveren zij met attestatie per 29 okt. 1699 te Wolvega.

Net als zijn broer Gerard doet ook Lieuwe het goed en wordt ook procureur. Na het overlijden van Margareta in mei 1710 komt haar zus Catharina bij Lieuwe inwonen om voor de kinderen te zorgen. Na het overlijden van Lieuwe in 1715 wordt de inventaris beschreven.¹¹⁷ Lieuwes broer Gerard Radijs (IVj), notaris en vroedsman te Leeuwarden, wordt voogd over Gerardus, procureur, in zijn 20ste, Richeus, 18de, Eeltjen, 15de, Jacoba, 13de, Duco, 11de, en Eduarda Lucia Radijs, in haar 8ste jaar, nagelaten kinderen van de procureur fiscaal Livius Radijs.¹¹⁸ Er ontstaat een enorm juridisch gevecht tussen Gerard en Catharina dat jaren voortduurt.

Uit dit huwelijk:

1. Sixtus Gerardus Radijs, ged. Oostermer 20 aug. 1693, fiscaal, tr. Wolvega (att. van Heerenveen 29 juni 1715) Jetske Gepkes Dronrijp,

ged. Heerenveen 20 jan. 1698, doet belijdenis Wolvega 23 april 1717, daar overl. begin febr. 1779,¹¹⁹ dochter van Gepke Watses en Trijntje Jarigs.

Het echtpaar heeft vijf kinderen gekregen: Margrieta (1717), Gepke (1722), Livius (1726), Gerart (1733) en Geertruit Radijs (1736).

Het overlijden van Jetske Dronrijp blijkt uit een brief van schoonzoon Hermannus Eckringa (getrouwd met Margrieta) aan de familie Beyma thoe Kingma dd 8 febr. 1779. Hij schrijft daarin onder andere: “eergister van Wolvega (alwaar mij eenige dagen, ter oorzaak van het overlijden van mijn Huisvrouwes moeder omdeselve de laatste eere aan te doen, heb moeten ophouden) ...”

2. Gerhard Radijs, ged. Oostermeer 25 aug. 1695, procureur, tr. Oldeboorn 16 jan. 1728 Trijntje Hendriks Blomsma, geb. Oldeboorn circa 1701, ged. 10 april 1707, dochter van Hendrik Jans Bloemsma, mr. chirurgijn, en Barber Gerrys Knipsma.

Het echtpaar heeft vijf kinderen gekregen: Margrieta (1728), Jetske (1730-1786), Livius (1735), Barber (1739-1819) en Machel Radijs (1744-1793).

3. Richaeus (of Regnerus of Ritske) Radijs, ged. Oostermeer 25 juli 1697, in 1749 schoenmaker te Wolvega met minimale aanslag, daar overl. 13 sept. 1769, ongetrouwd gebleven.

Op 11 dec. 1769 doet de procureur fiscaal S.G. Radijs te Wolvega, erfgenaam voor $\frac{1}{4}$, mede namens de procureur fiscaal G. Radijs te Oldeboorn voor $\frac{1}{4}$, Jacoba Radijs, weduwe van Reinder Pieters, te Hindeloopen voor $\frac{1}{4}$ en de kinderen van Hendrik Jans te Workum voor $\frac{1}{4}$ aangifte voor het collateraal van het kinderloos overlijden te Wolvega op 13 sept. 1769 van Regeuwes Radijs die op het personele kohier stond aangeslagen voor 650 carg.¹²⁰

In 1773 wordt uitspraak gedaan in de kwestie die Livius Radijs aanspande tegen Gerardus Radijs over de nalatenschap.¹²¹ In de processtukken worden ook Margaretha Dinkelenburg, Riemke Hendriks Dinkelenburg, vrouw van Steffen Claases, en Johannes Hendriks Dinkelenburg, allen te Workum, genoemd.

4. Eelckien Radijs, ged. Wolvega 11 febr. 1700, voor de tweede maal bediend Workum 3 juli 1740, tr. Jorwerd 8 febr. 1722 Hendrick Jans Dinkelburg, geb. Jorwerd ca. 1700, kistgeld betaald Workum 7 sept. 1779, waarsch. zoon van Jan Dukelenburg en Riemke Sybes.

Op 22 dec. 1730 wordt hospes Hendrik Jans Dinkelburgh burger van Sloten. Van het echtpaar zijn vijf kinderen bekend: Margareta (1726), Johannes Bartholomeus (1734), Leuwke (1737), Joannes (1738) en Riemke Dinkelburg. Alle kinderen worden katholiek gedoopt.

5. Jacoba Radijs, ged. Wolvega 1 nov. 1702, tr. Leeuwarden 9 febr. 1727 en daarna nogmaals r.k. Leeuwarden 12 april 1727 Reinder Pytters, kas-telein, geb. Leeuwarden ca. 1700, beluid Hindeloopen 29 aug. 1766.

- Het echtpaar heeft vijf kinderen gekregen: Maria (1727), Petrus (1730), Lieuwe, Grietje (1733) en Marijke Reinders (1737). Alle kinderen worden katholiek gedoopt.
6. Duco Radijs, ged. Wolvega 24 mei 1705, gewezen *chergier* (controleur der belastingen) te Steggerda 1749, overl. Mildam 27 juli 1760. Hij is ongetrouwd gebleven.
 7. Eduarda Lucia Radijs, geb. Wolvega ca. 1708, regentes van het diaconiehuis vanaf 5 sept. 1764, overl. Leeuwarden 30 juni 1765, tr. Nijkerk 22 juli 1754 Johannes Datz, ged. Ev.-Luth. Leeuwarden 15 sept. 1715, passementswerker, vroedsman, voogd van de stadsarmenkamer, bouwmeester Leeuwarden, overl. 20 jan. 1776, weduwnaar Maria Margaretha Hagen, zoon van Anthony Dats en Maria Dats.
Uit dit huwelijk zijn geen kinderen bekend.
 8. Elisabeth Titia Radijs, ged. Wolvega 23 febr. 1710, overl. Leeuwarden 21 aug. 1744.

Een familie vol juridische strijd

In dit gezin is er eigenlijk voortdurend juridische onenigheid. Gerard heeft mogelijk op deze manier zijn fortuin vergaard; heeft hij als voogd de kinderen van Lieuwe en Margareta met dat virus aangestoken?

1715-1718: Na het overlijden van Margareta komt in 1710 haar zus Catharina Opgelder bij Livius in huis om voor de kinderen te zorgen. Als ook Lieuwe overlijdt, wordt diens broer Gerard op 18 juli 1715 voogd over de kinderen. Dan begint een geschil tussen Gerard Radijs enerzijds en Catharina Opgelder anderzijds om een obligatie van 200 carg. die Livius vlak voor zijn dood uitschrijft voor Catharina. Een juridisch moddergevecht ontstaat dat jaren duurt. De handgeschreven akte wordt door Gerard eerst niet erkend als zijnde echt, dan beticht hij Catharina allerlei zaken uit het sterfhuis te hebben meegenomen. Ook vecht hij aan dat Livius haar loon schuldig zou zijn, want ze is immers familie, geen dienstmeid. Getuigen worden opgetrommeld die vertellen dat Catharina meermalen Livius op onzachtzinnige wijze uit de kroeg heeft gehaald op een manier die niet paste bij een dienstmeid in loondienst. Uiteindelijk luidt het oordeel dat Gerard de 200 carg. moet betalen aan Catharina, ten koste van de erfenis van de kinderen. De juridische strijd heeft dan drie jaar geduurd.¹²² Catharina verhuist al in 1716 naar Rauwerd en trouwt in 1722, dan te Leeuwarden, met Michiel Severin.

1726-1727: Het is opvallend dat juist in deze familie Jacoba en Eelckien rooms-katholiek worden; geen van hun beider echtgenoten was katholiek.

De zussen komen uit een zeer overtuigd protestant klimaat, waar mannen vooraanstaande posities bekleedden die niet door katholieken uitgeoefend mochten worden. De familie heeft dus veel aan het gereformeerde geloof te danken. Beide zussen hebben bij elkaars kinderen als doopgetuigen opgetreden maar dat was voor geen van de andere broers of zussen het geval. Ook voeren zij de achternaam Radijs op zeker moment helemaal niet meer, maar worden ze vaak naar hun man vernoemd, dus Eelckien Hendricks (Eelckien vrouw van Hendrick Dinkelburg) en Jacoba Reinders (Jacoba vrouw van Reinder Pytters). Het lijkt of er een breuk met de familie is geweest. Het is niet duidelijk wat er gebeurd is.

1732: Na Gerards overlijden in 1732 wordt de inventarisatie met zeer veel getuigen uitgevoerd. Erfgenamen zijn de twee zussen van Gerard (Aukjen en Margareta) en de kinderen van Lieuwe waarover Gerard voogd was. De kleinkinderen van Jetske Hes (Nicolaus Gerard en Wilhelmus Bosma) hadden hun deel van de erfenis al gehad na overlijden van Jetske Hes. Toch zijn zij bij de inventarisatie aanwezig en dan ontstaat er onenigheid over een bedrag van 10.000 gulden dat onterecht aan het collect van lakenen zou zijn betaald. De erven Radijs laten een extra paragraaf aan de inventarisatie toevoegen met deze strekking. Het is onduidelijk of ze gelijk hadden. De strijd is goed beschreven door George Schepperle (zie IVj).

IVm. Grietie Radijs, ged. Leeuwarden 22 juli 1674, daar overl. 6 jan. 1736, tr. 1. Leeuwarden 14 jan. 1703 Auke Hendrix Pestrop, *guardenier* tot Dokkum, weduwnaar van Antie Hillebrants; tr. 2. Dokkum 29 okt. 1730 Hendrik Teedes, mr. snijder.

Uit het eerste huwelijk:

1. Hendrik, ged. Dokkum 1 nov. 1711.
2. Eelkje, ged. Dokkum 8 mei 1715.

IVn. Willem Adams Miland/Mijlandt, geb. ca. 1644, chirurgijn, tr. Leeuwarden 29 dec. 1667 Petronella Sipma, dochter van notaris Jan Sakes Sipma en Rinskie Jacobs.

In 1676 verkopen mr. Willem Adam Melant, chirurgijn, en Petronella Sipma hun helft van een huis aan de noordkant van de Galeysterkerk, gemeenschappelijk bezit met Lock Jans Prigge, weduwe van Claes Hansen.¹²³

In 1700 verkoopt Anna Millant, vrouw van Buwe Jans Lenegra, die voor 1/4 erfgename was van haar grootmoeder Rinskie Jans (lees Jacobs), vrouw van notaris Jan Sakes Sipma, aan haar broer Adam Millant, notaris, en Geiske Jans 1/8 van een huis aan de Slotmakersstraat waarvan de helft plus 1/8 aan de kopers toebehoort en de overige 2/8 aan haar broers Joannes en Zacharias Millant voor 100 goudg.¹²⁴

Uit dit huwelijk:

1. Adam Millant, notaris, tr. Leeuwarden 5 mei 1695 Geiske Jans Beugelink.
Dopelingen te Leeuwarden: Wilhelmus (1696), Bernhardus (1697), Pyternella Anna (1698), Zachlaryas (1703) en Wilhelmus (1706).
2. Antie Miland, ged. Leeuwarden 6 april 1673, daar overl. mei 1750, tr. 1. Buwe Jans Lenegra; tr. 2. Leeuwarden 11 sept. 1704 Joan Sande, advocaat Hof van Friesland, overl. Leeuwarden 5 juni 1727, weduwnaar van Willemkje Hoogslag.
Uit het eerste huwelijk, ged. Leeuwarden: Bouwe (1701).
3. Johannis Mellant, ged. Leeuwarden 20 okt. 1680, overl. na 1700.
4. Zacharias Mellant, ged. Leeuwarden 17 febr. 1686, meester chirurgijn, tr. Lutkewierum 16 okt. 1718 Johanna Theothardi.
Kinderen te Lutkewierum: Pyternella (1720), Johannes (1722).

IVo. Albert van Harckema, geb. ca. 1632, tr. (derde prokl. Buitenpost 3 sept. 1654) Toontie Claessen, uit Leeuwarden.

Albert van Harckema is ongeveer geboren in 1632, zoals blijkt uit een akte 16 januari 1647 waarin wordt vermeld dat hij in zijn 16de jaar is (zie IIc).

Uit dit huwelijk:

1. Foockien van Harckema, ged. Buitenpost 30 aug. 1657.
2. Teetske van Harckema, ged. Twijzel en Kooten 24 aug. 1660.

IVp. Mr. Jan Radijs, ged. Groningen 6 juni 1652, barbier 1681, wedman 1685, tr. Groningen 21 febr. 1678 Maria Nijkercks.

Uit dit huwelijk:

1. Christoffer Radijs, ged. Slochteren 2 okt. 1681, overl. voor 1685.
2. Maria Radijs, ged. Slochteren 11 febr. 1683.
3. Alberdina Radijs, ged. Slochteren 11 jan. 1685.
4. Christoffer Jans Radijs, ged. Slochteren 25 dec. 1685, overl. voor 1691.
5. Ursula Radijs, ged. Slochteren 17 dec. 1686.
6. Jurgen Radijs, ged. Slochteren 5 aug. 1688.
7. Christoffer Jans Radijs, ged. Slochteren 16 febr. 1691, tr. Groningen 23 mei 1723 Trijntje Jans.
8. Hindrik Radijs, ged. Slochteren 21 augustus 1692.
9. Ursel Radijs, ged. Slochteren 21 juni 1696, tr. 1. Slochteren 7 jan. 1725 Arnold Radijs, haar neef in de tweede graad aan vaders kant (zie IVr.2), ged. Groningen 8 sept. 1695, overl. voor 1744; tr. 2. Slochteren 7 juni 1744 Jakob Harms.

IVq. Cornelius Radijs, ged. Groningen 8 jan. 1656, meester-chirurgijn aldaar 1682-1697, overl. 1697,¹²⁵ tr. (ondertr. Groningen 30 sept. 1682)

Elizabeth van Bijler, dochter van Gualtherus van Bijler, predikant, en Anna Alberthoma.

Uit dit huwelijk:

1. Christoffer Radijs, ged. Groningen 4 nov. 1684, vaandrig, burgerluitenant, meester-chirurgijn 1707-1756,¹²⁶ overl. Groningen kort voor 6 april 1757, tr. 1. Groningen 6 dec. (huwelijkscontract 17 nov.) 1707 Geesjen Munningshs, ged. Groningen 12 sept. 1679, dochter van Henric Munninck en Grietjen Blanckenstein; tr. 2. Groningen 21 juli (huwelijkscontract 27 juni) 1720 Ettien Dronrijp, ged. Groningen 27 aug. 1699, daar overl. kort voor 4 febr. 1779, dochter van Regnerus Dronrijp en Wilhelmina Uchtman.

Christoffer bekleedt meermalen een bestuursfunctie in het Groninger chirurgijns-gilde, is olderman in het collegium medicum en hopman van het burgerlijk regiment. Ook is hij diaken in de kerkeraad en boekhoudend voogd van het Sint-Antoniegasthuis. In de gevel van dit gasthuis is een gevelsteen gemetseld met daarin de vermelding van *lieutenant Christopher Radijs*.¹²⁷ (Huisman schrijft Christopher met geboortedatum in 1684 toe als zoon aan Claes Holst, maar dat is een vergissing. Claes Holst trouwt pas in 1693; zijn zoon Christopher wordt in Den Haag zilversmid).

Apotheker Hendrik Radijs
(archief Anne Aalders)

Apotheek Radijs Hoogeveen
(Drents Archief, fotocollectie Drents Museum)

Christoffer en Geesjen zijn de voorouders van Hendrik Radijs, apotheker te Hoogeveen. Hij is gedoopt op 17 september 1786 in Meppel, zoon van Christopher Radijs en Femmegien Rombouts. Over Hendrik Radijs is een biografie geschreven door Anne Aalders: *Apotheek Radijs voor een gezond Hoogeveen*, in 1992 uitgegeven door de Historische Kring Hoogeveen. Op zijn beurt baseerde Thomas Rosenboom de hoofdpersoon Christof Anijs in zijn roman *Publieke Werken* losjes op deze zelfde Hendrik. In 2001 troffen beide auteurs elkaar te Hoogeveen waarbij Anne Aalders in een tafelrede inging op de achtergronden van hun beider publikaties.¹²⁸

2. Wolter Radijs, ged. Groningen 28 augustus 1687, chirurgijn-majoor 1712-1741,¹²⁹ overl. Groningen kort voor 14 nov. 1750, tr. 1. Groningen 25 jan. (huwelijkscontract 8 jan.) 1712 Catharina Munningsh, ged. Groningen 25 apr. 1677, dochter van Henric Munninck en Grietjen Blanckenstein en zus van Geesjen; tr. 2. Groningen 12 dec. (huwelijkscontract 29 nov.) 1723 Gesijna Elama, ged. Groningen 21 aug. 1684, weduwe van Johannes Barlinckhoff, hof medicine doctor te Groningen, dochter van Valerius Elama en Clara Blenke.

IVr. Claes Holst Radijs, ged. Groningen 26 maart 1658, vaandrig 1695, meester-chirurgijn 1688-1703, overl. 1703,¹³⁰ tr. (huwelijkscontract Groningen 30 maart 1693) Annegien Arnoldi. Zij hertr. 1707 Bartholomeus ten Have.

Claes Holst is als chirurgijn in dienst van het leger. In 1693 wordt hij daarnaast aangesteld als chirurgus academiae, de assistent van de hoogleraar anatomie Henricus Eyssonius.¹³¹ Hij werkt in het 'anatomisch theater' en geeft onderwijs.

In 1703 komt Claes Holst door familie om het leven: *doctor medicinae* Cornelis Yben, neef van Claes Holst Radijs (getrouwd met Adriana Moda, zie IVb), had per ongeluk Radijs met hagel in diens bovenbeen geschoten. Kort daarop was Radijs overleden. Yben, die het ergste vreesde, verklaarde de dood van Radijs door diens zwakke constitutie en een *toeval van quade humeuren*. Maar de medici getuigden dat er een oorzakelijk verband was tussen schietwonden en overlijden, waarop burgermeesters en raad Yben veroordeelden tot een boete van 500 gulden en betaling van de proceskosten.¹³²

In 1704 dient *de weduwe van hopman Radijs* een klacht in over *Dr Iben die haer dagelijks komt te ontroeren*.¹³³ Cornelis krijgt een straatverbod voor het remonstrants huis op straffe van 25 carg.

Na de dood van Claes Holst neemt Annegien zijn werk als chirurgus academiae over (in die tijd niet ongewoon bij weduwen van chirurgen) en zij blijft in functie tot 1705.¹³⁴ Haar tweede man Bartholomeus ten Have was volgens Huisman de knecht van Claes Holst.¹³⁵ Deze maakt daarna een mooie carrière als chirurgijn, mede dankzij het netwerk van zijn vrouw.

Uit dit huwelijk (van wie Anna en Rudolfus overl. voor 1722):¹³⁶

1. Anna Radijs, ged. Groningen 20 maart 1694.
2. Arnold Radijs, ged. Groningen 8 sept. 1695, overl. voor 1744, tr. Slochteren 7 jan. 1725 Ursel Radijs, zijn nicht in de tweede graad aan vaders kant (zie IVp.9).
Het echtpaar heeft een zoon en een dochter gekregen: Klaas (1726) en Maria Radijs (1728).
3. Christoffer Radijs, ged. Groningen 9 febr. 1701, zilversmid in Den Haag, daar begr. 22 juni 1782, tr. Scheveningen 8 apr. 1725 Dina de Haan, ged. Den Haag 4 sept. 1701, daar begr. 23 febr. 1768, dochter van Johannes de Haan en Maria van Rheene.

Hij legt als zilversmid de eed af 1 juni 1725.¹³⁷ Er staat werk van hem in het Haags Gemeentemuseum en in The Met Fifth Avenue in New York.

Zilverwerk Christoffel Radijs
(The Metropolitan Museum of Art)

Het paar heeft 10 kinderen gekregen: Anna Maria (1726), Nicolaes (1727, eedaflegging als zilversmid 3 dec. 1753), Johannes (1729), Hendrik (1731), Alida (1734), Sibilla (1736), Stephanus (1738), Dina (1739), Christina (1741) en Reinier (1745).

4. Rudolfus Radijs, ged. Groningen 26 nov. 1702.

IVs. Cornelius Radijs, ged. Bredevoort dec. 1645, chirurgijn onder ritmeester Sichterman van Hasselt, tr. Groningen 22 april 1673 Aeltien Harms Staphorst, weduwe van Eilart Bloemert.

Uit dit huwelijk:

1. Niclaes Radijs, ged. Groningen 21 dec. 1673.
2. Cornelis Radijs, ged. Hasselt 4 april 1675, tr. Eenrum 2 april 1699 Geertruit Jacobs uit Pieterburen, weduwe van Jacob Berens.
3. Anne Liesbet Radijs, ged. Hasselt 27 aug. 1676, waarschijnlijk dezelfde als Agniet Maria Elisabeth Radijs die op 12 april 1694 te Hasselt trouwt met Jacob van Blokhuijsen.
4. Hendrick Jan Radijs, ged. Hasselt 17 sept. 1682.

IVt. Anna Radijs, ged. Bredevoort aug. 1649, tr. 1. Aalten 24 juni 1683 Theodorus Johannes te Grotenhuijs, zoon van Wessel te Grotenhuijs; tr. 2. Winterswijk 19 april 1696 Jacob Rump, weduwnaar van Aleida Wassenbergh, zoon van Roelof Jans Rump.

Uit het eerste huwelijk:

1. Wessel, ged. Dinxperlo 28 juni 1684.
2. Niclaes, ged. Dinxperlo 16 mei 1686.

IVu. Angnita Radijs, ged. Grave NB 17 febr. 1651, tr. Bredevoort 7 juli 1681 Marc Antonis de Meronnet de Prodon.

Uit dit huwelijk:

1. Antoni Quirijn, ged. Bredevoort 19 maart 1682.

IVv. Trijntje Gerrits Radijs, ged. Kampen 18 juli 1637, tr. 1. Kampen 8 dec. 1656 (ondertrouw Amsterdam 25 nov. 1656) Jan Bantjes, overl. voor 1675; tr. 2. Kampen 9 juli 1675 Eimbert Eckelboom, begr. Kampen 11 juli 1681; tr. 3. Kampen 8 jan. 1684 Derck Cornelissen, van Den Rijen; tr. 4. Kampen 6 dec. 1695 Jan Albertsen Sanger.

Van Trijntje en haar eerste man Jan Bantjes is een testament bewaard gebleven gedateerd 24 juli 1657.¹³⁸ Testament van Jan Baentjes en Trijntien Gerrijts, gezond. Zij geven elkaar over en weer het vruchtgebruik van hun nalatenschap en aan hun moeders geven zij de legitieme portie. Tot hun erfgenamen benoemen zij hun moeders of hun broeders en zusters.

Uit het eerste huwelijk:

1. Lijsbeth, ged. Kampen 4 nov. 1657.
2. Berent, ged. Kampen 17 aug. 1664.
3. Hilletje, ged. Kampen 9 febr. 1666.

Uit het tweede huwelijk:

4. Barber, ged. Kampen 25 augustus 1676.

Noten

- Waar niet anders vermeld berusten de bronnen op Tresoar.
- ACH <invnr> <folio> Nedergerecht Achtkarspelen
(DAN/TIE/WON/WSW) (Idem: Dantumadeel / Tietjerksteradeel /
Wonseradeel / Weststellingwerf)
- Engels Martin Engels www.mpaginae.nl
- GJb Genealogysk Jierboek
- GrA Groninger archieven
- HCL <invnr> <folio> Historisch Centrum Leeuwarden
- Huisman Frank Huisman, *Stadsbelang en standsbesef*,
Rotterdam 1992
- HvF <invnr> <folio> Hof van Friesland
- Romein Ds. T.A. Romein, *Naamlijst der predikanten*,
Leeuwarden 1886-'88
- T Toegang
- Walle Drs. Hessel de Walle, *Friezen uit vroeger eeuwen*,
Groningen 2007,
www.walmar.nl/inscripties.asp

Noten

1 Zie verder IId. 2 Romein pag. 58. 3 Walle nr. 3537. 4 T5 2658 29 juli 1606; 2659 fol. 29. 5 HvF 16705 360. 6 E. Vellinga, *Keysers Orkena*, Leeuwarden 1995, pag. 140. 7 *Naamregister der rentmeesters van de domeinen etc.*, Amsterdam 1748, met annotaties van E.M. van Burmania. 8 Engels, Naamlijst van raadsheren. 9 HCL 3737 142v. 10 HCL 3754 29. 11 Nationaal archief, VOC opvarenden, 5276 13. 12 Engels, Het vergulde kistje van Drususius. 13 HCL 3756 265. 14 HvF 76, Engels, Boden. 15 HCL 3628 214v. 16 Abel Curiander, *Vitae operumque Joh. Drusii (Leven en werken van Johannes Drususius)*, 1616; wikipedia, Johannes van den Driesche. 17 HCL 3630 101v, 235. 18 P.S. Teeling, *Repertorium van Oud-Nederlandse landmeters, 14e tot 18e eeuw*, Apeldoorn 1981; Engels, Landmeters. 19 T5 2581 411. 20 GJb 2010 pag. 309. 21 Engels, Grote of Jacobijner Kerk, grafregister. 22 HCL 3742 90v. 23 HCL 3747 32. 24 HCL 2698 144. 25 ACH 80 204v. 26 HvF 16793 op datum. 27 Huisman 434. 28 HvF 16484 14 juli 1604 sent. 41. 29 Volle Gerecht van de stad Groningen, Minuten van akten 3944 (1630/31) fol. 396. 30 Rechterlijke Archief Bredevoort, inv.nr. 414, 58v. 31 Walle nr. 5687. 32 Engels, Notulen van de Admiraliteit 13 maart, 2 sept., 10 okt. 1601. 33 G.A. Wumkes, *Tusschen Flie en Borne*, Roden 1899, pag. 154. 34 Stadsarchief Kampen, klappers retroacta burgerlijke stand, deel 248, Ra-Ru. 35 Rechterlijk Archief Kampen To0014, inv.nr. 139, Register van Testamenten 1628-1634, fol. 76v. 36 HCL 3754 155. 37 HCL 3195 174. 38 HCL 3205 48, 180. 39 GrA, Classis Winschoten (toegang 184), inv.nr. 2, lijst van weduwen en wezen, opgemaakt 11 april 1671, geplaatst na de acta van 5 februari 1681. 40 O.D.J. Roemeling, *Patroonheiligen, priesters en predikanten in Groningen en Drenthe tot omstreeks 1640*, blz. 590. 41 J.J. Smedes, *De Nieuwe of Langakkerschans*, Zaltbommel 1975, blz. 49 en 108. 42 TIE 97 52. 43 HCL 3760 107. 44 HCL 3787 33. 45 GJb 1983 100. 46 HCL 3321 92v. 47 HCL 3324 123v. 48 Zie ook HvF 16819 112v. 49 T5 2671 103. 50 Engels, correspondentie Saeckma. 51 *Naamregister der rentmeesters etc.* 52 HCL T1001 162, 17 febr. 1638. 53 HCL 3321 46v. 54 HCL 3631 1. 55 Engels, Vaandrigs Friesland. 56 T5 2585 252. 57 T5 2585 163. 58 Engels, Notarissen in Friesland. 59 HCL 2623 37. 60 HCL 3319 104. 61 HCL 3639 69. 62 HCL 3324 82. 63 HCL 3408 279. 64 HCL 3502 431. 65 HCL 2626 111. 66 TIE 98 116. 67 HCL aanvulling begraafboeken. 68 Zie IVf. 69 HCL 3638 33. 70 TIE 54 10. 71 R. Visscher, *De archieven van het St. Anthonij-gasthuis*, Leeuwarden 1921, nr. 573. 72 HCL 2626 21. 73 DAN 75 93, 130v. 74 HCL 3635 122v. 75 HCL 3321 69v. 76 Walle nr. 844. 77 ACH 81 194v. 78 GJb

1997 91, 94. **79** ACH 13 198. **80** Huisman 345, 368, 433, 440. **81** NGV Groningen, *Huppeldepup* mei 2000, blz. 44-46. **82** Romein 533. **83** HCL 3638 131. **84** HCL 3641 164; 3643 31v. **85** Romein 209. **86** Romein 209. **87** Romein 275, 269. **88** Walle nrs. 578, 576. **89** HCL 3324 149. **90** Huisman 430. **91** HCL 3325 88v. **92** HCL 3523 116v. **93** HCL 3502 504. **94** HCL 3797 100v. **95** Nationaal Archief, VOC-opvarenden, reg.nr. 5288, folio 27. **96** Stadsarchief Amsterdam, Notarieel Archief, archiefnr. 5075, inv.nr. 4134, folio 879, 20 aug. 1688. **97** Nationaal Archief, VOC-opvarenden, reg.nr. 5513, folio 13. **98** Stadsarchief Amsterdam, Kwijtscheldingen, archiefnr. 5062, inv.nr. 91, folio 66v. **99** HCL 3639 145, 252v. **100** George Schepperle, Het veelbewogen leven van Geertruyt Zichelhoorn, *Leopardia*, 1 juni 2005, 25. **101** HCL 3324 123v. **102** Nationaal Archief, VOC-opvarenden, reg.nr. 5327, folio 109. **103** HCL 3642 90v. **104** Romein 275, 321. **105** Walle nr. 6908. **106** HCL 3640 216v. **107** WON 174 nr. 6. **108** Engels, Advocaten bij het Hof van Friesland. **109** HvF 16848. **110** E. Vellinga, *Keysers Orkena*, Leeuwarden 1995, op datum. **111** George Schepperle, Gerard Radijs, notaris, vroedman en burgemeester, *Leopardia* 1 okt. 2006 22. **112** HCL 3535 60v. **113** HCL 3433 18v. **114** TIE 98 113v, 115v, 116. **115** Bijvoorbeeld WSW 25 44. **116** HvF 10509, def. sent. 37 van 27 okt. 1718. **117** WSW 90 132. **118** WSW 54 15. **119** T319 1420. **120** WSW 167 15. **121** HvF 14994, sent. 2 van 30 maart 1773. **122** HvF 10509, def. sent. 37 van 27 okt. 1718. **123** HCL 3640 31v. **124** HCL 3699 114. **125** Huisman 433, 350. **126** Huisman 433. **127** Huisman 366, 368. **128** <https://projecten.obhooegeven.nl/archiefpr/aalders.htm> **129** Huisman 434. **130** Huisman 318. **131** Huisman 303, 304. **132** Huisman 318, 319. **133** Stadsbestuur van Groningen 1594-1815, T1605 582, requestboek dd 3 april 1704. **134** Huisman 437. **135** Huisman 367. **136** Stadsbestuur van Groningen 1594-1815, T1605 591 dd 22 mei 1722. **137** Elias Voet, *Merken van Haagsche Goud- en Zilversmeden*, Den Haag 1941 **138** Rechterlijk Archief Kampen To0014, inv.nr. 139, Register van Testamenten 1628-1634, fol. 262.

... *Blom Hylpen*

Blom Hylpen

In grut part fan dit stik soe opnommen wurde yn ‘Nakomelingen van Anck Boldewyns’, yn it *Jierboek 2019*. It bewiis wie net sterk genôch, dêrom is it derút litten, mar in soad nammen en húshâldingen kamen der lâns in oare wei lykwols yn, want de Hylper populaasje fan de 17de en 18de iuw wie ‘ien grutte famylje’. Dit stik is te sjen as in soarte fan fêrfolch op – en past ûnder de ynliding fan – ‘Anck Boldewyns’.¹ Dizze reis stiet Blom sintraal, in namme dy’t op syn minst al fjouwer iuwen yn Hylpen omsweeft.

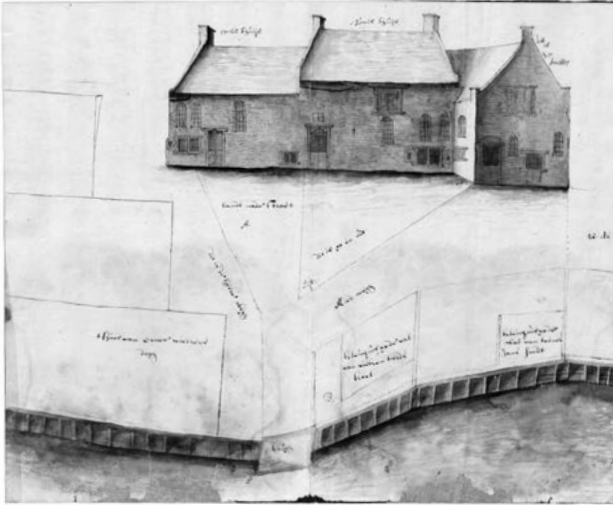
Hjoed-de-dei is Blom Hylpen sels in rûnom bekende namme. Sy sitte yn de skipsbou. Fiskerman Iege Blom (1915-1995) waard yn 1957 werfbaas op de helling flak achter de Hylper seedyk, dêr’t earder Douwe Wybrands siet. As jonge makke er skipsmodellen en tekeningen. As hellingbaas pakte hy alles oan en ferboude ek wol âlde skûtsjes ta jacht. Om de simpele reden dat hy it altyd al in moai skipstipe fûn, woe Iege graach in aak bouwe. It bleau net by ien; doe’t er mei pensjoen gie stie de teller op 68.² Anno 2021 liede syn pakesizzers it bedriuw.

Gosse Blom (1946-2014), in soan fan Iege, hat dizze gegevens sammele en útjûn. Hy wenne yn Hylpen. Neist syn wurk by de Fryske Akademy skreau er oer Fryske sporten en hat er him tige ynsetten foar de Hylper taal en kultuer. Ek hat er oer de skiednis fan Hylpen en omjouwing skreaun.³ Syn belangrykste wurk, tegearre mei Siebren Dyk, is sûnder mis it *Graet Hylper Wordeboek*, dat postúm ferskynd is yn 2019.⁴

Iege en Blom

It wie by de Blommen bekend dat de namme Yge, Ige, IJge, IJege, Igge of Iege ensfh. al mear as 300 jier yn de famylje sit en ek al dy tiid yn Hylpen en faak sels yn in maritym berop. Troch dit ûndersyk is dy rige twa generaasjes langer wurden. De stamheit fan dit stik moat berne wêze

-
- 1 Jan de Vries, ‘Nakomelingen van Anck Boldewyns, van Hindeloopen’ yn *Genealogysk jierboek 2019* (Ljouwert: Afûk en Fryske Akademy, 2019) 93-297. Hjørnei: *Jierboek 2019*.
 - 2 G. Blom, *Iege Blom (1915-1995) visser en scheepsbouwer* (Hindeloopen, 1997 en 2001).
 - 3 Bauke van der Veen, *Blomstikken, bibliografie fan Gosse Blom* (Ljouwert 1989).
 - 4 Gosse Blom† en Siebren Dyk, mei stipe fan Wiebe Evert Zoethout, *Graet Hylper Wordeboek: woordenboek van het Hindeloopers* (Ljouwert, 2019).

Dizze tekening fan in hûs dat yn de 17de iuw yn Hylpen stie, komt ek út de prosesstikken – al toant AlleFriezen.nl him net, wylst der gjin sidenûmer mist (T 13-20 nr. 31 / 187-254, AF foto's 250-345). De kwestje draaide om de bou fan in lytshûs op in wykswâl en spile tusken Wybren Tjeerds Kool en syn buorman, de smid Thonis Geerts. De smid hat dêr sa'n húske stean en Kool wol ien bouwe. Yn de Hollânsktalige stikken brûkt men de heal Fryske term 'lytshuis'. 'Kleinhuis' wie blykber net in passende oersetting (ôfbylding 1).

Neist de doar dy't tagong jout ta de steateseal yn it provinsjehûs hinget anno 2021 in skilderij fan de lytse Súdwesthoeke yn fûgelflechtperspektyf. It is makke yn 1659 troch de Starumer sekretaris Jan Jacobs Haersma (Jierboek 2011, 49). Yn 1642 wurdt hy neamd as 'landmeter van het Hof van Friesland en convoymeester' te Hylpen. De kaart is makke mei it doel om hiel krekt oan te jaan wa't oan de latte stie foar it ûnderhâld fan hokker stikje seedyk tusken it Warkumer Nijlân en it Reade Klif. Op dizze utsnijing links Hylpen mei de Yndyk nei de Heanmar, Lytse Gersleat under Koudum en de Grûnzen by Molkwar (foto auteur).

yn de 16de iuw. Dizze Iege is de heit fan de skipper Meynert Ieges dy't yn it earste kwart fan de 17de iuw troude mei Wypk Lieuckes. Oer Iege sels haw ik neat fûn, mar sjoen de namme fan de soan moat er bestien hawwe. It earste parenteel fan dit stik is dat fan Meynert Ieges (MI) en beslacht twa generaasjes. Yn it twadde parenteel, dat fan Jelle Wybes (JW), komt de namme Blom foar. Dêr't Iege en Blom byinoar komme, by Claasje Wybes en Iege Ieges (JW Vf), giet it earste fierder yn it twadde. Ige Iges, in soan út dit houlik is de earste Iege dy't Blom brûkt as skaainamme. It leit foar de hân om in relaasje te lizzen mei de skipsnamme 'Goutsblom' dy't yn de famylje brûkt waard, mar der is ek noch in oare mooglikheid, want Blom bestie nammentlik al as namme yn Hylpen: de jongste broer fan Claasje stiet te boek as Jolle Wybes Blom (JW IVc.6). Mooglik keas hy in achternamme om betizing foar te kommen mei in broer mei de namme Jelle Wybes.⁵ Jolle keas hoe dan ek net samar in namme, want earder wie de namme Blom yn Hylpen fan in Jelle Idses Bloem (JW IIc.4). Hy wie in fan memmekant oantroude âldomke fan Jolle. In echte famyljebân tusken beide mannen haw ik net fûn, mar dat wol net sizze dat dy der net west hat.

Symen Jappes

It parenteel fan in oare Hylper Blom-famylje koe ik net keppelje oan it parenteel fan Jelle Wybes. It is te finen under de kop Symen Jappes (SJ).⁶ De nammekombinaasje Symen en Jappe komt yn beide parentelen foar, lykwols liket der gjin direkte famyljebân te wêzen. De bruorren Pieter en Jappe Symens wurde Blom neamd, lykas de dochters fan Pieter: Aaltje en Foeck, yn Amsterdam (SJ. IIIa.1 en 2). Mooglik leit de relaasje tusken beide parentelen by Foeck Pieters, de mem fan Pieter en Jappe. Sy komme foar ûnder de namme yn de perioade tusken de fermeldingen fan Jelle Idses en Jolle Wybes yn. As tanamme liket Blom yn de 17de iuw nooit ferbûn oan mear as ien persoan tagelyk. Dat de bruorren beide en ek noch tagelyk de namme brûkten is in útsûndering. It liket op in needgreep om (yn Amsterdam) harren ôfkomst te beneidrukken doe't sy yn 1686 failliet gyngen.

-
- 5 Saling Wybes, in oare broer fan Claasje, is de pake fan Saapk van Hasenhoek de frou van Henricus Gerardus de Valk, dy't in prominent plak hat yn: Pieter Nieuwland, 'De Valk', yn *Genealogysk jierboek 2016* (Ljouwert: Afûk en Fryske Akademy, 2016), 9-39. Hjirnei: *Jierboek 2016*.
 - 6 Sjoch oer Symen Jappes ek: T.E.A. Douwes, 'Kwartieren van Beity' Tymens uit Hindeloopen', yn: *Genealogysk jierboekje 1977*, red. A. L. Hempenius, e.o. (Ljouwert: Fryske Akademy 1977), 114-123. Hjirnei: *Jierboek 1977*. Myn opfetting fan de earste generaasje is in bytsje oars as dy fan Douwes.

Allert Pieters Blom

De âldste oantroffen fermelding fan de namme is fan 1630. Op de rolle fan de lokale rjochtbank stiet op 25 jan. en 1 febr. in Allert Blom, resp. Allert Pieters Blom. No hat de famylje fan Jelle en Jolle om 1630 in Allert Pieters, mar it ûngelokkige is dat hy (ek) Allert Pieters Beytjes (JW IIIa) neamd wurdt, yn it floreenkohier, mooglik nei syn mem Beyts. It gefal wol ek dat der noch in kandidaat is mei dy foarnammen, mar dy hjit Stind, lyk as syn heit en broers. Beide lykje dêrom net yn oanmerking te kommen. It soe betsjutte dat der in tredde Allert Pieters wêze moat, mar dy koe ik net identifisearje, lit stean keppelje. Allert wie net earm en it is mooglik dat hy susters hie mei nammen Haye en Syts, dat is op dit stuit alles. De regesten:

25 jan. en 1 febr. 1630, gerechtsrol Hindeloopen; Floris Olferts te Staveren contra Allert Pieters Blom, om betaling van 12 gulden (T 13-20 nr. 11 / 6v AF foto 7).⁷

5 en 9 maart 1633, gerechtsrol Hindeloopen; Jettie Hittes contra Allert Blom, resp. Allert Pieters Blom. Tevens een verklaring, gedateerd 9 maart, 'bij haer frouwen waerheit,' van Haye Pieters en Syts Pieters dochters, op verzoek van de huisvrouw van Allert Pieters, dat de laatste voor 'vijftich golden guldens het stuck 20 stuivers doende' [niet goudgulden maar caroligulden] een koe gekocht heeft van Fodde Broers. 'Waertoe Fodde [aan] Allerts huysvrouwe het land totte koe behorende, leggende in Olfert Tiederds erffgenamen fenne, verhuuyert heeft,' voor 10 gulden (T 13-20 nr. 11 / 91, 91v).

Trije Blommen yn 1811

Behalve Allert bin der mear Blommen dy't ik net keppelje koe. Sa as Sikke Jans dy't yn 1811 yn Hylpen de namme Blom oanjoech, foar himsels en twa bern. Hy wenne earder yn Gaast as Ferwâlde. Neist Sikke keas in Hid Pieters deselde namme. Sy is in dochter fan Pieter Huites Blom dy't ik ek net keppelje koe. Fan Hid Pieters en har broer, de keapfardijkapitein Oeds Pieters Blom, is neiteam bekend. It genealogy-forum fan Tresoar hat in side oer dizze famylje.⁸ Oan 'e ein fan dit artikel in koart oersjoch fan de húshâlding fan Pieter Huites Blom. Yn alle losse eintsjes komt de namme Pieter foar, mar dat seit net safolle want dat wie likernôch de meast gongbere namme yn Hylpen. De tredde Blom yn Hylpen yn 1811 wie Otte Sierds Blom, hy is de lêste fan it parenteel Jelle Wybes.

7 'Gulden' ferwiist yn dit stik nei de karoligûne fan 20 stuurren.

8 Tresoar, 'Forum over onderzoek bij Tresoar', Hid Pieters Blom Hindeloopen.

‘De Goutsblom’ en ‘de Sonneblom’

Blom kin ûntliend wêze oan de skipsnamme ‘Goutsblom’. Ted Douwes skreau al oer skipsnammen as basis foar skaainammen. Dat guon skipsnammen yn de famylje trochjûn waarden, wie him ek al opfallen.⁹ Dat komt wითhoefaak foar. It liket dan ek in útmakke saak wat de namme Blom oanbelanget: yn 1701 stiet ‘Goutsblom’ op it skip fan Jolle Wybes Blom, dy’t yn itselde jier stoarn is. Fan 1702 ôf liket syn sweager Iege Ieges dit skip te hawwen en yn 1712 dy syn skoansoan Sybolt Sybolts. Mar omdat Blom as persoansnamme âlder is as dy skipsnamme en fan Iege noch fan Sybolt bewiis fûn is dat sy de namme Blom brûkten, kin de skipsnamme ôflaat wêze fan de persoansnamme. Dat dy rûte bestie wurdt dúdlik oan de hân fan it foarbyld fan it skip ‘De Hin’, c.q. ‘de Vergulde Hinne’ fan skipper Ids Jacobs Hinnema út Koudum.¹⁰ De skaainamme Hinnema is âlder as de skipsnamme ‘De Hin’. Sa sit it mooglik ek mei Blom.

De soan Iege Ieges (1697-1767) wie de earste Iege dy’t him Blom neamde. Fan him binne fermeldingen bekend fan 1729 ôf. It hat net te krijen mei syn skip, want dat hjitte ‘Scholtenburg’. Pas oan ‘e ein fan syn karriêre stiet ‘Goutsblom’ op syn skip. Syn heit Iege Ieges (omstr. 1657-1716) hat it langst fearn ûnder de namme ‘De Swaan’. Nei it ferstjerren fan syn sweager Jolle hat er nei alle gedachten it skip ‘Goutsblom’ oernommen. Yn in fermelding út 1703 stiet ‘Sonneblom’. Dit liket in fersin, want de measten fan ús hawwe twa wanten nedich, mar hjir is ien genoch. Yn 1712 sil Ieges skoansoan Sybolt Sybolts mei dit skip nei Oslo (doe noch Christiana) en hjit it wer ‘Goutsblom’. Dat it om itselde skip gean moat blykt út de maten. Sybolt lit it skip yn 1724 ferkeapje en dan bringt it 3900 gûne op, dat is minder as de frachtprîis dy’t er yn 1712 barde. De âlde ‘Goutsblom’ sil tenein west hawwe.

‘Sonneblom’ en/of ‘Goutsblom’, it element Blom liket hoe dan ek liendend te wêzen yn dizze skipsnammen. Arguminten om dy gedachte kracht by te setten komme fan oare skipsnammen út deselde tiid. De skipsnamme ‘Salamander’ fan Galtje Galtjes út Starum is in moai foarbyld.¹¹ Lykas Ids mei syn ‘Vergulde Hinne’, makke Galtje der ‘Vergulde Salamander’

-
- 9 T. E. A. Douwes, ‘Scheepvaartadministratie als bron voor genealogie en naamkunde’, *Jaarboek van het Centraal Bureau voor Genealogie en het Iconografisch Bureau*, diel 38 (1984): 200-216.
 - 10 Jan de Vries, ‘De parentelen van Bencke Abes en Otte Jacobs Hinnema’, yn *Genealogysk jierboek 2014* (Ljouwert: Afûk en Fryske Akademy, 2014), 259. Hjrnei: *Jierboek 2014*.
 - 11 Jan de Vries, ‘Zeventiende-eeuwse Staversen, naar aanleiding van het inventariseren van de grafchriften in de Nicolaaskerk’, yn *Genealogysk Jierboek 2011* (Ljouwert: Afûk en Fryske Akademy, 2011), 27. Hjrnei: *Jierboek 2011*; *Jierboek 2019*, 103-107.

fan. Itselde is min as mear oan de hân mei ‘Sonneblom’ en ‘Goutsblom’. It giet om it elemint Blom dat sa glâns kriget. It liket wol dat de Barok net beheind bleau ta de hege kultuer en sels yn de skipsnammen syn spoaren neilitten hat.

De oarsprong fan Blom is al mei al net samar op te helderjen. In skipsnamme liket it net te wêzen, ek net in âlden, want sa haw ik ‘Blom’ net oantroffen by skippers út Hylpen, sa as wol ‘Roos’ bgl. en ‘Rode Roos’.¹² In skaainamme liket it yn oarsprong ek net te wêzen want dy jildt foar elke generaasje. Yn de 17de iuw foldocht Blom net oan dat patroan want dan springt de namme fan de iene op de oare sûnder dat der sels in bloedbân liket te wêzen. Dit byld feroaret yn de 18de iuw, dan giet Blom oer fan generaasje op generaasje en hat dan wol it karakter fan in skaainamme. Yn de 17de iuw liket Blom mear it karakter fan in titel te hawwen; in titel dy’t yn dat gefal grif heart by besit yn de foarm fan in hús of in stik lân, mei mooglik in lange skiednis.

Foer foar undersykers

It belang fan it Hylper floreenkohier foar famyljeundersyk haw ik yn de ynlieding fan ‘Anck Boldewyns’ al nei foaren brocht. In oare net sa bekende boarne foar genealogyske puzzelstikjes is de kolleksje prosesstikken yn it argyf fan de Hylper rjochtbank. It giet om de ynventarisnummers 28-44. Yn dizze stikken sit gauris foar genealogen brûkbere ynformaasje sa as famyljeskandalen of ferklearringen fan tsjûgen mei harren leeftiid en relaasje ta ien fan de partijen. Ôfbylding 3 is ek sa’n foarbyld. De Hylper prosesstikken sitte net saak by saak netsjes yn dossiers, sa as dy fan it Hof van Friesland by Tresoar, mar binne rangskikt per jier en bondele per in willekeurich tal jierren. Stikken fan ien en deselde saak sitte dêrom meast ferspraat oer ien of twa bondels. At it in slepende kwestje oanbelanget kin it tal bondels noch oprinne. In hiele sikerij; lykwols is it trochnimmen de muoite wurdich.

Behalve foar famyljesaken binne de stikken ek oars nijsgjirrich want guon tsjûgje bygelyks fan de ynlike relaasjes tusken Hylpen en Noarwegen. Der is in hiele searje processen tsjin de mislearre Hylper seeoffisier Allert Piers de Boer, mei ynformaasje oer de gong fan saken by de admiraliteit.¹³

12 18 sept. 1614, ‘Die Roode Roos’ (SAA 5075 nr. 198 / 148); 19 maart 1631, ‘Roos’ (SAA 5075 nr. 243 / 119); 17 juli 1647, ‘De Jonge Roos’, skipper Jarich Aelats Roos, fan Hylpen (Douwes, ‘Scheepvaartadministratie’). De fermeldingen betrefte skipper Allert Ottes Roos, st. omstr. 1652 en syn soan Jarich, stoarn omstr. 1682 (sjoch ek: *Jierboek 2014*, 164, 264; *Jierboek 2019*, 209).

13 Ûnder oaren: T 13-20 nr. 28 / 503 e.f.; nr. 29 / 127-192.

Syn suster Sets Piers hat in proses fierd oer har oanspraken op it 'Heer Gosse Leen', oftewol it St. Geertruidsleen te Abbegea.¹⁴ Harren heit is de yn Warkum berne Hylper sekretaris Pier Dircks (1572-1643). Der is in slepend proses oer korrupsje by de gunning fan de sloop fan de stedspoarten.¹⁵ Prosesstikken út 1642 gean oer plannen foar it drûchmeitsjen fan de Heanmar, Grûnzen by Molkwar en Gersleat by Koudum.¹⁶ Guon hawwe sitaten yn it Hylpersk, sa as de wanhopige útrop 'Ick wol daa (zijnde ick wil dood),' fan Hock Dircks, frou fan Tjeerd Douwes, dy't yn 1639 mei in stik tou troch it hûs rûn en neffens in oare tsjûge 'haar seer mal tierde'. Hock hie it oan de stôk mei de neamde Sets Piers. Yn 1644 wenje Tjeerd en Hock yn Molkwar en wegeret sy te ferskinen foar de Hylper rjochtbank. De doarpsrjochter fan Molkwar moat har in eksploat oerlangje.¹⁷

Meinert Ieges

I. Meynert Ieges, koopvaardijskipper te Hindeloopen, ovl. na 1671, trouwt voor 1628 Wypck Lieuckes.

26 jan. 1628, schuldbekentenis; Aucke Symens als toonder van zekere obligatie ad 100 gulden en 6% jaarlijkse rente, ten laste van Meynert Yges en Wypck Luyckesdr, echtelieden te Hindeloopen (T 13-20 nr. 103 / 70; AF foto 72).

19 jan. 1629, proklamatie; Abel Wypkes als koper van een vrij huis en stede te Hindeloopen, op het west, Meynert Iges ten zuidwesten en Wybe Foeckes ten noordoosten, 'streckende voor van de halve strate tot achter aen de paelen.' Gekocht voor 220 gulden van Wypcke Ulckes (T 13-20 nr. 90 / 52).

24 sept. 1634, proklamatie; Meynert Iges en Wypck Lieuckes, echtelieden te Hindeloopen, als kopers van een vrije huisstede, ten oosten van de zijk, strekkend voor in het noordoosten van de halve sloot tot achter aan de zeedijk. 'Met 10 foeten te onderhouden op de croon van de dijck in het noordoosten. Met vrije oeysdruyppen,'¹⁸ voorts met gerechtigheden zoals de magistraat, 'tot louwinge en schouwinge' het verkocht heeft aan de onderstaande verkopers. Gekocht voor 105 gulden van Cornelis Setties en Euck Ottesdr (T 13-20 nr. 91 / foto 54).

4 maart 1646, schuldbekentenis; Meynert Yges en Wypck Lieuckes echtelieden, debet 200 gulden aan Lolck Ansckes, weduwe van Aucke Symens, allen te Hindeloopen (T 13-20 nr. 104 / 160, nog een obligatie op f. 169).

14 T 13-20 nr. 31 / 287-310.

15 Ûnder oaren: T 13-20 nr. 34 / 337 e.f.

16 T 13-20 nr. 28 / 256-336.

17 T 13-20 nr. 28 / 88v; nr. 27 / 49.

18 Osendrop; de drop die van de 'ose' valt, dat is van het buiten de muur uitstekende (rieten) dak (MNW).

Uit dit huwelijk:

1. Rinke Meynertsz, schipper te Hindeloopen, koopman in Noorwegen, ovl. april 1677, trouwt 1. voor 1656 Bartel Pieters, ovl. tussen 1664 en 1667, dochter van Pieter Jeyes en Sjouck Tymens; trouwt 2. Hindeloopen 25 febr. 1667 Sibbel Allerts, ovl. april 1690, weduwe van Ippe Jelmers (zie ook: *Jierboek 2019, 213-217*).

Uit het eerste huwelijk:

- a. Sjouck Rinckesdr, geb. omstr. 1660, ovl. voor 1692, trouwt Dries Doedes.
- b. Leucke Rinckesz, ovl. Noorwegen 1677/78.
- c. Lieucke Rinckes, ovl. Noorwegen 1677/78.
- d. Jel Rinckes, geb. omstr. 1664, ovl. na 1700, trouwt 1. Hindeloopen 1 dec. 1685 Hessel Jans, ovl. tussen 1692 en 1700; trouwt 2. Hindeloopen 5 febr. 1700 Hartman Hartmans, geb. omstr. 1664, ovl. na 1710, weduwnaar van Hylk Douwes, zoon van Hartman Hartmans, schipper te Hindeloopen, en Frisk Dircks.
2 april 1690, processtukken Hindeloopen; Saling Roords contra Tymen Pieters in een kwestie, 'doncker en intricat' over de curatele van Jel Rinckes, het jongste weeskind van Rincke Meynerts. Hessel Jans, echtgenoot van Jel, verklaarde op 16 febr. 1682 ten volle te zijn betaald door de curatoren (T 13-20 nr. 35 / 177 e.v.).

8 dec. 1710, processtukken Hindeloopen; Hartman Hartmans, als voogd van Jan Hessels, voorzoon van zijn vrouw, en Sipke Jans, samen als erfgenamen, ieder voor de helft, van Symen Jans, jongedochter, contra Bauk Sipkes, te Hindeloopen, testamentair erfgenaam van Symen Jansdr (T 13-20 nr. 38 / 47).

Uit het tweede huwelijk:

- e. Rincke Rinckes, geb. omstr. 1677.
22 febr. 1692, autorisatie; op verzoek van Rincke Rinckes over de 14 jaar, weeskind van Rincke Meynerts en Sibbel Allerts, is Rincke Jeyes benoemd als zijn curator naast Hessel Jans en in plaats van de overleden Dries Doedes (T 13-20 nr. 17 / 53).
2 jan. 1702, weesboek Hindeloopen; Rincke Rinckes, vrijgezel en naar eigen zeggen meerderjarig, verklaarde dat zijn curator Rincke Jeyes naar behoren rekening en verantwoording had afgelegd van gevoerde curatele (T 13-20 nr. 73 / 231).
2. Bibbe of Birde Meynertsz, zeeman te Hindeloopen, ovl. na 1673, trouwt Heye Boldewyns, geb. omstr. 1628, ovl. na 1673 (*Jierboek 2019, 148, 149*).
5 april 1673, weesboek Hindeloopen; Hok Boldewynsdr, weduwe van Rinner Gerbens, Heye Boldewynsdr, getrouwd met Bibbe Meynerts 'absent en buitenlands zijnde', Fonger Okkesdr, weduwe van Pieter Boldewyns, mede

namens haar onmondige kinderen, allen kinderen en erfgenamen van Ester Gerbrands, onlangs overleden; zij zien af van hun moeders erfenis en daarmee ook van haar schulden en dragen alles over aan Symen Sierds [Kat] getrouwd met Reynsk Boldewyns. Op 17 april 1675 verklaarde Bibbe Meynerts, 'uit ter zee te huis gekomen,' akkoord te zijn met bovenstaande akte (T 13-20 nr. 65 / 85).

27 dec. 1671, proklamatie; Bibbe Meynerts en vrouw, als verkopers aan de hoogste bieder van een huis en stede op de Nieuwe Weide, zoals door de verkopers bewoond, Luitke Hommes wed. ten noordoosten en Rinwer Hessels ten zuidwesten, strekkend van de halve straat tot achter in de wyk. Gekocht voor 1192 gulden door Eelke Meynerts. Hetzelfde huis kwam op 12 febr. 1672 opnieuw op de bordjes, toen werd Ewert Klaas provisioneel koper voor 927 gulden. Na biedingen van Meynert Yges en Ruardus Nicolai, bleef de eerste er op 21 febr. 1672 aan hangen voor 1012 gulden (T 13-20 nr. 86 / 167, 175).

3. Eelke Meynertsz (mogelijk).
4. Rinck Meynertsdr, volgt IIa.
5. Iege Meinertsz, volgt IIb.
6. Lieucke Meynertsz, koopvaardijshipper te Hindeloopen, ovl. na 1674, trouwt voor 1647 Beytj' Ockes, ovl. voor 1672, dochter van Ocke Reytsjes, koopvaardijshipper te Hindeloopen, en Tjam Hessels.

22 febr. 1647, proklamatie; Lieucke Meynerts en Beyts Ockes, echtelieden te Hindeloopen, als kopers van een ledige plaats in de St. Pieterstraat, Hidde Ages ten noordoosten en Heye Jeyes ten zuidwesten, gekocht voor 600 gulden van Goycke Allerts en Mincke Symens (T 13-20 nr. 92 / 38).

8 febr. 1672, weesboek; op verzoek van Lieuwk Lieuwkes, 20 jaar, Reiner Liekes, 16 jaar en Tryn Lieuwkes, 13 jaar, weeskinderen van Lieuwke Meinerts, autorisatie van Tsaaling Roords, oom van vaders kant, tot hun curator ad divisionem met de andere erfgenamen van Okke Reitsjes (T 13-20 nr. 64 / 223).

11 juni 1674, afrekening van gevoerde curatele en schuldbekentenis; Hessel Okkes, in absentie van Lieuwke Meinerts als bewindhebber van de goederen van diens oudste weeskinderen bij Beitj' Okkes, geeft rekening en verantwoording in presentie van genoemde Lieuwke. Hessel gaf 200 gulden meer uit dan hij ontving. Lieuwke blijft dit bedrag aan hem schuldig. Hessel blijft in functie als bewindvoerder van zijn oudste weeskinderen, wegens de goederen van hun moeder en grootouders (T 13-20 nr. 65 / 205).

Uit dit huwelijk:

- a. Lieucke Lieuckesdr, geb. omstr. 1652.
- b. Reyner Lieuckesz, geb. omstr. 1656.
- c. Tryn Lieuckesdr, geb. omstr. 1659.

IIa. Rinck Meynertsdr, trouwt Saling Roords, koopvaardijshipper te Hindeloopen, ovl. omstr. 1699.

17 febr. 1682, weesboek Hindeloopen; afrekening van gevoerde curatele door Tymen Pieters, Saling Roords en Nolcke Yges, als curatoren van de twee voorkinderen van Rincke Meynerts, Sjouck en Jel Rinckes, van wie Sjouck tegenwoordig is getrouwd met Dries Doedes, op nu major annis en present (T 13-20 nr. 68 / 103v). Zie ook het proces over de curatele: T 13-20 nr. 35 / 177 e.v.

8 febr. 1699, autorisatie Hindeloopen; op verzoek van Roord Salings, 22 jaar en Hylcke Salingsdr 20 jaar, kinderen van wijlen Saling Roords en Rinck Meinersdr, zijn Igge Igges en Jappe Salings met hun instemming benoemd tot hun curatoren (T 13-20 nr. 18 / 10v-11).

27 febr. 1699, weesboek Hindeloopen; inventaris van het sterfhuis van Saling Roords, ten behoeve van Jappe Salings, absent, Cornelis Foekes getrouwd met Sierd Salings, tevens als curator van Aucke Ipkes weeskind bij Peerck Salings, Taad [Jappes] getrouwd met Ige Salings, ter zee absent, Leuck Salings, weduwe van Anne Tjeerds, en Taad en Wypk Salings, beiden meerderjarig, Iege Ieges als curator van de minderjarige weeskinderen Roord en Hylcke Salings, alles op aangeven van de twee oudste dochters Sierd en Lieuck (T 13-20 nr. 73 / 59v-61v, zie ook fol. 136).

20 dec. 1702, weesboek Hindeloopen; inventaris van het sterfhuis van Wypk Salings, huisvrouw van Jan Symens, op verzoek van Jappe en Roord Salingszonen en Lieuck Salingsdr, weduwe van Anne Tjeerds, Cornelis Foeckes namens zijn kinderen en tevens als curator van het weeskind van Aucke Ypkes en Peerck Salingsh, en tenslotte Taad Jappesdr als moeder van haar kinderen bij Ige Salingsh, allen arfgenamen van genoemde Wypk (T 13-20 nr. 74 / 33).

Uit dit huwelijk:

1. Sierd Salingsdr, trouwt stadhuis Hindeloopen 2 maart 1676 Cornelis Foeckesz.
2. Lieuck Salingsdr, trouwt stadhuis Hindeloopen 6 dec. 1680 Anne Tjeerds, ovl. voor 1699.
3. Iege Salingsz, trouwt stadhuis Hindeloopen 29 dec. 1686 Taad Jappes, geb. omstr. 1664, dochter van Jappe Wybrens en Tryn Sierds.
4. Jappe Salingsz, trouwt stadhuis Hindeloopen 19 nov. 1683 Yntje Hiddedr.
5. Peerck Salingsdr, trouwt Aucke Ypkes, ovl. voor 1702.
6. Wypk Salingsdr, kinderloos overleden 1702, trouwt Jan Symens.
7. Taad Salingsdr.
8. Roord Salingsz, geb. omstr. 1677.
9. Hylck Salingsdr, geb. omstr. 1679.

IIB. Iege Meinertsz, koopvaardijshipper te Hindeloopen, ovl. voor 1671, trouwt Pieter Nolked, ovl. Hindeloopen omstr. 1679.

4 mei 1647, scheepsmeting Amsterdam; Yge Meynerts, van Hindeloopen; 'de Liefde' van 158 lasten: 120 x 25 x 13 voeten met verdek van 3½ (Douwes, 'Scheepvaart administratie').

5 dec. 1648, schuldbekentenis d.d. 25 febr. 1646; Ige Meynerts en Pieter Nolkes,

echtelieden te Hindeloopen, debet 200 gulden aan Lolck Aucke weduwe, [Lolk Anskes, weduwe van Auke Symens], wegens lening van contanten (T 13-20 nr. 104 / 169v).

10 juli 1654, bevrachting; Frans Jorissen en Dirck Dominicus, kooplieden te Amsterdam, als bevrachters en Ige Meynerts van Hindeloopen, schipper op 'De Liefde' van 121 x 25¼ x 13 met een verdek van 3½ Zaandamse voeten; van Amsterdam naar Riga in Lijfland, houtwaren laden met bestemming Amsterdam. De schipper belooft de lading te stuwen als was de vracht voor rekening van de eigen rederij. Vrachtprijs: 3300 gulden met 2 gouden ducats als kaplaken voor de schipper (SAA 5075 nr. 1537 / 86).

23 maart 1671, weesboek Hindeloopen; bezegeling van het sterfhuis van Pieter Nolkes, weduwe van Yge Meinerts, in bijzijn van Meinert Yges, grootvader van de kinderen en met consent van hun ooms van moederszijde Jarich, Sybren en Sibolt Nolkes. De oudste zoon Nolke Yges, 'nu bi naa 25 jaaren,' verklaarde dat er geen contanten in huis waren. Naast Nolke waren er nog twee kinderen, genaamd Piek Ygesdr, in het 24ste jaar en Yge Ygesz, in het 15de jaar (T 13-20 nr. 64 / 149).

Uit dit huwelijk:

1. Nolke Ieges, geb. omstr. 1645, koopman te Hindeloopen, ovl. tussen 1682 en 1685.
2. Pyck Ieges, geb. omstr. 1647, ovl. voor 1680, trouwt stadhuis Hindeloopen 24 dec. 1676 Yme Freercks, ovl. na 1692; Yme trouwt 2. Hindeloopen 13 jan. 1680 Bartel Sierds, weduwe van Jappe Jans, dochter van Sierd Jarichs en Fonger Dircks.

Floreenkohier Hindeloopen, Ime Freercks n.u. Bartel Sierds; op 25 mei 1682 van Sierd Jarichs 4 einzen 12¼ penningen; op 6 juli 1709 overgeschreven op Dirk Reiners n.u., algeheel erfgenaam (SWF HOA nr. 58, 59, 60, 61, 62).

20 maart 1692, weesboek Hindeloopen; opgave door de curatoren Agge Alkers en Yme Freercks van de goederen ontvangen door Jarich Jarichs, dochter van wijlen Jarich Sierds bij Reynsk Hartmans, afkomstig van haar overleden tante Intje Jarichs, weduwe van Hendrik Jappes. In de opsomming o.a.: 'een vierdepart van een vogelcooy bij Parragaas meer, onlangs publiekelijk verkocht aan Goyke Claes. [...] de helfte van een jaar huur inde vogelcooyen bij Piaam' (T 13-20 nr. 70 / 190).

3. Iege Ieges (volgt JW - Ve).

Jelle Wybes

I. Jelle Wybes, koopvaardijshipper te Hindeloopen, trouwt voor 1588 Dick Wybrensd.

2 juli 1586, bevrachtingscontract; Dierck Heyndricx, diender van Jochum Moller, burger te Nellebogen in Schoonen 'int rijck van Denemarcken' [Elbogen is de oude Duitse naam voor Malmuiden ofwel Malmö] als bevrachter, en Jelle Wybes, schipper te Hindeloopen, om met zijn schip, groot ong. 180 lasten, een reis naar Fleckero in Noorwegen [het eiland Fleckeroy bij Kristiansand] te maken en daar

goede eiken balken te laden, met bestemming Amsterdam. Het vrachtloon is 'balck voor balck, dat is de gerechte helft van de gehele last' (SAA 5075 nr. 6 / 4).

Omstr. 1588, proklamatie; Jelle Wybez en Dick 'zyn wyff', als kopers van een huisstede te Hindeloopen, gekocht van Pieter Piers voor LXV gulden 5 stuivers (T 13-20 nr. 87 / 7; Dick Wybrens nr. 87 / 46).

Uit dit huwelijk:

1. Heye Jelledr, trouwt Heye Jeyes (*Jierboek* 2019, 125).
2. Pieter Jellesz, volgt IIa.
3. Claessien Jelledr, volgt IIb.
4. Ipck Jelledr, volgt IIc.

IIa. Pieter Jelles, ovl. voor 1621, trouwt stadhuis Hindeloopen 1603 Beyts Tjebbes, ovl. voor 1652, dochter van Tiebbe Jelmers en Wyb; Beyts trouwt 2. voor 1623 Wybrand Hayes Muts, koopvaardijshipper te Hindeloopen, ovl. 1624 en trouwt 3. omstr. 1627 Gerbren Pieters Wagener (zie ook *Jierboek* 2019, 136).

Omstr. 1603, huwelijksproklamatie; item een 'echtevergadering tuschen Pieter Jellez en Beyts Jelmers [Tiebbes], bij consent van de vrunden aen beyde zyden' (T 13-20 nr. 88 / 73).

1 dec. 1606, proklamatie; Pieter Jellez en Beyts Tiebbedr, echtelieden te Hindeloopen, als kopers van een vrij huis en stede aldaar. Aldus gekocht voor 700 gulden van de echtelieden Simen Sipckes en Ipck Jelledr (T 13-20 nr. 88 / 40).

dec. 1608, proklamatie; Gerbrand Jelmers en Lieuck Jarichs, echtelieden, als kopers van een vrij huis en stede te Hindeloopen. Gekocht voor 1100 gulden van Tjebbe Jelmers en Wieb, echtelieden (T 13-20 nr. 88 / AF foto 64).

21 april 1612, ondertrouw Amsterdam; Jelmer Tiebbesz, van Hindeloopen, 23 jaar, zeilmaker, wonend op de Wael, met Tjebbe Jelmers zijn vader en Evertje Jans, 19 jaar, wonend in de Vischersstraat, met consent van haar vader Jan Alberts.

21 okt. 1621, transport; Jelmer Tiebbes, zeilmaker te Amsterdam transporteert aan zijn zuster Beytien Tiebbes, weduwe van Pieter Jelles, 700 ducaten, berustend bij Niclaes Peres te Venetië en 100 ducaten berustend bij Reynatis de Bormangie te Neapels in Spanje, welke gelden 'sijlieden metten eersten sullen comen over te maecken in wisselgelt'. Jelmer geeft aan Beyts zijn meubels, huisraad, zeilen en touwen in onderpand. In de specificatie staat o.a.: twee konterfeitsels van Jelmer en zijn vrouw en een van een kind (SAA 5075 nr. 473 / 355v). Het Amsterdamse stadsarchief bevat vele akten met de naam van Jelmer Tiebbes, ook over een mogelijke aanleiding voor zijn penibele financiële situatie.

28 febr. 1631, drie sententies Hindeloopen; Beyts Tiebbes, met haar mom [mommer, voorgd] Gerbrand Pieters, contra Meyncke Doededr en Dick Hayedr. Gedaagden dienen de 'opgelegde positiën' te beantwoorden. In de andere kwestie zijn de rollen omgedraaid: Meyncke Doededr met haar mom Dirck Claes, en Dick Hayedr, contra Beyts Tiebbes vrouw van Gerbrand Pieters. Delen van het

bijbehorende procesdossier bleven ook bewaard (T 13-20 nr. 46 / 26, 26v; nr. 11 / 37-39, 44-45v).

17 dec. 1652, weesboek Hindeloopen; Wybe Pieters en Piets Pieters, weduwe van Wiggert Yntjes, An Freerx namens haar minderjarige kinderen bij Aelert Pieters, als partijen bij de verdeling van de goederen van wijlen hun moeder Beyts Tiebbes. Aelert Pieters liet acht minderjarige kinderen na bij genoemde An. Haar vader Freerck Jappes en Syttie Pieters, schoonvader van haar oudste dochter, werden benoemd als curatoren (T 13-20 nr. 60 / 83v).

Uit het eerste huwelijk:

1. Wybe Pieters (*Jierboek* 2019, 170).
2. Allert Pieters Beyties, volgt IIIa.
3. Pietj' Pieters (*Jierboek* 2019, 167).

I Ib. Claessien Jelledr, trouwt voor 1602 Thomas Sierds, koopvaardij-schipper te Hindeloopen, ovl. voor 1636.

Florenkohier Hindeloopen; Thomas Sierts 4 pondematen 7 einzen 8 penningen; op 23 febr. 1636 overgeschreven op de erfgenamen: de erfgenamen van Sierdt Thomas, het weeskind van Aucke Broers en Jelle Thomas weduwe (SWF HOA nr. 57 / 37).

Omstreeks 1602, proklamatie; Thomas Sierdsz en Claessien Jelledr, echtelieden te Hindeloopen, als kopers van een stukje land (T 13-20 nr. 88 / 4).

6 dec. 1613, proklamatie Reyner Douwes en Tryn Reyners, echtelieden te Hindeloopen, als kopers van een half huis en stede aldaar. Gekocht voor 292 gulden 10 stuivers van Thomas Sierds en Claessien Jelledr, echtelieden (T 13-20 nr. 89 / AF foto 2).

14 febr. 1614, gerechtsrol Hindeloopen; registratie door Thomas Sierdtsz, van een schuldbekentenis d.d. 8 maart 1608, ad 500 gulden, ten laste van de echtelieden Broer Symens en Goyts Jayes, allen te Hindeloopen. Bij dezelfde gelegenheid liet hij nog een schuldbekentenis registreren (T 13-20 nr. 8 / 131v, 132).

19 dec. 1614, gerechtsrol Hindeloopen; inventaris van de nalatenschap van Haye Jelledr, ten behoeve van haar weeskinderen bij Haye Jayes, in presentie van Pieter Jellez, oom, en Symen Sipckesz en Thomas Sierdtsz, aangetrouwde ooms van de weeskinderen. In de opsomming de volgende scheepsparten: een half 1/16 part en een belang van 40 gulden in het schip van Thomas Sierdts; en halve 1/16 parten bij Pieter Jelles, Jaye Jayes, Jappe Jeies en vader Haye Jayes (T 13-20 nr. 8 / 92v).

3 febr. 1623, proklamatie; Thomas Syerdts en Claesien Jelledr, echtelieden te Hindeloopen, als kopers van 10 einzen 2½ penningen fenland, 't' Ooste in de Mienscheer'. Gekocht voor 110 gulden van Broer Symens c.u. (T 13-20 nr. 90 / AF foto 5).

19 dec. 1625, autorisatie Hindeloopen; op verzoek van de weeskinderen van zaliger Jelmer Claes en Auck Dircks zijn Thomas Siurts en Eelcke Douwez geautoriseerd tot hun curatoren (T 13-20 nr. 10 / 24).

5 maart 1627, proklamatie; Thomas Siurts en Clasien Jelledr, echtelieden te Hindeloopen, als kopers van 8 einzen land in Duijnveen, 2 einzen in Suijdveen, 8

einzen in Syttie Stringen en 4 einzen in Fijtma Stringen. Gekocht voor 300 gulden van Bouke Jans en Antke Gerkedr, echtelieden aldaar (T13-20 nr. 90 / 39v; AF foto 41).
Uit dit huwelijk:

1. Sierd Thomas, volgt IIIb.
2. Jelle Thomas (*Jierboek 2019*, 177 e.v.).
3. Auck Thomas, volgt IIIc.

IIC. Ipck Jelledr, trouwt voor 1593 Symen Sipckesz, ovl. voor 1641.

Floreenkohier Hindeloopen, Simen Sipke; 9 pondematen 11 einzen 11 penningen (SWF HOA nr. 57, oudste deel / 36).

Floreenkohier Hindeloopen, Simen Sipckes; 7 pondematen 13¹/₄ penningen; in 1629 van Olfert Claes stelle 0-3¹/₂-0; op 21 febr. 1639 van Sioucke Pytters 0-9-13; op 22 jan. 1641 is de stelle overgeschreven op Jelle Ids, Goycke Aelertz en Jappe Symens erven (SWF HOA nr. 57 / 54).

21 jan. 1605, proklamatie; Symen Sipckez en Ipck Jelledr, echtelieden te Hindeloopen, als kopers van een stukje land in de Riehorne, samenvallend met Jelle Wiebes land, aldus gekocht voor 80 gulden 5 stuivers van Albert en Eucke Ies zonen en Ock Iesdr, de laatste met consent van haar man Agge Agges (T 13-20 nr. 88 / 32).

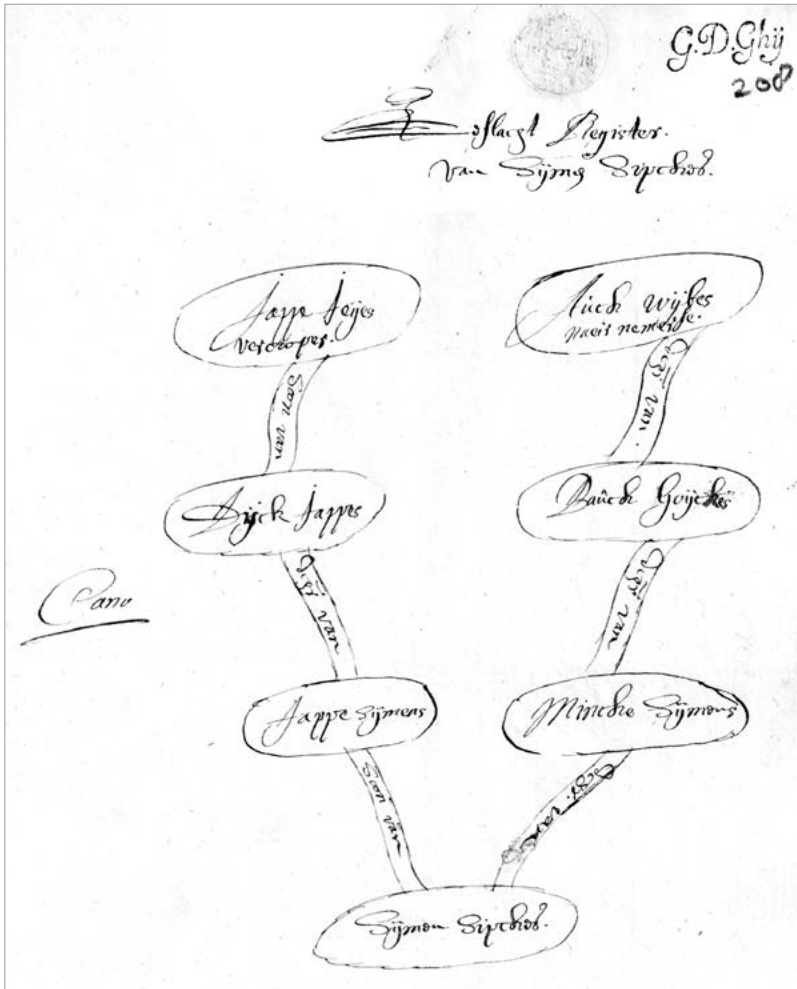
Uit dit huwelijk:

1. Beyts Symens, volgt IIId.
2. Jappe Symens, volgt IIIe.
3. Mincke Symens, volgt IIId.
4. Jaay Symens, ovl. voor 1658, trouwt voor 1629 Jelle Idses Bloem, koopvaardijdschipper te Hindeloopen, ovl. 1658, zoon van Ids Jelles.¹⁹
Floreenkohier Hindeloopen, Jelle Idses Bloem; op 22 jan. 1641 van Symen Sipckes 2¹/₂ pondematen 2 einzen 18 penningen; op dito 1 eins 15 penningen, ofwel het 1/3 deel van de lasten van Bauck Jacobs, wegens koop van Luytke Rinwers; in 1646 van Tialcke Anskes 0-3-10¹/₂, wegens koop van Lieuck Tialckes; in 1650 van Olphart Jelmers 0-1-17¹/₂, wegens koop; op 29 maart 1665 overgeschreven op Beyts Symens c.s. 1-8-¹/₂ (SWF HOA nr. 57 / 75v-76).
Sonttolregisters; tussen 1636 en 1649 passages op naam van Jelle Ids van Hindeloopen.

12 jan. 1629, proklamatie; Jelle Ids en Jay Symensdr, echtelieden te Hindeloopen, als kopers van een vrij huis en stede aldaar, Jacob Jacobs ten noordoosten en mr. Lieuwe Lieuwes weduwe ten zuidwesten. Strekkend voor van de halve straat toch achter in de halve Wyk. Gekocht voor 950 gulden van Pieter Wybrens en Hylck Willems (T 13-20 nr. 90 / 56).

4 mei 1647, gemeten schepen te Amsterdam, houtvaart; Jelle Ids, van Hindeloopen, 'de Grauwe Valck' van 124 x 25¹/₄ x 13; 166 last (Douwes, 'Scheepvaart administratie').

.....
19 *Jierboek 2019*, 98, noot 14; ten onrechte schreef ik hier de naam Beyts Symens als partner van Jelle Idses.

Troch de komplekse famyljebannen wie it yn Hylpen net altyd dúdlik hoe't in niaarrjocht tapast wurde moast. Dat beweze de stikken oangeande sa'n kwestje út 1684 tusken Auck Wybes mei har man Otte Harings (JW Vd) kontra Lourens Lieuckes, troude mei Fock Pieters. Beide partijen sizze dat sy ôfstamme fan Symen Sipkes en Ipck Jelledr (JW IIc). Neffens Lourens Lieuckes gie by him de ôfstamming fan mem op dochter, mar hy wist blykber allinne de foarnammen. De rjochter fertroude it net. Auck Wybes wie better op 'e hichte. Fan har ôfstamming is dizze tekening makke (T 13-20 nr. 34 / 208).

8 maart 1652, proklamatie; Jelle Ids, burger te Hindeloopen als koper van een vrij huis en stede aldaar, het Mennonieten gemeentehuis ten noordoosten en Ocke Reytjes ten zuidwesten. Met de gehele wal, ter breedte van het huis en gezamenlijk met Ocke Reytjes, een vrije uitgang naar de straat van 4½ voeten breed. Gekocht voor 840 gulden van Tjeerd Dirx en Jantien Symens (T 13-20 nr. 92 / 105).

29 dec. 1658, weesboek Hindeloopen; inventarisatie van de goederen van wijlen Jelle Idses, op verzoek van de naaste bloedverwanten Abe Rinwers getrouwd met Jeltjen Idses, Fock en Ott Saspers, kinderen van Sasper Idses te Molkwerum, Bauck Sybrens weduwe van Abe Idses, onder protest van Goycke Aelerts en Beyts Symens als administrateurs en bewaarders van de goederen van Jelle Idses. In de opsomming o.a. een groot bezit aan landerijen, twee huizen in Hindeloopen, eenendertig 1/64 scheepsparten van collega's uit Hindeloopen en een akte van verdeling van Ids Jelles (T 13-20 nr. 61 / 186).

Dec. 1658, proklamatie; de erfgenamen van Jelle Idses Bloem, de meerderjarigen mede namens de minderjarigen, als verkopers aan de hoogste bieder van een vrij huis en stede in de Middelstraat, strekkend voor van de halve straat tot achter in de halve wijk, mr. Lieuwe Lieuwes a Wiscka ten zuidwesten en Arrien Geerts backer ten noordoosten. Koper: Anne Grettes voor 1530-0-0 (T 13-20 nr. 86 / 65v).

16 febr. 1659 weesboek Hindeloopen; verdeling van de nalatenschap van Jelle Ids te Hindeloopen, op verzoek van Abe Rinnerts, van Warns, getrouwd met Jeltien Idsdr, tevens present, Ott Saspers getrouwd met Binke Binkes en Binke tevens als curator van 'zijn vrouwen suster' Fock Saspers, ook present, Jarich Jacobs, Ewart Sybrens als curator van de kinderen van Abe Ids, met Bauck Sybrens, moeder van de kinderen, Goycke Aelerts, voor zichzelf en Beyts Symens mede namens haar andere zusters en broeder, met Heye Hans de jonge, allen volgens testament d.d. 17 okt. 1657 erfgenamen van Jelle Ids, overleden te Hindeloopen. De landerijen werden verdeeld over de broers en zuster c.q. hun nazaten, te weten: Jeltje Ids voor 1/3, Ott en Fock Saspers tezamen voor 1/3 part en de kinderen van Abe Ids voor 1/3 part. Het overige werd in vijven verdeeld waarbij Beyts Symens en haar zusters en broer, en Goycke Allerts voor zichzelf, beiden meedeelden. Beyts erfde volgens testament het huis naast 'het Menonite Huys', bewoond door haar zusters. Jelle overleed in het andere huis, dat nu verkocht is en waarvan de opbrengst nog verdeeld moet worden door de vijf partijen (T 13-20 nr. 61 / 198v).

IIIa. Allert Pieters Beytjes, koopvaardijshipper te Hindeloopen, ovl. tussen 1652 en 1658, trouwt An Freeks, ovl. na 1667, dochter van Freeck Jappes en Hil Jarichs

Floreenkohier Hindeloopen, Aelert Pieters; in 1653 van Pieter Jelles 1 pondemaat 1½ einzen, minus 1/3 penning (SWF HOA nr. 57 / 78v).

Floreenkohier Hindeloopen, Allert Pieters Beytjes en Ann Freercks; 2 pondematen 10 penningen [Freeck Jappes had 0-10-19]; op 9 mei 1690 verdeeld onder de erfgenamen

te weten: Assuerus Vogelsangh n.u. en Abel Pieters [ws. Abel Allerts], ieder 1-0-5 (SWF HOA nr. 58, 59, 60).

2 juni 1633, bevrachting; Arend Schuijt, koopman te Amsterdam, namens Carel du Molijn als bevrachter en schipper Allert Pieters, van Hindeloopen, op het schip genaamd 'Het Casteel van Remmekens' van ong. 100 lasten. Met de vloot naar Archangel in Rusland, waar de bevrachter of diens commies het schip zal laten lossen en herladen met rogge, tarwe en/of lijnzaad of anders; vervolgens met dezelfde vloot terug naar Amsterdam. De vrachtprijs is afhankelijk van de ingenomen lading en bedraagt 18 gulden per last en 19 voor alle lasten tarwe meer dan 30 (SAA 5075 nr. 668 / 104).

24 febr. 1645, transport; Jan Bentijn als testamentaire voogd en als verkoper aan diverse kopers van scheepsparten van overwegend Friese schippers. Onder de parten een 1/32 part in het schip van Jacob Sipkes van Workum, 1/24 bij Anske Reynders en 1/32 bij Jelmer Eelckes, beiden van Hindeloopen; 1/32 bij Allert Pietersz van Koudum, bij Tjebbe Luytkes, Jan Reynders, Sivert Jarichs en Allert Pieters, allen van Hindeloopen, Bartele Sibbeles te Stavoren, Age Sipkes, Jacob Fongers, Jouke Siewers allen te Workum, Ide Fetties van Warns; 1/24 bij Luytgen Wybrands van Hindeloopen en 1/64 bij Gooicken Broers van Molkwerum (SAA 5075 nr. 602 / 479).

11 maart 1658, weesboek Hindeloopen; Wybe Pieters en Piebe Sytties gekozen als curatoren door Dick Allertsdr, 23 jaar, Abel Allertsdr, 22, Pieter Allertsz, 18, mede namens Yeye van 12 en Wybe van 10 jaar (T 13-20 nr. 61 / 162).

25 dec. 1667, hypotheekboek Hindeloopen; kopie van het akkoord, d.d. 18 febr. 1664, tussen enerzijds de kinderen van Aelert Pieters bij An Freerx, de meerderjarigen mede namens de minderjarigen met hun curator Wybe Pieters, en anderzijds hun genoemde moeder, over de verdeling van de goederen van Aelert, op voorstel van een compromis van Ippe Jetties, burgemeester, en Hendrik Jappes. Was getekend naast secretaris Costerus, door An Freerx, Wybe Pieters, Piebe Sytties, A. Fogelsang, Beern Allerts, Pieter Allerts en P. Costerus. An Freerx zal jaarlijks 125 gulden ontvangen zolang 'Anne moeder' Hil Jarichs, weduwe van Freerck Jappes, nog in leven is en vervolgens jaarlijks 155 tot haar dood, met vrije woning, huisraad, een bed en 'bedsclederen'. De jongste kinderen Wyb en Jeye Aelerts ontvangen jaarlijks 50 resp. 35 gulden tot zij 20 jaar zijn. Dick Aelerts, vrouw van Assuerus Fogelsang krijgt 25 gulden; Beern Aelerts 50 gulden en Abel Aelerts ontvangt haar berns, 'alsoo zij die niet genoten heeft' (T 13-20 nr. 107 / 7v).

Uit dit huwelijk: (zie ook *Jierboek 2019*, 172)

1. Beerntje Allertsdr, geb. voor 1635, ovl. na 1696, trouwt stadhuis Hindeloopen 1 dec. 1666 Ternke Salings, zoon van Saling Ternckes. 24 jan. 1693, schuldbekentenis; Beerntje Allerts, mede namens haar kinderen, debet 100 gulden aan Nicolaus van der Idzert c.u., secretaris te Hindeloopen. Akte mede getekend door haar zwager Fogelsangh (T 13-20 nr. 109 / 93v).
25 april 1694, schuldbekentenis; Beerntje Allerts, weduwe van Terncke Salings, mede namens haar kinderen, debet 300 gulden aan Rinck Gerbrands, weduwe

van Ruardus Nicolai, secretaris te Hindeloopen. Beerntje tekende met een handmerk waarin een T en een S zijn verwerkt (T 13-20 nr. 109 / 94).

14 juni 1694, schuldbekentenis; Beerntje Allerts, 'burgersche' van Hindeloopen, weduwe van Terncke Salings, mede namens haar kinderen, debet 400 gulden aan Assuerus Fogelsangh, fiscaal en wachtmeester te Hindeloopen, als curator van Wybrand Broers (T 13-20 nr. 109 / 93).

5 dec. 1694, schuldbekentenis; Beerntje Allerts, weduwe van Terncke Salings, Agh Ternckes, vrijster en Allert Ternckes, haar kinderen, allen te Hindeloopen, debet 1000 gulden aan Ewert Allerts Roos wegens diverse leningen van contanten. Hun gehele gezamenlijke bezit gold als onderpand. Akte geregistreerd 3 aug. 1696 (T 13-20 nr. 109 / 104).

30 juni 1696, schuldbekentenis; Beerntje Allerts, weduwe van Terncke Salings, debet '[...] hondert' gulden aan Obbe Reins, vrijgezel. Akte ingeschreven 13 juli 1696 (T 13-20 nr. 109 / 103).

Uit dit huwelijk:

- a. Aagh Ternckes, trouwt Molkwerum 9 jan. 1695 Obe Reins, ged. Koudum 18 juni 1665, zoon van Rein Epes, meester-timmerman en Geertje Joostes.
- b. Allert Ternckes, trouwt stadhuis Hindeloopen 13 jan. 1703 Galth Floris Brouwer, dochter van Floris Jacobs Brouwer, koopvaardijshipper te Staveren en Rinck Galtjes.
2. Jel Allerts, geb. voor 1635, ovl. na 1691, trouwt voor 1658 Piebe Sytties, ovl. voor 1691, zoon van Syttie Pieters Molenaar.

21 maart 1681, hypotheekboek Hindeloopen; Piebe en Jotje Sytjesz, gebroeders, mede namens hun vrouwen, debet 250 gulden aan Anne Grettes en Rinck Emkes, echtelieden te Hindeloopen. Akte ingeschreven 11 dec. 1687 (T 13-20 nr. 109 / 11).

28 febr. 1683, hypotheekboek Hindeloopen; Piebe Sytjes en Jel Allerts, echtelieden te Hindeloopen, debet 150 gulden aan Wypk Wybes, weduwe van Anne [Sjouckes] Backer (T 13-20 nr. 108 / 195v).

10 maart 1691, hypotheekboek Hindeloopen; Jel Allerts, weduwe van Piebe Sytjes, te Hindeloopen debet 100 gulden aan Claasjen Ottes weduwe (T 13-20 nr. 109 / 49).
3. Dick Allertsdr, volgt IVa.
4. Abel Allertsdr, geb. omstr. 1636, ovl. omstr. 1691, trouwt 1. stadhuis Hindeloopen 6 mei 1668 Reyner Folkerts, ovl. omstr 1681; trouwt 2. aldaar 26 juni 1686 Jelle Reytjes, geb. omstr. 1636, schipper, koopman en bevrachter te Hindeloopen, ovl. voor 1705, weduwnaar, zoon van Reytje Wiggerts en Fouck Annes (vgl. *Jierboek* 2019, 208). Floreenkohier Hindeloopen, Abel Pieters [ws Abel Allerts]; op 9 mei 1690 van Allert Pieters Beytjes en An Freercks 1 pondemaat 5 penningen, volgens verdeling; op 7 aug. 1691 overgeschreven op Piebe Sytjes, volgens verdeling en met consent van de andere erfgenamen (SWF HOA nr. 60).

Floreenkohier Hindeloopen, Jelle Reytjes; op 20 febr. 1682 van Reytje Wiggerts 23 einzen 7 penningen, volgens verdeling (SWF HOA nr. 58 / 44).

Floreenkohier Hindeloopen, Jelle Reytjes; 1 pondemaat 11 einzen 7 penningen; op 28 febr. 1693 van Pieter Sierds 0-10-2½ wegens koop; op 28 maart 1694 van Romcke Annes 0-2-2, wegens niaarneming; op 16 nov. 1694 van Heye Annes 0-3-11; op dito van Rincke Douwes 0-9-2 wegens koop; op 23 nov. 1695 van Yntje Rinwers 0-2-0 wegens koop; op dito van Jarich Sierds 0-9-12½ (SWF HOA nr. 60). Floreenkohier Hindeloopen, Jelle Reytjes; 4 pondematen 11 einzen 17 penningen; op 23 maart 1700 van Broer Annes 0-6-0 wegens niaar; op 20 nov. 1700 overgeschreven op Taacke Jelles 0-6-0 wegens donatie (SWF HOA nr. 61).

Floreenkohier Hindeloopen, Jelle Reytjes; 4 pondematen 11 einzen, 17 penningen; op 8 mei 1706, van de kinderen van Ocke Jeyes de oude 9 einzen 8¾ penningen wegens koop; deze stelle is verdeeld op de erven als volgt: Joltje Jelles, Anne Jelles, Alker Ages en Anne Taackes, wees, ieder 1 pondemaat 5 einzen en 6½ penningen (SWF HOA nr. 62, fc 1703-1714).

24 maart 1663, verklaring; de comparanten Lieucke Rommerts, Pieter Wiggerts en Douwe Hartmans, Jelle Reytjes en Sipke Hielkes, allen schippers van Hindeloopen, verklaren op verzoek van Gabriel Marselis, 'resideerende commissaris van sijne coninclijske' majesteit van Denemarken en Noorwegen. De attestanten varen al enige jaren altijd en meest continuelyck van Amsterdam op Christiana [Oslo] in Noorwegen. Ze hebben ondervonden dat men daar in de maanden oktober, november en december, nog kan laden en vertekken naar Nederland, omdat het water tot de Kerstdagen niet befrist, acht a tien dagen onbegrepen (SAA 5075 nr. 1517).

29 april 1681, weesboek Hindeloopen; boedelscheiding en verdeling van de nalatenschap van de onlangs kinderloos overleden Reyner Folckerts, tussen enerzijds zijn weduwe Abel Allerts en zijn erfgenamen Jappe Folckerts, broer van de overledene, Broer Pieters, Jappe Jappes namens hun vrouwen, Lam Folckerts, weduwe van Jochem Johannes, tezamen namens de weeskinderen van Pieter Folckers. Omdat er tussen partijen geschillen waren werd de verdeling in handen gegeven van het stadsbestuur (T 13-20 nr. 68 / 14).

11 febr. 1693, processtukken Hindeloopen; Jelle Reytjes te Hindeloopen, 57 jaar (T 13-20 nr. 36 / 111).

5. Pieter Allertsz, geb. omstr. 1640, trouwt stadhuis Hindeloopen 14 febr. 1664 Hil Jeities.
6. Jeye Allertsz, geb. omstr. 1646, trouwt Rinck Sybrens.
6 febr. 1688, schuldbekentenis; Jeye Allerts en Rinck Sybrens debet 100 gulden aan Wypk, Wybe weduwe (T 13-20 nr. 109 / 45).
7. Wyb Allertsdr.

IIIb. Sierd Thomas, schipper te Hindeloopen, ovl. 1636, trouwt stadhuis Hindeloopen 1618 Int Hiddedr, ovl. voor 1644. Int trouwt 2. omstr. 1637

Rinwer Symens, geb. omstr. 1578, schipper te Hindeloopen, ovl. omstr. 1652, zoon van Symen Douwes en Dick Jeyes, weduwnaar van 1. Hock Ockedr (geb. na 1568, ovl. voor 1623) en 2. Griet Reyners (ovl. voor 1636). Rinwer trouwt 4. 11 maart 1644 Hylck Wybrens.

Floreenkohier Hindeloopen; Sierdt Thomas erfgenamen; op 23 febr. 1636 van Thomas Sierds 1 pondemaat 4 einzen; op 30 maart 1643 overgeschreven op de kinderen van Ints Hiddedr (SWF HOA nr. 57 / 37).

30 april 1620, bevrachtingscontract; Anthony Moijns als bevrachter en Syvert Thomas, van Hindeloopen, schipper op 'de Witte Leeuw' van 120 x 23 voeten. Van Amsterdam naar Danzig, daar laden met koopmanschappen, door naar Koningsbergen, daar laden en terug naar Amsterdam, vrachtprijs 1000 gulden. Partijen maken afspraken voor nog twee reizen op gelijke condities, met een vrachtprijs van 975 gulden (SAA 5075 nr. 215 / 177).

19 dec. 1636, autorisatie Hindeloopen; Ynck Hiddedr, weduwe van Sieuard Thomas, als moeder van haar minderjarige kinderen, contra Dirck Jelmers om hem als curator te laten autoriseren inzake de verdeling tussen Yncke en haar kinderen van vaders goederen. Het gerecht ontbood Jeye Jeyes, 'als des selves huijsvrouw en voorschreven Dirck volle susterlingen zijn der wesen, hebben geordonneerd de voorschreven Dirck en Jeye de curateelschap ad actum divisionis vande kynderen van Sieuert Thomas aen te nemen off anders tot haer leedweesen daerinnen te versien' (T 13-20 nr. 12 / 24).

25 dec. 1636, weesboek Hindeloopen; inventaris van het sterfhuis van Sieuart Thomas, op aangeven van diens weduwe Ynck Hiddedr, in presentie van Yeye Yeyes en Dirck Jelmers als curatoren van Syts Sierdsdr, Sierd en Hidde Sierdszonen en Claaske Sierdsdr. In de opsomming 2 1/32 scheepsparten, te weten Dirck Jelmers en Sierd Tietes; een aandeel van 250 gulden in de erfenis van Thomas Sierds; landerijen afkomstig van Thomas Sierds, grootvader van de kinderen (T 13-20 nr. 58 / 54v).

Uit het huwelijk van Sierd en Int:

1. Hidde Sierdsz, ovl. voor 1668, trouwt omstr. 1655 Tryn Dircks, ovl. na 1668, dochter van Dirck Jansz, schipper, koopman en burgemeester te Hindeloopen, en Ynt Fetties.

1 sept. 1668, weesboek Hindeloopen; akkoord over de afstand van het vruchtgebruik van de goederen van Dirk Jans zoals bepaald in diens testament d.d. 14 aug. 1647 en zoals in gebruik bij Jay Jarichs weduwe van Dirk Jans, in leven burgemeester van Hindeloopen, mede namens haar kinderen Tjeerd en Ints Dirks, gesterkt met Hendrik Jappes, haar zwager, vs Tryn Dirks, weduwe van Hidde Sierds gesterkt met Sierd Sierds Kistmaker en Andries Annes, haar zwagers (T 13-20 nr. 63 / 124).

2. Syts Sierdsdr, trouwt Jarich Tymens, ovl. voor 1654, zoon van Tymen Jarichs en Ock Annes.

13 mei 1654, weesboek Hindeloopen; inventaris van de nalatenschap van Jarich Tymens, toebehorend aan zijn kind Syts Jarichs, 3 jaar oud, bij Syts Sierds. Op

aangeven van grootmoeder Ock Annes, weduwe van Tymen en Pieter Tietes en Sierd Sierds, ooms en curatoren van het weeskind. In de boedel o.a. een handschrift ad 250 gulden op Sierd Sierds Kistemaecker d.d. 1 mei 1652 (T 13-20 nr. 60 / 203).

Uit dit huwelijk:

- a. Syts Jarichs, geb. 1651.
3. Claaske Sierds, trouwt stadhuis Hindeloopen 30 juni 1656 Heye Hommes (*Jierboek* 2019, 144).
4. Sierd Sierds Kistemaker, volgt IVb.

IIIc. Auck Thomasdr ovl. voor 1636, trouwt 1. Saling Wybes, ovl. voor 1633; trouwt 2. Auke Broers, koopvaardijsschipper te Hindeloopen, ovl. na 1664. Auke trouwt 2. omstr. 1636 Lieuck Wybrens, weduwe van Heye Siercks.

28 maart en 3 april 1633, gerechtsrol Hindeloopen; Ewert Aelts, vrouw van Schelte Dircks te Workum, contra Auck Thomas, weduwe van Saling Wybes. De kwestie handelde over een 'copia beroerende d' goederen van Hempck Aels,' waarvan het origineel zoek was. Op 3 april werd Auck gedagvaard op verzoek van Schelte. Zij verklaarde dat ze de kopie bezat, maar zich niet gehouden achtte en daarom weigerde deze aan Schelte te laten toekomen en dat hij zelf maar moest zoeken zoals zij ook had gedaan (T 13-20 nr. 11 / 93, 94).

3 maart 1636, weesboek Hindeloopen; Lieuck Wybrens, weduwe van Heye Siercks, tegenwoordig getrouwd met Aucke Broers, versus Sierck Tiebbes, grootvader van de twee weeskinderen van Heye en Lieuck (T 13-20 nr. 58 / 37).

3 jan. 1638, weesboek Hindeloopen; de boedel van Heye Siercks, man van Lieuck Wybrens, die nu met Aucke Broers getrouwd is. Heye en Lieuck hadden twee kinderen: Rinck van 9 en Heye van 7, voor wie hun oudoom Gerrit Claasen en hun aangetrouwde oom Eelcke Ypes tot curatoren benoemd worden (T 13-20 nr. 58 / 106v).

2 mei 1647, gemeten schepen Amsterdam; Aucke Broers, van Hindeloopen; 'de Vergulde Liefde' van 167 lasten; 125½ x 25¼ x 13 voeten (Douwes, 'Scheepvaart administratie').

12 juni 1649, bevrachtingscontract; Dirck Gijsen, koopman te Amsterdam, als bevrachter en Aucke Broers, van Hindeloopen, schipper op 'de Vergulde Liefde' van 125½ x 25¼ x 13, met een verdek van 3½ voeten; van Amsterdam naar Riga, waar de bevrachter het schip zal doen afladen met waren en koopmanschappen naar zijn goeddunken. De schipper belooft de lading te zullen stuwen als was het voor rekening van de eigen rederij. Lossen in Amsterdam. De bij de hoop te beuren vrachtprijs bedraagt 2150 gulden met vergoeding van kosten als gebruikelijk (SAA 5075 nr. 1533 / 26). De uitdrukking 'bij de hoop' komt vaker voor in deze contracten. Het heeft een juridische betekenis: 'In geval goederen niet bij de hoop, maar bij het gewicht, het getal of de maat verkocht zijn, blijven dezelve voor rekening van den verkoper, totdat dezelve gewogen, geteld of gemeten zijn (G. Knop, *Handelstechniek, leidraad bij de studie der algemeene handelskennis*, deel 1 (Zutphen; Thieme, 1921), 82; gevonden met Delpher.nl).

Uit het eerste huwelijk:

1. Wybe Salings, volgt IVc.

Uit het tweede huwelijk:

2. Saling Aukes.

3. Auck Aukes.

IIIId. Mincke Symens, ovl. na 1650, trouwt voor 1627 Goycke Allerts, koopvaardijshipper te Hindeloopen, ovl. voor 1666, zoon van Allert Jappes en Bauck Heeres; Goycke trouwt 2. voor 1658 Beyts Symens, ovl. Hindeloopen 1682, zuster van Mincke.

Floreenkohier Hindeloopen, Allert Jappis, 3 pondematen, 1½ einzen 1 penning; op 26 maart 1635 overgeschreven op de erfgenamen: Goycke Allerts, Liucke Liuckes en Otte Allerts, ieder 1-0-10¼ (SWF HOA nr. 57 / 53).

Floreenkohier Hindeloopen, Goyke Allerts; op 26 maart 1635 van Allert Jappes 1 pondemaat 10¼ penningen; op dito van Hessel Allerts 0-8-0; op 22 jan. 1641 van Symen Sipckes 2-8-19; op dito het 1/3 deel van 0-5-5 (0-1½-5) van Luytke Ruurds stelle, 'van Bauck moy gecoft'; in 1651 van Jacob Rebbes 0-11-10½, wegens koop; zonder datum overgeschreven op Rincke Rinwarts 0-1-13, 'volgens sijn tegoede'; in de marge staat: 'suijver 1656 5-5-1¾ nae affkortinge van Rincke Rinwarts 0-1-13'; op 24 maart 1665 van Jelle Ids [Blom] 1-8-½; zie fol. 87 voor de verdeling onder de erven in 1666 van 8 pondematen 2¼ penningen: Allert, Jappe en Symen Goykes ieder 1½ pondematen 1 eins en 4 penningen (SWF HOA nr. 57 / 53v, 87v).

Floreenkohier Hindeloopen, Beytj' Symens; 1 pondemaat 8 einzen ½ penning; op 28 febr. 1692 overgeschreven op Wypk Wybes (SWF HOA nr. 60).

20 febr. 1598, proklamatie; Allert Jappes en Bauck Heeres, echtelieden, als kopers en Pieter Wybes en Jay als verkopers van een halve tuin, of 21 voeten breed, liggend *over de wyck* achter Fed Hessels huis (T 13-20 nr. 87 / 63).

12 febr. 1610, proklamatie; Allert Jappes en Rieuw Jappedr, met consent van Sierck Tjebbes, als kopers van een stukje land in ruiling met Liucke Euckez en Rinck Teeckledr, echtelieden (T 13-20 nr. 88 / 82).

29 jan. 1627, proklamatie; Goycke Allerts c.u., als koper van een vrij huis en stede te Hindeloopen, 'de losse delien onder het hoy leggende de copers mede toebehorende, als mede de twee heerdijsers en het cleyn huysien.' Gekocht voor 1090 gulden van Cornelis Jelmers. De koop ging naar niaarnemer Sjouke Pieters, 'van bloets wegen' (T 13-20 nr. 90 / 36v).

27 jan. 1634, proklamatie; Goycke Allerts en Myncke Symens, echtelieden, als kopers van 2 einzen land in Hessel Everts fenne en een eins in de Weyde. Gekocht voor 15 gulden van Myn Jappes (T 13-20 nr. 91 / foto 40).

31 jan. en 22 febr. 1637, 6 dec. 1642, schuldbekentenissen ten gunste van Goycke Aelerts en Mincke Symens; 1. Arend Jwes en Dirckien Foppes, echtelieden, debet 100 gulden; als onderpand diende het door schuldenaren van Jay Jelles gekochte huis. 2. Hylcke Wybrants en Bock Imes, echtelieden allen te Hindeloopen, debet 100 gulden.

Op 7 maart 1650 verklaarde Mincke Symens dat beide vorderingen waren voldaan. 3. Broerck Willems, weduwe van Jarich Freerx, debet 100 gulden. Deze akte geregistreerd 6 dec. 1643 (T 13-20 nr. 104 / 9, 84).

11 dec. 1646, akkoord; schipper Goyken Allerts, van Hindeloopen, als gemachtigde van Kara Jacobs, weduwe van Christiaan Lints, in leven raadsheer te Scheen in de Langesont in Noorwegen, inzake het akkoord met Simon Claasz Hoflandt, over goederen ter weeskamer berustende (SAA 5075 nr. 734b / 480, 482).

2 maart 1647, schuldbekentenis; Hartman Tjalckes en Wyb Tymens, echtelieden te Hindeloopen, debet 125 gulden aan Goycke Aelertsz en Mincke Symens, echtelieden aldaar (T 13-20 nr. 104 / 129).

13 maart 1648, proklamatie; Pieter Jeyes en Sjouck Tymens, echtelieden te Hindeloopen, als verwandelaars [ruiling] van de door hen bewoonde huizing aldaar, staande aan de Oorich, Eelcke Freercx ten noordoosten en Wype Pieters ten zuidwesten, strekkend voor van de halve wijk tot achter aan de palen ..., geruild tegen een vrij huis en stede aldaar in Pijpers Steger, eenzelfde steeg ten noordoosten en Sybolt Douwes ten zuidwesten, strekkend van de halve wyk tot de helft van de ledige plaats, ... met de gerechtigheid van de ledige plaats. 'Verwandeld' voor 1120 gulden met Goycke Aelerts en Mincke Symens, echtelieden, 'mits bij mij Pijter tot een toehaecke genegen wordende,' zoals in het contract overeengekomen (T 13-20 nr. 92 / 51v).

21 aug. 1654, bevrachtingscontract; Moyends Schou, van Langesund (Noorwegen) als bevrachter en Goycke Allerts, van Hindeloopen, schipper op 'De Goede Hoop'. Delen laden in Langesund voor Amsterdam. Vrachtprijs 1100 rijksdaalders (SAA 5075 nr. 1537 / 119).

1 febr. 1682, weesboek Hindeloopen; inventaris van de nalatenschap van Beytj Symens, op verzoek van Anne Luytkes, als vader van Douw Annes en Thomas Jelles, curator van Wypk Wybes, dochter van Wybe Salings en Bauck Goickes, testamentaire erfgenamen van Beytj' Symens. In de opsomming o.a.: een kopie van de akte van verdeling d.d. 16 febr. 1659, van de nalatenschap van Jolle Idsen Blom; een verdeling d.d. 8 jan. 1667, van de van Jelle Ids geërfde landen tussen Beyts en de erfgenamen van Goycke Allerts; een testament van Jelle Ids d.d. 17 okt 1657 (T 13-20 nr. 68 / 73).

Uit het huwelijk van Goycke en Mincke:

1. Allert Goyckesz, koopvaardijsschipper en bevrachter te Hindeloopen, daar ovl. juni 1681, trouwt 1. Fock Reytjes, dochter van Reytje Wiggerts en Fouck Annes; trouwt 2. Hindeloopen 23 jan. 1669 Ewart Allert Roos, ovl. na 1708, weduwe van 1. Bencke Benckes en 2. Otte Idses, dochter van Allert Ottes Roos, koopvaardijsschipper te Hindeloopen, en Pieter Jarichsdr (*Jierboek 2014*, 165, 264; *Jierboek 2019*, 209).
2. Jappe Goyckesz, volgt IVD.
3. Idsk Goyckesdr, trouwt Thomas Jelles, koopvaardijsschipper te Hindeloopen, ovl. na 1700, zoon van Jelle Thomas en Hester Wiggerts (*Jierboek 2019*, 207).

4. Symen Goyckesz, ovl. voor 1702, trouwt Reyntje Reytjesdr, ovl. Hindeloopen 3 april 1725, dochter van Reytje Wiggerts en Fouck Annes (*Jierboek* 2019, 179).
31 jan. 1702, weesboek Hindeloopen; verdeling van de boedel van Homme Ippes en Tedde Jappes tussen hun kinderen Pieter Hommesdr enerzijds en Ippe Hommesz en Yck Hommedr anderzijds. In de opsomming o.a.: een erfenis ter waarde van 1000 gulden, hun moeder Tedde Jappes nagelaten door haar oom Symen Goyckes (T 13-20 nr. 74 / 7-7v).
5. Bauck Goyckes, volgt IVc.

IIIe. Jappe Symens, ovl. voor 1634, trouwt voor 1613 Beyts Gerbrands, dochter van Gerbrand Jelmers, schipper en burgemeester te Hindeloopen, en Lieuck Jarichs.

Floreenkohier Hindeloopen, Jappe Symens erven; op 4 dec. 1634 van Gerbrand Jelmers 1½ pondematen 2 einzen 19 penningen; op 22 jan. 1641 van Symen Sipckes 2-8-19; op dito van Symen Jappes de jonge 0-9-0; op dito van Luytcke Rinwers of Bauck Jacobs 0-1-15, zoals door Symen bij leven gekocht en hier voor het 1/3 part [onduidelijk] Goyckes Jelle; in 1655 overgeschreven op Dick Jappes en Symen Jappes, ieder de helft (SWF HOA nr. 57 / 4).

13 dec. 1613, proklamatie; Jappe Symens en Beyts Gerbrands als kopers van een huis en stede te Hindeloopen. Gekocht voor 675 gulden van Tiarthd Gerbrandsdr, 'burgersche' van Hindeloopen, mede als moeder en legitime tutrix van haar kind bij Symen Broers (T 13-20 nr. 89 / AF foto 2).

Uit dit huwelijk:

1. Dick Jappesdr, trouwt 1. Jeye Jappes, koopvaardischiipper te Hindeloopen, ovl. omstr. 1649; trouwt 2. Hindeloopen 11 april 1653 Jelle Wybrens (*Jierboek* 2019, 130).
Floreenkohier Hindeloopen, Dick Jappes; op 10 febr. 1655 van Jappe Symens erven volgens loting 2 pondematen 8 einzen (SWF HOA nr. 58 / 81v).
26 mei 1665, schuldbekentenis met hypotheek; Dries Gerbens mede namens zijn vrouw An Jappes, debet 103 gulden aan Dik Jappes, weduwe van Jelle Wybrens. Tot onderpand diende: 'mijne vier eynsen lands alhier op de Diepe Sloot ende noch vier eynsen lands alhier in de Weyde, mij van mijn olderen aengeerft' (T 13-20 nr. 106 / 127v).
2. Symen Jappes Baas, koopvaardischiipper te Hindeloopen, ovl. op zee voor 1655, trouwt 1. Mincke Douwes, ovl. 3 jan. 1639, dochter van Douwe Tiebbes en Myncke Doedes; trouwt 2. Evert Gerbrands, geb. omstr. 1618, ovl. na 1684. Evert trouwt 2. omstr. 1662 Hylcke Jelles, ovl. na 1684.
Floreenkohier Hindeloopen, Symen Jappes erven; op 10 febr. 1655 van Jappe Symens erven volgens loting 2 pondematen 8 einzen (SWF HOA nr. 58 / 81v).
Floreenkohier Hindeloopen; Symen Jappes Baas erven, 3 pondematen 1 eins

(SWF HOA nr. 58 en 59); op 28 febr. 1693 van Gooytj' Gerbrens volgens verdeling 3 einsen; op 28 febr. 1693 van Romcke Annes wegens koop 1 eins; op 9 dec. 1695 overgeschreven op Olphert Tjeerds als man van Tryn Hylckes, 'mediate erfgenaam van deesen' (SWF HOA nr. 60).

30 jan. 1638, schuldbekentenis; Jolle Sytties en An Jans, echtelieden te Hindeloopen, debet 100 gulden aan Symen Jappes en Minck Douwes, echtelieden aldaar (T 13-20 nr. 104 / 27v).

14 febr. 1642, weesboek Hindeloopen; akkoord door 'tuschenspreecken' van de burgemeesters, op verzoek van Symen Jappes, enerzijds en Mincke Doedes huisvrouw van Dirck Claazen anderzijds, 'nopende alle actien en gerechtigheden' van Symen t.a.v. de erfenis van zijn kind, die erfgenaam was van zijn overleden vrouw Mincke Douwes. Dirck betaalt 100 gulden aan Symen. De handtekening onder deze overeenkomst lijkt sterk op die onder het bevrachtingscontract van 26 juni 1651 (T 13-20 nr. 58 / 214).

Grafschriften Hindeloopen;

Hier leyt begraven Douwen Libbes [Tiebbes] is gestorven den 10 october ann 1624. Hier leyt begraven die eerbare Myncke Douwes dochter Symen Ippes [Jappes] wyf ende is in den heere verstorven den 3 ianuary 1639

Anno 1652 den 24 september is in den heere gerust die eerbaere Mincke Doedes die huisvrouw van Dirck Claesen ende leit hier begraven (verzameling Hessel de Walle).

26 juni 1651, bevrachtingscontract; Lucas van Beeck en Mattheus Swellengrebel, kooplieden, te Amsterdam, als bevrachters mede namens hun compagnie en Symen Jappes, van Hindeloopen, schipper op het galjoot genaamd 'D' Eendracht', van ong. 60 lasten. Bij de eerste gelegenheid vertrekken uit Amsterdam naar Archangel in Rusland, waar de bevrachters het schip zullen doen beladen met 135 à 140 vaten potas, samen ong. 50 lasten, de rest van het scheepsruim ter beschikking latend van de schipper en zijn rederij. Eenmaal geladen moet de schipper meteen de terugreis aanvaarden, zonder te wachten op andere schepen of een konvooi. Het vrachtgeld bedraagt 24 gulden per last (SAA 5075 nr. 1535 / 10).

28 juni 1651, schuldbekentenis; Symen Jappes, wonend te Hindeloopen, met zijn schip 'de Eendracht' staande op het punt van vertrek naar Moscovien in Rusland, debet 2050 gulden tegen 5% jaarlijks aan Everwyn Steynvers, kleermaker in 'de neye kercksteegh'. Als onderpand diende een obligatie van het gewest Holland van 2000 gulden (SAA 5075 nr. 1097 / 245).

20 dec. 1661, weesboek Hindeloopen; schatting van de nalatenschap van Symen Jappes en zijn weduwe Ewart Gerbens, die nu is getrouwd met Hylcke Jelles, ten behoeve van de verdeling met haar zoon Jappe Symens 11 jaar, op verzoek van zijn tante Dick Jappes (T 13-20 nr. 62 / 10v).

26 febr. 1662, weesboek Hindeloopen; Goycke Alerts, curator van Jappe Symens, inzake de verdeling met zijn moeder Ewart Gerbrandsdr, weduwe van Symen Jappes en nu getrouwd met Hylcke Jelles, e.e.a. volgens inventaris d.d. 20 dec.

1661. Niet alle bezittingen zijn duidelijk wegens het wegblijven 'van den galjoot of schip bij haar man gevoerd ende daer selven mede gebleven' (T 13-20 nr. 62 / 47v).
15 okt. 1684, processtukken Hindeloopen; Evert Gerbens, 66 jaar, huisvrouw van Hylcke Jelles (T 13-20 nr. 34 / 212v).

Uit het eerste huwelijk:

a. Een kind, ovl. tussen 1639 en '42.

Uit het tweede huwelijk:

b. Jappe Symens, geb. omstr. 1650, schotskoopman te Hindeloopen.
25 febr. 1673, weesboek Hindeloopen; verantwoording van gevoerde curatele door Hylcke Jelles, curator van Jappe Symens, ten overstaan van genoemde Jappe met venia aetatis van het Hof van Friesland. Jappe had recht op 2665-4-8 inzake vaders goederen los van vastgoed en 6 scheepsparten, te weten 1/64 part Goike Allerts, nu gevoerd door Reintjen Allerts, 1/64 Wiebe Pieters, nu gevoerd door Hidde Wybes, een half 1/64 part Timen Allerts. Drie andere parten zijn verloren namelijk: Otte Allerts, Dirk Jelmers en Evert Rinwers. In de opsomming een schuld van 250 gulden aan curator Hylcke Jelles, inzake een lening van contanten ten behoeve van Jappes koopmanschap en 'schotsterije'; twee schuldbekentenissen van Allert Gerbens en een van Rinwer Hessels (T 13-20 nr. 65 / 68v).

IVa. Dick Allertsdr, geb. omstr. 1635, ovl. na 1678, trouwt voor 1664 Assuerus Assueri Vogelsangh, geb. omstr. 1636, wachtmeester, fiscaal, gerechtsbode, executeur en cherger van de havenpacht te Hindeloopen, ovl. na 1714, zoon van Assuerus Assueri Vogelsangh burgemeester te Hindeloopen en Jeltie Hansesdr Bauckema.

17 jan. 1673, processtukken Hindeloopen; tussen de stukken van de zaak Symcke Jans, herbergier, contra Ruardus Nicolai zit een verklaring van Assuerus Vogelzangh, cherger van de havenpacht, 37 jaar (T 13-20 nr. 30 / 484v).

21 jan. 1678, transport in het hypotheekboek Hindeloopen; Assuerus Assueri Fogelsangh, wachtmeester te Hindeloopen, en Dick Allerts, als eigenaren en Jarich Gatjes als ontvangers van zeker huis en stede aldaar, achter de dijk, in ruil voor een huis 'te west' in Hindeloopen, met bijbetaling van 300 gulden (T 13-20 nr. 108 / 100v).

23 jan. 1711, processtukken Hindeloopen; een verklaring van Assuerus Fogelsang, executeur en gerechtsbode te Hindeloopen, 75 jaar (T 13-20 nr. 38 / 40v).

24 febr. 1714, weesboek Hindeloopen; afrekening van gevoerde curatele sinds de laatste afrekening op 27 febr. 1702 door Assuerus Vogelsang, oud-wachtmeester en fiscaal te Hindeloopen, als curator en boekhouder van Hendrik Pieters ten overstaan van Sytje Tymens, mede-curator (T 13-20 nr. 75 / 40v).

Uit dit huwelijk:

1. Assuerus Assueri Vogelsangh, volgt Va.
2. Pieter Assuerus Vogersangh, schipper, fiscaal en stadsbode te Hindeloopen, ovl. voor 1738, trouwt Sas Doyties, ovl. 7 april 1738.

21 maart 1701, weesboek Hindeloopen; inventaris van het sterfhuis van Homme Ippes. In de opsomming bij de scheepsparten: 1/32 in het schip 'Fogelsangh', schipper Pieter Assuerus Fogelsangh (T 13-20 nr. 73 / 221).

1 dec. 1702, hypotheekboek Hindeloopen; Pieter Pybes en Aafjen Gerritsdr, echtelieden te Staveren, debet 50 gulden aan Pieter Assuerus Fogelsangh en Sas Dooytjes, echtelieden te Hindeloopen (T 13-20 nr. 109 / 162).

18 apr. 1724, autorisatie Hindeloopen; op verzoek van de fiscaal Pieter Vogelsangh worden Sjoerd Yges, te Koudum, en Gelle Sierds te Hindeloopen, benoemd tot curatoren over Jildouw Sierds, oud 9 jaar, en Seger Sierds, oud 6 jaar, kinderen van wijlen Sierd Sierds. Op 1 mei 1724 wordt Cornelis Wibrants als curator toegevoegd, conform testamentaire dispositie van Sierd Sierds (T 13-20 nr. 55).

9 mei 1738, collateraalboek Hindeloopen; Tomas Rommerts, vroedschap te Staveren, maakt mede namens de andere erfgenamen bekend dat zij erfgenamen zijn van de op 6 april 1738 te Hindeloopen overleden Sas Doyties, weduwe van Pieter Assuerus Vogelsangh, stadsbode te Hindeloopen (T 13-20 nr. 116 / 123).

3. Allert Assuerus Vogelsang, trouwt 8 juni 1691 Wybe Pyckes.
4. Hil Assuerus, trouwt stadhuis Hindeloopen 27 febr. 1693 Jurjen Anskes.

IVb. Sierd Sierds Kistemaker, geb. omstr. 1625, schipper te Hindeloopen, ovl. omstr. 1691, trouwt Hylk Jappes, dochter van Jappe Douwes, koopvaardijsschipper te Hindeloopen, en Lieuck Lieuckedr.

Florenkohier Hindeloopen, Sierd Sierds Kistemaecker; 3 pondematen 6 einzen 5¼ penningen; op 8 febr. 1689 hierbij van Douwe Jappes 6 einzen 11¼ penningen; op 28 febr. 1693 hierbij van Allert Jarichs 5 einzen 12 3/8 penningen en hierbij van Tymen Pieters Brauwer 3 einzen 15 1/5 penningen; op dezelfde datum deze stelle overgeschreven op de erfgenamen als volgt: Eelcke Jelmers namens zijn kinderen en Pieter Jelmers namens zijn echtgenote, ieder 2 pondematen 5 einzen 2 1/16 penningen (SWF HOA nr. 60).

27 febr. 1671, processtukken Hindeloopen; Allert Lieuckes, grootschipper, contra Sybren Nolkes, grootschipper. Op 26 febr. 1672 staat als eisende partij Heye Jappes, weduwe van Alert Lieuckes. Het betreft een geschil uit 1668 over de vrachtpenningen van een scheepslading houtwaren, geladen te Bragenes Noorwegen, bij Erik Matsen. De gedaagde kocht in compagnie met Gerbrand Tjebbes en Joltje Douwes, allen destijds schotskooplieden, de houtlading van Matsen op 21 okt. 1668 voor 4220 gulden, incl. de vrachtprijs. De houtlast was al voor de aankoop in het schip van Allert geladen. De drie kopers dienden een bedrag van 1180 gulden met Allert te verrekenen, ieder een derde deel. Sybren heeft zijn deel niet betaald. In het dossier verklaringen van Matsen en Allert Lieuckes. De volgende getuigen zijn gehoord: 1. Gerbrand Tjebbes, te Hindeloopen, 41 jaar, 2. Joltje Douwes, te Hindeloopen, 44 jaar, 3. Sierd Sierds Kistemacker, te Hindeloopen 46 jaar (T 13-20 nr. 30 / 355 ev.).

22 juni 1691, weesboek Hindeloopen; inventaris van het sterfhuis van Sierd Sierds Kistemaker te Hindeloopen. In de boedel o.a. een huis op de Klinten en een in de Kerkstraat; een obligatie à 100 gulden op Lieuck Jappes; een obligatie op de provincie Friesland à 500 gulden, waarvan 100 gulden behoort aan Tryn Dirks (T 13-20 nr. 70 / 134).

Uit dit huwelijk:

1. Yntj' Sierds, volgt Vb.
2. Sytj' Sierds, volgt Vc.

IVc. Wybe Salings, koopvaardijshipper te Hindeloopen, ovl. voor 1668, trouwt Bauck Goyckesdr, ovl. voor 1671 (JW IIIId.5).

Floreenkohier Hindeloopen, Wiebe Tsaalings kinderen; 2 pondematen 3 einzen $4\frac{1}{4}$ penningen (SWF HOA nr. 58 / 116).

Floreenkohier Hindeloopen, Wybe Salings kinderen; 2 pondematen 3 einzen $4\frac{1}{4}$ penningen; op 24 dec. 1683 overgeschreven op de erfgenamen als volgt: Salingh Wybes 0-3- $4\frac{1}{4}$, Eelcke Jelmers n.u., Otte Haringhs n.u., Jelle Wybes, Jolle Wybes, Igge Igges n.u. en Wypk Wybes, ieder 0-4-0 (SWF HOA nr. 59).

7 febr. 1635 en 24 febr. 1646, weesboek Hindeloopen; Wybe Tzallings met zijn schoonvader Goycke Allerts, enerzijds en anderzijds Aucke Broers, stiefvader van Wybe, als vader van Tzalling en Auck bij wijlen Auck Thomas, die eerder getrouwd was met Tzalling Wybes. De drie kinderen bezaten een huis op de Weyde, tegenwoordig bewoond door Auck Broers. In verband met verdeling taxeerde men het huis en had Wybe Tzalings recht op het $\frac{1}{3}$ part van 1987 gulden. Ook de landerijen en de scheepsparten werden verdeeld (T 13-20 nr. 58 / 12v, 331v, 336v; nr. 105 / foto 76).

2 mei 1647, gemeten schepen Amsterdam; Wybe Salings, van Hindeloopen, de 'Swarte Waterhondt': 122 x 24 x $13\frac{3}{4}$ voeten, met half verdek (Douwes, 'Scheepvaart administratie').

22 jan. 1649, proklamatie; Wybe Tzalinghs en Bauck Goyckedr, echtelieden te Hindeloopen, als kopers van zeker huis en stede aan de Middelstraat op de Zijlroedewal. Aldus in wandelkoop verkregen van Sierd Abes en Piets Reyners, tegen een ledige plaats op de Mienschar 'en sal de wandeler Wybe Tzalings tot een toeaecke geven 1180 gulden met een partij balcken' (T 13-20 nr. 92 / 54).

14 okt. 1650, bevrachtingscontract; Tjeerd Auckes en Hendrick Jappes, van Hindeloopen, als bevrachters en Wiebe Salings, eveneens van Hindeloopen, schipper op 'de Hoop' van 118 x 25 x $13\frac{3}{4}$ lasten, met goederen naar Kopervick, lossen en herladen met goederen voor Amsterdam. Vrachtprijs 1650 gulden. De schipper moet zich niet laten invriezen in Kopervick. Ook als het schip niet volledig geladen mocht zijn ontvangt hij de volledige vrachtprijs (SAA 5075 nr. 1534 / 139).

28 mei 1652, bevrachtingscontract; Thomas de Swaen, koopman te Amsterdam, als bevrachter en Wybe Salinghs, van Hindeloopen, schipper op 'de Hoop' van 118 x 25 x $13\frac{1}{2}$ Amsterdamse voeten. Van Amsterdam met het konvooi naar Archangel, laden met 130 Moskovicische lasten rogge en 30 idem tarwe, voor Amsterdam. Vrachtprijs $17\frac{1}{4}$

gulden per last; kaplaken voor de schipper 24 gulden. Het volgende vrijwel identieke contract staat op naam van schipper Fonger Gerbrands van Hindeloopen, schipper op 'de Noorsche Leeu' van 119 x 24½ x 12½ met een verdek van 3½ Amsterdamse voeten (SAA 5075 nr. 1535 / 260).

20 jan. 1668, rechtbank Hindeloopen; Bauck Goyckes, weduwe van Wybe Tzalings, met haar broer Symen Goyckes, als erfgenamen van Allert Goyckes en [Beys] Symens, echtelieden, contra Allert Annes, weduwe van Eucke Everts, kwestie over terugbetaling van een obligatie d.d. 14 aug. 1651, van 1000 gulden en de boete wegens belediging. Thomas Jelles, zwager van Bauck en Symen bracht een vergelijkbare zaak aan tegen Aelert Annes, over een obligatie ten gunste van zijn moeder Hester Wiggerts (T 13-20 nr. 30 / 151; AF 203).

22 dec. 1671, weesboek Hindeloopen; inventaris van het sterfhuis Wibe Tsaalings en Bauwk Goikes, in presentie van Allert Goyckes en Thomas Jelles als curatoren van de minderjarige kinderen en op aangeven van de oudste dochter Auwk Wibes. Wybe en Bauck hadden zeven kinderen: Auk van 23, Jaay van 22, Tsaaling (z) van 17, Jelle (z) van 15, Wypk van 12, Klaasje van 8 en Jolle (z) van 3. Bij de vaste goederen staan huizen en landerijen in Hindeloopen en Workum (T 13-20 nr. 64 / 182v).

3 febr. 1682, weesboek Hindeloopen; verdeling van de nalatenschap wijlen Wybe Salingsh en Bauck Goyckes, in tijden echtelieden. Hun kinderen en erfgenamen: Otte Harings, getrouwd met Auck Wybes, Eelke Jelmers getrouwd met Jaay Wybes, Saling Wybesz, Jelle Wybes, major annis en Thomas Jelles als curator van Wypk en Klaasjen Wybe dochters en Jolle Wybesz (T 13-20 nr. 68 / 85).

9 febr. 1685, weesboek Hindeloopen; Wypk Wybes, 25 jaar en Jolle Wybes, met venia aetatis, verklaren dat hun curatoren Otte Harings, hun overleden zwager, en Jelle Wybes, hun tegenwoordige broer, rekening en verantwoording hebben afgelegd, naar behoren en verlenen kwijting (T 13-20 nr. 69 / 28v).

Uit dit huwelijk:

1. Auck Wybes, volgt Vd.
2. Jaay Wybes, volgt Vb.
3. Saling Wybes, volgt Ve.
4. Jelle Wybes, geb. voor 1657, ovl. omstr. 1695.
Floreenkohier Hindeloopen, Jelle Wybes, doorgehaald; 3 einzen 4¼ penningen; op 23 nov. 1695 van Wypk Wybes volgens verdeling 4 einzen 16 penningen (SWF HOA nr. 60).
5. Wypk Wybe Salings, geb. omstr. 1659, ovl. voor 1695.
Floreenkohier Hindeloopen, Wypk Wybes Salingsh; 4 einzen; op 28 febr. 1693 hierbij van Betj Symens 1 pondemaat 8 einzen ½ penning; op 23 nov. 1695 verdeeld over de erfgenamen, als volgt: Otte Harings, Jolle Wybes, Salingh Wybes, Eelcke Jelmers, Ige Iges ieder 4 einzen 16 penningen (SWF HOA nr. 60).
6. Claasjen Wybes, volgt Vf.
7. Jolle Wybes Blom, geb. omstr. 1668, koopvaardijshipper te Hindeloopen, ovl. omstr. 19 mei 1701.

Floreenkohier Hindeloopen, Jolle Wybes; 3 einzen $4\frac{1}{4}$ penningen; op 23 nov 1695 van Wypk Wybes volgens verdeling 4 einzen 16 penningen (SWF HOA nr. 60).

Floreenkohier Hindeloopen, Jolle Wybes; 8 einzen 16 penningen; op 14 jan. 1705 doorgehaald en overgeschreven op de erfgenamen als volgt: Ige Iges n.u., Eelcke Jellmers n.l., Otte Haringhs n.u., en Saling Wybes kinderen ieder 0-2-4 (SWF HOA nr. 62).

21 maart 1701, weesboek Hindeloopen; inventarisatie van het sterfhuis van Homme Ippes. In de opsomming bij de scheepsparten: $\frac{1}{32}$ 'De Goudsblom', schipper Jolle Wybes Blom (T 13-20 nr. 73 / 221).

20 en 24 mei 1701, Hof van Friesland; de raadsheren van het Hof aan de magistraat van Hindeloopen. In reactie op de brief van 19 mei 'rakende het versterven van de grootschipper Jolle Wybes Blom nevens de informatie genomen op de omstandigheden daer ontrent voorgevallen', verordonneert het Hof om het dode lichaam van genoemde Jolle zo snel mogelijk 'bij naght in het stille' te laten begraven door zijn naaste vrienden (T 13-20 nr. 1 / 26-27; T 14 nr. 33, de brief van de Hindelooper magistraat is waarschijnlijk verloren gegaan).

IVd. Jappe Goyckes, koopvaardijschipper en bevrachter te Hindeloopen, ovl. voor 1670, trouwt Piets Sybrens, ovl. Hindeloopen omstr. 1672, dochter van Sybren N.N. en Reynske Sybolts. Piets trouwt 2. omstr. 1670 Ruurd Symens, zoon van Symen Clazes en Eep Bauckes.

13 sept. 1659, bevrachtingscontract; de schippers Jappe Goyckes en Thomas Jelles, beiden van Hindeloopen, als bevrachters en Jacob Jansz, van Hoorn, schipper op de 'Coningh David' van $116 \times 23\frac{1}{2} \times 12\frac{1}{4}$, 'hebbende 't selve schip een katte spoor dwars over ende aen ijder syde drij off vier winckelkruijsen onder 't verdeck' [verstevingingen van het schip]. Met de vloot of het konvooi van Amsterdam naar Langesont in Noorwegen, waar de bevrachters het schip zullen doen afladen met goederen en koopmanschappen naar hun goedvinden. Alleen het kabelruim blijft tot de beschikking van de schipper. De schipper belooft bij het stuwen van de lading te zullen werken als was het voor rekening van de eigen rederij. Van zijn scheepsvolk wordt verwacht dat zij zich op dezelfde wijze inzetten als dat van de schepen van de bevrachters. De bevrachters laden hun eigen schepen. Lossen in Amsterdam. Het bij de hoop te ontvangen vrachtgeld bedraagt 1450 gulden (SAA 5075 nr. 1540 / 78).

24 juni 1666, bevrachtingscontract; Dirck Snoeck en Jan van Hoorn, kooplieden te Amsterdam, als bevrachters, en Jappe Goyckes, uit Hindeloopen, schipper op de 'Vergulde Kievit', van ongeveer 200 lasten. Delen en brandhout laden in Koperwick, lossen in Amsterdam. Vrachtprijs 3500 gulden. Kaplaken 50 gulden voor de schipper. De schipper zal aan de bevrachter 200 rijksdaalders voorschieten om in te kopen, terug te betalen na aankomst (SAA 5075 nr. 1543 / 47).

22 april 1667, bevrachtingscontract; Willem van Beets namens Gabriel Marselis, commissaris van de koning van Noorwegen en Denemarken, als bevrachter en Jappe Goyckes, van Hindeloopen, schipper op de 'Kievit' van $125 \times 26\frac{3}{4} \times 12\frac{3}{4}$, met verdek

van $3\frac{3}{4}$ voeten. In konvooi naar Bragernes [Drammen] in Noorwegen, hout laden voor Amsterdam; vrachtprijs: 3700 gulden (SAA 5075 nr. 1543 / 90).

13 maart 1668, bevrachtingscontract; Gerrit Daems, namens Jan Marselis Eliasz, koopman te Noorwegen, als bevrachter en Jappe Goyckes, van Hindeloopen, schipper op de 'Vergulde Kiewit' van $125 \times 27\frac{1}{4} \times 12\frac{1}{4}$, met verdek van $3\frac{1}{4}$ voeten. Houtwaren laden in Brargernes of Koperwick, lossen in Amsterdam; vrachtprijs 3250 gulden met kaplaken 50 gulden (SAA 5075 nr. 1543 / 222).

5 maart 1670, weesboek Hindeloopen; inventaris van het sterfhuis van Jappe Goykes, ten huize van Piets Sybrens, weduwe van Jappe, nu getrouwd met Ruyrd Symens, in presentie Allert Goykes, oom van het weeskind van Jappe Goykes. In de boedel o.a. de volgende scheepsparten: $\frac{1}{32}$ bij Jappe Lieukes, Aellert Goykes, Aelert Lieukes; $\frac{1}{48}$ bij Thomas Jelles; $\frac{1}{64}$ bij Okke Dries, Anne Tymens, Aelert Ottes, Ipe Wybrens, Jelle Abis, Doede Goyfarts, Jan Crotter, Dikke Herings, Saling Roorts, Galtie Galties en Rincke Meynarts (T 13-20 nr. 64 / 9).

10 dec. 1670, weesboek Hindeloopen; autorisatie van Allert Goykes en Thomas Jelles tot curatoren van Tedde Jappesdr. De curatoren zijn haar ooms. Alert Goykes, oom en curator van Tedde Jappesdr, weeskind van zijn broer en schoonzuster, verklaart van Rieuwerd Symensz, huidige man van Piets Sybrens ontvangen te hebben alle goederen zoals nagelaten door Jappe Goykes (T 13-20 nr. 64 / 15v-18).

28 dec. 1670 en 24 febr. 1672, weesboek Hindeloopen; inventaris en boedelverdeling van Piets Sybrens, ten behoeve van haar kind Tedde Jappes, in het 6de jaar. In de opsomming o.a. $2\frac{3}{4}$ pondematen land te Koudum in Fensterveld, $\frac{2}{4}$ hoofden in Munkevirde en bepaalde landerijen in massa met [haar zwager] Pieter Wybes (T 13-20 nr. 64 / 44, 141v).

Uit dit huwelijk:

1. Tedde Jappes (*Jierboek* 2019, 251).

Va. Assuerus Assueri Vogelsangh, meester-bakker te Hindeloopen, trouwt voor 1692 Jelke Kempesdr.

16 aug. 1692, schuldbekentenis; Assuerus Assuerus Vogelsangh de jonge, mr. bakker te Hindeloopen, en Jelcke Kempesdr debet 300 gulden aan Rinck Gerbens, weduwe van Ruardus Nicolai, secretaris (T 13-20 nr. 109 / 99v).

15 jan. 1701, hypotheekboek Hindeloopen; Assuerus Assuerus Fogelsangh de jonge en Jelke Kempesdr, echtelieden te Hindeloopen, debet 200 gulden aan Assuerus Assuerus Fogelsangh de oude, wachtmeester en fiscaal aldaar, wegens diverse voorgeschoten bedragen, voor o.a. de aankoop van turf (T 13-20 nr. 109 / onleesbaar; AF foto 184).

4 juli 1712, processtukken Hindeloopen; Asswerus Asswerus Fogelsangh de jonge, zoon van de wachtmeester met dezelfde naam, contra Saling Jappes, beiden te Hindeloopen, inzake de verkoop voor 850 gulden door de eiser aan gedaagde van zijn schuyteschip c.a., zijnde een turfschuit. De koop werd gesloten in de week voor Pasen 1712 in de 'Posthoorn' te Hindeloopen in bijzijn van goede mannen. De gedaagde

hield 150 gulden achter omdat de eiser in gebreke bleef een vrije koopbrief en de bijlbrief te leveren (T 13-20 nr. 38 / 226 - 237).

Uit dit huwelijk:

1. Assuerus Assueri Vogelsang, ovl. voor 1734, trouwt Hindeloopen 3 maart 1709 Rinck Jappes, weduwe van Pieke Piekes.

13 maart 1734, collateraalboek Hindeloopen; Rinck Jappes te Hindeloopen, laatst weduwe van Assuerus Assuerus, als moeder van haar kinderen Harmen Pieckes en Jappe en Assuerus Assuerus zonen; zij maakt bekend dat haar genoemde zonen erfgenaam zijn geworden van de op 19 febr. 1734 te Hindeloopen overleden Hil Salings, weduwe van Ippe Wybrens (T 13-20 nr. 116 / 97).

Uit dit huwelijk:

- a. Jappe Assuerus Vogelsangh, ged. Hindeloopen 20 dec. 1709, scheepskok, ovl. na 1740.
12 dec. 1740, verklaring; Saker Sierds, stuurman, Barend Gerrits, timmerman, Jappe Vogelsangh, kok, en Jurjen Johansz, matroos, verklaren op verzoek van hun schipper Ype Wyttes Kat inzake een aanvaring in de Sont waarbij hun schip 'de Jonge Swarte Kat' betrokken was (SAA 5075 nr. 9389 / 10631).
- b. Assuerus Assuerus Vogelsangh, ged. Hindeloopen 22 mei 1718. Rinck had uit haar eerste huwelijk een zoon genaamd Harmen Piekes, ged. Hindeloopen 22 mei 1718, geb. 1716 [mogelijk 1706].

Vb. Yntj' Sierds, ovl. voor 1682, trouwt Eelke Jelmers, koopvaardijshipper te Hindeloopen, zoon van Jelmer Eelkes. Eelke trouwt 2. Hindeloopen 23 febr. 1682 Jaay Wybes, geb. omstr. 1649 (JW IVc.2).

Florenkohier Hindeloopen, Jelmer Eelckes; 4 pondematen 2 einzen 3 penningen; op 28 febr. 1693 overgeschreven op de erven te weten: Eelcke Jelmers, Dirck Hiddes en Pieter Jelmers, ieder 1 pondemaat, 5 einzen 4½ penningen (SWF HOA nr. 60).

Florenkohier Hindeloopen, Eelke Jelmers n.u.; 4 einzen; op 28 febr. 1693 van zijn vader Jelmer Eelckes 1-5-4½; op dito wegens zijn kinderen van Sierd Sierds Kistemaeker 2-5-2 1/16; op 16 nov. 1693 vanwege koop van Yntj' Jappes wegens zijn zoon Jappe Eelckes 0-5-5 1/8; op 23 nov. 1695 van Wypk Wybes volgens verdeling 0-4-16 (SWF HOA nr. 60). Florenkohier Hindeloopen, Eelcke Jelmers n.u. en n.f.; 5 pondematen 3¼ penningen; op 14 jan. 1705 van Jolle Wybes, volgens verdeling 0-2-4 (SWF HOA nr. 62).

9 maart 1682, weesboek Hindeloopen; inventaris van Yntj' Sierds, enerzijds Sierd Sierds Kistemaeker, als grootvader van de kinderen van zijn genoemde dochter Yntj' Sierds, genaamd Jappe en Gerbren Eelckes en anderzijds Eelcke Jelmers, vader van de kinderen, die nu met Jaay Wybes getrouwd is. Na Yntje was inmiddels ook hun zoon Gerbren overleden. Het kinsdeel kwam nu de vader toe (T 13-18 nr. 68 / 142).

Uit dit huwelijk:

1. Gerbren Eelkes, ovl. voor 1682.
2. Jappe Eelkes.

Vc. Sytj' Sierds, ovl. na 1693, trouwt stadhuis Hindeloopen 3 nov. 1681 Pieter Jelmers, koopvaardijsschipper te Hindeloopen, ovl. na 1707, zoon van Jelmer Eelkes en Auck Hiddes.

Uit dit huwelijk:

1. Pieter Pieters, volgt VIa.

Vd. Auck Wybes, geb. omstr. 1648, trouwt stadhuis Hindeloopen 13 maart 1676 Otte Haringhs.

Floreenkohier Hindeloopen, Otte Haringhs n.u., 4 einzen; op 8 febr. 1692 van Symen Goyckes volgens verdeling 1-7-4; op 23 nov. 1695 van Wypk Wybes volgens verdeling 4 einzen 16 penningen (SWF HOA nr. 60).

Floreenkohier Hindeloopen, Otte Haringhs; 2 pondematen 8 einzen $\frac{1}{2}$ penning (SWF HOA nr. 61).

1684, processtukken Hindeloopen; Auck Wybes, getrouwd met Otte Haringhs, contra Lourens Lieuckes en Fock Pieters, echtelieden. De kwestie gaat over de huur van een huis te Hindeloopen op de Nieuwstad dat gedaagden kochten van Jappe Jeyes [Baas] te Staveren (*Jierboek 2019*, 130-131). De eiseres is een 'achtersusterling' van de verkoper Jappe Jeyes, 'beide gesproten uyt eenen Symen Sipckes, der selver overbestevader.' In een recapitulatie f. 206 staat het nog duidelijker: Auck is een dochter van Bauck Goyckes en een kleindochter van Mincke Symens, die een dochter is van Symen Sipckes. Jappe Jeyes is een zoon van Dick, een dochter van Jappe Symens, die een zoon is van Symen Sipckes en op f. 208 staat zelfs een stamboom afgebeeld (T 13-20 nr. 34 / 194).

Uit dit huwelijk:

1. Tryn Ottes, volgt VIb.

Ve. Saling Wybes, geb. omstr. 1654, ovl. voor 1705, trouwt gerecht Hemelum Oldeferd 1 dec. 1677 Saapk Jarichs, mogelijk een dochter van Jarich Benckes, koopvaardijsschipper te Molkwerum.

Floreenkohier Hindeloopen, Salingh Wybes; 3 einzen $4\frac{1}{4}$ penningen; op 23 nov 1695 van Wypk Wybes volgens verdeling 4 einzen 16 penningen (SWF HOA nr. 60).

Floreenkohier Hindeloopen, Salingh Wybes; 8 einzen $\frac{1}{4}$ penningen (SWF HOA nr. 61).

Floreenkohier Hindeloopen, Saling Wybes kinderen; 8 einzen $\frac{1}{4}$ penningen; op 14 jan. 1705 van Jolle Wybes volgens verdeling 0-2-4 (SWF HOA nr. 62).

18 jan. 1685, doopsgezinde lidmaten Molkwerum; Saling Wybes gedoopt op belijdenis.

12 febr. 1695, weesboek Hindeloopen; Jolle Wybes Blom te Hindeloopen en Jarig Benckes wonende tot Molqueren, curatoren van de weeskinderen van Salingh Wybes en Saapk Jaarighs, in tijden echtelieden te Molkwerum, laten in het weesboek aantekenen hetgeen de weeskinderen toegevallen is uit de nalatenschap van hun te Hindeloopen overleden tante Wypk Wybes (T 13-20 nr. 71 / 160).

14 okt. 1724, machtiging; Claes Alders getrouwd met Bauck Salings en Johannes Hasenhoek, medicine dokter te Sneek, getrouwd met Aelk Salings, enige erfgenamen

van Wybe Salings, die alias Willem de Vries als matroos is overleden in dienst van de VOC op het schip 'Reijnen Steijn' van de kamer Zeeland. Zij machtigen Jan Jontjes voor ontvangst van gage van overledene (SAA 5075 nr. 9297 / 781).

Uit dit huwelijk:

1. Wybe Salings, alias Willem de Vries, ovl. aan boord voor 1724.
2. Bauck Salings, trouwt Warns 28 okt. 1710 Claes Allerts.
3. Aalk Salings, trouwt Warns 6 juni 1715 Johannes van Hasenhoek, medisch dokter en schepen te Sneek, ovl. 1759.
19 aug. 1759, stadsbestuur Sneek; Uldrik Schraagsma tot schepen verkozen, in plaats van de overleden dr. Johannis van Hazenhoek (E. Napjus, *Geschiedkundige kronijk en beschrijving van de stad Sneek* (Sneek: F.W. v. B. Smalenburg, 1826), 96).

Uit dit huwelijk:

- a. Saling van Hasenhoek, meester chirurgijn te Oosterwierum, trouwt Wopkje Jans.
1749, quotisatiekohier Oosterwierum, Hasenhoek, meester-chirurgijn; 2 pers. boven 12, 1 pers. beneden de 12; 15-6-o.

Uit dit huwelijk:

- aa. Aaltje Salings Hasenhoek, geb. Oosterwierum omstr. 1750, ged., Amsterdam 18 dec. 1767, ovl. Utrecht maart 1792, begraven Maarssen, trouwt Amsterdam 17 april 1789 Barend Smit, van Maarssen, weduwnaar van Johanna van Anraad en van Willemijntje Jongbloet, te Utrecht.
Maart 1792, begraafregisters Maarssen; Aaltje Hazenhoek, huisvrouw van Barend Smit, 'van Utrecht gebracht.'
- b. Hans Jonas van Hasenhoek, ged. Sneek 25 juni 1721, chirurgijn en burgerhopman te Harlingen, trouwt Harlingen 30 juli 1757 (ondertrouw Amsterdam 22 juli 1757) Giertje Buma, weduwe van Simon de Nijs, dochter van Wopke Buma en Jannetje Beth te Harlingen.
17 nov. 1757, gereformeerde lidmaten Harlingen; Guurtie Buma, ingekomen van Amsterdam.

Uit dit huwelijk:

- aa. Wopko Buma, ged. Harlingen 24 okt. 1758.
- bb. Syboutie Buma, ged. Harlingen, 17 maart 1761.
- cc. Willem Beth, ged. Harlingen 8 jan. 1765.
- dd. Johanna Cornelia, ged. Harlingen 31 maart 1767.
- c. Jannetje of Johanna van Hasenhoek, ged. Sneek 27 sept. 1726, ovl. Harlingen 12 dec. 1779, trouwt Harlingen 7 aug. 1751 Hendrikus Hoitsma, boekverkoper te Franeker, zoon van Jacobus Hoitsma, chirurgijn, en Tryntje Sjoerds Bierma.

- d. Saapkje van Hasenhoek, geb. 1729, ovl. Berlicum 18 juni 1779, trouwt 1. Sneek 25 okt. 1755 Henricus Gerardus de Valk, predikant; trouwt 2. Symen Sieks Baarda (*Jierboek* 2016, 21 ev, 32-35).

Vf. Claasjen Wybes, geb. omstr. 1663, ovl. na 1706, trouwt stadhuis Hindeloopen 14 dec. 1683 Iege Ieges, geb. omstr. 1657, koopvaardijshipper te Hindeloopen, ovl. voor 1716, zoon van Iege Meynerts, koopvaardijshipper te Hindeloopen en Pieter Nolkedr (MI, IIB, kind 3).

Floerenkohier Hindeloopen, Ige Iges; 3 einzen $4\frac{1}{4}$ penningen; op 23 nov. 1695 van Wypk Wybes volgens verdeling 4 einzen 16 penningen (SWF HOA nr. 60).

Floerenkohier Hindeloopen, Ige Iges; 8 einzen 16 penningen; op 14 jan. 1705 van Jolle Wybes [Blom] volgens verdeling 0-2-4 (SWF HOA nr. 62).

15 mei 1686, bevrachtingscontract; Jacob Marchant, koopman te Amsterdam, als bevrachter en Ige Iges van Hindeloopen, schipper op 'de Swaan' van 118 x $25\frac{1}{2}$ x 14 voeten, met een half verdek. De schipper zal met goederen vrij van vracht tegen kostprijs van Amsterdam naar Narva zeilen. Daar zal de bevrachter het schip binnen drie weken, 'een dagh drie a vier onbegrepen', door zijn commies doen beladen met houtwaren, met bestemming Amsterdam. Nadrukkelijk is overeengekomen dat de schipper zich zal voorzien van zethaken en dommekrachten en andere gereedschappen om masten te kunnen laden en hij moet met zijn volk alle hulp bieden om de lading aan boord te halen. Na het lossen en leveren van de vracht in Amsterdam, 'een oock eerder niet', ontvangt de schipper 'bij den hoop' voor de gehele reis 2150 gulden, met 10 'ducatons' als kaplaken. Loodskosten zullen 'na costuijmen van der zee' door partijen gedragen worden. Het is de bevrachter toegestaan om op eigen risico, op de houtlast anderhalve last andere goederen in te schepen. Mocht onverhoopt het schip door de commies te Narva niet beladen worden dan mag de schipper na acht ligdagen schriftelijk protest indienen en vervalt daarmee het contract, mits hij het protest eenmaal terug in Amsterdam kan tonen. De bevrachter zal hem in dat geval 100 rijksdaalders betalen. Witse Alderts uit Hindeloopen, schipper op 'de Cat', sluit een identiek contract. Drie jaar later, 24 aug. 1689, sluit Ige een grotendeels vergelijkbaar contract met dezelfde bevrachter, zoals dan ook zijn Hindelooper collega's Wiebe Annes, schipper op 'de Clapmuts', en Jelmer Poulus, schipper op 'de Burggraaf'. Ige bedingt bij deze gelegenheid met hetzelfde schip een vrachtprijs van 3200 gulden met 10 ducaton kaplaken (SAA 5075 nr. 5247A, ongenummerd, NOTA00357000090-92, nr. 5258B, ongenummerd NOTA00374000058-63).

30 mei 1703, bevrachtingscontract; Hendrik Blankenhagen als bevrachter en Ige Iges van Hindeloopen, schipper op 'de Sonneblom' van $130\frac{3}{4}$ x $29\frac{1}{8}$ x $13\frac{5}{6}$ met een verdek van 5 voeten. Van Amsterdam met zout en enige goederen naar Narva, lossen en herladen met houtwaren als 'vier lang twintig voets balken' voor Amsterdam. Vrachtprijs 4350 gulden met 10 ducaton als kaplaken voor de schipper. Mocht de bevrachters commies geen lading kunnen aanbieden ontvangt de schipper 600

gulden als genoegdoening en vervalt deze overeenkomst (SAA 5075 nr. 5291B / 1773). 4 jan. 1706, verklaring; Arent Meynderts, 43 jaar stuurman, Sjoerd Annes, 28 jaar hoogbootsman, Jelle Eelkes, 29 jaar timmerman, en Jan Arends, 60 jaar kok, allen van Hindeloopen, opvarenden van het schip 'Goutsbloem', verklaren op verzoek van hun schipper Ide Igges [Ige Iges] dat ze in Bazond in de Oostzee lading ingenomen hebben en aansloten bij het konvooi bestemming Amsterdam. Na de Sont aangekomen in het Kattegat moesten ze met het konvooi Noorwegen binnen lopen, wegens averij aan het schip van Pieter Lieuckes, van Hindeloopen, wat hun schipper onverhoopt op betaling van loodsgelden kwam te staan. Hun reis vervolgend werden ze tussen 't Riff en 't Sant door een zware storm overvallen. 's Nachts lieten ze het schip drijven met slechts een bezaan, omdat het gootzeil stuk was, toen het schip 'de Nachtegaal' zonder zeilen kwam aandrijven en op hun schip botste, achter op de stuurboorzijde. De drie stutten en de bout van de bezaan raakten beschadigd, de lantaarn met de arm kwam van boven en ging bijna verloren en de bezaan scheurde aan flarden. Ze wilden de fok bijzetten om los te raken, maar zelfs met het voltallig scheepsvolk inclusief de schipper lukte dat niet door de harde wind. De val en de schoot van het voorstagzeil waren door de aanvaring gebroken, dus dat konden ze ook niet gebruiken. Uiteindelijk raakten ze los en de volgende dag hebben ze de schade zo veel mogelijk gerepareerd, waarna ze met schip en lading bij Texel naar binnen zijn gelopen (SAA 5075 nr. 6767 / 117).

31 juli 1706, mutueel testament van Yge Yges en Claasjen Wiebedr, echtelieden te Hindeloopen (SAA 5075 nr. 6746).

20 maart 1716, autorisatie Hindeloopen; op verzoek van Iege Ieges, 19 jaar, en Pieter Ieges, 13 jaar, worden Jelle Thomas en Sybolt Sybolts geautoriseerd tot hun curatoren (T 13-20 nr. 55).

7 okt. 1720, scheepsparten in de boedel van Elisabeth Corver te Amsterdam; 1/64 part in het schip 'de Goutsblom' gevoerd door schipper Ige Iges, gewaardeerd op 248 gulden, gedateerd 25 april 1702; eenzelfde part in het schip 'de Zwaan' gevoerd door schipper Wybe Annes, gewaardeerd op 103 gulden, gedateerd 21 mei 1704 (SAA 5075 nr. 8296 / 143 , 9).

Uit dit huwelijk:

1. Bauk Ieges, trouwt stadhuis Hindeloopen 19 maart 1708 Sybolt Sybolts, geb. 1685, koopvaardijshipper te Hindeloopen, ovl. voor 1728 (*Jierboek 2019, 207*).

7 mei 1712, bevrachtingscontract; de heren Treschow en Dreyer, kooplieden te Amsterdam, als bevrachters en Sibolt Sibolts, van Hindeloopen, schipper op 'de Goutsblom' van $130\frac{3}{4} \times 29 \frac{1}{11} \times 13 \frac{5}{11}$ met een verdek van $5 \frac{1}{11}$ voeten. In ballast met het konvooi van Amsterdam naar Christiana, houtwaren laden voor Amsterdam. Bevrachters en schipper delen ieder voor de helft in de opbrengst van de deklust. De schipper belooft in het stuwen te zullen werken als was het voor rekening van de eigen rederij. De vrachtprijs bedraagt 4000 gulden, met 10 ducatonen voor de schipper als kaplaken (SAA 5075 nr. 6798 / 333).

20 juli 1724, transport en kwijting; schipper Sibolt Sibolts en reders Pieter Onckelboer en Andries van Staveren namens de rederij als verkoper op 17 juli te Amsterdam aan de hoogste bieder en Johannes en Dirk Bontekoning en mede-reders als kopers voor 3900 gulden, van het fluitschip 'De Goudts-bloom' met alle toebehoren (SAA 5075 nr. 9296 / 661).

1 april 1734, testament van Tjerk Sybolts te Hindeloopen. Hij begunstigt Ige Sybolts en Klaesjen Sybolts ieder met 100 gulden jaarlijks, levenslang. Als Iege en Klaesjen Sybolts zijn overleden mag wat nog over is van de nalatenschap worden verdeeld (SAA 5075 nr. 9118 / 285). Zie *Jierboek 2019*, 236, voor een uitgebreid regest van dit bijzondere testament.

Uit dit huwelijk:

- a. Iege Sybolts, ovl. na 1734.
- b. Claasje Sybolts, ovl. na 1734.
2. Iege Ieges Blom, volgt VIc.
3. Pieter Ieges Blom, geb. omstr. 1703, mogelijk zeevarende, ovl. na 1756.

17 mei 1756, verklaring; Thomas Hendrikz, stuurman, en de matrozen Pier Ides [mogelijk Pieter Iges] Blom, Haye Broers en Willem Willemsz Smit, allen opvarenden van het schip Helena en Jetsetya, schipper Frijmert Wiggerts, verklaren op verzoek van hun schipper over problemen tijdens een reis naar Bordeaux in april 1756 (SAA 5075 nr. 11929 / 136).

VIa. Pieter Pieters, trouwt Rink Jappes, geb. voor 1685, dochter van Jappe Luytkes St. Pieter, koopvaardijshipper te Hindeloopen, en Lieuck Pieters.

Uit dit huwelijk:

1. Pieter Pieters, koopvaardijshipper te Hindeloopen, ovl. omstr. 1759, trouwt Hindeloopen 1 maart 1745 Tryn Pieters Kool (*Jierboek 2019*, 270).

26 april 1755, testament van Pieter Pieters, grootschipper te Hindeloopen. Hij benoemt zijn zuster Luc Pieters, getrouwd met Fedde Abrahams, als erfgenaam voor de helft en de twee kinderen van wijlen zijn broer Jappe Pieters, genaamd Pieter en Renk Jappes, als erfgenamen voor de andere helft. Tjeerd Pieters Kool en Hidde Rinwers benoemt hij als administrateurs van de erfparten van de genoemde kinderen, tot ze 25 jaar zijn (SAA 5075 nr. 11925 / 144).

2. Jappe Pieters trouwt Hindeloopen 5 febr. 1743 Jel Everts.

Uit dit huwelijk:

- a. Pieter Jappes.
- b. Rink Jappes.
3. Lieuck Pietersdr, trouwt Hindeloopen 6 febr. 1745 Fedde Abrahams, koopvaardijshipper te Hindeloopen, zoon van Abraham Claasen, koopvaardijshipper te Hindeloopen, en Gelmer Feddes.

31 maart 1746, machtiging; Jappe Wiggerts, koopman te Amsterdam, eigenaar van bepaalde houtwaren zoals geladen in het schip 'Oostzanen', schipper Jacob Oenes, verongelukt voor Ameland, mede namens Abraham Claassen te Hindeloopen als eigenaar van bepaalde houtwaren zoals geladen in het schip 'Sofia', schipper Fedde Abrahams, in 1745 verongelukt voor het Vlie. Hij machtigt Cornelis Jans op Ameland om daar en elders namens hem zoveel mogelijk van genoemde ladingen te achterhalen, op te eisen en te gelde te maken (SAA 5075 nr. 11896 / 176).

5 aug. 1759, testament van Fedde Abrahams en Lieuk Pieters, echtelieden te Hindeloopen, present te Amsterdam. Genoemd staan: Isk Jappes, tante van de testatrice, Jel Everts weduwe van Jappe Pieters, broer van de testatrice, en hun kinderen Rinck en Pieter Jappes. Rinck erfde twee gouden ringen, Jappe een zilveren kurkentrekker; Hidde Rinwers en Tjeerd Pieters Kool als voogden van eventuele minderjarige erfgenamen (SAA 5075 nr. 11938 / 274).

Vlb. Tryn Ottes, ovl. omstr. 1707, trouwt Hindeloopen 10 maart 1704 Tjeerd Heeres, bevrachter, ovl. voor 1752, zoon van Heere Symens, koopvaardijsschipper te Hindeloopen, en Ynts Dircks; Tjeerd trouwt 2. Hindeloopen 16 maart 1712 An Clases.

19 jan. 1705, weesboek Hindeloopen; Tryn Ottes getrouwd met Tjeerd Heeres, verklaart dat haar voormalige curatoren Eelke Jelmers en Ige Iges naar behoren rekening en verantwoording hebben afgelegd (T 13-20 nr. 74 / 123v).

22 dec. 1707, verklaring; Pieter Jelmers, van Hindeloopen, en Haytje Haytjes, van Koudum, beiden grootschipper, present in Amsterdam, verklaren op verzoek van Tjeerd Heeres, van Hindeloopen, weduwnaar van Tryn Ottes en vader van een dochter genaamd Auk Tjeerds bij genoemde Tryn, die een dochter is van wijlen Auck Wiebes, dat zij attestanten de rekwirant Tjeerd en zijn dochter Auk 'seer wel sijn kennende ende mede wel gekent te hebben sijn voornoemde vrouw Tryn Ottes en haar moeder Aucke Wiebes zaliger, die soo hebben verstaan mede reester voor 1/64 part in't schip de Drie Gebroeders gevoert geworden bij wijlen schipper Dooitje Andries van Coudum is geweest.' Verder verklaren zij dat Auk Tjeerds de enige testamentaire erfgenaam is van haar grootmoeder Auck Wiebes, omdat er geen andere kinderen of kleinkinderen zijn. Zij hebben de overledenen lange jaren gekend en 'familiaire verteering en ommegang' met hen gehad, zoals zij nog steeds hebben met de rekwirant (SAA 5075 nr. 7284 / 539).

15 mei 1727, bevrachtingscontract; de eerbare Age Anskes namens Tjeerd Heeres en Age en Reyn Anskes, als bevrachters en Dirk Hagen als vervrachter van het schip 'De Josua' van $125\frac{1}{2} \times 24 \frac{3}{11} \times 11 \frac{2}{11}$ met een verdek van $5 \frac{9}{11}$ voeten, van schipper Arend Rieuwerts. Met zout van Amsterdam naar Reval of Narva, lossen en herladen met houtwaren voor Amsterdam. Vrachtprijs 2950 gulden met 10 ducatonen als kaplaken voor de schipper (SAA 5075 nr. 9313 / 2727).

12 juli 1728, bevrachtingscontract; Tjeerd Heeres en Age Anskes, als bevrachters en de heer Jacob Brand, koopman te Amsterdam, als vervrachter namens Marten Mooy van schipper van 'De Juffrouw Anna' van $127\frac{1}{4} \times 28 \frac{7}{11}$, $\times 12 \frac{11}{8}$, het dek hoog $7 \frac{1}{11}$

voeten. Van Amsterdam naar Narva, houtwaren laden voor Amsterdam. De schipper belooft de ruimte in het schip zo goed mogelijk te benutten, bijv. alle touwen uit het kabelruim te nemen en aan dek te leggen. Vrachtprijs 4000 gulden incl. het kaplakken voor de schipper (SAA 5075 nr. 9320 / 3648).

3 mei 1729, transport; schipper Dirk Jansz verklaart mede namens zijn rederij, op 11 april jl. bij publieke verkoping, voor 3500 gulden het fluitschip of 'catschip' genaamd 't Wapen van Kniphuijsen' verkocht te hebben aan de kapitein Leendert van der Spitt, en geeft kwijting voor de koopsom. Borgen namens de verkopende partij waren genoemde Dirk Jansz als principaal van de rederij en Tjeerd Heeres en Dirk Hessels, mede-reders (SAA 5075 nr. 9325 / 4326).

7 sept. 1731, weesboek Hindeloopen; afrekening van gevoerde curatele sinds 29 maart 1729 door Tjeerd Heeres, koopman te Hindeloopen en Jan Heeres, grootschipper aldaar, curatoren van de nalatenschap van de echtelieden Frans Dirks en Luitke Jappes te Hindeloopen (T 13-20 nr. 76 / 30).

24 sept. 1731, weesboek Hindeloopen; afrekening van gevoerde curatele door Tjeerd Heeres, koopman te Hindeloopen, mede namens Jan Heeres, grootschipper aldaar, curatoren van Bauk Dirks, nagelaten dochter van wijlen Dirk Fransen bij Wypk Pieters, in presentie van genoemde Wypk die voor de helft erfgenaam is van haar dochter inzake de goederen die zij erfde van haar grootouders Frans Dirks en Luitke Jappes. Tevens in presentie van Jetje Reyns, getrouwd met [...] Jappes, [de rest is onleesbaar] (T 13-20 nr. 76 / 30).

13 juli 1762, autorisatie Hindeloopen; Johannes Klasen Hinloopen, koopman te Workum, volgens testament d.d. 28 april 1752 van An Claases, weduwe van Tjeerd Heeres, benoemd tot curator van Heere Tjeerds, 'een innocente soon van gedagte An Claasen bij Tjeerd Heres' (T 13-20 nr. 55).

13 juli 1762, autorisatie Hindeloopen; Pieter Wybes volgens testament d.d. 28 april 1752 van An Claases, weduwe van Tjeerd Heeres, benoemd tot curator van Heere Tjeerds (T 13-20 nr. 55).

23 okt. 1764, autorisatie Hindeloopen; Pieter Wiebes volgens testament d.d. 28 april 1752 van An Claases, weduwe van Tjeerd Heeres, benoemd naast Johannes Klasen Hinlopen tot curator van Heere Tjeerds, een zoon van Tjeerd Heeres en An Klasens, 'die wel meerderjarig dog stom is' (T 13-20 nr. 55).

1768, floreenkohier Hindeloopen; nr. 5 de Meenschar Tjeerd Heeres stuk, groot 10 pondematen 8 einsen 13³/₄ penningen, eigenaren Pieter Wiebes, Sierd Heyes en Jan Heeres weduwe, gebruiker Pieter Wiebes. In 1778 is Pieter Wiebes enig eigenaar en gebruiker in 1788 is enig eigenaar en gebruiker Tjeerd Gerbrands, getrouwd met Lol Pieters.

1768, floreenkohier Hindeloopen; nr. 82 Tjeerd Heeres weduwe, fenne van Diepesloot afgeslat, groot 11 pondematen 1 einse en 18¹/₂ penningen, eigenaren Pieter Wiebes en Pierius Binkes, gebruiker Pieter Wiebes.

Uit het eerste huwelijk:

1. Auk Tjeerds.

Uit zijn tweede huwelijk:

2. Heere Tjeerds, innocent.
3. Tryn Tjeerds, volgt VIIa.

VIc. Iege Ieges Blom, geb. omstr. 1697, koopvaardijshipper, rederij-directeur, ovl. Hindeloopen 21 juni 1767, trouwt 1. Hindeloopen 22 febr. 1724 Gerbren Foddes; trouwt daar 2. 17 jan. 1730 Heye Sierds, ovl. omstr. 1781, dochter van Sierd Ages en Taad of Tiete Thomas.

Iege Ieges Blom en Heye Sierds (JW VIc) kochten yn 1765 in hús mei in in 'lytshuis' op de wâl. Troch de omskriuwing fan it perseel yn de proklamaasje is it plak frij krekt werom te finen op de fraaie stedsplattegrûn út 1664 fan Christiaan Schotanus: it lei op de Nieuwe Stad, de eardere St. Pieterstraat, 'strekking van het nieuwe kerkhof tot achter in de Wyk.' Yn de legenda van de kaart stiet by E: "t kerckhof voor de vondelingen"; hjoed-de-dei it 'Vondelingenplein' neamd. Iege hat der net lang wenne, want hy stoar yn de simmer fan 1767. G. Blom et al., *Historische plattegronden van Nederlandse steden, deel 11.1 De Elf Steden van Friesland, het eerste deel, 'Kaart III.4, Hindeloopen'* (Lisse en Leeuwarden: Stichting Historische Plattegronden en Fryske Akademy, 2006).

20 maart 1716, autorisatie Hindeloopen; op verzoek van Iege Ieges, 19 jaar, en Pieter Ieges, 13 jaar, worden Jelle Thomas en Sybolt Sybolts geautoriseerd tot hun curatoren (T 13-20 nr. 55).

13 okt. 1729, *Amsterdamse courant*, Amsterdam, 12 oktober; 'Gisteren morgen is de Hr en Mr David de Wildt, Secretaris van 't Ed. Mog. Collegie ter Admiraliteit alhier overleden. In tessel zijn binnen de schepen [...] en Ige Iges blom, van Narva' (gevonden met delpher.nl).

29 juni 1734, bevrachtingscontract; Coenraad Christoffers en Compagnie, kooplieden te Amsterdam, als bevrachters en Ige Igez van Hindeloopen, schipper op het fluitschip Scholtenburg van 130¹/₄ x 28 6/11 x 13 6/11, met een verdek van 5 9/11 voeten. Houtwaren laden in Elsenvos [Helsingfors], en te stuwen als was het voor eigen rekening, lossen in Amsterdam. Vrachtprijs: 4500 gulden met 50 gulden kaplaken voor de schipper. De opbrengst van de deklust zal door bevrachters en schipper worden gedeeld (SAA 5075 nr. 10199 / 183).

27 april 1735, sonttolregisters nrs. 521611 en 562705; Ige Iges Blom, van Hindeloopen, in ballast van Amsterdam naar Narva. Retour op 2 juli 1735 met 1017 balken, 400 delen en 100 sparren.

19 juli 1740, transport; Jan Agges Scholten, heer van Aschat te Amsterdam als verkoper en Jan en Floris Bontekoning Dirkszonen, als kopers van scheepsparten, waaronder: 1. Een 1/32 part in het schip Scholtenburg, gevoerd door Ige Iges ad 512 gulden, 2. Een 1/32 part in de Jonge Swarte kat, schipper Ippe Witses Kat, ad 550 gulden (SAA 5075 nr. 9151 / 528).

22 juli 1740, transport; de executeurs testamentair van Leeuwetta Binkes, weduwe van Jacob Borst, als verkopers en Pieter Fremery als koper van een 1/32 part in het schip Scholtenburg, schipper Ige Iges, ad 600 gulden en een 1/32 part in het schip Sophia, schipper Fedde Abrahams, ad 525 gulden (SAA 5075 nr. 9151 / 558).

12 dec. 1740, verklaring; Saker Siertsz, stuurman, Barend Gerritsz, timmerman, Jappe Vogelsangh, kok, en Jurrian Johansz, matroos, opvarenden van het fluitschip 'de Jonge Swarze Kat', schipper Ype Witses Kat, verklaren op verzoek van hun schipper dat zij op 21 aug. in ballast van Amsterdam naar Kroonstad [Rusland] zijn gevaren. Tussen 28 en 29 kwamen ze in de Sont, waar de schepen van Yntje Sibbles en Sibble Dries ten anker lagen. Door de sterke stroom mislukte hun voornemen om 'voor-over te zeylen' langs deze twee schepen, waardoor ze met hun boegspriet in de 'takelasio' kwamen van Yntjes schip en afbrak bij de boeg. Ze gooiden snel een anker uit, desondanks dreven ze op het schip van Sibble en raakte hun anker verstrikt in de ankerkabel van Sibbles schip, waarop deze, hun touw vastkrijgend dit liet kappen, zodat ze wegdreven. Ze moesten kosten maken om het anker te bergen. Op 31 aug. verlieten ze de Sont om op 11 sept. te Kroonstad aan te komen. Geladen verlieten ze deze haven op 29 sept. Op 16 okt. waren ze weer in de Sont. Daar ging het opnieuw fout. Door een vrij sterke wind uit het zuidwesten raakte het schip van Yge Yges Blom, dat daar aan wel twee ankers lag, op drift en kwam het met geweld bij hen voor de boeg met als gevolg dat hun kraanbalk afbrak. Daarna dreef het schip van Blom bij hen opzij en de ankers raakten verstrikt, waardoor beide schepen op drift raakten. Zij gooiden een ander anker uit en lieten de kapel van het eerste slippen. Uiteindelijk pakten de ankers van Blom, maar nu lag bij heel dicht achter hen. Hun hakkebord

en ander beeldt en houtwerk raakte beschadigd door de boegspriet van Bloms schip. Het geslipte anker hebben ze op 18 okt. opgevist. Vier dagen later verlieten ze de Sont. Op 6 nov. liepen ze bij Texel naar binnen. Ze losten balken in zeven lichters, vier bij de vlieter, één onder Enkhuizen en twee bij Pampus. Een waterschip bracht hen over Pampus en op 24 nov. waren ze in Amsterdam met de rest van de landing (SAA 5075 nr. 9389 / 10631).

1744, *omschrijvinge van familiën in Friesland*; Yge Yges, 4 personen, toezegging 15-0-0.

29 maart 1747, transport; Abraham Claasz, oud-schipper te Hindeloopen, als verkoper en Jappe Wiggerts als koper voor 325 gulden van een 1/32 scheepspart in het schip 'Scholtenburg' van schipper Ige Iges Blom, thans liggend voor deze stad (SAA 5075 nr. 9414 / 13026).

31 okt. 1748, testament van Yge Yges Blom en Heye Sierds, echtelieden te Hindeloopen. In de aanhef staat dat het testament valt in de categorie van personen die verklaren minder dan 4000 gulden aan bezit te hebben. Genoemd staan haar moeder Tiete Tomes, weduwe van Sierd Ages (SAA 5075 nr. 10729 / 783).

1749, quotisatiekohier Hindeloopen; Yge Yges, ooster espel, 4 volwassenen, zeevarend, redelijk, aanslag 47-3-0.

7 juli 1758, Sonttolregisters nr. 430473; Ige Iges Blom, van Hindeloopen; van Riga geladen met 851 vuren balken, bestemming Amsterdam.

24 juli 1758, *Middelburgsche courant*, zeetijdingen; bij Texel binnengekomen van Riga: 'de Goudsbloem, Ige Iges Blom' (gevonden met delpher.nl).

4 april 1762, transport; Anne Jacobs en Volkert de Vries, kooplieden te Amsterdam als verkopers en Jan Blok als koper van een 1/64 part in het fluitschip Anthony en Fredrik, schipper Aldert Sybrands, varend onder directie van Ige Iges Blom (SAA 5075 nr. 14092 / 4338).

29 jan. 1765, proklamatie; Yge Yges Blom en Heye Sierds, echtelieden te Hindeloopen, als kopers van zekere huizing en stede c.a. met een 'lytshuis' op de wal, staande en gelegen op de Nieuwe Stad, het binnenhuis bewoond door Pieter Wybrands, per 12 mei 1765 vrij van huur, en het buitenhuis door Jan Alles, die recht heeft op een jaar huur. Pieter Wybes ten noordoosten en Anne Willems ten zuidwesten, strekkend van het nieuwe kerkhof tot achter in de Wyk; gekocht voor 550 gulden van Pieter Wybrands (T 13-20 nr. 98 / 24).

21 juni 1767, collecteboek Hindeloopen; ontvangen wegens beluiden van de overleden Yege Yeges 3-0-0.

21 juni 1767, doopsgezinde lidmaten Hindeloopen; Iegge IJges Blom overleden.

12 febr. 1781, autorisatie Hindeloopen; Thomas Sierds volgens testament d.d. 5 juni 1772 van Heye Sierds, weduwe van Yge Yges Blom, geautoriseerd tot curator van Klesjen Allerts, minderjarige dochter van Allert Sybrens bij Klesjen Yges (T 13-20 nr. 55).

Uit dit huwelijk:

1. Sierd Ieges Blom, volgt VIIb.
2. Klesjen Ieges Blom, ovl. omstr. maart 1759, trouwt Hindeloopen 8 maart 1757 Allert Sybrens.

Uit dit huwelijk:

a. Klesjen Allerts.

VIIa. Tryn Tjeerds, geb. na 1712, ovl. Hindeloopen 1788, trouwt aldaar 19 febr. 1737 Pieter Wiebes, geb. Molkwerum nov. 1717, ovl. Hindeloopen 10 maart 1781, koopvaardijsschipper te Molkwerum, zoon van Wybe Syverts, koopvaardijsschipper te Molkwerum, en Lol Wybrands.

Zie over Tryn Tjeerds: Cor Trompetter, *Een grote familie*, p. 166. Zie over schipper Wybe Syverts van Molkwerum en zijn zonen Wybrand en Pieter: Jan de Vries, 'Een Hindelooper legende'.

3 febr. 1726, doopsgezinde lidmaten Molkwerum; Pieter Wybes, gedoopt op belijdenis. 20 juli 1728, verklaring; Gale Lieuwes, stuurman, Siewert Olpherts, bootsman, Tjeerd Olpherts, matroos, opvarenden van het schip 'St Pietersshof' van schipper Pieter Wiebes. De comparanten verklaren ten behoeve van hun schipper dat hun schip in sept. 1727 te Amsterdam beladen is met stukgoederen en koopmanschappen, welke goederen naar behoren zijn behandeld en gestouwd en hun schip was dicht en in staat goederen overzee te vervoeren. Op 5 oktober 1727 verlieten ze Nederland bet bestemming St. Petersburg. Gedurende de reis kregen ze veel met storm te maken waardoor ze van tijd tot tijd zwaar met hun schip moesten zeilen. Hun schip lag daardoor scheef en er kwam zeewater over. Op 20 nov. kwamen ze te St. Petersburg aan en hebben ze het schip gelost. In het voorjaar van 1728 is het schip herladen met goederen en koopmanschappen voor Amsterdam. Op 29 mei verlieten ze Kroonstad en precies een maand later zeilden ze tussen 29 en 30 juni bij Texel naar binnen. Schade aan de vracht is niet veroorzaakt door slechte equipage van het schip of nalatigheid van de bemanning (SAA 5075 nr. 9320 / 3667).

31 maart 1729, verklaring; Hoite Baukes, stuurman, en Pieter Stout, kok, opvarenden van het schip 'St. Pietershoff', van schipper Pieter Wiebes. Zij verklaarden op verzoek van hun schipper dat hun schip in de maand oktober 1728 te Frederikshaven beladen is met planken, waarmee zij op 30 okt. die haven verlieten. Op 5 nov. kwamen ze in de Sont en op 6 dito van daar weer 't' zeyl gegaan'. Ten behoeve van schip en lading zijn ze op 10 nov. door tegenwind in de Cloof te Noorwegen binnen gelopen. Op 21 nov. liepen ze weer uit, waarna ze op 28 dito bij Terschelling binnenkwamen. Daar hebben ze op 3 dec. met behulp van een lichter een deel van hun lading gelost. De volgende dag zeilden ze verder. Vanwege het winterseizoen had hun schipper een voorzeiler aangenomen. 'Doch dat zij gekoomen weesende tot voor Claas de Boer's gat, het schip als toen niet schielijk genoeg heeft willen vallen, waar door zij met het schip aan de grondt geraakt zijn.' Er kwam weer een lichter aan te pas om een deel van de lading over te nemen. De lichterman wilde echter geen vaste prijs afspreken, maar dit aan het oordeel van goede mannen overlaten en omdat hij de enig beschikbare was moesten ze hem wel inschakelen. Nog dezelfde dag raakten ze weer vlot en konden ze hun reis naar Amsterdam vervolgen, waar ze op 10 dec. aankwamen (SAA 5075 nr. 9324 / 4189).

10 mei 1737, Sonttolregisters; Pieter Wiebes van Molqueeren, vertrokken van Amsterdam met bestemming Sint Petersburg, geladen met 9810 Pund Gamel jern; 1200 Pund Top sucker; 20000 Pund St. Martensholt; 444 Pund Indigo og conchindte; 3 Pund Sölf posementer; 116 Stk. Klæde; 108 Riis Papir; 2 Casser Lemoner; 16 Oxhofder Brendviin; 2 Piber Sirup; 4 Oxhofder Viin edicke; 1³/₄ Pibe Olivenoli; 3 1/6 Skippund Harpix; 1¹/₂ Skippund Ost; 104 Stk. Engelsk say; 612 Rd.; 6 Fad Stadsvin; 1 Oxhofd. Hoogl. Viin.

14 nov. 1737, Sonttolregisters; Pieter Wiebes van Molqueeren, vertrokken van St. Petersburg met bestemming Amsterdam, geladen met: 296 Deger Jufter; 231 Skippund Lerred; 382 Skippund Hamp; 82 Skippund Blaar; 193 Skippund Jern.

22 jan. 1738, verklaring; Tjeerd Olpherts, stuurman en Nicolaas Jansen, voor matroos varende, met het schip 'St Petersburg' van schipper Pieter Wiebes, verklaren, de eerste bij ware woorden en de tweede onder ede, dat zij in september jl. te St. Petersburg, leggende hier voor de stad in ladinge, op zekere namiddag voor het sluiten van de boom en een zolderschuit bij hen aan boord [langs zij] gekomen is met goederen die nog in hun schip geladen moesten worden. De eerste comparant gooide een lingh in de schuit, maar deze bleek te kort waarop hij aanbod een langere te halen maar de schuitvoerder zei 'geef de schinkelcricks maar aan, ik sta er borg voor dat het wel sal houden, want ik moet gauw geholpen worden om nogh bij de oude stadsherberg binnen te komen.' Vier vaten zijn vervolgens met de schinkels cricks 'overgeheijst', maar het vijfde vat viel er uit, en belandde in het water. De comparanten achtten zich niet aansprakelijk voor de schade (SAA 5075 nr. 8736 / 119).

14 maart 1738, vonnis averijgrossen Amsterdam; 1738 van Tjeerd Olpherts, stuurman, Christiaan Theunisse, timmerman, Simon Hiddes, bootsman, en Gerrit Lamberts, kok, op verzoek van Pieter Wiebes, schipper van het fluitschip 'St Petersburgs'. Zij verklaarden bij ware woorden als opvarenden van genoemd schip op 1 november [1737] met lading van Kronstadt te zijn gezeild met bestemming Amsterdam. Door contrarie wind zijn ze op 24 nov. Oxefjord binnen gelopen. Op 27 nov. werd de reis hervat maar op 1 dec. waren ze door storm genoodzaakt te ankeren bij Heylsond, waar ze bleven tot 10 dec. Bij beide gelegenheden moesten ze gebruik maken van loodsen. Op 16 dec. liepen ze bij Texel naar binnen. Maar bij het overzeilen van 't Vlaak op 18 dec. raakten ze aan de grond. Ze ankerden en namen een lichter in dienst [om een deel van de lading over te nemen]. Door de harde wind stootte het schip sterk en hebben ze [om van de ondiepte te komen] het touw van het werpanker laten slippen en dat van het dagelijks anker moeten kappen. Zo raakten ze over het Monnickesandt in dieper water waar ze zowel het tuianker als het plechtanker hebben laten vallen. Op 20 dec. gingen ze wederom onder zeil en bereikten twee dagen later Amsterdam. Het werpanker werd hen door een 'schuyt' weer aan boord gebracht. Volgens berekening van ene Cornelis Opmeer bedroeg de geleden schade 337-16. Hij verzocht dit bedrag als averijgrosse te mogen verdelen over schip en lading. De commissarissen taxeerden de schade op 384-12-12 en schip en lading op 39450, 'yder hondert daarinne komt te dragen 19-8 van de schade'. De waarde van het schip was 6000 gulden. De lading bestond uit: 120 bonden hennep t.w.v. 15350; 33 hele en halve pakken juchten, 5850; 1755 staven ijzer, 3500; 24 pakken

juchten, 5000; 11 pakken groflinnen, 2550; 5800 '@ d' [onduidelijk wat dit betekent] 350; 62 rollen juchten; 2 casjes carloek, 850 (Indexen Amsterdam). Zie ook de verklaring voor notaris Adriaan Baars d.d. 9 jan. 1738 (SAA 5075 nr. 8736 / 45 en 98).

20 april 1740, bevrachtingscontract; Lodewijk Hovy, koopman te Amsterdam als bevrachter en Pieter Wiebes, schipper op de 'St. Petersburg'. Ballastscheeps van Amsterdam naar Libauw of Windauw [Liepaja en Ventspils, beide in het tegenwoordige Letland], granen laden voor Amsterdam. Vrachtprijs 18 gulden per last rogge en andere granen 'na advenant volgens costumen' (SAA 5075 nr. 9385 / 10263).

22 jan. 1741, doopsgezinde lidmaten Molkwerum; Pieter Wybes, gekozen diaken.

1 febr. 1741, verklaring; Abe Wolkes, stuurman, Douwe Wopkes, bootsman, Harmanus Mulder, timmerman, opvarenden van het schip 'St. Petersburg' van schipper Pieter Wiebes, verklaren op verzoek van hun schipper dat hun schip in de maand oktober 1740 te St. Petersburg en te Kroonstad beladen is met goederen en koopmanschappen. Het schip was zeewaardig en in staat om goederen over zee te vervoeren. In de nacht van 1 op 2 november verlieten ze de rede van Kroonstad met bestemming Amsterdam, maar al meteen op de eerste dag van hun reis werden ze belopen door een harde storm uit het noordoosten 'met zoo dicken sneeuwjagt' dat zij pas een scheeps lengte van hen zien konden. Ze besloten te ankeren maar raakten op drift omdat de wind draaide naar het zuiden en omdat ze het anker moesten kappen verspeelden ze het met anderhalf touw, een boei en een boeireep. De wind bracht hen terug in Kroonstad. Op 5 nov. verlieten ze Kroonstad voor de tweede keer, van 26 dito tot 5 dec. verbleven ze in de Sont. Na een stormachtige reis over de Noordzee, waarbij ze moesten schuilen in een Noorse haven, voeren ze op 28 dec. met behulp van een voorzeiler bij Texel naar binnen en kwamen dezelfde dag onder de Vlieter ten anker. Door de vorst arriveerden ze niet eerder dan 14 januari voor de palen van Amsterdam (SAA 5075 nr. 9390 / 10721). Heenreis Sonttol 12 sept. nr. 489129, retour 26 nov. nr. 510151.

1 april 1741, bevrachtingscontract; Jacob Schües als bevrachter en de eerbare Pieter Wiebes, schipper op het fluitschip 'Petersburg' van ong. 150 rogge lasten. Uiterlijk op 30 april as. in ballast of met stukgoederen die de schipper als vracht wil aannemen van Amsterdam naar Kroonstad, waar bevrachters correspondent de heer Ernst Bardenwich het binnen 30 dagen zal doen beladen met tarwe of rogge tot de volle lading, bestemd voor Amsterdam. De schipper meldt zich in Kroonstad, zeilt dan naar St. Petersburg om zijn 'kaaijlast' in te nemen, zoveel als mogelijk is, en terug naar Kroonstad voor de resterende lading. Voor iedere in Amsterdam geleverde last rogge betaalt de bevrachter 10 gulden vrachtgeld, 10 stuivers voor kaplaken en 37 stuivers voor normale onkosten. De vrachtprijs voor tarwe is 10% hoger (SAA 5075 nr. 9391 / 10836).

1744, *Omschrijvinge van familiën in Friesland*, Hemelum Oldeferd, Molkwerum; Pytter Wybes toezegging 20-0-0 Aantal personen: 5 (T 5 nr. 1629 / 27).

20 en 24 nov. 1744, verklaring; Jan Heijlig, stuurman, Douwe Wopkes, bootsman, Douwe Olpherts, timmerman, en Pieter Harmens, kok, opvarenden van het schip 'St. Petersburg' van schipper Pieter Wiebes. Zij verklaren op verzoek van hun schipper dat hun schip in april en mei 1743 te Amsterdam is beladen met stukgoederen en koopmanschappen,

die op de juiste wijze zijn gestuwd en hun schip was in staat om goederen over zee te vervoeren. 'Zijnde ook nogh aan boort geweest verschijde leevendige katten, om de ingeladene goederen zoo veel mooglijk voor't bijten den beschadigen der rotten te bevrijden'. Op 30 mei zeilden ze uit het Vlie naar zee met bestemming St. Petersburg. Inclusief hun schipper en twee jongens waren er in totaal 11 opvarenden. De reis liep voorspoedig want op 8 juni bereikten ze de Sont en nog dezelfde dag konden ze verder varen, maar ze werden op den 13de dito des avonds beoosten Goltland 'door Sweedse kaper genomen en den 18de dito tot Stokholm opgebracht.' Pas op 30 juli kreeg de kaper toestemming het schip te mogen visiteren, waarop in het begin van augustus 'een party volk' van de kaper aan boord kwam om dit te doen. Pieter Wiebes gaf hen te verstaan dat indien het schip gelost moest werden, dat zulx gelijk ook de uijtlevering van 't goedt, zou moeten geschieden door zijn schippers eijge scheepsvolk, en, zoo hij kaper de perceelen wilde hebben geopent, dat die oopeningh dan zou moeten geschieden op 't scheepsdek, van stuk tot stuk, en dat alles in presentie en ten overstaan van notaris en getuijgen.' Dit sneed hout kennelijk want er werd die dag niet gelost. Pas op 17 augustus meldde de kaper zich opnieuw en werden schip en lading gevisiteerd op de door Pieter Wiebes aangegeven wijze, waarna de volledige lading terug in het schip is geplaatst. Inmiddels was het 3 september. Een maand later, op 4 oktober, kwam het bericht van de Zweedse admiraliteit om te mogen vertrekken, maar omdat de kaper beroep aantekende werd die toestemming weer ingetrokken. Zo lagen ze de gehele winter te Stokholm en niet aan de brug, zoals de andere schepen maar op stroom, voor anker, waardoor het scheepsvolk genoodzaakt was al die tijd dag en nacht wacht te lopen 'en een swaar touw en een cabeltouw,' onbruikbaar waren geworden door de inwerking van het niet zoute rivierwater. Op 6 mei kwam eindelijk van de Zweedse senaat de toestemming voor vertrek, en werd alsnog een pakje gemerkt G.G. verbeurd verklaard. Na bijna een jaar verlieten ze Stokholm op 17 mei 1744 en op 6 juni kwamen ze aan in St. Petersburg, waar ze alle goederen hebben gelost en uitgeleverd. Het bleek dat uit een bepaald pakket een partij stokvis was verdwenen en onvindbaar; omdat het 'na alle gedachten door de rotten reets geconsumeert was, niet tegenstaande er altijd katten in't schip geweest waren' (SAA 5075 nr. 9405 / 12283, 12284, 12286).

15 maart 1745, verklaring; Pieter Wiebes, schipper op de 'St. Petersburg' verklaart op verzoek van zijn gezamenlijke inladers en zijn reders, dat de verklaring van zijn bemanningsleden d.d. 24 nov. 1744 inzake de kaping van zijn schip geheel juist is. Hij verklaart verder dat hij tijdens de kaping gedurende ca. 14 dagen 12 Zweden op de kost heeft gehad en dat gedurende het lossen en laden te Stockholm diverse Zweedse officieren en andere 'gebeneficieerde personen' bij hem aan boord zijn geweest die hij heeft 'geregaleert en gedefrooyeert'. De verklaring bevat een specificatie van de kosten gemaakt wegens de kaping (SAA 5075 nr. 9406 / 12378).

8 juli 1745, vonnis Averij grosse Amsterdam; op grond van de verklaring d.d. 24 nov. 1744 door bemanningsleden van het schip St. Petersburg op verzoek van hun schipper Pieter Wiebes, over de onfortuinlijke reis van het jaar 1743, waarbij hun schip op de Oostzee werd gekaapt, en pas op 6 juni 1744 te St. Petersburg aankwam,

en de door Jan Wilhelm Hachmeester, boekhouder en mede-reder van het schip, op 11.110 gulden 9 stuivers berekende schade, verzoekt genoemde Hachmeester om dit bedrag op de eigenaren van schip en lading te mogen verhalen. De totale waarde van schip en lading bedroeg volgens opgave en taxatie 16.4075, waarvan 7800 gulden voor het schip. De commissarissen kenden inclusief kosten 10.623 gulden toe als schadebedrag (Indexen Amsterdam).

29 mei 1745, 3de proklamatie; Pieter Wybes, schipper te Molkwerum, als koper van zekere 3 einsen 8 penningen land op Boyen onder genoemd dorp, vrij van floreen. Aldus gekocht van Pieter Jacobs eveneens te Molkwerum (T 13-18 nr. 26 / 113).

5 febr. 1746, 3de proklamatie; Pieter Wybes, schipper te Molkwerum, als ontvanger van de schenking van 'sekere tuyntie ope huysstede met de bomen daar op staande, gelegen op de Kerkepol aldaar.' Aldus in donatie ontvangen van Rink Jacobs, weduwe van Hering Reyners (T 13-18 nr. 26 / 119).

19 maart 1749, verklaring; Auke Sibles, stuurman, Douwe Wopkes, bootsman, en Douwe Olpherts, timmerman, opvarenden van het fluitschip 'St. Petersburg' van schipper Pieter Wiebes. Zij verklaren dat hun schip in de maanden sept. en okt. jl. te St. Petersburg geladen is met hennep, talk, hazevellen en zeilbalen, dat de goederen naar behoren zijn gestuwd en dat hun schip dicht was, zowel tussendecks als in het ruim, zo ook de luiken. De pompen werkten goed en het schip was behoorlijk 'gegarniëert' en in staat goederen over zee te vervoeren. Er waren drie katten aan boord. Op 23 okt. verlieten ze Kroonstad met bestemming Amsterdam. Op 10 en 11 nov. verbleven ze in de Sont. Na vertrek moesten ze door tegenwind in Hammersont binnenlopen, waar ze bleven tot 4 dec. In de nacht van 7 op 8 dec. door storm 'met lager walle tegens Rijfshorn beset rakende als toen ten anker gegaan zijn.' Het daags anker dat ze staken woog 1044 pond en ze splitsten twee touwen aaneen, niettemin raakte hun schip in de ochtend tijdens een extra zware bui op drift. Na de bui wilden ze vertrekken want ze lagen dicht onder de wal, maar het lukte niet het anker in te halen, waardoor ze besloten het touw te kappen. Met 'swaar zijlen' kregen ze het schip weer van lager wal af. Zo verloren ze niet alleen hun anker met een touw van 150 vaam lang en 13 duim dik, 'nemaar ook het grootste gedeelte van het tweede touw 't geen op het eerste gesplitst was, van welk tweede affgekapt touw zij naauwlijks t'sestich vaam behouden hebben, waarvan een gedeelte door 't winden nogh vrij wat gevijlt was.' Ook in het vervolg van hun reis hadden ze voortdurend te kampen met zwaar weer en tegenwind waardoor ze op 25 dec. opnieuw bij Hammersont naar binnen moesten lopen, waar ze tot 13 januari bleven liggen. 'Dogh dat zij pas uijtgelopen zijnde als toen de wind weer kreegen bot op de wal,' zodat ze weer naar binnen moesten, nu in een andere Noorse haven genaamd Wasdal, van waaruit zij op 18 jan. terug zeilden naar Hammersont en daar zijn blijven liggen tot 6 febr. Eindelijk op 13 februari liepen ze bij Texel naar binnen en op 21 dito waren ze voor Amsterdam (SAA 5075 nr. 9422 / 13693).

1749, quotisatie Molkwerum; Pytter Wybes, grootschipper, 3 volw. 2 kinderen. Aanslag: 78:5:00.

28 maart 1750, 3de proklamatie; Pieter Wybes en Trijntje Tjeerds, echtelieden te Molkwerum, als kopers van twee stukken land onder Molkwerum, gekocht van Rinck Jacobs, weduwe van Hering Reyners. Reyner Herings bezette het niaar op het geproklameerde (T 13-18 nr. 26 / 142).

4 maart 1752, 3de proklamatie; Pieter Wybes, grootschipper te Molkwerum, als koper van zekere huizing, stede en erf c.a. op de Kerkepol aldaar, zoals thans bewoond door Pieter Michiels. Vrij van floreen en grondpacht. De gemene vaart ten oosten, de proklamant ten zuiden, Tytjen Jacobs ten noorden. Aldus gekocht voor 190 gulden van Jantjen Olpherts, huisvrouw van Hendrik Feddriks te Molkwerum (T 13-18 nr. 26 / 153).

8 nov. 1752, verklaring; Auke Sibles, stuurman, Cornelis Pieters, bootsman, Douwe Olpherts, timmerman, en Jurjen Claasz, kok, opvarenden van het schip 'St. Petersburg' van schipper Pieter Wiebes. Zij verklaarden dat hun schip in de maanden augustus en september te St. Petersburg en later te Kroonstad is beladen met ijzer, wasch, vislijn, zeildoek, linnen, pelterijen, zijde en hennep. De goederen zijn goed gestuwd en geplaatst; de hennep niet bij oliezenaden of andere 'broeiende waren'. Het schip was dicht en hecht, evenals de luiken en de ballastpoorten en van onderen en aan de zijden 'en in 't slaghen en de kimmien, met houten planken behoorlijk gegarniëert.' Op 12 sept. verlieten ze Kroonstad met bestemming Amsterdam. de 26ste dito kwamen ze met stormweer in de Sont, waar ze op 3 okt. vertrokken. De reis verliep betrekkelijk voorspoedig want al op 17 okt. liepen ze bij Texel naar binnen en drie dagen later waren ze voor Amsterdam. Niettemin hadden ze veel harde wind gehad, zowel op de Oostzee als op de Noordzee, waardoor veel zeewater overkwam en mogelijk schade aan de ingeladen hennep is ontstaan. Schade is in geen geval te wijten aan fouten of nalatigheid van schipper en/of bemanning (SAA 5075 nr. 9435 /14625).

19 jan. 1755, doopsgezinde lidmaten Molkwerum; Pieter Wybes, afgezet als ouderling. In 1767 weer aangenomen.

1755, doopsgezinde lidmaten Hindeloopen; Tryn Tjeerds ingekomen van Molkwerum.

29 mei 1758, autorisatie Hindeloopen; Jan Broers te Hindeloopen en Pieter Wybes te Molkwerum geautoriseerd als curatoren van Sierd Gerrits, 24 jaar, en Andries Gerrits, 16 jaar, beiden in het buitenland, kinderen van Gerrit Heeres bij zijn eerste vrouw (T 13-20 nr. 55).

1768, floreenkohier Hindeloopen; nr. 97 Jay Hessels Fenne, groot 6 pondmaten, 4 einsen, 10 penningen, eigenaren [Piek Murks] Walte Ypes weduwe, Pieter Wiebes, de burgemeester Okke Jans, A. van Loon, de provincie, Tayke Tymens en de burgemeester Anne Cooning samen met Lieuwk Elkes en Heere Jans. Gebruiker Pieter Wiebes.

24 dec. 1771, autorisatie Hindeloopen; Pieke Sikkes, Pieter Wybes en Tomas Sierds, volgens codicil van Sikke Foekes benoemd tot curatoren van zijn beide minderjarige kinderen (T 13-20 nr. 55).

6 maart 1773, 3de proklamatie; Pieter Wybes en Tryn Tjeerds, echtelieden te Hindeloopen, als kopers van zekere huizing en stede met tuin, bleekveld en 'lytshuis' op de wal c.a., gelegen op de Grimspol aldaar, per mei 1773 voor 10 jaar verhuurd ten gunste van genoemde echtelieden. Wybe Jeltens c.s. ten noorden, Geert Jans ten oosten,

de gemene vaart ten zuiden en Pieter Jarichs ten westen. Aldus gekocht voor 110 gulden van Fock Broers te Harlingen, met toestemming van haar man Remke Wopkes, 'thans uitlandig sijnde' (T 13-18 nr. 27 / 5v).

30 jan. 1781, 3de proklamatie; Pieter Wiebes en Tryn Tjeerds, echtelieden te Hindeloopen als kopers van zeker binnenhuis en stede c.a. op de Nieuwe Weide aldaar. Strekkend van de halve straat tot de middelmuur, die in massa is met het buitenhuis. De stal van Pieter Wiebes ten zuidwesten en Dirk Eukes ten noordoosten. Aldus gekocht voor 101 gulden 10 stuivers van Wypk Hiddes met haar man Tymen Gerrits, koopman te Koudum (T 13-20 nr. 99 / 266).

10 maart 1781, bericht van het overlijden van Pieter Wiebes aan Gerrit [Jappes] Wiggerts te Amsterdam: 'Mijn Heer Het heeft den Almagtigen GOD behaagt, mijn Waarde en beminde Man PIETER WIEBES, Oud drie en Seventig Jaaren en ruim vier Maanden, door een zwaar Accedent aan de Arm, en op het Laast met zware koortzen, van deese Avond om tien Uuren deser te ontbinden, en zoo ik verhope in zijn Eeuwige Heerlijkheit over te brengen. Ik heb het mijn pligt geagt UEd. van dit mijn zoo smertelijk verlies kennis te geven, vastelijk vertrouwende dat dezelve in deze mijne droefheid wel eenig deel zal gelieven te nemen, ik bidde den HEERE dat dezelve UEd. voor alle zware sterfgevallen en verdere onheilen genadig gelieve te bewaaren, en blijve UEd. Bedroefde Dienaresse TRIJN TJEERDS wed. PIETER WIEBES. Hindelopen, den 10. Maart 1781' (Collectie Museum Hindeloopen).

31 maart 1781, autorisatie Hindeloopen; op verzoek van Tjeerd Gerbrands, curator van Heere Tjeerds, wordt Adrianus van Loon, oud burgemeester te Hindeloopen, aangesteld als zijn mede curator na het overlijden van Pieter Wybes (T 13-20 nr. 55).

10 april 1781, derde proklamatie; door boedelscheiding heeft Tedde Alkers, weduwe van de burgemeester Anne Tymens, 6 einsen land genaamd 'Heere Jarichs Fenne', gelegen onder Hindeloopen en daar belast op nr. 102, overgedragen aan Tryn Tjeerds, weduwe van Pieter Wiebes. Op dezelfde datum droeg de laatste 11 einsen en 9 penningen land te Hindelopen belast op nr. 107 over aan de eerstgenoemde (T 13-20 nr. 99 / 299).

1782, doopsgezinde lidmaten Molkwerum; Pieter Wybes overleden.

1788, doopsgezinde lidmaten Hindeloopen; Tryn Tjeerds overleden.

Uit dit huwelijk:

1. Lol Pieters, geb. Molkwerum 15 juli 1739, ged. (dg.) Hindeloopen 1762, daar ovl. 12 dec. 1816, trouwt 1. Hindeloopen 31 jan. 1764 Lammert Pieters, ged. Hindeloopen 29 april 1736, ovl. omstr. 1778, zoon van Pieter Wiggerts, schipper en burgemeester te Hindeloopen, en Douw Lammerts; trouwt 2. Hindeloopen 14 april 1778 Tjeerd Gerbrand van der Kamp, ovl. Amsterdam nov. 1790, begraven Hindeloopen, weduwnaar van Fouk Taykes, zoon van Gerbrand Tjeerds en Mynke Annes; trouwt 3. Koudum 19 dec. 1792 Jelle Heyesz Heyes, geb. omstr. 1742, meester-lijnslager te Hindeloopen, daar ovl. 9 mei 1814, weduwnaar van Jel Tjeerds Kool (*Jierboek* 2019, 284).

VIIb. Sierd Iges Blom, koopvaardijdschipper te Hindeloopen en reder, ovl. na 1782, trouwt Hindeloopen 16 jan. 1757 Heye Ottes.

3 juli 1766, transport; Johanna de Rope weduwe van Homme de Vries als verkoper aan de hoogste bieder van 1/36 part in het katschip 'Goudsbloem', schipper Sjoerd Iges Blom, thans op reis naar Riga of Narva (SAA 5075 nr. 14090 / 4046).

3 febr. 1769, wisselprotest; de wisselbrief ad 101 rijksdaalders in Hollandse valuta ten laste van Sjerd Iges Blom, gedateerd Riga 10 dec. 1768 o.s., te betalen in Amsterdam zesendertig dagen na dato aan Johann Erdman Schmidt, hofraad en professor te Jena. Blom droeg binnen de gestelde termijn geen zorg voor de uitbetaling bij de bankier Paul Marguerite Menjolet & Cuny (SAA 5075 nr. 11472B / 7).

1 aug. 1777, verklaring; Anne Leukes de Boer, stuurman, Ahrij Grappe, timmerman, en Siert Leukes, matroos, opvarenden van het schip 'de Goudsbloem', schipper Surd Iges Blom, verklaren op verzoek van hun schipper dat hun schip tussen 20 mei en 16 juni 1777 te Riga beladen is met lijnzaad, hennepzaad, bundels hennep, tors, bootsmasten en sparren. Alles is naar behoren geladen en de zaden zijn met matten gescheiden. Het schip was zeewaardig. Ze vertrokken op 19 juni met bestemming Amsterdam. Op 28 juni een harde wind; ze namen op tijd zeil weg, maar kregen door het 'arbeiden en slingeren van het schip' toch water over het dek en bij de pompen. Van 30 juni tot 4 juli waren ze in de Sont. Op de dag van vertrek weer harde wind uit het zuidoosten en op 9 juli opnieuw, waarbij ze iedere keer veel zeewater over kregen. Op 12 juli zeilden ze bij Texel naar binnen. Ze konden pas over Pampus na lading te hebben gelost in vier lichters (SAA 5075 nr. 10195 / 149).

4 juli 1777, Sonttolregisters, nr. 199044; Siord Iges Blom van Hinloopen, van Riga naar Amsterdam, geladen met: 461 Skippund Hamp; 13½ Lispund Hamp; 230 Skippund Blaar; 18 Lispund Blaar; 2216 Tønde Hørfrøe; 1284 Tønde Hamp frøe en Føring. Totale tol bedroeg 180 daler 18 skilling.

17, 18, 19 en 20 april 1782, scheepsverkoop; Sierd Iges Blom van Hindeloopen als verkoper en Guillaume Cande, koopman te Ostende, handelend namens Cande & Swenshuy, als koper op 12 april jl., voor 16.000 gulden, van een fluitschip genaamd 'de Goudsblom' van 122 x 26 x 13 voeten, schipper Saaling Rinwers. Het betreft een schijntransactie i.v.m. met omvlaggen van het schip (SAA 5075 nr. 16718 / 105, 109 en 113).

Uit dit huwelijk:

1. Pieter Sierdsdr Blom, geb. omstr. 1759, ovl. Hindeloopen 11 okt. 1821, trouwt daar 13 mei 1783 Jan Tjeerds Zwaan, geb. omstr. 1755, ovl. Hindeloopen 25 okt. 1826, zoon van Tjeerd Tjeerds en Reytje Jansdr.
1811, familienamen Hindeloopen, Jan Tjeerds Zwaan; Heije 24, Regtje 15.
2. Otte Sierds Blom, geb. Hindeloopen 25 april 1772, daar ovl. 14 sept. 1844, trouwt 1. Hindeloopen 22 maart 1795 Fok Symens, geb. omstr. 1773, ovl. Hindeloopen 11 maart 1811, dochter van Symen Hessels (ovl. 1807) en Mary Wiggerts; trouwt 2. Hindeloopen 8 jan.

1812 Lysbert Hylkes Roosjen, geb. Hindeloopen 21 dec. 1787, ovl. Workum 25 juni 1852, dochter van Hylke Jappes Roosjen en Klaaske Gerrits.

1811, familienamen Hindeloopen, Otte Blom; Sierd 15, Iege 11, Antje 14, Heije 10, Mary 8, Trin 6, Fedde 5, Geert 2.

Symen Jappes

I. Symen Jappesz, ovl. voor 1608 trouwt Saling Aukesdr, ovl. omstr. 1668; Saling trouwt 2. omstr. 1608 Hidde Sipckez, weduwnaar van 1. Allert Boldewynsdr en 2. Haye Symensdr (vgl. *Jierboek 1977*, 118, 122).

Florenkohier Hindeloopen, Simen Jappis; 9 pondematen 8 einzen 13 penningen (SWF HOA nr. 57, oudste deel / 28).

Florenkohier Hindeloopen, Simen Jacobs erven; 6 pondematen 7 einzen 18 penningen; zonder datum van Auck Jochems wegens Syts Jappes 0-2-19 [samen 6-10-17] (SWF HOA nr. 57 / 41).

Omstr. 1603, ondertrouw Hindeloopen, Hidde Sipckesz en Allert Boldewynsdr.

22 febr. 1609, proklamatie; Saling Symens weduwe, mede namens haar kinderen bij Symen Jappes, en Hidde Sipckez namens zijn kind bij Haye Symens, als verkopers aan de hoogste bieder van het part van een vrij huis en stede te Hindeloopen, Olfert Tjaards erven ten noordwesten en Rincke Romckez ten zuidwesten (T 13-20 nr. 88 / AF foto 70).

12 jan. 1629, proklamatie; Jappe en Aucke Symens, gebroeders, burgers van Hindeloopen, als kopers van een vrij huis en stede aldaar, op het west. Gekocht voor 514 gulden van Wybe Pieters en Heye Hiddedr (T 13-20 nr. 90 / 56).

5 mei 1645, weesboek Hindeloopen; inventaris van de nalatenschap van de echtelieden Jappe Symens en Hill Anskes op verzoek van hun erven en op aangeven van Lolck Anskes, 'destyds in versterven van de echtelieden regente ten sterfhuysse,' in presentie van Symen Jappes, de oudste zoon, Tzierne Idses en Wybe Pieters, ooms en curatoren van de kinderen. Jappe en Hill hadden drie kinderen, te weten: genoemde Symen van 23, Saling van 19 en Hancke van 10 jaar. In de opsomming o.a.: het huis en stede te west Hindeloopen waar Jappe en Hill gewoond hebben; het deel van 20 pondematen land van hun grootvader Symen Jappes; zes hoofden land te Koudum bij de Grontsbrugge, in gebruik bij Poppe Sjoerds; landerijen te Gaastmeer, Indijk en 'in de Coeverde'; het deel van twee scheepsparten, nl: 1/64 bij schipper Anne Goyfferts en 1/32 bij Symen Ids en daarnaast nog vijf 1/32 scheepsparten, te weten bij de schippers Symen Jappes zelf, Tjerne Idses, Wybe Piekes, Symen Idses, Ulcke Ulckes en negen 1/64 parten bij de schippers Anne Goyfferts, Seger Piers, Leucke Meynerts, Tjeerd Dircks, Ocke Tjeerds, Ocke Fongers, Jelmer Doedes, Tiete Idses en Jan Jacobs (T13-20 nr. 58 / 309v).

5 febr. 1668, weesboek Hindeloopen; verdeling van de goederen van Tzaling Aukes, grootmoeder resp. moeder van de comparanten Wiebe Pieters getrouwd met Heye

Hiddes, Lieuck Symens, weduwe van Ids Tjeerds, en de kinderen van Jappe Symens: Hanke en Tzaling Jappes, Foeck Pieters, weduwe van Symen Jappes, namens haar kinderen bij genoemde Symen, allen erfgenamen van [hun broer] Auke Symens en van [hun moeder resp. grootmoeder] Tzaling Aukes (T 13-20 nr. 63 / 79).

Uit het eerste huwelijk:

1. Lieuck Symens, volgt IIa.
2. Auke Symens, volgt IIb.
3. Jappe Symens, volgt IIIc.
4. Jan Symens, ovl. na 1645 (*Jierboek 1977*, 122).
5. N. Symens, ovl. na 1645.

Uit het huwelijk van Saling en Hidde:

- a. Heye Hiddes, trouwt Wybe Pieters, koopvaardijsschipper en bevrachter te Hindeloopen, ovl. na 1678, zoon van Pieter Jelles en Beyts Tiebbes (*Jierboek 2019*, 170).

IIa. Lieuck Symens, ovl. voor 1673, trouwt voor 1627 Ids Tjeerds, koopvaardijsschipper, vroedschap en burgemeester te Hindeloopen, ovl. voor mei 1641, zoon van Tjaard Idts en Doed Luyckes.

Floreenkohier Hindeloopen, Ids Tjeerds erfgenamen; 7 pondematen 3 einzen $13\frac{1}{4}$ penningen; op 8 april 1673 is de stelle verdeeld onder Tzaling en Tjeerd Ids, 'siet fol. 126': Tzalingh Idts 2 floreen 6 penningen; Tjeerd Idts 2 floreen 11 einzen $7\frac{1}{4}$ penningen. Het is opmerkelijk dat hier floreen gebruikt wordt i.p.v. pondemaat (SWF HOA nr. 58 / 126v).

19 jan. 1625, registratie te Hindeloopen; Seerp Ids van Warns, als voogd van de jongste kinderen van Tjeerd Ids, vertoonde een obligatie met datum als boven, ad 150 gulden, op Douwe Jans en Anck Gerckedr (T 13-20 nr. 103 / 34).

22 jan. 1627, proklamatie; Ids Tjeerds en Lieuck Symens, als kopers van een vrij huis en stede te Hindeloopen, Ipcke Botes weduwe ten noordoosten en Eucke Jeyes ten zuidwesten, 'met frije oeijsendruyppen,' strekkend voor van de halve straat tot achter in de Wyk. Gekocht voor 810 gulden van Douwe Jans en Ancke Euckedr. Protesten van Doed Jans, Dirck Reyners, Gerbrand Pieters en Seerp Ids als curator van de jongste weeskinderen van Tjeerd Ids. Niemand bleek zijn protest door te zetten (T 13-20 nr. 90 / 32v).

18 jan. 1630, proklamatie; Idts Tjeerd en Leuck Symensdr, echtelieden te Hindeloopen, als kopers van 'seeckere voor eyndt huysinge aldaar op de Toenen', strekkend voor van de halve straat tot de halve kelder onder vier bedsteden. Het huis is van onder tot boven gescheiden van het achtereind. Gekocht voor 550 gulden van Dirck Fongers en Tiam Douwedr. Ondanks diverse protesten op 22 dec. 1629 ging de koop door. Ids en Leuck kochten ook het achtereind: 18 jan. 1630, proklamatie; Ids Tjeerds en Leuck Symens als kopers van 'een achter eyndt huysinge', strekkend van de scheiding van het voorhuis, zoals door de proklamanten gekocht, tot achter zover het daar is bestraat, met het eigendom van de halve kelder, de waterbak, en een

vrije uitgang 'achter en elsjide tot op de Sijlroede wal.' Gekocht voor 350 gulden van dezelfde verkopers (T 13-20 nr. 90 / 72v-73).

28 maart 1636, autorisatie Hindeloopen; uit de naaste bloedvrienden van Rinwer Luytkes, op het gemeentehuis ontboden, is Ids Tjeerds aangewezen als curator van genoemde Rinwer (T 13-20 nr. 12 / 12).

3 jan. 1637, autorisatie Hindeloopen; op verzoek van Ids Tjeerds, burgemeester, als naaste bloedverwant van de weeskinderen van Doede Olferts, is Alger Broers met diens instemming benoemd tot curator van genoemde kinderen in de plaats van Tjeerd Rinwers (T 13-20 nr. 12 / 30).

16 maart 1637, schuldbekentenis; Wal Jans, weduwe te Hindeloopen, debet 100 gulden aan Ids Tjeerds, burgemeester, en Luyck Symens (T 13-20 nr. 104 / 12).

1 mei 1641, schuldbekentenis; Bruyn Hendrix en Mary Theuniste, echtelieden te Hindeloopen, debet 300 gulden aan Lieuck Symens weduwe van Ids Tjeerds (T 13-20 nr. 104 / 63).

17 mei 1659, schuldbekentenis; de echtelieden Cornelis Jansen en Ansch Tjeerds herbergiers te Koudum bekennen 1000 gulden schuldig te zijn aan Lieuck Simens, weduwe van Ids Tjeerds, te Hindeloopen. Akte ingeschreven 6 oktober 1664 (T 13-18 nr. 35 / 766).

Juni 1659, Speciekohier Hindeloopen Suijderkant; Ids Tjeerds en Haitje Bintkes 3 hoofdgeld 2 schoorsteengeld (SWF HOA nr. 231).

1668, Speciekohier Hindeloopen zuiderkant; Ids Tjeerds weduwe en Fonger Idses (SWF HOA nr. 232).

8 april 1673, weesboek Hindeloopen; verdeling van de goederen van Ids Tjeerds en Lieuck Symens, tussen hun kinderen erfgenamen Symen Idses, Tsaling Idses, mede namen Haaytje Bintkes getrouwd met Doed Idses, wonend te Amsterdam, Wybe Pieters, curator van Tjeerd Idses, prodigus verklaard door het Hof van Friesland, en Reinsk Bintkes namens haar kinderen bij Fonger Idses, gesterkt met Oege Rieuwerths. Het echtpaar bezat diverse stukken land te Koudum. Haaytje Bintkes erfde o.a. een kamp (weiland) van ongeveer vier koegangen bij de Haanmeer, de Hoytefenne ten zuidoosten, en 14 einsen bij de Kleine Wiske. Tjeerd erfde een obligatie ad 1200 gulden ten laste van zichzelf en de anderen verdeelden tot hun nadeel de scheepsparten:

Uit dit huwelijk:

1. Symen Idses, koopvaardijshipper, ovl. Koudum 1687, trouwt daar 4 jan. 1652 Tied Benckes, geb. omstr. 1627, ovl. Koudum 1692, dochter van Bencke Benckes, koopvaardijshipper te Koudum, en Rinck Jacobs Hennema (*Jierboek 2014*, 168).

2. Doet Idses, ovl. na 1703, trouwt Haytje Benckes, geb. Koudum 1627, onder-equipagemeester te Amsterdam, daar ovl. mei 1699, begraven Koudum, zoon van van Bencke Benckes, koopvaardijsschipper te Koudum en Rinck Jacobs Hennema (*Jierboek 2014*, 169).
Mei 1699, boetes trouwen en begraven Amsterdam; Heytje Binckes na Coudum, 10 gulden.
3. Fonger Idses, koopvaardijsschipper te Koudum, ovl. voor dec. 1672, trouwt Reynsck Benckes, ged. Koudum 17 dec. 1643, dochter van Bencke Haaytjes, koopvaardijsschipper te Koudum, en Jarich Jarichs (*Jierboek 2014*, 195).
4. Tjeerd Idses, schipper te Hindeloopen, prodigus verklaard, ovl. aan boord voor april 1679, trouwt Surtje Sieuverts.
7 juli 1649, processtukken Hindeloopen; Lolck Ansckes, weduwe van Aucke Symens, contra Tjeerd Idses. In het dossier op fol. 147 een schuldbekentenis: Tjeerd Idses, debet 80 gulden 3 stuivers aan Lolck Ansckes, weduwe van Aucke Symens, wegens twee leningen van contanten, al lang geleden, 'tot mijne grooten uutenreddinge ontvangen'. Tjeerd kon zijn naam niet schrijven - hoogst ongebruikelijk voor een schipper - en tekende met een handmerk in de vorm van een swastika (T 13-20 nr. 28 / 145).
12 maart 1655, haventol Harlingen; Tjeerd Idses van Hindeloopen 'voert nae Noorwegen 185 (gulden) alderhande copmanschappen' (GAH 7 nr. 501 / 83).
1665, rechtbank Hindeloopen; Pieter Joris Piphron, koopman te Harlingen, contra Tjeerd Idses. De kwestie betreft leveranties van wijn en drank (T 13-20 nr. 30 / 91 AF foto 124).
22 okt. 1672, sententieboek Hindeloopen; acte van prodigaliteit van Tjeerd Idses (T 13-20 nr. 47 / 187v).
8 april 1673, weesboek Hindeloopen; op verzoek van de naaste vrienden van Tjeerd Idses, prodigus verklaard door het Hof van Friesland, benoemt het stadsbestuur Wybe Pieters tot curator van genoemde Tjeerd, bij de verdeling van de goederen van de echtelieden Ids Tjeerds en Lieuwk Symens (T 13-20 nr. 65 / 87).
4 april 1679, verklaring; Haeytje Binckes, ong. 52 jaar, onder-equipagemeester van het college ter Admiraliteit te Amsterdam en schipper Sibolt Tjercks van Hindeloopen, ong. 36 jaar, verklaren 'bij ware woorden in plaetse van eede,' op verzoek van Simon Idtsen en Saling Idtses, curatoren van Saling Tjeerts, Sieuwert Tjeerts en Jan Tjeerts, dochter en zonen van de echtelieden Tjeerd Idts en Surtje Sieuverts, 'sijnde den selven Tjeerd Idts met 't schip het huijs te Velsen uijtgevaren nae Oost Indien, ende op desen reijse soo sij verstaan, dezer wereld overleden' (SAA 5075 nr. 1564 / 263).
28 febr. 1680, weesboek Hindeloopen; afrekening van gevoerde curatele door Saling Idses als curator van de weeskinderen van Tjeerd Idses, ten overstaan van Beern Jansen, getrouwd met Saling Tjeerds, mede namens de andere wezen (T 13-20 nr. 67 / 61).

Uit dit huwelijk:

- a. Saling Tjeerdsdr, trouwt Beern Jansen.
 - b. Sieuwert Tjeerds.
 - c. Jan Tjeerds.
5. Saling Idses, geb. omstr. 1637, koopvaardijshipper en bevrachter te Hindeloopen, daar ovl. voor maart 1691, trouwt na 1668 Beyts Tietes, dochter van Tiete Idses, koopvaardijshipper te Warns, en Jenck Teyckes.

27 maart 1663, bevrachtingscontract; Jacob Idses op last van Dirck Westenrae, koopman te Dublin in Ierland, als bevrachter en Saling Idses, van Hindeloopen schipper op 'de Grauwe Valck' van omstr. 230 lasten. Van Amsterdam naar Koperwijk in Noorwegen, waar de schipper op rekening van de bevrachter zijn schip zal doen afladen met houtwaren, te lossen in Dublin. 'Welcke ontlossing soo spoedig sal moeten geschieden als de schipper en sijn volck de last can uytvloten en aen lant brengen.' Vrachtprijs 2940 gulden. De schipper schiet de bevrachter 1000 gulden voor op zijn risico voor betaling van de lading in Noorwegen (SAA 5075 nr. 2884 / 105).

4 sept. 1664, bevrachtingscontract; Dirck Westenrae en Jacob Idses als bevrachters en Saling Idses, schipper op 'de Grauwe Valck' van ong. 230 lasten. In het aanstaande voorjaar bij de eerste gelegenheid van Amsterdam naar Laarwijk in Noorwegen, voor eigen rekening en risico het schip doen afladen met houtwaren, lossen in Dublin in Ierland, op de wijze zoals in het vorige contract is overeen gekomen. Na lossen krijgt de schipper het geld terug dat hij heeft voorgesloten voor de lading en de overeengekomen vrachtprijs van 2500 gulden, en nog 50 gulden extra 'tot ene vereringe.' De bevrachters zullen voldoende zekerheid stellen voor het schip en in geval oorlog mocht uitbreken tussen Engeland en Nederland en de schipper besluit de reis niet te maken, vervalt de bevrachting mits de schipper 200 gulden betaalt aan de bevrachters (SAA 5075 nr. 2885 / 424).

22 nov. 1667, verklaring; de comparanten Rincke Abbes, 46 jaar, en Dirk Hilbrands, 56 jaar, verklaren op verzoek van de edele kapitein Jacob Benckes 'hoe waer is' dat zij in de maand juni laatstleden uit het schip 'de Grauwe Valck' van schipper Saling Idses van Hindeloopen ongeveer 75.000 stuks 'soo vellingen als assen' hebben gelost. Bij het sorteren van de lading bleken 2100 stuks wrak te zijn, en 'in Noorwegen behoorden uytgewraekt geweest te sijn'. Akte getekend in presentie van Jacob, de presentie van Haytje Benckes is doorgehaald (SAA 5075 nr. 2877 / 759).

28 sept. 1668, bevrachtingscontract; Gerrit Daems inwoner van Amsterdam voor rekening van Jan Marselis, koopman te Christiana, als bevrachter, en Saling Idses van Hindeloopen schipper op 'de Valck' van $126 \times 26\frac{1}{2} \times 12\frac{3}{4}$, met een verdek van $4\frac{3}{4}$, alles Amsterdamse voeten, met onbekende lading of ballastscheeps naar Frederikstad in Noorwegen, houtwaren laden voor Londen. Vrachtprijs 4000 gulden en 50 gulden kaplaken (SAA 5075 nr. 1544 / 81).

22 maart 1669, verklaring; Saling Idses, grootschipper, ong. 32 jaar, verklaart op verzoek van Jacob Idses, dat hij in juni 1668 te Dublin in Ierland geen delen aan de persoon Willem Piers aldaar heeft geleverd 'ende dat ter contrarie vals ende onwaeractigh is 'tgene deselve Piers is voorgevende.' Hij comparant heeft aan niemand in Dublin enige delen geleverd omdat de lading in het geheel aan Jacob Idses toebehoorde (SAA 5075 nr. 2879 / 134).

28 maart 1679, bevrachtingscontract; Jacob Noirot, koopman te Amsterdam, als bevrachter, en schipper Saling Idts van Hinlopen op het schip genaemt 'de Vrede' van 125 x 26³/₄ x 12³/₄, met een verdek van 4 voeten. Met goederen naar Riga in Lijfland, lossen en goederen naar de keuze van de schipper laden voor Amsterdam. Vrachtprijs 3400 gulden; kaplaken voor de schipper tot discretie van de bevrachter (SAA 5075 nr. 1564 / 195).

16 okt. 1679, verklaring; Claes Theunissen, omtrent 21 jaar, hoogbootsman, en Heye Pieters, omtrent 18 jaar, bootsgezel, opvarenden van het schip 'de Vrede', verklaren op verzoek van hun schipper, de eerbare Salingh Idses, van Hindeloopen, dat zij in juli op de rede van Riga waren en daar wagenschot, klaphout en enkele honderden tonen hennepzaad ingeladen hebben. De lading was met matten van elkaar gescheiden. Naar de mening van de attestanten is de lading in Amsterdam getrouwelijk en naar behoren afgeleverd. Er is niets verduisterd, verkocht of overboord geworpen, hooguit twee a drie tonnen matschudding, veegsel en vuiligheid zijn aan boord gebleven (SAA 5075 nr. 3793 / 511; zie ook 6 nov. 1679 5075 nr. 3794 / 62).

2 juli 1680, bevrachtingscontract; Salingh Idses als bevrachter en Saling Hessels, schipper van het schip 'Elisabeth' van 127¹/₂ x 27 voeten-4 duim x 13v-1d, beiden van Hindeloopen. Naar Pernou in Lijfland, houtwaren laden voor Amsterdam. Vrachtprijs 2450 gulden, kaplaken tot discretie van de bevrachter (SAA 5075 nr. 1565 / 52).

15 juli 1681, verklaring; Albert Bruijnsz Sluijter, koopman te Amsterdam, verklaart dat hij op 1 dec. 1676 uit handen van schipper Saling Idses, van Hindeloopen, 1735 gulden ontvangen heeft bestemd voor Hans Halfesen te Coperwijck in Noorwegen, als afrekening van een partij delen die genoemde schipper naar Amsterdam had vervoerd en namens Hans Halfesen daar verkocht (SAA 5075 nr. 3416).

27 sept. 1683, bevrachtingscontract; Sieuwert Sieuwerts (hij tekent met Siew Siewz de jonge), als bevrachter en de eerbare schipper Saling Idses, beiden van Hindeloopen, als partijen in de bevrachting van het schip 'De Vrede' van 120 x 27 x 12³/₄ voeten, en boven (het verdek) 4 voeten. Van Amsterdam naar Stroomstad of omgeving in Zweden [Strömstad], waar de bevrachter het schip in 14 dagen zal laten laden met houtwaren bestemd voor Amsterdam. Uitdrukkelijk is afgesproken dat schade door nattigheid geheel voor rekening zal zijn van de bevrachter. De schipper schiet renteloos 1000 gulden voor, voor het betalen van de lading en zal in het stuwen van de lading zodanige 'sorge en diligentie' betrachten als was het

voor rekening van de eigen rederij. De vrachtprijs, na lossen te ontvangen bij de hoop, bedraagt 1700 gulden (SAA 5075 nr. 5238 / foto 538).

7 mei 1686, testament van Saling Idses burger en grootschipper te Hindeloopen en Beijts Tiettes echtelieden. Begunstigde: hun dochter Jenck Salings (T 14 nr. 16781 / 530).

Uit dit huwelijk:

1. Jenck Salings, ovl. omstr. 1745, trouwt Auke Tymens, koopvaardijshipper te Hindeloopen, ovl. omstr. 1725, zoon van Tymen Allerts en Saling Wybes (*Jierboek* 2019, 231).

IIb. Auke Symens, ovl. omstr. 1645, trouwt voor 1629 Lolck Anskes, geb. 1586, ovl. na 1668, weduwe van Heye Boldewyns (ovl. voor 1628).

Floreenkohier Hindeloopen, Aucke Symens; op 13 jan. 1631 van Seerp Ids erfgenamen 1½ eins; op 16 juli 1632 van Pieter Piers 1½-0-5½; op 6 febr. 1635 van Reyner Douwes 0-6-0; op dito van Douwe Freercks 0-5-0; op 7 febr. 1635 van Lysbet Junthies en Yt Tsalingsdr 0-8-11; op 6 maart 1635 van Wal Everts 0-15-0; op 23 febr. 1636 van Lieucke Wybes 0-1-0; op 14 aug 1636 van Dirck Wybes 0-2-19; op 20 juni 1637 van Jelmer Reynties of Sierd Gatties 0-5-9½, 'soeckt fol. 50'; op 20 juni 1637 van Rinwar Ales 0-6-18½; op 19 febr. 1638 van Cornelis Jelmers 0-7-18; op 9 april 1638 van Euw Attes 0-1-2½; op idem van Wybe Ockes ook 0-1-2½; op 20 april 1640 van Luytke Wybes 0-0-2 met consent van Aucke; in 1637 van Wybren Heeres 0-1-10 wegens koop; in 1640 van Rincke Ruurds te Staveren stelle 0-7-10 wegens koop van Symen Abrahams; idem van Luytke Ruurds stelle 0-4-0 door koop van Bauck Jans; op 10 dec. 1642 van Reynsck Rebbes stelle 0-4-16 wegens koop van Anne en Reyner Tymens; op idem van Hancke Heyes [fol. 49v] 1-6-6½, 'fol. 73 de rechte stelle'; 10 dec. 1642 van fol. 49 en 50 Aucke Symens stelle 9-9-1 (SWF HOA nr. 57 / 49, 50, 73).

14 dec. 1607, proklamatie; Heye Boldewyns en Lolck Anskedr, echtelieden als kopers van zeker vrij huis en stede te Hindeloopen, His, Jappe weduwe, ten noordoosten en Anne Inties ten zuidwesten. Gekocht voor 600 gulden van Haye Jayes, mede namens zijn kinderen bij Haye Jelledr (T 13-20 nr. 88 / 52).

21 jan. 1628, proklamatie; Allert Tymens, burgemeester van Hindeloopen en Mary Niels, echtelieden en Lourens Gysberts en Heertien Egberts, echtelieden, als kopers van een vrij huis en stede te Hindeloopen. Gekocht voor 536 gulden van Lolck Anskedr, weduwe van Heye Boldewyns. De koop ging naar niaarnemer Boldewyn Heyes, 'van bloets wegen' (T 13-20 nr. 90 / 55v).

Januari 1629, proklamatie, doorgehaald; Aucke Symens en Lolck Anskedr, echtelieden, Ids Tjeerd en Lieuck Symens, echtelieden, als kopers van 13½ einzen maadland, te ooste Hindeloopen, in de Maden, 15 einzen fenland in de Weide, 4½ einzen fenland in de Diepe Sloot, 14½ einzen maadland Boven de Poelen, 4 einzen bij Syttie Taeckes huis, bezwaard met 1½ pondemaat, 4½ einzen en 4 penningen in het middelste register, tevens bezwaard met '10 voet, min anderhalve duim Dijkstra te weste en 5 voet min een duim dijck te Ooste.' Gekocht voor 450 gulden van Pieter Fongers (T 13-20 nr. 90 / 72v).

26 jan. 1635, twee proklamaties; Aucke Symens en Lolck Ansckedr als kopers van 10 einzen land 'toe ooste van de Maeden,' bezwaard met 5 einzen lasten in het middelste register en met een voet dijk 'te weste' en een halve voet 'te ooste', gekocht voor 180 gulden van Eelck Driesedr, weduwe van Dirck Heerings; en dezelfde kopers van 1 pondemaat land boven de Soltgracht, met 8 einzen 11 penningen lasten in het middelste register, met 1 voet 7 duimen dijk 'te weste' en 11 duimen 'te ooste', gekocht voor 191 gulden van Sierd Sybolts erven in Molqueren (T 13-20 nr. 91 / AF foto 56, 57). 28 maart 1642, schuldbekentenis; Wlcke Foppes en Idt Wybes, echtelieden, debet 300 gulden aan Aucke Symens en Lolck Ansckes, echtelieden, wegens lening van kontanten. Akte ingeschreven 25 april 1642 (T 13-20 nr. 104 / 69v).

29 mei 1645, weesboek Hindeloopen; inventaris van de nalatenschap van Aucke Symens, op verzoek van Wybe Pieters man van Heye Hiddes als curator van de weeskinderen van Jappe Symens, 'soo veel nood met de oudste Symen Jappes gesterkt,' Lieuck Symens namens haar kinderen bij wijlen Ids Tjeerds, en gezamenlijk namens Jan Symens, erfgenamen van Aucke Symens en op aangeven van de weduwe Lolck Ansckes. In de opsomming diverse huizen te Hindeloopen, waarvan een bewoond door Lieucke Meynerts en vele stukken land, en aan parten scheeps: een 1/16 bij schipper Symen Ids; vijfmaal 1/32 bij de schippers Wybe Pieters, Tjerne Ids, Symen Jappes, Ulcke Ulckes; zeven 1/64 parten bij de schippers: Lieucke Meynerts, Ulcke Ulckes de jonge, Anne Goyfferts, Seger Piers, Jelmer Doedes, Tiete Ids en Jan Jacobs; het 1/3 deel van een 1/64 part bij Anne Goyfferts; 1/3 van 1/32 bij Symen Ids; 1/5 deel van 1/61 part bij Jappe Everts (T 13-20 nr. 58 / 319).

16 febr. 1652, processtukken Hindeloopen; Alert Annes, weduwe van Eucke Everts, contra Wyb Annis, huisvrouw van Symen Dircks Muts. Op verzoek van Alert verklaring van Lolck Ansckes, 67 jaar, weduwe van Aucke Symens (T 13-20 nr. 28 / 243-245).

4 febr. 1668, weesboek Hindeloopen; Auke Symens gaf bij testament het vruchtgebruik van zijn goederen aan zijn vrouw Lolk Ansckes. Tjerne Ids stelde zich bij akte van 8 juli 1647 borg voor genoemde Lolk, maar nu moest er een nieuwe borg komen omdat Tjerne was overleden en er moest een inventarislijst gemaakt worden omdat dit bij het overlijden van Auke destijds niet was gedaan. Daartoe compareerden de volgende erfgenamen van Auke in drie graden: Heye Hiddes met haar man Wybe Pieters, Lieuck Symens met haar oudste zoon Symen Idses, Foeck Pieters weduwe van Symen Jappes, gesterkt met Tymen Aelerts, Tzaling en Hantie Jappes, contra Jelduw Tjernes, weduwe van Pieter Douwes te Staveren, gesterkt met Folkert Douwes, Leenert Tjernes, Wybren Cornelis te Koudum namens zijn kinderen bij Tjertke Tjernes, genoemde Foeck Pieters en Symen, Tzaling en Hantke Jappes, allen erfgenamen van Lolk Ansckes, die 'tot hooghe olderdom gecomen', niet meer in staat was haar goederen te regeren waarop besloten werd tot verdeling over te gaan (T 13-20 nr. 63 / 73).

IIC. Jappe Symens, koopvaardijshipper te Hindeloopen, ovl. voor 1645, trouwt tussen 1618 en 1623 Hil Ansckes, dochter van Anske Olferts en Tjertke Tjeerds.

12 nov. 1641, borgstelling; Reyn Oenes, Bencke Benckes en Jappe Symens, alle drie grootschippers van Koudum, stellen zich borg voor schipper Hilke Douwes van Koudum en Pier Jackles zijn stuurman, 'gevangens tot Duijinkercken off elders in Vlaanderen' (SAA 5075 nr. 1501 / 152).

12 febr. 1648, weesboek Hindeloopen; rekening en bewijs van ontvangsten en uitgaven sinds 5 mei 1645, door Tierne Ids en Wybe Pieters, als curatoren van de weeskinderen van Jappe Symens en Hill Anskes. 'Aen Pier Jaeckles van Coudum betaeld van een innegeloste borgtochte voor Folkert Knoop, bij Jappe Symens gepaseerd,' 50 gulden (T 13-20 nr. 59 / 152, 388).

15 febr. 1655, weesboek Hindeloopen; kwijting; Tzaling en Hancke Jappes verklaren uit handen van hun gewezen curator Tierne Ids ontvangen te hebben diverse zilveren voorwerpen en een bedrag van 529 gulden, volgens slot van rekening 11 febr. 1651. In bijzijn en mede getekend door Wybe Pieters en Ocke Dirx, gewezen curator resp. 'aengetroude vader'. Na ontvangst van de gelden en goederen hebben de gebroeders Symen, Tzaling en Hantke Jappes onderling een verdeling gemaakt van de door Jappe Symens nagelaten goederen (T 13-20 nr. 61 / 10, 11).

3 febr. 1679, 31 jan. 1681, processtukken Hindeloopen; Foeck Pieters, weduwe van Symen Jappes, namens haar kinderen, met haar zoon Pieter Symens, Saling Jappes en Sierd Jarichs, grootvader van de weeskinderen van Hantcke Jappes, gezamenlijk als erfgenamen voor de helft van Lolck Anskes, contra Wybren Cornelis te Koudum, als vader namens zijn kinderen bij Tjertke Tjernes, Jildu Tjernes te Staveren met haar man Oegge Reyners en Ippe Sybes man en voogd van Aalck Leenerts, erfgenaam van haar vader Leenert Tjernes, eveneens voor de helft erfgenamen van Lolck Anskes. Lolck was een dochter van Tjertke Tjeerds en Ansck Olferts en een zuster van Aalck Anskes, moeder resp. grootmoeder van de gedaagden. Tjertke was erfgenaam van ene Wypk Johans getrouwd met Douwe Aeges. De zaak gaat over de onverwachte en verlate aanslag van lasten te Gaastmeer en te Nijhuizum, over landerijen die de partij Foeck Pieters erfde. Bij de zaken die Wybren Cornelis c.s. erfden van Lolck waren o.a. een kamer en een grafstede te Sneek en een 1/64 part in een WIC-schip (T 13-20 nr. 32 / 18, 236).
Uit dit huwelijk:

1. Symen Jappes, volgt IIIa.
2. Saling Jappes, geb. omstr. 1626, ovl. na 1696, trouwt stadhuis Hindeloopen 22 maart 1663 Lysbert Pieters, afkomstig van Bakhuizen.

Floreenkohier Hindeloopen, Tzalingh Jappes; 4 pondematen $10\frac{3}{4}$ penningen; op 17 maart 1673 overgescheven op Wiebe Pieters 0-4-0 wegens koop (SWF HOA nr. 58 / 107).

Floreenkohier Hindeloopen, Tzalingh Jappes; 3 pondematen 8 einzen $10\frac{3}{4}$ penningen; op 27 febr. 1683 overgescheven op Wypk Wybes 0-12-0 wegens koop; op 29 dec. 1683 op dr. Tymon Allerts 0-6-14 wegens koop; op 19 febr. 1685 op Tymen Allerts 0-5-0; op 23 mei 1688 op de secretaris Nicolaus van der Idzert 0-5-16 (SWF HOA nr. 59).

Floreenkohier Hindeloopen, Tzalingh Jappes; 1 pondemaat, 3 einzen, $\frac{3}{4}$ penning; op 8 febr. 1689 overgeschreven op Tzaling Idzes 0-0-10; op dito op Reintjen Allerts 0-8-0 wegens koop; op 17 maart 1696 het restant 0-6-10 $\frac{3}{4}$ op Dries Allerts wegens koop (SWF HOA nr. 60).

3. Hancke Jappes, volgt IIIb.

IIIa. Symen Jappes, geb. omstr. 1623, ovl. voor 1668, trouwt 1. N.N.; trouwt 2. Foeck Pieters, ovl. omstr. 1691.

Floreenkohier Hindeloopen, Simen Jappe Foek [Foek, de vrouw van Symen Jappes] namens haar kinderen; 4 pondematen 10 $\frac{3}{4}$ penningen (SWF HOA nr. 58, 59).

Floreenkohier Hindeloopen, Simen Jappe Foek; 4 pondematen 10 $\frac{3}{4}$ penningen; op 21 maart 1695 overgeschreven op de kinderen en erfgenamen, als volgt: Jappe Symens en An Symens de jonge samen 1 pondemaat 4 einzen 4 penningen; An Symens de oude en Marten Symens samen 1 pondemaat 4 einzen 2 $\frac{3}{4}$ penningen; Pieter Symens Blom en Heere Jelles n.u. samen 1 pondemaat 4 einzen 4 penningen (SWF HOA nr. 60).

13 febr. 1648, weesboek Hindeloopen; Symen Jappes, tegenwoordig meerderjarig en al getrouwd, wil niet langer onder curatoren staan (T 13-20 nr. 59 / 161).

10 maart 1660, bevrachtingscontract; Symen Jappes, van Hindeloopen, als bevrachter en Goycke Fransen, van Molkwerum (Molqueren), schipper op 'De Faam' van ong. 200 lasten. Van Amsterdam naar Koperwyck in Noorwegen, waar de bevrachter het zal laten laden met hout met bestemming Amsterdam. De schipper zal behulpzaam zijn bij het stuwen van de lading als was hij werkzaam voor de eigen rederij. Na lossen in Amsterdam ontvangt de schipper 'bij de hoop' zijn verdiende vrachtgeld van 2050 gulden, en schadeloosstelling voor kosten ect., zoals gebruikelijk. In Noorwegen zal hij geen tolgeld verschuldigd zijn. De schipper dient het huidige geldende uitreisverbod te respecteren en pas uit te varen als het is opgeheven. Bij een nieuw uitreisverbod vervalt het contract De handtekening komt sterk overeen met die onder de genoemde akte in het weesboek van 13 febr. 1648 (SAA 5075 nr. 1540 / 118).

14 febr. 1668, weesboek Hindeloopen; Tzaling en Hanke Jappeszonen, en Foeck Pieters namens haar kinderen bij wijlen Symen Jappes, voor de helft erfgenamen van Lolk Anshes, contra Jeldu Tjernes weduwe van Pieter Douwes te Staveren, gesterkt met Folkert Douwes, Leendert Tjernes en Wybren Cornelis namens zijn kinderen bij Tjertke Tjernes, voor de andere helft erfgenamen van genoemde Lolk Anshes. Partijen kwamen een verdeling overeen van de goederen van Lolk, en die van hun grootouders Anscke Olpharts en Tjerditie Tjeerds (T 13-20 nr. 63 / 73, 94 en 149, 10 jan. 1669).

30 sept. 1685 en 27 juni 1687, schuldbekentenissen; Foeckien Pieters te Hindeloopen, weduwe van Symen Jappes, debet 140 resp. 250 gulden aan Griettie Sytjes, weduwe van Symen Tiebbses. Akten ingeschreven op 30 mei 1696 en op 8 juni 1696 geroyeerd door burgemeester Jappe Hessels, die de aflossing voldeed uit 'de geconfigureerde cooppenningen van de huising' (T 13-20 nr. 109 / 100 en 100v).

12 maart 1690, weesboek Hindeloopen; Hil Symens, getrouwd met Here Jelles, absent ter zee, Ann Symens de oude, Marten en Ann Symens de jonge, allen meerderjarig, geassisteerd met de notaris Andries Potter, voor 4/6 parten erfgenaam van hun vader Symen Jappes, die erfgenaam was van zijn oom Jan Symens en mede erfgenaam van de echtelieden Auke Symens en Lolk Anskes, hun oudoom en tante, beiden na het overlijden van hun vader gestorven, contra Foeck Pieters, weduwe van Symen Jappes, geassisteerd met Pieter Symens haar oudste zoon, mede namens haar andere zoon Jappe Symens die uitlandig is, voor de resterende 2/6 parten erfgenamen. De eerstgenoemde vier erfgenamen eisten hun legitieme portie op van hun vaders goederen (T 13-20 nr. 70 / 48).

27 april 1695, akkoord; Pieter Symens te Amsterdam, Jappe Symens wonend te Coperwyck in Noorwegen enerzijds, en anderzijds An Symens meerderjarige dochter, mede namens haar zusters Groot An en Marten Symens, allen te Hindeloopen, kinderen van Symen Jappes en Foeck Pieters, te Hindeloopen overleden. Pieter en Jappe verklaarden dat hun zusters hen hun ouders erfdeel voldaan hebben. Zij behouden het 1/6 deel ieder in de landerijen (SAA 5075 nr. 3854b / 341).

31 jan. 1741, collateraalboek Hindeloopen; Yntie Heyes, schuiteschipper aldaar, en Foeck Pieters te Amsterdam, samen erfgenamen van An Symens, olde bejaarde dochter, te Hindeloopen overleden op 13 jan. 1741 (T 13-20 nr. 116 / 144).

Uit het eerste huwelijk:

1. Hil Symensdr, ovl. tussen 1690 en 1695, trouwt na 1673 Heere Jelles, zoon van Jelle Jans en Auck Heeres, weduwnaar van Hil Jappes (*Jierboek* 2019, 148).

Uit het huwelijk van Heere en Hil Jappes:

- a. Jelle Heeres, ovl. voor 1714, trouwt stadhuis Hindeloopen 21 febr. 1695 Rink Broers.

7 febr. 1714, autorisatie Hindeloopen; op verzoek van Wiggert Yntjes en Durk Reytjes, als 'naeste vrinden', wordt genoemde Dirk Reytjes geautoriseerd tot curator van de vier minderjarige kinderen van de onlangs overleden Jelle Heeres, genaamd Hil 17, Doed 15, Broer 11 en Pytje Jelles 6 jaar (T 13-20 nr. 55).

2. Ann Symensdr de oude, geb. voor 1665.
3. Anne Symensdr de jonge, geb. voor 1665.
4. Marten Symensdr, geb. voor 1665.

Uit het tweede huwelijk:

5. Pieter Symens Blom, volgt IVa.
6. Jappe Symens Blom.

1 mei 1690, machtiging; Pieter Raket, koopman te Amsterdam, machtigt Fredrick Lolkes, van Hindeloopen, om namens hem 249-11-0 gulden in te vorderen van Jappe Symens, woonachtig in Koperwyck Noorwegen, inzake 'linnen en catoenen' die hun nu al acht jaar geleden geleverd heeft aan genoemde Jappe (SAA 5075 nr. 5260 / 387681).

IIIb. Hancke Jappes, geb. omstr. 1635, ovl. voor 1671, trouwt omstr. 1654 An Segers, ovl. voor 1657, dochter van Seger Piers, koopvaardijsschipper te Hindeloopen, en Lieuck Albarts; Hancke trouwt 2. Jappe Sierds, dochter van Sierd Jarichs, weduwe van Jan Jetties.

Floreenkohier Hindeloopen, Hantke Jappes; 4 pondematen 10³/₄ penningen; op 25 febr. 1683 overgeschreven op Tymen Allerts 0-8-0 wegens koop; op 10 maart 1683 op Douwe Hartmans 0-4-0 wegens koop; op 23 maart 1683 op burgemeester Jetje Claes 0-4-0 wegens koop; op 30 maart 1683 op Ippe Jelmers 0-9-0 wegens koop; op 13 april 1683 op Jarich Sierds 0-5-0; idem op Idsche Franses 0-8-0; idem op vroedschap Salingh Ids 0-6-0; op 14 april 1683 van Saling Ids 0-0-9; blijft in totaal 0-4-19³/₄ (SWF HOA nr. 58 / 35 en nr. 59).

4 maart 1654, weesboek Hindeloopen; afrekening van de curatele sinds 1 april 1653, van de weeskinderen Tzalling en Hancke Jappes van Jappe Symens, door Wybe Pieters curator van genoemde kinderen, in bijzijn van Symen Jappes als derde erfgenaam en op verzoek van Hanke Jappes, wegens zijn huwelijk met An Segers, dochter van Seger Piers (Tresoar 13-18 nr. 60 / 194).

13 febr. 1657, weesboek Hindeloopen; verdeling van de goederen van Jan Jetties tussen Jettie Hittes, grootvader van Jan Jans, contra Jappe Sierds, weduwe van Jan Jetties, gesterkt met haar vader Sierd Sierds [Sierd Jarichs], tevens grootvader van Jan Jans. Genoemde Jappe is nu getrouwd met Hancke Jappes (T 13-20 nr. 61 / 147).

4 maart 1657, weesboek Hindeloopen; akkoord tussen Seger Piers als vader en erfgenaam van zijn dochter An Segers, in leven gehuwd met Hancke Jappes, contra Hancke Jappes (T 13-20 nr. 61 / 74).

7 mei 1661, 20 mei 1661 en 3 maart 1662, processtukken Hindeloopen; Rinwer Symens te Molkwerum, contra de burgemeesters Jettie Hittes en Sierd Jarichs, als grootvaders van het weeskind van wijlen Jan Jetties 'excipienters', helpers, van de moeder Jappe Sierds met haar man Hancke Jappes. In de stukken een verklaring van Rinwer Symens over de reden van het uitblijven van zijn aanwezigheid na de eerste zitting in de door hem aangespannen zaak. Hij was 'middeler tijt, in de vacantie die hier somers is, vermits de seevaert, ter synes huises voorstandt,' als koopman naar Schotland gereisd. Maar daar werd hij onverwacht geconfronteerd met procedures en belemmeringen voortkomend uit 'de geschillen tusschen desen staet en den coninck van Groot Britannien.' Als vijand werd hij 'geïncarcereert en opgesloten, ende also geheel impotent gestelt' en niet in staat om in Hindeloopen te verschijnen inzake de procedure (T 13-20 nr. 29 / 337-343).

IVa. Pieter Symens Blom, ovl. na 1711, trouwt voor 1688 Adtie Doedes, ovl. Amsterdam omstr. 30 jan. 1744, begraven Hindeloopen.

Floreenkohier Hindeloopen; Pieter Symens Blom en Heere Jelles namens zijn vrouw; op 21 maart 1695 gezamenlijk van hun vader volgens verdeling: 1 pondemaat 4 einzen 4 penningen (SWF HOA nr. 60).

3 dec. 1681, schuldbekentenis; Pieter Symens, van Hindeloopen, schipper op 'De Hoop', debet 100 gulden, tegen 6% jaarlijkse rente aan juffrouw De Nele, wed. Jan

van Vrelant, en haar zoon Cornelis, ter betaling van het scheepsvolk. Als onderpand diende het 1/16 part van de schipper in de eigen rederij (SAA 5075 nr. 5235 / 110288). 17 aug. 1684, akte van bevinding; op verzoek van schipper Pieter Symens van Hindeloopen is de notaris naar het huis van Pieter Gales gegaan, wonend in het 'Clapmussteeghie op de Nieuwendijck', waar hij aan diens vrouw heeft gevraagd 'waer dat den persoon van Sierix Anderga was'. Zij wist het niet want Sierck was de vorige ochtend om vier uur vertrokken. Ook de vrouw van Sierck wist niet waar haar man was. Evenmin wist zij het antwoord op de vraag hoe het kwam dat hij het buisscheepje 'Het Wapen van Schermer', dat hij kocht van Pieter Symens, niet betaalde, maar wel volk aannam dat nu de baas speelde over het scheepje (SAA 5075 nr. 5241 / 138141).

19 aug. 1684, verklaring; Thomas Kramer, tabaksverkoper, Piecke Willems, makelaar, en Jappe Sijmons, allen van competenten ouderdom; zij verklaren op verzoek van schipper Pieter Sijmons, van Hindeloopen, dat zij samen met de requirant, de makelaar Jappe Douwes en anderen, op vrijdagavond 6 aug. ten huize van Jan Carstemans Carsbergen zijn geweest, in het Nieuwezijds Heerelogement, 'omme aldaer 't buijsscheepje genaamt 't wapen van der Schermer van den requirant, dat aengeslagen was, [publiekelijk] te verkopen. Ene Sierip Anderga gaf te kennen het schip uit de hand te willen kopen, waarop hij met Jappe Douwes 'te loffen te bod zijn gecomen, waardoor de coop volcomenlijk quam te geschieden.' De publieke verkoping was daardoor van de baan (SAA 5075 nr. 5241 / ongenummerd - NOTA00348000235; Johannes Carstemans, kastelijn in het Nieuwezijds Herenlogement, SAA 5075 nr. 1562 / 5 sept. 1692).

1 okt. 1686, transport; Pieter Symens Blom van Hindeloopen, schipper op 'De Walvis', verklaart dat Cornelis Jouckes op 6 okt. 1684 aan hem een bedrag van 600 gulden op bodemerij heeft gefourneerd voor een reis naar Noorwegen en terug. De terugbetaling was overeengekomen op 648 gulden, welk bedrag Blom schuldig bleef. Cornelis Jouckes ontvangt nu 11/16 parten in het 'scheepie' van Blom in eigendom voor zolang de schuld openstaat. Zijn moeder Foeck Pieters, weduwe van Symen Jappes, ondertekende de akte als borg (SAA 5075 nr. 5248 / ongenummerd - NOTA00359000201; akte ook geregistreerd te Hindeloopen: T 13-20 nr. 109 / 23).

2 okt. 1686, borgtocht; Foeckien Pieters, te Hindeloopen, weduwe van Symen Jappes, stelt zich borg voor de desolate boedels van Pieter Symens Blom en Jappe Symens Bloem, ten behoeve van Cornelis Jouckes en Nicolaas Maartens. De akte is getekend in presentie van Jan Roelofsz de Vries (SAA 5075 nr. 5248 / ongenummerd - NOTA00359000227).

2 okt. 1686, schuldbekentenis, Pieter Symens Blom, schipper op het buisscheepje 'De Walvis', tegenwoordig te Amsterdam, debet 267 gulden aan Cornelis Jouckes en compagnie, wegens betaling van de rekening van de zeilmaker en enkele kleine posten. Het geld is verstrekt op bodemerij voor de reis naar Coperwijck in Noorwegen. In de bijbehorende bodemerijbrief staan de parthouders vermeld. Foeck Pieters houdt 1/12 part (SAA 5075 nr. 5248 / ongenummerd - NOTA00359000217 en NOTA00359000221).

3 dec. 1688, hypotheekboek Hindeloopen; Pieter Symens Blom en Ath Doedes, echtelieden te Hindeloopen, debet 250 gulden aan Abraham Jurriens, grootschipper aldaar, wegens lening van contanten op 4 maart 1688 (T 13-20 nr. 109 / 23v).

13 febr. 1711, mutueel testament van Pieter Symonsz Blom en Attje Doedes, wonend Kleine Kattenburgerstraat 'aen 't end na 't IJ'. Het testament is mede getekend door Jacob Borst en Jacob de Craen als getuigen (SAA 5075 nr. 6749 / 125).

30 jan 1744, begraven Amsterdam, Oosterkerk; Adje Doedes, op Kattenburg in de Kleine Straat, weduwe van Pieter Symens. 'Gevoert na Hinlopen.'

Uit dit huwelijk:

1. Aaltje Pieters Blom, ovl. tussen 1738 en 1741.
2. Foeck Pieters Blom, ged. Amsterdam 29 aug. 1696, daar begr. 29 nov. 1771, trouwt daar 1 april 1718 Isaak Jochems van Wieringen, ovl. voor 1765.

29 aug. 1696, dopen Amsterdam, Zuiderkerk; Foeckie, dochter van Pieter Sijmens en Adtie Doedes, getuige Jannetje Doedes.

1 april 1718, ondertrouw Amsterdam; Isack Jochemse van Amsterdam, wonend Kattenburg, weduwnaar van Geertruij Cornelis, en Voeckie Pieters, van Amsterdam 22 jaar, woont als voren, met haar moeder Atje Blom.

20 jan. 1719, dopen Amsterdam Oude Kerk; Jannitje, dochter van Isack Juchems en Foekie Pieters; getuigen Juchem Isaaks en Aaltje Blom.

6 dec. 1726, dopen Amsterdam Oude Kerk; Geertruij, dochter van Isaak Joghemsz en Foekje Pieters; getuigen Attie Blom en Joghem Isaaks.

10 sept. 1738, dopen Zuiderkerk Amsterdam; Pieter zoon van Isaak Joghemsz van Wieringe en Foektjie Pietersz Blom; getuigen Amos Lambrechts en Aaltje Blom.

12 mei 1765, testament van Foekie Pieters Blom te Amsterdam, weduwe van Isaak van Wieringen. Haar ongetrouwde en bij haar inwonende zoon Pieter mag na haar overlijden het huis kopen tegen taxatiewaarde en hij erft de inboedel. Behalve deze zoon noemt zij twee dochters als erfgenamen: Jannetje van Wieringen, weduwe van Jan Maron en Pietertje van Wieringen huisvrouw van Jan de Waard (SAA 5075 nr. 12346 / 221412).

29 nov. 1771, begraven Amsterdam; Foekkie Pieterse Blom, weduwe van Isaak van Wieringen, wonend 'Kattenburg aan't ent van de kleyne straat,' no 198.

Uit dit huwelijk:

- a. Jannetje van Wieringen, ged. Amsterdam 20 jan. 1719, ovl. na 1765, trouwt Jan Maron.
- b. Geertruij van Wieringen, ged. Amsterdam 6 dec. 1726, ovl. voor 1765.
- c. Arie van Wieringen, ged. Amsterdam 30 sept. 1729, ovl. voor 1765.
- d. Aaltje van Wieringen, ged. Amsterdam 30 dec. 1733, ovl. voor 1765.
- e. Pieter van Wieringen, ged. Amsterdam 10 sept. 1738, ovl. na 1765.
- f. Pietertje van Wieringen, ovl. na 1765, trouwt Jan de Waard.

Pieter Huites Blom

Pieter Huites Blom, geb. omstr. 1737, ovl. Hindeloopen 12 dec. 1818, zoon van Huite Hayes en Hid Oedses, trouwt 1. Hindeloopen 25 febr. 1759 Eeuwke Ottes, ovl. voor 1785; trouwt 2. Hindeloopen 2 mei 1785 Johanna Trossen, van Dordrecht.

2 maart 1722, proklamatie; Haye Hoytes, burger en huisman onder de jurisdictie van Hindeloopen, als koper van een huis en stede met de timmerwerf aldaar, 'te ooste op de dijk', Sierd Jappes ten noordwesten en Symen Martens ten zuidoosten, strekkend voor van de dijk tot achter in de halve Wyk. Belast met het onderhoud van de dijk en de slapers. Gekocht voor 267 gulden van de erfgenamen van Cornelis Foeckes (T 13-20 nr. 95 / 100 AF foto 379). Haye Hoytes uit deze akte is mogelijk de grootvader van Pieter Huites Blom.

5 febr. 1726, proklamatie; Hoyte Hayes c.u. te Hindeloopen als koper van zekere huizing en stede op de Oude Weide aldaar zoals bewoond door de kopers, Allert Pybes erven ten noordoosten en de 'steger' ten zuidwesten, strekkend van de gevel van het huis van Tjalke Tymens tot achter in de halve Wyk. Met gerechtigheid van de steeg 'besijden leggende nevens de andere acht huizen, als oock een reedsgerechtigheid van de dijck over de andere huizen agterland'. Gekocht voor 300 gulden van de curatoren van Rink Murks en Piek Murks, met haar man Anne Taykes, ieder voor $\frac{1}{4}$ en Etje Nanckes voor de helft (T13-20 nr. 95 / 131v).

Uit het eerste huwelijk:

1. Hid Pieters Blom, geb. Hindeloopen 5 okt. 1762, daar ovl. 20 maart 1830, trouwt Gerrit Heeres, ovl. Hindeloopen jan. 1789.
1811, naamsaaneming Hindeloopen; Hid Pieters Blom.
2. Eelk Pieters Blom, geb. Hindeloopen 9 aug. 1769.
3. Oeds Pieter Blom, geb. Hindeloopen 29 nov. 1771, koopvaardijkapitein, ovl. Bodegraven 3 febr. 1858, trouwt mogelijk Dordrecht 2 febr. 1806 Goverdina Bonten, geb. Dordrecht 21 nov. 1770, dochter van Gover Bonten en Jannetje van der Kaa.
4. Geert Pieters Blom, geb. Hindeloopen 13 aug. 1776.

Archieven, bronnen en digitale zoekhulpen

Archieven

Tresoar te Leeuwarden (T): nr. 13-18: Hemelumer Oldephaert en Noordwolde; 13-20 Hindeloopen; 14 Hof van Friesland.
Stadsarchief Amsterdam (SAA): 30452 index op het notarieel archief; 5075.
Gemeentearchief Súdwest-Fryslân (SWF): Hindeloopen Oud Archief (HOA).

Digitale zoekhulpen (laatst geraadpleegd 1 okt. 2021)

Tresoar en Friese gemeenten, 'Alle Friezen' (AF), beschikbaar op: allefriezen.nl.
Tresoar, 'Forum over onderzoek bij Tresoar', beschikbaar op: forumtresoar.nl.
Gemeente Amsterdam, 'Indexen Amsterdam', beschikbaar op: amsterdam.nl/stadsarchief.
Koninklijke bibliotheek, 'Kranten, boeken en tijdschriften,' beschikbaar op Delpher.nl.
Rijksuniversiteit Groningen en Tresoar, 'Sonttolregisters', beschikbaar op: soundtoll.nl.

Bronnen

Blom, G., et al. *Historische plattegronden van Nederlandse steden deel 11.1 De Elfsteden van Friesland, het eerste deel: Dokkum, Harlingen, Hindeloopen Stavoren en Workum*, red. J.H.P. van der Vaart en D. de Vries. Lisse en Leeuwarden: Stichting Historische Plattegronden en Fryske Akademy, 2006.
Blom, G. *Iege Blom (1915-1995) visser en scheepsbouwer*. Hindeloopen, 1997 en 2001.
Damsteegt, D.C. *Nieuwe spiegel de zeevaart*. Amsterdam: N.V. Noord-Hollandsche Uitgeversmaatschappij, 1942.
Douwes, T.E.A. 'Kwartieren van Beitj' Tymens uit Hindeloopen.' In: *Genealogysk jierboekje*, red. A. L. Hempenius, S. ten Hoeve, D. J. van der Meer, P. Nieuwland en D. de Vries, 114-123. Ljouwert: Fryske Akademy, 1977.
Douwes, T.E.A. 'Scheepvaartadministratie als bron voor genealogie en naamkunde.' In: *Jaarboek van het Centraal Bureau voor Genealogie en het Iconografisch Bureau*, deel 38, (1984): 200-216.
Engels, Martin, 'Naamlijsten', beschikbaar op: mpaginae.nl (laatst geraadpleegd 27 aug. 2021).
Hempenius, J., *Het Hindelooper scheepsboek (1715-1718) van Johannes Hempenius (1686-1760); opvarenden en reders van zeeschepen, bezorgd door*

- Peter van der Meer en Jan de Vries. Ljouwert: Fryske Akademy, 2019. Beschikbaar op: fryskeakademy.nl (laatst geraadpleegd 27 aug. 2021).
- Knop G. *Handelstechniek, leidraad bij de studie der algemeene handelskennis*, deel 1. Zutphen; Thieme, 1921. Beschikbaar op Delpher.nl.
- Napjus, E. *Geschiedkundige kronijk en beschrijving van de stad Sneek*. Sneek: F.W. v. B. Smalenburg, 1826.
- Nieuwland, Pieter. 'De Valk.' In: *Genealogysk jierboek 2016*, red. Ype Brouwers, Harmen Foekema, Andries Koornstra, Anne Hielke Lemstra en Pieter Nieuwland, 9-39. Ljouwert: Afûk en Fryske Akademy, 2016.
- Trompetter, Cor. *Eén grote familie, doopsgezinde elites in de Friese Zuidwesthoek*. Hilversum: Verloren, 2007.
- Veen, Bauke van der. *Blomstikken: bibliografy fan Gosse Blom*. Ljouwert, Bauke van der Veen, 1987.
- Vries, Jan de. 'Zeventiende-eeuwse Staversen, naar aanleiding van het inventariseren van de grafschriften in de Nicolaaskerk.' In: *Genealogysk jierboek 2011*, red. Ype Brouwers, Anne Hielke Lemstra, Reid van der Lei, Pieter Nieuwland en Jarich Renema, 7-124. Ljouwert: Afûk en Fryske Akademy, 2011.
- Vries, Jan de. 'De parentelen van Bencke Abes en Otte Jacobs Hinnema van Koudum.' In *Genealogysk Jierboek 2014*, red. Ype Brouwers, Anne Hielke Lemstra, Pieter Nieuwland en Jarich Renema, 137-292. Ljouwert: Afûk en Fryske Akademy, 2014.
- Vries, Jan de, 'Nakomelingen van Reiner Allerts, eigenerfde te Koudum.' In: *Genealogysk jierboek 2015*, red. Ype Brouwers, Anne Hielke Lemstra, Pieter Nieuwland en Jarich Renema, 11-66. Ljouwert: Afûk en Fryske Akademy, 2016.
- Vries, Jan de. 'Een Hindelooper legende' *Fryslân historisch tijdschrift*, jg. 22 nr. 1 (jan. - febr. 2016): 16-18.
- Vries, Jan de. *Verzwegen zeeheld – Jacob Benckes (1637-1677) en zijn wereld*. Zutphen: Walburgpers, 2018.
- Jan de Vries, 'Nakomelingen van Anck Boldewyns, van Hindeloopen.' In *Genealogysk jierboek 2019*, red. Ype Brouwers, Harmen Foekema, Andries Koornstra, Anne Hielke Lemstra en Pieter Nieuwland, 93-297. Ljouwert: Afûk en Fryske Akademy, 2019.

... *Het nageslacht van Hillebrand Croes uit Leeuwarden*

Het nageslacht van Hillebrand Croes uit Leeuwarden

De geslachtsnaam Kroes kent in Nederland verschillende schrijfvarianten. Volgens de familiestichting ‘Uit Welke Beker’ gaat het daarbij onder meer om varianten zoals Croes, Croese(n), Croeze(n), Crous, Kroese(n), Kroeze(n), etc.¹ Ofschoon in de periode voor 1811, het jaar dat de burgerlijke stand werd ingevoerd, binnen één familie vaak verschillende schrijfwijzen werden gebruikt, zijn de verschillende Kroes/Croes/Crous naamdragers en schrijfvarianten niet terug te voeren naar een gemeenschappelijke voorvader. Ze vormen derhalve meerdere niet aan elkaar verwante families met dezelfde geslachtsnaam en met vaak verschillende herkomst.

In de genealogische literatuur zijn er – gezien de vele Kroes/Crous naamdragers – relatief weinig publicaties over de familie Kroes/Crous verschenen. De voormalige redacteur van *Nederland's Patriciaat*, dr. Jochem Kroes, heeft de herkomst van zijn familie Kroes uit noordwest Overijssel in meerdere publicaties uitgebreid beschreven. Deze turfgraversfamilie was afkomstig uit Oldemarkt en Kuinre en vestigde zich in het begin van de negentiende eeuw in Schoterland (Delfstrahuizen, tegenwoordig behorende bij de gemeente De Friese Meren).² Over andere families Kroes is echter niet of nauwelijks gepubliceerd.

De tot nu toe oudst bekende stamvader van de hier beschreven familie Kroes/Croes is Hillebrand Croes. Hillebrand trouwde in 1749 met Wytske Johannes. Hij zal vermoedelijk rond 1720 geboren zijn. Volgens de huwelijksakte waren beide echtelieden ten tijde van hun huwelijk woonachtig te Leeuwarden. Bij de inschrijving van Hillebrand in het lidmatenregister van de evangelisch-lutherse gemeente in Leeuwarden in 1753 blijkt hij echter afkomstig te zijn uit Groningen. Dit suggereert

1 www.uitwelkebeker.nl

2 J. Kroes, Groepsmigratie: Overijsselse turfgraversfamilies naar de Friese laagveengebieden. In: *Jaarboek van het Centraal Bureau voor Genealogie*, 's-Gravenhage, 1993 (deel 47), p. 200-248; J. Kroes, De Gietersen in Friesland. De migratie van Noordwest-Overijsselse turfgravers naar het Friese laagveengebied in de tweede helft van de 18e eeuw (*Fryske histoaryske rige XIV*), Fryske Akademy, Ljouwert/Leeuwarden, 1996.

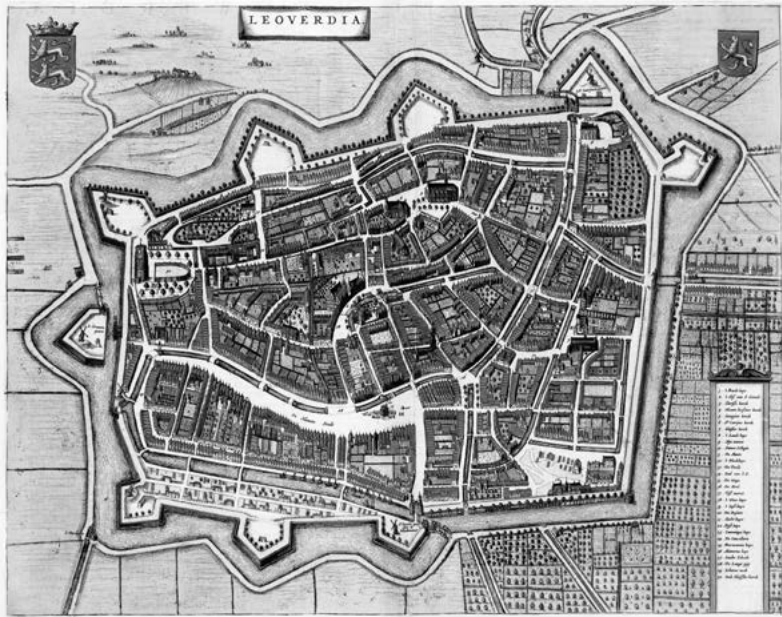
dat hij in de jaren voorafgaand aan zijn huwelijk woonachtig was in Groningen. Nochtans zijn er geen aanwijzingen dat hij daar ook geboren is. In het Lutherse doopboek van de stad Groningen komt zijn naam niet voor. Ook het gebruik van de namen van zijn zonen als een mogelijk patroniem van hem (Jacobs, Martens, Johannes, Pieters, Hendriks) levert helaas geen aanknopingspunten voor zijn geboorte of doop op. Evenmin vinden we Hillebrand in het lidmatenregister van de Lutherse kerk in Groningen. Kortom, hij zal zeker rond 1750 in Groningen hebben gewoond, maar komt daar waarschijnlijk oorspronkelijk niet vandaan.

Een mogelijke relatie van Hillebrand is die met Hilbrandus Crous.³ Hilbrandus Crous was afkomstig uit Jemgum, het voormalige Jemmingen in Oost-Friesland (Landkreis Leer, Nedersaksen, Duitsland) en trouwde 26 aug. 1708 te Groningen met Margarete Catharine Wils.⁴ Hillebrand Croes zou de zoon van het echtpaar Crous-Wils kunnen zijn. Tot dusver is echter in Groningen noch in Jemgum een doopakte van Hillebrand(us) Croes/Crous of van andere kinderen van het echtpaar Crous-Wils of een andersoortige akte gevonden die deze veronderstelling kan onderbouwen. Wellicht is het echtpaar Crous-Wils na hun huwelijk teruggekeerd naar Oost-Friesland.

Van deze familie Crous is bekend dat vanaf het begin van de zeventiende eeuw een aantal generaties in de stad en provincie Groningen heeft gewoond. Zij waren daar veelal werkzaam in de rechterlijke macht. Lambertus Crous (1698-1752) vertrok echter naar Jemgum en trouwde daar met Maayke Bruuns (1705-1741) die geboren en getogen was in Jemgum.⁵ Een groot deel van hun nageslacht vestigde zich definitief in Jemgum. Was een deel van de Groningse Crous-en academisch gevormd en hadden zij beroepen in de juridische wereld, de Jemgumse Crous-en hadden meer praktische beroepen zoals knoopmaker, bakker, garenmaker en schoenmaker. In sociaal opzicht past Hillebrand Croes dus goed bij de Duitse (Jemgumse) tak van de familie Crous.

-
- 3 Hilbrandus Rondius Crous, ged. Jemgum 5 jan. 1682, zoon van Elardus Albartus Crous, ev.-luth. predikant te Jemgum, en Swaantie Ronden.
 - 4 Groninger Archieven, T124 174 97v (Hilbrandus Rondenius Crous, van Jemmingen in Oost Friesland, en Margrieta Catrijna Wils, van Groningen, pro qua secretaris Huisman, met belasting tot Jemmingen).
 - 5 Groninger Archieven, T124 546 (Lambertus, zn. van Albertus Crous, wedman alhier, en Cornelia Westenborch); Helmut Anneessen (Bearbeiter). *Die Familien der evangelisch-reformierten Kirchengemeinde Jemgum (1674-1900)*, Upstalsboom-Gesellschaft, Aurich, 2005, p. 204, 228.

Concluderend zijn er tot nu toe er geen harde gegevens over de herkomst van Hillebrand Croes. Wellicht is hij geboren in Oost-Friesland en vanwege economische redenen en familiebanden halverwege de achttiende eeuw naar Groningen getogen en vandaar uit naar Leeuwarden. Zeker is dat Hillebrand en zijn gezin in Leeuwarden deel uitmaakten van een netwerk van verschillende uit Duitsland afkomstige families: Hillebrand was van evangelisch-lutherse huize en onderhield, gezien de doopgetuigen van zijn kinderen, goede banden met andere families uit de kring van uit Duitsland afkomstige leden van de evangelisch-lutherse gemeente in Leeuwarden.

Joannes Blaeu. Plattegrond van de stad Leeuwarden.

Ingekleurde tekening, 1644 (Collectie Historisch Centrum Leeuwarden).

Verantwoording

Deze genealogie is gebaseerd op gegevens verkregen uit de DTB-boeken en andere bronnen van het Historisch Centrum Leeuwarden (HCL) en Tresoar, aangevuld met gegevens verkregen uit digitale bronnen AlleFriezen, Openarchieven, WieWasWie, Delpher en familieadvertenties, persoonskaarten en persoonslijsten van het CBG. Helaas zijn de overlijdens- of begraafgegevens van de oudste generaties in Leeuwarden niet volledig. Hiervoor bestaat een aantal

mogelijke verklaringen. Een eerste verklaring voor het feit dat niet alle overledenen terug te vinden zijn in de stadsbegravingboeken, is dat vóór 1772 armlastigen die van stadswege of via diaconieën ondersteuning ontvingen, niet werden geregistreerd. Een andere reden kan zijn dat vele (niet alleen gegoede) ingezetenen zich in de omliggende dorpen lieten begraven, omdat in het natte seizoen de grondwaterstand een begrafenis in de stad veelal onmogelijk maakte. Er is wel eens berekend dat vóór 1772 een derde deel van in de stad overleden personen niet in de stadsbegravingboeken is geregistreerd. De stadsbegravingboeken van Leeuwarden beslaan de periode 1687-1805, waarbij de delen over de periode 1692-1723 verloren zijn gegaan.⁶

Genealogie

I. Hillebrand Croes, geb. omstr. 1720, rond 1750 woonachtig te Groningen, metselaarsgezel (1749), aangenomen als ev.-luth. lidmaat Leeuwarden 7 jan. 1753,⁷ ovl. voor 1782,⁸ trouwt Leeuwarden 4 mei 1749 Wytske Johannes, waarschijnlijk ged. gereformeerd Leeuwarden 10 april 1726 als dochter van Johannes Hendriks, schoenmakersgezel, en Grytje Fransen, daar aangenomen als gereformeerd lidmaat 21 maart 1749, daar begr. (Oldehoofsterkerkhof) 18 okt. 1782.

Uit dit huwelijk:

1. Grietje Croes, ged. ev.-luth. Leeuwarden 23 jan. 1750 (get.: Johan Frederik Landbeek,⁹ Minke Buisings), begr. Leeuwarden (Oldehoofsterkerkhof) 23 sept. 1803.
2. Jacob Croes, ged. ev.-luth. Leeuwarden 26 sept. 1751 (get.: Johan Frederik Landbeek en Minke Buising).

-
- 6 Email van de heer J. Faber, archivaris Historisch Centrum Leeuwarden d.d. 2 dec. 2020.
 - 7 Tresoar, T 28 1014 1754. Het lidmatenregister vermeldt achter zijn naam 'Groningen', suggererend dat hij de jaren voorafgaand aan zijn huwelijk daar woonachtig moet zijn geweest.
 - 8 Bij het overlijden van zijn echtgenote in 1782, wordt zij als 'weduwe van Croes' vermeld.
 - 9 Johan Fredrick Landbeek (Landbeecq, Landbek), afkomstig uit Frankfurt, burger van Leeuwarden (1713), daar ingeschreven als ev.-luth. lidmaat 19 mei 1746, boekbinder (1749), woonde Noord Oldehoofsterespel (1749), tr. Harlingen 16 mei 1745 (herv. gem.) Aeltje Beernts, Eén van de getuigen bij de doop van hun zoon Philip Godfried Landbeek op 7 febr. 1751 te Leeuwarden (ev.-luth. kerk) was Minke Buising, die ook getuige was bij de doop van de twee oudste kinderen van Hillebrand Croes en Wytske Johannes.

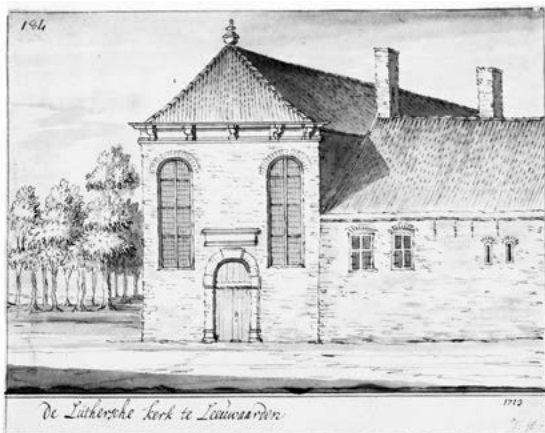
3. Johannes Croes, ged. ev.-luth. Leeuwarden 2 febr. 1754 (get.: Lodewijk Hes,¹⁰ en Margaretha Hess), daar begr. (Jacobijnerkerkhof) 15 juni 1784.
4. Antje Crouse, ged. ev.-luth. Leeuwarden 2 okt. 1756 (get.: Lodewijk Hes, Margarethe Hes), daar ovl. 15 sept. 1840, trouwt Leeuwarden 28 aug. 1789 Berent Goris Roosenstein, geb. Leeuwarden 22 jan 1766, daar ovl. 2 april 1806, daar begr. 4 april 1806, zoon van Goris Jans Roosenstein en Grietje Hendriks.

Uit dit huwelijk:

- 1) Grietie Rosenstein, geb. Leeuwarden 26 nov. 1788, daar ged. (Jacobijnerkerk) 3 dec. 1788 (get.: Grietie Goris), daar begr. (Oldehoofsterkerkhof) 18 jan. 1789.
- 2) Hillebrand Rosenstein, geb. Leeuwarden 8 nov. 1789, daar ged. (Westerkerk) 13 nov. 1789 (get.: Maria Johanna Croes), schoenmaker (1821, 1828), daar ovl. 18 juli 1849, trouwt Leeuwarden 8 april 1821 Elisabeth Valkenaar, ged. r.k. Leeuwarden 18 nov. 1800 (get.: Jacobus Wetters en Elisabeth Valkenaar), daar ovl. 4 april 1886, dochter van Jacobus Valkenaar en Witske Klein (zij trouwt 2. Leeuwarden 1 dec. 1850 Albert Rodenburg).
- 3) Gregorius Rosenstein, geb. Leeuwarden 4 nov. 1791, daar ged. (Jacobijnerkerk) 18 nov. 1791 (get.: Akke Ypes), kleermaker (1812), ovl. Leeuwarden 23 april 1812.
- 4) Wytske Rosenstein, geb. Leeuwarden 9 juni 1794, daar ged. (Jacobijnerkerk) 22 juni 1794 (get.: Akke Ypes), daar begr. (Oldehoofsterkerkhof) 16 juli 1794.
5. Marten (Martijn) Kroes, volgt IIa.
6. Pieter Kroes, ged. ev.-luth. Leeuwarden 1 mei 1763 (get.: Pieter Zimmer,¹¹ Lydia Veldhuis, echtgenote van Pieter Zimmer).
7. Lydia Kroeze, ged. ev.-luth. Leeuwarden 3 nov. 1765 (get.: Pieter Zimmer, Lydia Veldhuis), ovl. Harlingen 15 febr. 1833, trouwt Leeuwarden 27 april 1788 Johannes Posthumus, geb. Kollum 16

10 Johan Ludewich (Lodewijk) Hes, afkomstig uit Grünstadt (Rijnland-Palts), ingeschreven als ev.-luth. lidmaat Leeuwarden 19 juli 1726, burger van Leeuwarden 27 maart 1739, kleermakersgezel (1727), meester kleermaker (1749), daar begr. (Galileëkerk) 24 mei 1757, tr. Leeuwarden (Grote kerk) 9 nov. 1727 (Ette) Margaretha Adrians Schmitz.

11 Johan Pieters Zimmer (Simmer, Tzimmer, Simmerscheit, Zimmerscheid), afkomstig uit Hessenland, ingeschreven als ev.-luth. lidmaat Leeuwarden 1 jan. 1724, soldaat in de compagnie van Duco van Burmania (1736), koopman te Leeuwarden (1749), tr. daar (Westerkerk) 13 jan. 1737 Lydia Peters Veldhuis (Velthuys), ev.-luth lidmaat Leeuwarden 18 sept. 1747, daar begr. (Odehoofsterkerkhof) 8 april 1774.

J. Stellingwerf. Evangelisch-lutherse kerk te Leeuwarden. Tekening, 1723 (Collectie Historisch Centrum Leeuwarden).

Rienk Jelgerhuis, Gezicht in de Korfmakersstraat, met op de achtergrond de Galileërkerk. Gravure, 1765 (Collectie Historisch Centrum Leeuwarden).

Jan Bulthuis, Gezicht op de Grote- of Jacobijnerkerk te Leeuwarden, gezien vanuit het zuiden. Tekening, 1790 (Collectie Historisch Centrum Leeuwarden).

dec. 1764, arbeider (1814), ovl. Stiens 9 febr. 1814, zoon van Johannes Posthumus en Maaïke Ymes.

Uit dit huwelijk:

- 1) Hillebrand Johannes Postma (Posthuma), geb. Kollum 8 febr. 1789, daar gereformeerd ged. 15 maart 1789, schipper (1817), arbeider (1821), tichelaarsknecht (1836), slager (1845), ovl. Harlingen 7 sept. 1859, trouwt 1. Westdongeradeel 4 juli 1817 Tietje Jans Dijkstra, geb. Westergeest 26 jan. 1788, daar ged. 17 febr. 1788, hoedenmaakster (1817), ovl. Franeker 14 febr. 1821, dochter van Jan Halbes Dijkstra en Antje Hendriks; trouwt 2. Harlingen 12 juni 1832 Martha Hommes Wagenaar, geb. Beetgumermolen omstr. 1807/08,¹² ovl. Sneek 16 juni 1846, dochter van Homme Everts Wagenaar en Dorothea Kaspers.
- 2) Johannes Postmus, geb. Leeuwarden 4 maart 1792, daar ged. (Westerkerk) 30 maart 1792, verm. jong overleden.
- 3) Maaïke Johannes Postmus, ged. gereformeerd Kollum 8 nov. 1795, ovl. Franeker 19 aug. 1883, trouwt Leeuwarderdeel 28 aug. 1817 Gerben Johannes Calsbeek, geb. Wijns 20 nov. 1794, daar ged. 26 dec. 1794, arbeider (1817), ovl. Franeker 30 dec. 1863, zoon van Johannes Calsbeek en Eelkje Gerben Westra.
- 4) Sietze Johannes Postma, geb. Kollum 29 mei 1799, daar gereformeerd ged. 7 juli 1799, tichelknecht (1830), ovl. Dronrijp 23 jan. 1878, trouwt Franekeradeel 18 juli 1830 Trijntje Martens Reitsma, geb. Midlum omstr. 1801/02,¹³ ovl. 'in een houten hok onder Dronrijp' 18 juli 1847, dochter van Marten Pieters en Aaltje Lieuwes, weduwe van Pier Jelles Tigchelaar.
- 5) Antje Postmus, geb. Midlum 6 okt. 1805, daar gereformeerd ged. 7 nov. 1805, verm. jong overleden.
8. Hendrik Krouse, ged. ev.-luth. Leeuwarden 26 febr. 1769 (get.: Anna Catharina Jacobs, echtgenote van Hendrik Roorbach, en Hillebrand Krouse), sergeant (1794), daar begr. (Jacobijnerkerkhof) 21 aug. 1794.

Ila. Marten (Martijn) Kroes, ged. ev.-luth. Leeuwarden 20 jan. 1760 (get. Pieter Zimmer), kannegieter (1784), smid (1804), woonde aan de Keizersgracht te Leeuwarden (1804), daar ovl. 15 april 1804, daar begr. (Jacobijnerkerk) 19 april 1804, trouwt 1. Leeuwarden 23 mei 1784 Gertie Johannes Wiemers, ged. Leeuwarden (Jacobijnerkerk) 7 mei 1758, dienstbode predikant te Peins (1784), begr. Leeuwarden (Oldehoofsterkerkhof) 20 maart 1787, dochter van Johannes Wymers en

12 Bij overlijden was zij 38 jaar.

13 Bij overlijden was zij 45 jaar.

Iebeltje Claeses; trouwt 2. Leeuwarden 14 juni 1789 Maria Johanna Schultz, ged. Leeuwarden (Westerkerk) 27 juni 1766, aangenomen als gereformeerd lidmaat Leeuwarden 6 maart 1789, daar ovl. 28 febr. 1837, dochter van Georg Ludwig Schultz, sergeant, en Wobbina Fellingina.

Uit het eerste huwelijk:

1. Ibeltje Kroes, geb. Leeuwarden 26 april 1785, daar ev.-luth. ged. 8 mei 1785 (get.: Grietje Kroes), daar begr. (Oldehoofsterkerkhof) 10 maart 1789.

Uit het tweede huwelijk:

2. Johanna Helena Croes, ged. ev.-luth. Leeuwarden 18 april 1790, breister (1815), daar ovl. 8 dec. 1838, trouwt Leeuwarden 8 jan. 1815 Nicolas Frenet (Friny, Freny), ged. Leeuwarden 14 okt. 1793, knopenmaker (1815), inschr. als stemgerechtigde 1824,¹⁴ ovl. Ommerschans 17 april 1844, zoon van Paque Frenet, soldaat, en Sara de Groen (hij trouwt 2. Leeuwarden 17 maart 1839 Sara Jans van der Veen).
3. Wytske Kroes, ged. ev.-luth. Leeuwarden 27 mei 1792, daar begr. (Jacobijnerkerkhof) 28 juni 1792.
4. Wietske Kroes, ged. ev.-luth. Leeuwarden 4 aug. 1793, ovl. voor 1796.
6. Wietske Kroes, geb. Leeuwarden 30 juli 1796,¹⁵ ovl. daar 6 jan. 1871, trouwt Leeuwarden 19 mei 1839 Cornelis Jans de Jong, geb. Leeuwarden 12 mei 1799, timmermans knecht (1839), timmerman (1855), daar ovl. 19 nov. 1881, zoon van Jan Cornelis de Jong en Sytske Jans, weduwnaar van Yke Pas.
7. Wobbina Kroes, ged. ev.-luth. Leeuwarden 18 juni 1798 (get.: Antje Kroes), daar ovl. 30 juni 1841.
8. Hillebrand Kroes, volgt IIIa.
9. Martinus Kroes, volgt IIb.

IIIa. Hillebrand Kroes, ged. ev.-luth. Leeuwarden 9 aug. 1801, schoenmaker (1826), turfmeter (1842, 1848, 1856), aangenomen als hervormd lidmaat Leeuwarden 7 maart 1830, daar ovl. 14 nov. 1860, trouwt 1. Leeuwarden 14 mei 1826 Anna Maria Jans Burg, ged. gereformeerd Leeuwarden 30 april 1788, daar ovl. 29 sept. 1855, dochter van Jan Rienks Burg en Marijke Michiels, weduwe van Michiel Obbes; trouwt 2. Leeuwarden 31 dec. 1856 Riemke Jans de Jong, geb. Leeuwarden 4 aug. 1809, daar ovl. 21 dec. 1877, dochter van Jan Cornelis de Jong en Sytske Jans, weduwe van Tjebbe Willems Persijn.

14 HCL Stemgerechtigden Leeuwarden 1824, T1002 5087 2359.

15 Haar geboortedatum wordt vermeld bij de bevolkingsregistratie van Harlingen van 1855. Bij haar huwelijk en overlijden wordt vermeld dat zij respectievelijk 42 en 74 jaar oud was, hetgeen past bij de opgegeven geboortedatum.

Anna Maria Burg, eerste echtgenote van Hillebrand Kroes en weduwe van Michiel Obbes, verkocht op 30 april 1849 samen met Auke en Jan Rienk Obbes, resp. haar zwager en zoon uit haar eerste huwelijk, voor 240 gulden aan Wybe Faber een huis en erf aan de Nieuwe Kade te Leeuwarden naast de Prins Frederik Kazerne. Dit huis was 15 april 1795 door haar schoonouders Obbe Aukes en Janneke Jans gekocht en bleef na hun overlijden bewoond door hun dochter Eeke Obbes. Na haar overlijden op 2 febr. 1849 werd het huis door de erfgenamen verkocht.¹⁶

Uit het eerste huwelijk:

1. Martijntje Kroes, geb. Leeuwarden 6 febr. 1827, ovl. 's-Gravenhage 17 maart 1910, trouwt Leeuwarden 23 juli 1854 Antonius Jacobus Simmer, geb. Leeuwarden 27 dec. 1826, schoenmaker (1854, 1868), ovl. Leeuwarden 31 dec. 1868, zoon van Frederik Willem Simmer en Johanna Best.
2. Nicolaas Kroes, geb. Leeuwarden 7 nov. 1828, daar ovl. 5 jan. 1830.
3. Georg Lodewijk Kroes, volgt IVa.

IVa. Georg Lodewijk Kroes, geb. Leeuwarden 24 juli 1831, gardenier (1858, 1859, 1867, 1869), eigenaar herberg 'Veld- en Waterzigt' te Berlikum (1869-1876), aangenomen als hervormd lidmaat Leeuwarden (3 dec. 1849),¹⁷ woonde te Leeuwarden (1849), Oudemirdum (1854), Hallum (1859), Cornjum (1861-1869), Berlikum (1871), Voorst (1880), daar ovl. 24 dec. 1898, trouwt Franeker 18 nov. 1858 Richarda Cornelia Wijnands, geb. Leeuwarden 5 okt. 1830, ovl. 's-Gravenhage 15 maart 1907, dochter van Hendrikus Wijnands en Johanna Frederica Brugman.

Georg Lodewijk Kroes kocht 7 dec. 1869 bij een publieke verkoping voor 6.788 gulden van Sikke Eeltjes Schiphof een huis en herberg, 'Veld- en Waterzigt', te Berlikum,¹⁸ die hij 29 nov. 1876 weer voor 11.854 gulden verkocht aan Pieter Gerrits Terpstra uit Rauwerd.¹⁹

Op 28 jan. 1878 verkocht hij samen met zijn zuster Martijntje Kroes en haar twee zonen op een veiling een winkelpand met toebehoren aan de Galileërstraat op de hoek van het Ritsemastraatje te Leeuwarden. Daarbij was Johannes Bernardus Jorna, schoenmaker te Leeuwarden met een bod van 1.332 gulden de hoogste bieder. In de akte wordt vermeld dat de koper tegelijkertijd 16 gulden betaalde voor de toonbank, winkelkast, hanger en los trapje.²⁰

16 Tresoar, T26 075043 45.

17 Tresoar, T28 1009 11598. Achter zijn naam staat geschreven dat hij 14 sept. 1854 naar Oudemirdum vertrok.

18 Tresoar, T26 079072 08456.

19 Tresoar, T26 079079 09792.

20 Tresoar, T26 082070 06693.

Op 17 aug. 1870 nam Georg Lodewijk Kroes in een notariële akte opgemaakt door notaris Hendrik Willem Alma te Berlikum, een schuldvordering over van Marten Jans Bruinsma, gardenier en woonachtig te Tzummarum. Het betrof een vordering op Heert Wybes de Jong, gardenier te Slappeterp, Jan Willems Leeman, koopman te Franeker, Jans Jans Wijngaarden, gardenier te Slappeterp, en Gerben Klazes de Haan, koopman te Dronrijp. Als onderpand voor vordering werden in de akte diverse percelen bouw- en weiland en een boomgaard te Slappeterp beschreven met een gezamenlijke waarde van 2.805 gulden en 22 cent.²¹

Herberg 'Veld- en Waterzigt', later café 'de Brug', getekend door Simon Kamminga (Bron: Ria Algra-Alkema en Frans Homminga. Berlikum, Beeld van een dorp. Stichting Op 'e Roaster, Berlikum, 2000, p. 274).

Uit dit huwelijk:

1. Hillebrand Georg Kroes, volgt Va.
2. Hendricus Kroes, geb. Cornjum 22 mei 1861, ovl. na 27 jan. 1880.²²
3. Jan Kroes, geb. Cornjum 3 aug. 1862, ovl. Voorst 25 juni 1882.
4. Johan Frederik Kroes, geb. Cornjum 5 okt. 1863, adjudant-onderofficier in Kon. Ned.-Ind. Leger, ovl. Buitenzorg (West-Java) 25 aug. 1894.
5. Anna Maria Kroes, geb. Cornjum 31 maart 1866, ovl. Berlikum 3 nov. 1871.

.....
21 Tresoar, T26 015004 00072.

22 HCL, T1002 4735 995. Het gezin Kroes-Wijnands is 27 jan. 1880 vertrokken naar Voorst.

6. Christiaan Frederik Kroes, geb. Cornjum 29 juli 1867, sergeant-majoor-schipper (1912), ovl. Watergraafsmeer 9 febr. 1916, trouwt Amsterdam 25 juli 1912 Johanna Antje Visser, geb. Amsterdam 12 maart 1878, daar ovl. 16 aug. 1958, dochter van Siebe Corneliszv. Visser, varensgezel, bierhuishouder, tapper/wijnkoper te Amsterdam, en Rikjen Engelgeer, gescheiden echtgenote van Hermanus Pfrommer.
7. Dederika Johanna Elisabeth Kroes, geb. Cornjum 10 jan. 1869, ovl. Berlikum 12 nov. 1871.
8. Martijntje Kroes, geb. Berlikum 24 aug. 1871, ovl. Doorn 8 dec. 1955, trouwt Voorst 28 okt. 1897 Geurt Versteeg, geb. Arnhem 30 sept. 1867, koetsier (1897), ovl. Driebergen-Rijsenburg 23 mei 1946, zoon van Geurt Versteeg, slager/vleeshouwer, en Alberta van Manen.

Va. Hillebrand Georg Kroes, geb. Hallum 2 okt. 1859, onderwijzer (1878), inspecteur der Staatskantoren in de Zuid-Afrikaansche Republiek (voor1902), firmant Veenstra & Co, rijwielfabrikanten te 's-Gravenhage (1902-1905),²³ landbouwer (1909), ovl. Apeldoorn 3 mei 1940, trouwt 1. Voorst 17 okt. 1885 Aagje Veenstra, geb. Peperga 19 april 1852, ovl. 's-Gravenhage 25 april 1904, dochter van Berend Oebeles Veenstra, hoofdonderwijzer, en Hendrikje Sjerps Wagenaar; trouwt 2. Apeldoorn 4 dec. 1909 Theresia Cancar, geb. Slogonsko (Slowenië) 6 juli 1883, ovl. Lith 5 maart 1963, dochter van Markus Cancar en Anna Krasel.

Uit het tweede huwelijk:

1. Rudolf Kroes, geb. Cerovljani (Bosnië) 9 juni 1907, langdurig eerste secretaris ambassade van Zuid-Afrika te 's-Gravenhage, ovl. Greytown (Zuid Afrika), trouwt Apeldoorn 5 okt. 1943 Cornelia Koolhoven, geb. Delft 7 febr. 1914, ovl. Kaapstad (Zuid Afrika), dochter van Willem Koolhoven en Cornelia Christina Suzanna Groot, gescheiden echtgenote van Johannes Hermanus Joseph Hendriks. Uit dit huwelijk nageslacht.
2. Georg Lodewijk Kroes, geb. Cerovljani (Bosnië) 18 aug. 1908, koopman (1933), planter Ned. Indië (1946), ovl. Naarden 24 juli 1982, trouwt Utrecht 21 dec. 1933 Hermina Cornelia Eijkelboom, geb. Apeldoorn 28 aug. 1905, ovl. Naarden 9 febr. 1999, dochter van Gerrit Jan Eijkelboom en Hendrika Cornelia Kloosterboer. Uit dit huwelijk nageslacht.
3. Anna Theresia Martijntje Kroes, geb. Apeldoorn (Het Loo) 7 april 1910, verpleegkundige, ovl. Utrecht 17 mei 1992, trouwt Eindhoven 16 maart 1944 ir. Pieter Vos, geb. Utrecht 9 maart 1917, firmant N.V. Houthandel v/h P.M. & J. Jongeneel te Utrecht, ovl. Driebergen

23 *Nederlandsche Staatscourant*, 1 jan. 1903.

- 3 maart 2000, zoon van Pieter Vos, directeur N.V. Houthandel v/h P.M. & J. Jongeneel te Utrecht, en Constance Frederika Mees.²⁴
4. Richard Cornelis Hillebrand Kroes, geb. Apeldoorn 8 sept. 1913, constructor bij Standard Oil of New Jersey, ovl. Barcelona (Spanje) 7 jan. 1964, trouwt 's-Gravenhage 2 sept. 1938 Willemine Estelle Stemmerik, geb. Surakarta, Solo (Midden-Java) 9 okt. 1916, ovl. 's-Gravenhage 27 juni 2004, dochter van Willem Stemmerik en Caroline Romanie Valentine de Witte (zij trouwt 2. Lisse 3 nov. 1972 Peter Hendrik Buijssen). Uit dit huwelijk nageslacht.

IIIb. Martinus Kroes, geb. Leeuwarden 22 dec. 1804, daar gereformeerd ged. 9 jan. 1805, fuselier bij de infanterie (1828), grofsmid (1849), ovl. Leeuwarden 30 aug. 1886, woonde in de Oude Vermaningssteeg te Leeuwarden (1872), trouwt 1. Leeuwarden 30 nov. 1828 Dieuke Jans Muis, geb. Dokkum 11 febr. 1801, ovl. Leeuwarden 30 juni 1849, dochter van Jan Pieters Muis en Aaltje Jans Hiddema; trouwt 2. Leeuwarden 11 nov. 1849 Mayke Salverda, geb. Berlikum 24 aug. 1807, ovl. Leeuwarden 9 april 1899, dochter van Pier Salverda en Trijntje van der Meulen.

Mayke (Maaike) Salverda maakte 19 nov. 1858 te Menaldumadeel ten overstaan van notaris Tjeerd Alma haar testament op. Hierbij benoemde zij haar echtgenoot Martinus Kroes tot erfgenaam.²⁵ Op 9 juli 1886 maakte zij te Ferwerderadeel ten overstaan van notaris Hermanus Alma, opnieuw een testament op. In dit nieuwe testament benoemde zij haar twee kinderen Georg Lodewijk Kroes en Alida Kroes en haar kleinkinderen Johanna, Martijn en Dieuwke Kroes (kinderen van haar zoon Martinus Kroes) en Hein Kroes (zoon van haar zoon Jan Kroes), tot erfgenamen, elk voor een gelijk deel.²⁶

Uit het eerste huwelijk:

1. Martinus Kroes, volgt IVb.
2. Jan Kroes, volgt IVc.
3. Georg Lodewijk Kroes, geb. Leeuwarden 4 juli 1832, daar ovl. 9 sept. 1832.
4. Georg Lodewijk Kroes, volgt IVd.
5. Alida Kroes, geb. Leeuwarden 10 jan. 1836, ovl. daar 9 april 1837.
6. Alida Kroes, geb. Leeuwarden 5 sept. 1838, onderwijzeres, ovl. daar 11 maart 1915, trouwt Leeuwarden 16 jan. 1875 Harmanus ter Horst, geb. Lemmer 1 nov. 1845, gardenier (1875, 1876, 1877, 1879), ovl. Leeuwarden 25 jan. 1906, zoon van Petrus ter Horst en Hemke Stoltz.

24 *Ned. Patriciaat* 67, 1983.

25 Tresoar, T26 103021 00112.

26 Tresoar, T26 039011 01198.

Alida Kroes, weduwe van Hermanus ter Horst, verkocht 29 mei 1912 samen met haar zonen Marten ter Horst en Petrus ter Horst een huis met bovenhuis en erf aan de Amelandstraat op de hoek van de Elleboogsteeg te Leeuwarden voor 1.500 gulden aan Mozes Marcuszoon Dwinger en Aron Dwinger, beiden deelnemer in de firma 'Marcus Dwinger'. Hermanus en Alida hadden dat huis 14 dec. 1885 voor 1.613 gulden verworven bij een veiling.²⁷

IVb. Martinus Kroes, geb. Leeuwarden 5 nov. 1829, aangenomen als hervormd lidmaat Leeuwarden 19 sept. 1850, tingierter (1857), woonde aan de Zuidvliet te Leeuwarden (1872), daar ovl. 7 maart 1883, trouwt 17 mei 1857 Leeuwarden Aaltje Deinum, geb. Leeuwarden 13 jan. 1831, daar ovl. 26 febr. 1883, dochter van Sake Deinum en Johanna Stellema.

Uit dit huwelijk:

1. Johanna Kroes, geb. Leeuwarden 3 febr. 1860, ovl. daar 18 febr. 1860.
2. Johanna Kroes, geb. Leeuwarden 5 nov. 1861, onderwijzeres (1889), daar ovl. 19 dec. 1932, trouwt Leeuwarden 1 mei 1889 Leendert Stam, geb. Balk (Gaasterland) 24 juni 1863, verver te Leeuwarden (1889, 1890, 1891, 1893) en Amsterdam (1910), ovl. Zeist 27 dec. 1920, zoon van Peter Stam, commies, en Geeske Frederiks van der Schuit. Leendert Stam, wonend te Amsterdam, en zijn broer Frederik Stam, wagenmaker te Haarlem, verkochten samen met hun ooms en tantes van der Schuit op 14 febr. 1910 voor 493 gulden elf woningen met erf te Balk. Zij allen hadden hun gezamenlijke bezit verworven door vererving na het overlijden van hun grootvader van moederszijde, respectievelijk vader, Frederik Hermans van der Schuit, overleden te Balk op 18 jan. 1905.²⁸
3. Martijn Kroes, geb. Leeuwarden 4 juli 1865, ovl. 4 aug. 1865.
4. Martijn (Martinus) Kroes, geb. Leeuwarden 5 mei 1867, letterzetter (1894), daar ovl. 31 okt. 1932, trouwt Leeuwarden 1 dec. 1894 Mintje Tolsma, geb. Sneek 31 maart 1867, ovl. Leeuwarden 6 febr. 1941, dochter van Hantje Tolsma en Trijntje Visser.
5. Dieuwke Kroes, geb. en ovl. Leeuwarden 1 mei 1858.
6. Levenloos kind, geb. Leeuwarden 8 mei 1870.
7. Dieuwke Kroes, geb. Leeuwarden 13 sept. 1872, daar ovl. 25 dec. 1937.

IVc. Jan Kroes, geb. Leeuwarden 7 maart 1831, koopman (1864), ovl. Tietjerk 18 jan. 1868, trouwt Leeuwarden 27 aug. 1864 Doetje van der Kamp, geb. Leeuwarden 9 nov. 1835, daar ovl. 14 okt. 1914, dochter van Hein van der Kamp en Trijntje Doedes Kamstra (zij trouwt 2. Leeuwarden 12 maart 1871 Johan Ulrich Keller).

27 Tresoar, T26 077106 01524.

28 Tresoar, T26 007087 00013.

Uit dit huwelijk:

1. levenloos kind, geb. Leeuwarden 3 maart 1865.
2. Hein Kroes, volgt Vb.

Vb. Hein Kroes, geb. Leeuwarden 31 jan. 1866, kantoorbediende (1891, 1922), ovl. Amsterdam 21 sept. 1922, trouwt Amsterdam 14 mei 1891 Tjetske Kroes, geb. Meppel 11 jan. 1867, ovl. Amsterdam 17 aug. 1932, dochter van Haije Kroes, steenhouwer, en Wijtske Riemersma.

Ofschoon de familie Kroes waartoe Tjetske Kroes behoorde, ook haar wortels heeft in Friesland, is dit een andere familie Kroes dan de familie Kroes/Croes waar dit artikel over gaat. Tjetske's betovergrootvader Sybren Pieters was afkomstig uit Swichum en trouwde 1 nov. 1744 te Goutum met Fokkeltje Douwes. Het huwelijk werd een dag later bevestigd in de rooms-katholieke kerk van Wijtgaard. De geslachtsnaam Kroes in samenhang met haar betovergrootvader komen we voor het eerst in 1759 tegen als een doodskist voor een van zijn kinderen voor een bedrag van 4 guldens en 10 cent wordt geleverd: 'een kist, duims hout, lang 4 voet voor kint van Siebren Pijters Kroes'.²⁹

Uit dit huwelijk:

1. Jan Hein Kroes, geb. Amsterdam 8 maart 1893, administrateur, koopman (1932), directeur opvoedingsinrichting, ovl. Zaandam 28 mei 1956, trouwt 1. Amsterdam 1 juli 1920 (echtsch. daar ingeschr. 24 maart 1922) Sophia Cornelia van Wijk, geb. Amsterdam 1 dec. 1896, daar ovl. 5 maart 1985, dochter van Lambertus van Wijk en Johanna Geertruij Otten (zij trouwt 2. Amsterdam 7 aug. 1924 Christiaan Esser); trouwt 2. Amsterdam 21 jan. 1932 Karoline Friederike Charlotte Steinbach, geb. Haspe (D.) 14 okt. 1900, ovl. Uitgeest 3 juni 1971, dochter van Wilhelm Heinrich Steinbach en Emma Bräker, gescheiden echtgenote van Hermann Heinrich Gustav Drzaaga.
2. Haye Dirk Johan Barend Kroes, geb. Amsterdam 28 aug. 1895, hoofdmachinist Kon. Pakketvaart Mij. (1942), ovl. Baai van Bantam a/b s.s. Siao 28 febr. 1942,³⁰ trouwt Batavia 15 juli 1920 Nora Melbourn, geb. Lingga (Oostkust Sumatra) 8 jan. 1896, ovl. Amsterdam 5 mei 1954, dochter van Edward Arthur Melbourn. Uit dit huwelijk nageslacht.
3. Martijn Petrus Kroes, geb. Amsterdam 3 dec. 1901, machinist koopvaardij (1928), techn. employé oliemaatschappij, directeur Draka kabelfabriek te Amsterdam, ovl. Oss 3 maart 1973, trouwt Leiden 25 jan. 1928 Johanna van Noort, geb. Yogyakarta, Java (Ned. Indië) 4 juni 1901, ovl. Stedebroec 2 sept. 1988, dochter van

29 Gemeentearchief Súdwest Fryslân, Journaal-debiteurenboek betreffende geleverde doodskisten Workum 1757-1776, TSWF14-11 Wo44 0189.

30 Oorlogsgravenstichting.

Cornelis van Noort, onderwijzer, en Wilhelmina Johanna Maria van Bohemen. Uit dit huwelijk nageslacht.

IVd. Georg Lodewijk Kroes, geb. Leeuwarden 6 juli 1834, winkelbediende (1862, 1864), woonde te Leeuwarden (1862-1908), ovl. daar 23 maart 1908, trouwt Leeuwarden 21 juni 1862 Grietje Visser, geb. Leeuwarden 12 febr. 1837, hoedenmaakster (1862), daar ovl. 3 febr. 1914, dochter van Pieter Klazes Visser en Akke Gerhardus Bosch.

Uit dit huwelijk:

1. Martijn Kroes, volgt Vc.

Vc. Martijn Kroes, geb. Leeuwarden 8 maart 1864, winkelbediende (1888), winkelier (1890, 1892) en koopman in koloniale waren te Franeker (1911) en Leeuwarden (1915, 1919), vennoot firma 'Kroes & Kooistra', handel in koloniale waren te Leeuwarden (1919-1923), woonde te Leeuwarden (1888), Franeker (1889-1911) en Leeuwarden (1911-1924), daar ovl. 3 sept. 1934, trouwt 1. Leeuwarden 16 mei 1888 Tjitske Lambert, geb. Leeuwarden 15 febr. 1864, daar ovl. 10 jan. 1919, dochter van Georg Frederik Lambert en Geeske Crop; trouwt 2. Leeuwarden 27 mei 1924 Roelofke Lambert, geb. Leeuwarden 2 mei 1871, daar ovl. 29 okt. 1927, zuster van zijn eerste echtgenote.

Op basis van de onroerend goed aankopen van Martijn Kroes blijkt dat het hem in financieel opzicht voor de wind ging. In de periode tussen 1889 tot 1919 deed hij een groot aantal aankopen van huizen, winkelpanden, landbouwgronden en bouwland, aanvankelijk vooral in Franeker en na 1911 in Leeuwarden, waar hij toen woonachtig was. Zijn eerste aankoop was een huis met erf te Franeker, dat hij 16 dec. 1889 voor 2.790 gulden kocht van Mr. Addick Adrianus Land, griffier van de Staten van Noord-Holland, zijn laatste grote aankoop was een woonhuis met werkplaats en erf aan de Westerplantage te Leeuwarden, dat hij op 25 april 1919 voor 11.500 gulden van Gerbe Gossez Visser kocht.³¹

Ongetwijfeld waren deze aankopen niet allemaal bedoeld voor eigen gebruik, maar hadden ze een winst oogmerk. Hij verhuurde niet alleen de meeste panden, zoals uit de notariële akten van aan- en verkoop blijkt, maar verkocht ze vaak ook weer een paar jaar later, veelal met winst. Zijn eerste verkoop van onroerend goed betrof een huis met drie woningen te Tzum, dat hij 21 maart 1908 met ruim 100 gulden winst voor 95 gulden verkocht aan Minne van Smeden, handelaar in brandstoffen te Franeker, één van de laatste grote verkopen was een huis met erf aan de Gijsbert Japicxstraat te Leeuwarden, dat hij 27 juli 1918 met ruim 1.300 gulden winst voor 3.600 gulden verkocht aan Ypkje Visser te Lekkum.³²

31 Tresoar, T26 131012 00153; T26 08008 00185.

32 Tresoar, T26 041121 01470; T26 080072 11858.

Op 18 okt. 1919 richtte Martijn Kroes, samen met Rense Annes Kooistra, koopman te Leeuwarden, de firma 'Kroes & Kooistra' op.³³ In de oprichtingsakte wordt hij grossier in koloniale waren te Leeuwarden genoemd. De firma was gevestigd te Leeuwarden en had 'de uitoefening van de grossierhandel in koloniale waren' tot doel. Beide vennoten brachten roerende en onroerende goederen in, ieder ter waarde van 10.000 gulden (na aftrek van het met hypotheek bezwaarde gedeelte). Het onroerend goed dat Martijn Kroes inbracht bestond uit een pakhuis met bovenwoning in het Perkstraatje, door hem op 4 dec. 1911 gekocht voor 1.800 gulden, en het bovengenoemde huis aan de Westerplantage te Leeuwarden. Op 26 juni 1923 ontbonden zij de firma weer.³⁴

Uit het eerste huwelijk:

1. Geeske Kroes, geb. Franeker 2 april 1889, ovl. Groningen 10 sept. 1961, trouwt Franeker 27 april 1911 Siepko Penthum, geb. Kloosterveen (Assen) 19 aug. 1888, banketbakker (1911, 1913, 1914), ovl. Groningen 5 juli 1959, zoon van Albertus Penthum en Grietje Klaassen.
2. George Lodewijk Kroes, volgt Vid.
3. Georg Frederik Kroes, geb. Franeker 12 okt. 1892, daar ovl. 7 sept. 1893.

Vid. George Lodewijk Kroes, geb. Franeker 21 juli 1890, journalist (1942), leraar rijksopvoedingsgesticht 'De Kruisberg' te Doetinchem, later inspecteur voogdijgezinnen, res.-officier art., laatst. 1e luitenant, dichter en liedjesschrijver, ovl. Doetinchem 11 febr. 1969, trouwt Zwolle 21 sept. 1915 Niesje de Kat, geb. Zwolle 15 sept. 1894, ovl. Doetinchem 25 jan. 1978, dochter van Hendrik Antoon de Kat en Geesien Borst.

George Lodewijk Kroes was in zijn vrije tijd een niet-onverdienstelijke dichter en liedjesschrijver. Toen hij 9 jaar oud was, schreef hij op een lei zijn eerste gedicht over de ontploffing van het kruitschip in Leiden in 1807. Zijn gedichten en liedjes gingen veelal over alledaagse onderwerpen. Zijn eerste uitgegeven verzameling met 50 gedichtjes en liedjes 'Van Menschen en Dingen' verscheen in 1934. Vaak vormden bijzondere gebeurtenissen de aanleiding voor een gedicht of een liedje, zoals bij voorbeeld de doop van prinses Beatrix in mei 1938 en haar eerste verjaardag in 1939, ter gelegenheid waarvan hij respectievelijk 'Daar ging door de Mei een Prinsesje' en 'Prinsesjes' eerste Verjaardag' dichtte.³⁵ Vanaf 1920 tot aan zijn overlijden schreef hij met grote regelmaat een gedicht of liedtekst voor *De Graafschap-Bode* in Doetinchem. De zanger en cabaretier Jean-Louis Pisuisse en zijn vaste begeleider Henk Stuurop

33 Tresoar, T26 080083 00415.

34 Tresoar, T26 081080 00180.

35 *De Graafschap-bode*: nieuws- en advertentieblad voor stad- en ambt-Doetinchem, etc., 1 febr. 1939.

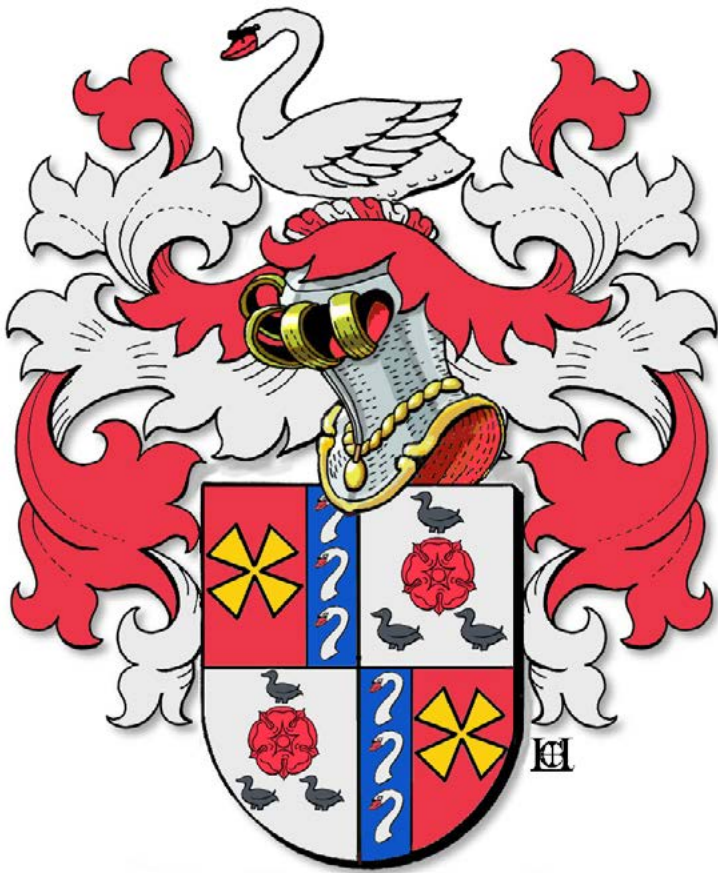
hebben vele liedjes van George Lodewijk Kroes vertolkt. Van een bundel met elf kinderversjes uit de jaren 1940-1945 werden meer dan 80.000 exemplaren verkocht. Toen hij in 1960 zijn zeventigste verjaardag vierde had hij meer dan 3500 gedichtjes en liedjes geschreven.³⁶

Uit dit huwelijk:

1. Gezina Henriëtte Antoinette Kroes, geb. Zwolle 25 juni 1917, ovl. Doetinchem 6 april 1999, trouwt Doetinchem 7 mei 1942 George Frans Louis de Haan, geb. Wisch 25 aug. 1916, medewerker P.G.E.M., ovl. Doetinchem 29 sept. 1988, zoon van Derk Johannes Lodevicus de Haan, rijksveldwachter/brigadier te Binnenheurne, Sinderen, en Cornelia Roodbeen.
2. Levenloos kind, geb. Doetinchem 9 okt. 1921.
3. Martijn George Nico Kroes, geb. Doetinchem 24 mei 1923, emigreert 8 juli 1954 naar Colombia, aanvankelijk werkzaam bij County Chemicals in Birmingham (V.K.), vanaf 1958 agent voor Mosler Safe Company, een fabrikant van brandkasten, in Bogota (Colombia), ovl. Bogota 1988, trouwt Bogota Elvira Gaviria Restrepo, geb. Bogota, Cundinamarca (Colombia), dochter van Juan Gaviria en Elvira Restrepo. Uit dit huwelijk nageslacht.
4. Reinhart Kroes (R.O.N.), geb. Doetinchem 31 aug. 1934, leraar Duits en Engels openbare school voor MAVO te Harderwijk (1956-1962) en Meppel (1962-1995), daar langdurig actief binnen verschillende sportverenigingen, res. majoor kon. landmacht, ovl. Meppel 20 jan. 1998, trouwt Zelhem 21 aug. 1958 Annie Derksen, geb. Zelhem 21 juni 1936, ovl. Meppel 4 juli 1996, dochter van Hendrik Jan Derksen en Aleida van Zuilekom. Uit dit huwelijk nageslacht.

36 *Algemeen Dagblad*, 22 nov. 1960.

... *Hibma*

tekening C.E.G. ten Houte de Lange

Hibma

Inleiding

De naam Hibma

Dit doopsgezinde geslacht¹ ontleent zijn naam aan Hib(be)ma-state te Hiaure (Westdongeradeel). De geslachtsnaam Hibma of Hibbema is afgeleid van de voornaam Hibbe met het in Friesland gebruikelijke achtervoegsel *-ma*. De betekenis hiervan is niet geheel zeker, maar algemeen wordt aangenomen dat het een genitivus pluralis is, zodat de betekenis is: de nazaten of volgelingen van Hibbe.

De voornaam Hibbe is de verkorting van een tweestammige Germaanse naam, bestaande uit het woord *hild-*, dat strijd betekent en een tweede element *-bert* of *-brecht*, dat schitterend betekent (cf. het Engelse *bright*). De betekenis is dus iets in de trant van ‘schitterend in de strijd’. Taalkundig is Hibbe dezelfde naam als Hidde; bij de eerste naam is de b van *brecht* dominant, bij de tweede de d van *hild*. In de naamgeving worden Hibbe en Hidde echter als verschillende namen beschouwd. Het is opmerkelijk dat in de tijd waarin de achternamen verplicht werden gesteld (1811-1812) verwarring optreedt, zodat een tak van het onderhavige geslacht de naam Hiddema aanneemt, terwijl sommige dragers van een familienaam Hidma of Hiddema ook wel als Hibma verschijnen.

Staten Hibbema of Hibma

Winkler noemt twee staten met de naam Hibma of Hibbema, te Hiaure en te Oosterbierum.² D.J. van der Meer noemt ook nog een Hebmasate te Anjum (Oostdongeradeel).³ Op de kaart van Eekhoff⁴ en in de stemkohieren van 1640 vinden we die sate terug, nabij Ezumazijl, als Hobma (Anjum stem 34), later in de kohieren Hobbema genoemd.

-
- 1 Pas in de loop van de 18e eeuw gaan sommige takken over tot de gereformeerde (i.e. hervormde) kerk.
 - 2 J. Winkler, *Friesche Naamlijst - onomasticon friscum* (Leeuwarden 1898).
 - 3 D.J. van der Meer, ‘Namen van staten en saten in Friesland’ *Fryske Plaknammen XIII* (1962), pag. 60-93.
 - 4 W. Eekhoff, *Nieuwe atlas van de provincie Friesland* (Leeuwarden 1849, reprint 's-Gravenhage/Leeuwarden 1970).

Van der Meer vermeldt deze sate ook bij de andere saten met de naam Hobbema. Hobbe is een andere naam⁵ dan Hibbe en de sate te Anjum kan dus buiten beschouwing blijven.⁶

Hibbema-state te Oosterbierum (stem 8) wordt voor het eerst vermeld in het testament van Schelta Lyauckama van 13 april 1479.⁷ Schelta legateert aan zijn zoon Wybe 'Hibbema hws, stee, stins ende state ... alst sellige Wibe Hebbema syn deel Schelte Lyauckama leeten ende laughet hat' (d.w.z. gelegateerd heeft). Wybe was een zoon van Schelte uit diens huwelijk met Ebel Wybedr Hebbema of Hibbema.⁸ Volgens genoemd testament heeft Doed Hebbema (waarschijnlijk de zuster van Ebel) haar deel van de state aan Wybe besproken. Na Wybes dood dient het goed echter terug te vallen aan een van Schelta's oudere kinderen (of hun nazaten). Voorts begeert Schelta dat de voogden over zijn kinderen 'schillet Doed Hebbema syn moer helpa ande reeda ende byscherma also lang als hyo lywet'. Wybe Lyauckama was door zijn voornaam uiteraard voorbestemd om bezit en traditie der Hibbema's voort te zetten; hij stierf echter kinderloos en dit geslacht Hibbema was met zijn grootvader en zijn moeder uitgestorven.⁹

In 1507 maakt Schelta's weduwe, Tyethye Sickes van Nyenhuys, haar testament.¹⁰ Zij legateert twee enckelgulden rente in 'Hebema gued' aan de kerk van Oosterbierum.

In 1511 wordt de state genoemd in de Aanbreng, groot 80 pm, dan eigendom van Epo Lyauckema (de broer van Wybe, die dus reeds overleden was) en diens zwager Frans Minnema.¹¹ In het testament van Epo Lyauckema van 16 april 1535 wordt Hibbema niet genoemd.¹²

In 1511 is pachter van de state ene Mynne Hybbema; zoals in die tijd gebruikelijk tooit de pachter zich met de naam van zijn sate. In 1546 is Juffrouw Ympck van Lyauckama landvrouwe, gebruiker van Hibbema staten ende saete, groot 84 pm, is Tæcko Jacobzn,¹³ die we in 1528 als

-
- 5 Zowel naamkundig als etymologisch: Hobbe komt van *Hug-bert*, *hug-* 'geest, verstand' en *-brecht (-bert)* 'schitterend'; de naam Hugo heeft dezelfde oorsprong.
 - 6 Wel zijn er twee broers Watze en Jacob Geerts te Anjum, die in 1811 de naam *Hibma* aannemen, zie bijlage 3.
 - 7 OFO I, nr. 296; ook in G. Verhoeven en J.A. Mol. (ed.), *Friese testamenten tot 1550* (Leeuwarden 1994), nr. 40.
 - 8 UvB, *sub voce* Liauckama.
 - 9 Zie voor de verdere vererving van Hibbema: Noomen, *Stinzen CDrom*, pag. 352.
 - 10 FT nr. 74.
 - 11 RvAVD nr. 723.
 - 12 FT nr. 138; hij benoemt de kinderen van zijn broer Sicke tot erfgenamen.
 - 13 RvdA III, pag. 175.

‘Tæcke Hibbema toe Aesterbierum’ als getuige aantreffen bij het testament van Albert Ryoerdtz te Firdgum.¹⁴ Hij wordt in het slot van de akte Tæcko Roorda genoemd en ondertekent met Tacko Jakopz. De naam Hib(be)ma is bij deze pachters en hun nageslacht kennelijk niet beklifd.

In 1640 is de sate nr. 8 op het stemkohier, 100 pm, eigenaar Jr. Homme van Camstra, wiens echtgenote een der erfgenamen van de Liauckama’s was.

Hibbema te Hiaure in Oostergo

De oudste vermelding van de naam Hibbema vond ik in 1470: Dowa her Siuckisma ruilt landerijen met Remren Tadama en Katryn, diens echtgenote. De laatsten dragen over aan Dowa ‘Hibbema statha ende landt,’ groot 23 pm. Waar ‘Hibbemma guedt’ lag, blijkt niet, maar kennelijk in Oostergo, want Dowa staat in ruil 21 pm land in Onnama statha te Wanswert af. De getuigen zijn her Menna, cureit te Holwerd en Æda Jongma wonend ‘opper Gaest’ (Rinsumageest), hetgeen de conclusie wettigt dat het hier om Hibma-state te Hiaure gaat.¹⁵

In 1475 is sprake van ‘Hebbingha land’, eveneens zonder plaatsaanduiding.¹⁶ Ook hier zijn partijen en getuigen woonachtig in Oostergo, zodat het om dezelfde state zal gaan.

In 1488 ruilt het klooster Klaarkamp met ‘Oeme upper Hyowr ende Freedw, syn hwsfrow’ onder meer ‘fyordahael pondismeta wpper aester syda Hebbema fen’ tegen landerijen in Dantumadeel.¹⁷ Deze 3½ pm lag dus in Hiaure naast de fenne (het weiland) van Hibbema-state.

In 1511 is Dowa Hebbema pachter van een sate van 70 pm, de voornaamste eigenaren zijn Garck en Rentie Sywxma. Rentie is Rints Mockema wed. Sydt Syuxma.¹⁸ Zij zullen dus nazaten althans rechtsopvolgers zijn van Douwe uit 1470, die immers land aan de kerk te Waaxens vermaakt had.¹⁹ De sate ligt naast de kerk, deze ligging suggereert een nauwe band: mogelijk is de kerk gesticht door eerdere eigenaren van Hibbema.²⁰ Ten noorden van het hornleger lag in 1718 en 1850, recht tegenover de kerk, een stinswier.²¹ Hoe Wybe Pyters, in 1640 eigenaar van Hibma-sate,

14 OFO IV, nr. 255 en FT nr. 122.

15 OFO IV, nr. 36. Evenzo Noomen, *Stinzen CDrom* pag. 51.

16 OFO I, nr. 201.

17 OFO I, nr. 359.

18 UvB *sub voce* Mockema, Stania. Rents Siuxma bezit in 1511 een sate van 99 pm te Waaxens. [RvdA IV, pag. 137]

19 BB, pag. 336.

20 Noomen, *Stinzen*, pag. 200.

21 Noomen, *Stinzen CDrom*, pag. 51.

dit bezit heeft verworven blijkt niet; er is geen relatie gevonden met partijen uit een der vorige vermeldingen.

Wapen

Doopsgezinde families voeren meestal geen wapen, omdat zij voor 1795 geen openbare functies mochten vervullen: dit was voorbehouden aan 'gereformeerden' (i.e. hervormden). Tot mijn verrassing vond ik in de collectie Steenkamp/Damstra²² een lakafdruk van Johannes Hibma (1755-1835), lakenkoper te Amsterdam. Het is afgedrukt op een papieren fiche waarop in contemporaine cursieve kapitalen staat gedrukt: JOHANNES HIBMA. Een lakafdruk van een zegelring, aan de stijl te zien begin 20e of eind 19e eeuw, die kolonel J.C.P.W.A. Steenkamp in 1941 gekregen heeft van M. Damstra, geeft het wapen met enkele variaties, gedekt door een kroon van 3 fleurons en 2 parels, met op het fiche beschrijving der kleuren. Hiermee is meteen de vraag van M. Damstra in *De Navorscher* 1928, pag. 190 beantwoord.²³ Deze vroeg nl. naar het wapen der Pietersbierumer Hibma's (nazaten van Atte Heerkes, 1773-1822, zie tak ABB, gen. VIII) en beschreef het wapen van Johannes. Hoe hun bloedverwantschap loopt, blijkt uit de navolgende genealogie.

Beschrijving:

Gevierendeeld: I. op 2/3 gedeeld, a. in rood een breedarmig verkort gouden schuinkruis; b. in blauw 3 zilveren zwaanshalzen boven elkaar; II. en III. in zilver een rode roos vergezeld van 3 zwarte geknotte eendjes (d.w.z. zonder poten), geplaatst 1, 2; IV. op 1/3 gedeeld, a. als Ib; b. als Ia. Helmteken: een zittende zilveren zwaan met rode snavel. Dekkleden: rood gevoerd met zilver.

De moderne lakafdruk geeft het IVe kwartier gelijk aan het Ie kwartier, dus niet met de beide helften omgewend zoals op de 18e-eeuwse lakafdruk. Bovendien hebben de eendjes daar poten. Op de 18e-eeuwse lakafdruk ontbreken duidelijk de poten. Damstra veronderstelt dat het zwaantjes zijn, omdat ze een langere nek zouden hebben. Zulks is moeilijk te zien; het past wel bij dit wapen vol zwanensymboliek om ook de eendjes als kleine zwaantjes te zien. Merletten zijn het in elk geval niet, want die hebben behalve geen poten ook geen snavel en zowel op de 18e-eeuwse als op de latere lakafdruk zijn duidelijk snavels te zien. Het ligt toch het meest voor de hand om ze als geknotte eendjes te beschouwen.

22 Berustend bij het CBG|Centrum voor familiegeschiedenis te 's-Gravenhage.

23 Eveneens *NL* 1927, kol. 240.

Lakafdruk wapen Johannes Hibma
(1755-1835)
Coll. Steenkamp/Damstra,
CBG 's-Gravenhage

Opmerking verdient dat er in de nalatenschap van Andele Clasen Cuperus en Antje Scheltes Hibma (gehuwd 1714, tak AA, gen. IVa, sub 1) lepels voorkwamen met de letters A:S:H: en A:S:D: waaruit blijkt dat deze tak zich Hibma of Donia noemde. Een der lepels is voorzien van een wapen. Helaas is geen beschrijving overgeleverd, noch is bekend waar de lepel is gebleven. Ook in de tak B (Runia) worden in inventarissen lepels met wapens erop vermeld; ook hier is geen overgebleven exemplaar of afbeelding bekend.

Naamsaanneming 1811

Bij Keizerlijk Decreet van 11 augustus 1811, nr. 7178,²⁴ werden de inwoners van het Franse keizerrijk, waar Nederland toen toe behoorde, verplicht een vaste familienaam aan te nemen. Voor Friesland zijn deze registers redelijk compleet bewaard gebleven.²⁵ Er zijn drieëntwintig akten betreffende de naam Hibma, waarvan zeventien akten betrekking hebben op personen die behoren tot het onderhavige geslacht,²⁶

24 Bulletin des lois nr. 387.

25 P. Nieuwland en B. Stenekes, *Repertorium van familienamen in 1811-1812 in Friesland aangenomen of bevestigd*, 8 dln. (Leeuwarden 1977-1982). Dit materiaal is inmiddels verwerkt in *AlleFriezen*, met digitale kopieën van de akten.

26 In één geval neemt een moeder (Boudewina Hibma wed. Oosterbaan) voor haar zoon de naam Oosterbaan aan.

d.w.z. nakomelingen zijn van Wybe Pyters te Hiaure of zwagers van een nakomeling van hem. De aanneming of bevestiging van de geslachtsnaam wordt in de tekst bij de betreffende personen vermeld. De zes overige naamsaannemingen betreffen enkele geslachten Hibma die geen verband hebben met het onderhavige; aan hen wordt in drie bijlagen aandacht besteed.

Genealogie

Deze publicatie heeft een lange voorgeschiedenis. Toen ik in mijn gymnasiumtijd belangstelling kreeg voor familiegeschiedenis, toonde mijn vader mij de door hem in zijn studententijd samengestelde kwartierstaat. Deze was uitgewerkt tot in de 18e eeuw, waarbij het mij opviel dat de meeste voorouders vóór 1811 geen familienaam doch slechts patroniemen voerden, met enkele uitzonderingen, waaronder Schelte Jans Hibma. Die bleek van doopsgezinden huize en werd in 1746 op belijdenis gedoopt in de gereformeerde kerk. Zijn afkomst was dus niet via de doopboeken te vinden. De naam is mij sedertdien blijven fascineren en het heeft enige moeite gekost om hem van voorouders te voorzien. In 1986 hield ik een lezing over de Hibma's, waarin ik kon aantonen dat vijf groepen naamdragers²⁷ alle, hetzij in mannelijke dan wel in vrouwelijke lijn, afstammen van Wybe Pyters, de eigenaar van Hibma-sate te Hiaure in 1640. Een belangrijke steun voor de aansluiting van de takken in vrouwelijke lijn was de vererving van een drietal boerderijen: Hibma-sate te Hiaure (stem 3 aldaar), stem 29 te Tzum en stem 21 te Achlum. Hibma-sate, de stamboerderij waaraan de familienaam ontleend is, heeft merkwaardig genoeg slechts voor één generatie als woonplaats gefungeerd, van 1625 tot 1654. Reeds de tweede generatie, Pyter Wybes, trekt in bij zijn schoonfamilie te Tzum. De stamsate bleef echter eigendom van de erven en werd pas in de Franse tijd verkocht. Dat gemeenschappelijke bezit heeft kennelijk voldoende voedsel gegeven aan een familiebewustzijn, dat als gevolg heeft gehad dat in 1811 verschillende verre neven voor de naam Hibma kozen, ook als zij al generaties lang onder patroniem geleefd hadden.

Een genealogie als de onderhavige schrijfje nooit alleen. In de afgelopen veertig jaar heb ik met vele mede-sneupers van gedachten gewisseld of op hun onderzoek voortgebouwd. Veel informatie is hieruit afkomstig. Dank gaat daarom uit naar mijn mede-onderzoekers, die niet allen

27 In de hierna volgende genealogie zijn dat de takken AAB, ABA, ABB, AC en C. Slechts beide laatste takken stammen agnatisch van Wybe Pyters af, waarbij het opmerkelijk is dat het grootste aantal naamdragers daarvan, tak AC, rond 1800 is overgestapt op de geslachtsnaam Hiddema!

meer onder ons zijn. Als belangrijkste van hen wil ik noemen: P.A. Appels te Hoorn, Hessel Bierma (1936-1984) destijds te Dronrijp, drs. Ype Brouwers te Leeuwarden, M.A. Hibma (1916-1995) destijds notaris te Leens, D.O. Hiddema te Sappemeer, mevrouw A.E.M. Landheer-Roelants te Scheveningen, A. Moens (1952-2013) destijds burgemeester van Oostzaan en gedeputeerde staat van Noord-Holland, P. Nieuwland te Hurdegaryp, D.D. Osinga (1886-1960) destijds genealoog te Leeuwarden, mevrouw R. Poelstra-Faber (1921-2005) destijds te Kimsward en mr. O. Schutte te 'sGravenhage.

Beroepen

In de 17e en 18e eeuw wordt als beroepsaanduiding meestal de term boer of huisman gebruikt, in de 19e eeuw komt het woord landbouwer meer en meer in zwang. Huisman is een term die tegenwoordig niet meer begrepen wordt en verwarring scheidt. Het woord betekent overigens niet 'boer met weinig vee' zoals je wel eens leest; de drie genoemde begrippen zijn synoniem, evenals landman, dat in Friesland overigens weinig gebruikt wordt. In de stem- en floreenkohieren worden de gebruikers van een sate (boerderij) bruiker of meier genoemd. Soms wordt geen beroep vermeld maar blijkt wel dat de persoon in kwestie de landbouw als hoofdberoep heeft. In dit artikel is gekozen voor landbouwer als uniforme beroepsaanduiding, ook in gevallen dat de bron geen of een andere aanduiding geeft.

In de 19e eeuw vermelden de akten van de burgerlijke stand het beroep, zonder dat de gebruikte termen altijd duidelijk zijn. Ze zijn hier ongewijzigd uit de bron overgenomen. Gardenier en kooltjer worden als synoniemen gebruikt voor kleine landgebruikers, ook als ze niet specifiek de tuinbouw bedrijven; bij een hovenier mag men dat wel veronderstellen. Soms wisselen bij eenzelfde persoon de termen kooltjer en arbeider elkaar af; hieruit blijkt wel dat arbeider een ruimer begrip was dan boerenknecht. Ook een in het bedrijf van zijn vader meewerkende zoon en wat wij tegenwoordig een loonwerker zouden noemen, vallen eronder. Arbeidsrecht bestond nog niet. Alleen de *feint* en de *faam* hadden een vast dienstverband. Het overige personeel werd ingehuurd naar behoefte: in de winter volstond een *feint*, hetgeen verklaart dat de werknemer die zich met het melken en verzorgen van het vee bezig hield, in de 20e eeuw nog *fêste arbeider* genoemd werd.

Het begrip eigenerfd wordt gebruikt overeenkomstig het stemreglement van 1640: eigenaar van tenminste een vierde gedeelte van een sate die op het kohier gebracht is.

De eigenerfden die zitting hadden in het nedergerecht en tezamen met de grietman de lage rechtspraak uitoefenden, worden steeds aangeduid

als mederechter, ook al werden ze in de wandeling vaak bijzitter genoemd. Zo wordt de indruk vermeden dat het om verschillende functies zou gaan. Overigens wordt de functie van mederechter in de loop van de 18e eeuw ook wel vervuld door aanzienlijke ingezetenen die geen eigenerfden zijn. Het woord assessor, dat bijzitter betekent, blijft van 1816 tot 1851 in gebruik en duidt dan het ambt aan dat tegenwoordig wethouder heet.

Indeling

De navolgende genealogie bestaat in strikt genealogische zin uit vijf agnatisch verschillende geslachten. Zoals in Friesland gebruikelijk gaat de naam reeds vóór de Franse tijd enkele malen over in vrouwelijke lijn, terwijl de naamsaanneming van 1811 aanleiding was om de geslachtsnaam Hibma te kiezen voor personen wier (groot)moeder die naam reeds voerde. Te onderscheiden zijn de navolgende groepen:

1. de agnatische nakomelingen van Wybe Pyters;
2. de nakomelingen van Lysbet Scheltes en Jan Jansen Hermana (tak AA, gen. Va), afstammend éénmaal in vrouwelijke lijn;
3. de nakomelingen van Lysbet Jansen en Johannes Tietes (tak AAA, gen. VIIa), afstammend tweemaal in vrouwelijke lijn;
4. de nakomelingen van Grietje Attes en Heerke Meinderts (tak ABB, gen. VII), afstammend tweemaal in vrouwelijke lijn;
5. de nakomelingen van Jochem en Meindert Meinderts, de broers van Heerke Meinderts voornoemd (intermezzo 3).

Alleen groep 5 behoort niet tot de afstammelingen van Wybe Pyters en is slechts verwant aan groep 4.

Zoals in Friesland gebruikelijk worden alle afstammingslijnen, zowel in mannelijke als in vrouwelijke lijn, in één genealogisch verband, met doorlopende nummering, gepresenteerd. De agnatische afstamming van de groepen 2, 3 en 4 plus 5 wordt telkens in een apart intermezzo tussen de tekst vermeld.

Bij de belettering is het systeem aangehouden, dat bij het uitsterven van een oudere tak niet weer met a wordt begonnen; de jongere tak houdt zijn letter. Bovendien wordt de letter l overgeslagen wegens verwarring met het cijfer 1: het is dus j, k, m, n enz. Zodoende omvat de oudste tak A letters a tot en met j; de middelste tak B de letter k en de jongste tak C de letters m tot en met r.

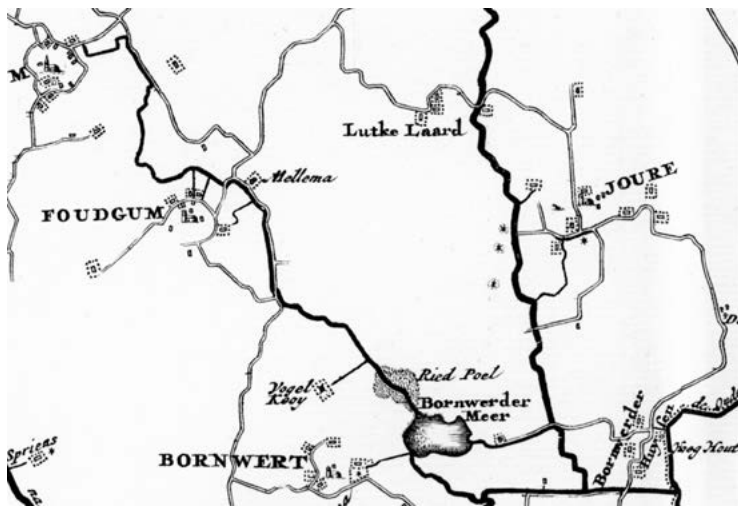
De broers van Heerke Meinderts en hun nazaten (intermezzo 3) worden ter voorkoming van verwarring aangeduid met de letters x, y en z.

Genealogie

I. Wybe Pyters, vermeld op Cleffens onder Raard (Westdongeradeel) 1610/1624, koopt 1622 een sate en landen op Cleffens, vanaf 1625 vermeld te Hiaure, eigenerfde landbouwer op Hibma-sate aldaar (1640 eig.-br. stem 3), ovl. 1653/54 (tussen 31 jan. 1653 en 3 mei 1654), tr. 1. Rieme Gerbensdr, vermeld als zijn echtgenote 1619/1625, dr. van Gerben Minnolts en diens eerste echtgenote Tryn Jansdr;²⁸ tr. 2. [waarsch. omstr. 1626/27]²⁹ Teth Ottedr, ovl. na 1657, dr. van Otte Hanckes, eigenerfde te Irnsum, en Geert Ogedr en wed. van Saecke Saeckes.³⁰

Het archief van Westdongeradeel begint in 1612. Vóór de 17e eeuw zijn de bronnen hier bijzonder schaars. Wybe Pyters of een persoon die zijn vader zou kunnen zijn, komen we daarin niet tegen. In 1610 woont Wybe in de buurschap Kleffens onder Raard, tussen 1623 en 1625 verhuist hij naar Hiaure. Hibma-sate aldaar wordt in 1640 als zijn eigendom vermeld. Zijn eerste vrouw kwam uit Ternaard, de tweede uit Irnsum. Hibma-sate moet hij zelf gekocht of geërfd hebben; een aankoop ervan is echter niet gevonden. Wel koopt hij enkele percelen land; die lagen echter ofwel te Nes (bij Ternaard) ofwel in de Foudgumer Kolken, waar Wybes eerste schoonvader bezit had. De Foudgumer Kolken liggen volgens de stafkaart van 1854 ten zuidoosten van Foudgum, wel aan de kant van Hiaure, ten zuiden van Lutke Laard. Hibma-sate ligt echter ten oosten van de vaart van Ternaard naar Dokkum en grenst zelfs niet aan die vaart. Deze aankopen kunnen dus niet (delen van) Hibma-sate betreffen. In 1622 kopen Wybe en Rieme samen met Dirck Pytters (die zijn broer kan zijn) een sate te Raard. Dat is een opmerkelijke investering als je twee of drie jaar later naar Hiaure gaat verhuizen. De proclamatieboeken van Westdongeradeel zijn compleet bewaard gebleven, behoudens een kleine gaping tussen 29 juni 1624 en 1 febr. 1625. Hoewel dat wel in de periode van de verhuizing ligt, zou het wel erg toevallig zijn als deze aankoop precies in dat halfjaar zou vallen. Mede gezien de aankoop van 1622 lijkt het dus het meest aannemelijk dat Hibma-sate erfgoed was, zodat de verwerving ervan door de voorouders der Hibma's in het grijs der historie verdwijnt.

-
- 28 Gerben Minnolts te Ternaard, hertr. voor 1609 Haringh Jeltziedr, weduwe van ene Andries. Zij had uit haar eerste huwelijk in elk geval een zoon Jeltse Andries, genoemd in 1619 en 1626 en een zoon Douwe Andries, ovl. 1665, met negen kinderen. Gerben en Haring hadden samen twee kinderen, Tryn en Hylck, geboren ca. 1609 resp. ca. 1611. Uit zijn eerste huwelijk had Gerben zes kinderen (vier dochters en twee zoons), hetgeen verklaart dat zes erfgenamen kwijting geven in het boelgoed van 1619, in combinatie met de aankoop door Wybe Pyters van de erven van 5/6 en 5/8 breukdelen van 7 pm land onder Foudgum. Zie de regesten.
- 29 Blijkens de leeftijd van de dochter Rymcke uit het tweede huwelijk, die in 1645 in het huwelijk treedt.
- 30 Met wie zij 22 april 1616 voor het gerecht van Rauwerderhem gehuwd was.

*Hibma-sate met stinswier tegenover de kerk te Hiaure
Atlas Schotanus-Halma 1718*

1610 mei 2: Wybe Pieters te Cleffens onder Raard zal aan Feicke Wybes 100 cargld. betalen 'met coopmansinteressen' van 12%. [DOK 20 175v]

1613: Wibe Piters te Cleffens koopt voor 29 stuivers 'twee gardinen met een roede' in het boelgoed van Gosse Syds. [WED 77 165v]

1619: Minnolt Gerbens en Wibe Petersz worden benoemd tot voogden over Trijn en Hylck Gerbens, weesdochters van wijlen Gerben Minnolts en diens weduwe Haring Jeltziedr. Daarop verbindt Reiner Gerardus zich om aan Wibe Peterz tot Cleffens 17 goudgld. landhuur te betalen. [WED 8 45]

1619: de erven van Gerben Minnoltz, overleden in de Visbuurt te Ternaard, houden boelgoed. Voor de opbrengst wordt kwijting verleend door de erfgenamen, kennelijk allen (schoon)zoons van de overledene, die de akte ondertekenen: Sybe Hessels, Hette Pitters, Wybe Pyters, Aelle Feyes, Seeppe Gerbens en Mennolt Gerbens. Verderop tekent Jeltse Anders voor de ontvangst van 142 goudgld. door zijn moeder Haring. [WED 81 8]

1619: Wibe Peters en Rieme Gerbendr kopen van de erven van Gerben Minnolts 5/6 van de ene helft en 5/8 van de andere helft van een perceel land, in het geheel groot ongeveer 7 pm, 'op Foudgumer Colcken', elk gedeelte voor 85 goudgld., alsmede 5/8 in 2 pm uit een perceel in het geheel groot 8 pm onder de klokslag van Nes, elk gedeelte voor 17 goudgld. 14 st., van de erven van Gerben Minnoltsz; mede-eigenaren zijn Haring Jeltziedr met haar kinderen. [WED 8 281v]

1622: Wybe Pytters en Rieme Gerbendr te Cleffens en Dirck Pytters en Meinu Fopsdr te Raard kopen 'sekere sate lands' te Raard, groot ca. 38 pm, gebruikt door Oege Tomas *cum uxore*, van Pytter Jisckes voor 75 goudgld. per pm. [WED 8 264v]

N.B. Deze Oege is de stamvader van het geslacht Van Kleffens.

1622: Wybe Pieters tot Cleffens onder de klokslag van Raardt en Rieme Gerbensdr hebben 1515 goudgld. en vier 'golden rosenobels' tegoed van Siuerdt Jelles en Griet Wickedr onder de klokslag van Hantum, inzake de verkoop en koop van ca. 16 pm land plus drie jonge koeien volgens reversaal van 28 april 1622. Het betreft hier hetzelfde land als in 1623 en 1625 hierna en Siuerdt Jelles stelt een onderpand als schuldenaar; het betreft dus een (niet betaalde) koop en terugkoop. [DOK 224 255]

1623: Siuerd Jelles en Griet Wickedr te Lutkelaertd³¹ laten de koop proclameren van ca. 16 pm in Foudgumerkolcken in twee stukken van Wybe Pieters en Rieme Gerbensdr tot Cleffens voor 1410 goudgld. [WED 8 266v]

Deze proclamaties betreffen de koop van 1622 waarvan de schuld al in het hypotheekboek te Dokkum ingeschreven is.

1625 maart 29 (1e procl.): Wybe Pyters en Rieme Gerbensdr, e.l. 'op de Joure' [d.w.z. Hiaure] kopen 16 pm in twee percelen te Foudgum van 9 resp. 7 pm van Sioert Jelles en Griet Wyckesdr voor 1410 goudgld. [WED 9 234]

1626 febr. 23: Wybe Pieters en Minnolt Gerbens, beiden wegens vadersgoed, en Jeltse Andries wegens moedersgoed worden benoemd tot curatoren over Tryn, in haar 17e jaar en Hylck Gerbens, oud 15 jaar. [DOK 100 94v]

1628: Pitter Harmens en Minne Popkedr erkennen 170 goudgld. schuldig te zijn aan Wybe Pittersz 'oppe Joure' bij Dokkum. [WED 155 202]

1629: Wybe Pietersz 'op Jioure' koopt 1/16 van ca. 7 pm land op 'Foudgumer Colcken', van Jacop Pieters te Nijkerk [= Westernijkerk] als man van Trijn Gerbedr voor 31 goudgld. Eenzelfde zestiende deel behoort toe aan de zuster van verkopers vrouw en het overige is al eigendom van koper. [WED 9 288v]

1631: Wybe Pieters te Hioure koopt ca. 8 pm onder de klokslag daar in wandeling [= ruiling] van Jr. Syds van Sytsma te Hallum tegen 9 pm etc. [WED 10 207]

1631: Wybe Pieters en Teth Ottedr te Hioure kopen ca. 7 pm onder Hantum van Jan Dionysius, koopman te Franeker, geruuld tegen ca. 4 pm te Hantumhuizen en de helft van ca. 7 pm te Hantum. [WED 10 207v, 208]

1632: Wybe Pieters en Tet Ottedr op Hioure kopen 1/16 van ca. 7 pm op Foudgumer Kolcken (zij zijn reeds eigenaren van het overige) van Dirck Aetis te Sneek vanwege zijn vrouw Hilck Gerbens³² voor 45 goudgld. [WED 10 224]

1632: Jan Dionisius en Doetke Idsedr te Franeker kopen ca. 4 pm bouwland op Lutkelaertster Falinghen onder Hantum van Wybe Pitters en Thet Ottedr op Hioure voor 717 goudgld. [WED 10 227]

31 Lutke Laard ligt onder de klokslag van Hantum.

32 Dirck Aetes, lakenkoper te Sneek, zn. van Aette Annes, tr. Hylck Gerbens, ovl. Sneek 1640; hun zn. Gerben is geb. 1634. Zijn inbreng ten huwelijk was 1000 goudgld., de hare 1400 goudgld. [SNE 163 322, 338]

Dirck was dus een zwager; hij hertr. ca. 1640 Foeckien Janthiedr, wed. Isbrant Freercx, doopsgez. koopman en burger te Sneek, eig. Alama-sate te Nijland (cf. *Kwartierstatenboek NL* (1983), pag. 469).

1632 juli 16: Dirck Pyters te Jelsum, Pyter Pyters te Oppenhuizen, Foppe Pyters te Tjalhuizum en Jelle Hylckes wedn. van Antie Pyters te Loënga, tezamen contra Hette Hanckes, Otte Hanckes en Wybe Pyters, mede-erfgenamen van wijlen Botte Hanckes. Op 3 juli 1632 was er een interlocutoir vonnis gewezen tussen enerzijds Buwe Haenckes te Loënga als curator over Rixt, dr. van Pieter Hanckes bij Rixt Oeges, alsmede Pieter Jans te Stiens, gehuwd met Syouck Oeges, tezamen voor 2/7 gedeelte erfgenamen van Oege Folperts en Griet Dirksdr, contra anderzijds Pieter Oeges, tevens mede-erfgenaam. [HvF 16501 886]³³

1645: Wibe Pitters en Tet Ottedr kopen ca. 5 pm weiland op de 'Zuer Eewal' van de bijzitter Jan Hendricks voor 120 goudgld. 14 st. [WED 12 300v]

1647: Wybe Pitters en Tettie Ottedr 'opde Hioure' kopen 6 pm bouwland genaamd 'de grote Marren' onder Ruerdsma- saate onder de klokslag van Hantum van Teetske Piersdr, wed. van Cornelius Vermees, secretaris van Westdongeradeel, voor 720 goudgld. [WED 12 344v]

1650: Wybe Pyters en Tet Ottedr 'op de Joure' kopen 2 pm weiland bij Lutkelaerd onder de klokslag van Hantum van Douwe, Gosse en Egbert Tiaerdtzonen voor 95 goudgld. per pm. [WED 13 270v]

1650: Wybe Pytters en Tet Ottedr onder de klokslag van Joure kopen 3½ pm bouwland onder de klokslag van Hantum van Hylcke Sipckes en Tiets Wybedr voor 132 goudgld. per pm. [WED 13 273]

1651: Wibe Pyters op de Joure koopt 4½ pm land onder de klokslag van Joure van Rixt Sakes, Bauck Sakes, Piter Jacobs te Blija als vader van zijn dochter Margarite bij Lysbet Sakes en Jelle Sakes voor 169 goudgld. per pm. [WED 13, fol. 293]

1652 sept. 28: inventarisatie van wijlen Pieter Oeges te Rauwerd. Erfgenamen zijn Pytter Jelles als man van Siouck Ottes, Jentie Romckes als man van Grietje Folperts, Jentie Abes als man van Antie Ottes, Dirk, Hendrik en Æsge Æsoges, Wybe Pyters in Dongeradeel, Siouke Ipes te Welsrijp en Jan Pytters te Stiens. [RAU 37 19, cf. 139 en 189]

1653 jan. 31: Jentie Romckes als man van Griettie Folperts, mede voor Arien Lieuwes wed. van Folpert Oeges, zijn schoonmoeder, enerzijds, contra Wybe Pytters te Hiaure in Dongeradeel, Jan Pytters te Stiens, Sioucke Ipes te Welsrijp, Jentie Abes in De Knijpe, Pytter Jelles te Irnsum, en Dirck, Hendrick en Æsge Æsoges, ieder voor 1/9 erfgenaam van Pytter Oeges in leven te Rauwerd. Ook op 13 april 1656 komen de erven van Pieter Oeges nog voor. [RAU 11 2, 2v en 57]

1654 mei 3: Piter Wibes, Trijn Wibes wed. van Lieuwe Dirx, Hendrick Aesges *nomine uxoris*, alsmede Folckert Jans en Claes Lieuwes als lasthebbers van Teth Ottedr, wed. van Wibe Piters, stellen zich borg inzake het beslag dat Jantie Wigbolts heeft gelegd op de penningen die Piter Douwes zal verschieten op de huizinge, staande 'op d'plaets oppe Juwer'; op 7 juni verklaart Jantie Wigbolts dat zijn vordering is voldaan en dat hij het beslag opheft. [WED 13 58]

33 Vriendelijke mededeling van Auke de Vries (1914-2004), 1986.

1657 okt. 16: Dirck en Hendrick Æsges, Teth Ottedr, Grietie Folperts en Pytter Jellis als man van Siouck Ottedr en Ipe Siouckis vanwege de erfgenamen van Sioucke Ipis, allen voor 1/9 deel erfgenamen van Pytter Oeges komen tot een accoord en kwijting, hoewel zij slechts zes staken erfgenamen vertegenwoordigen. De akte wordt ondertekend o.a. door 'Tet Otte' in stevig handschrift. [RAU 37 189v]

*Hibma-sate te Hiaure tegenwoordig, foto J.T. Anema, 2021
De stielp die er nu staat is 20e eeuw; in 1832 stond hier nog een kop-hals-romp.
Let op de brede gracht en de verhoogde ligging van het hornleger.*

Uit het eerste huwelijk (volgorde niet zeker):

1. Pyter, volgt II.
2. Tryn Wybes, overl. na mei 1665, tr. Lieuwe Dirx, ovl. voor mei 1654. 1665 mei 30 (3e procl.): Tryn Wibes, wonende onder de klokslag van Franeker, verkoopt 1/3 van de sate en landen, gelegen onder de klokslag 'vande Jouwer', Hibbema genaamd, aan Pyter Wibes en Tzientie Jacobs, e.l. te Midlum, en Hendrick Aesges en Remcke Wibes, e.l. onder Poppingawier, voor 3300 goudgld. en zes gouden ducaten vrij geld. De sate is naar naam en faam 64½ pm groot en wordt gebruikt door Saker Reitses en Tietske Jaspers; de huizinge *cum annexis* is in de koop begrepen. [WED 15 58]
Het feit dat er boven de koopprijs een geschenk wordt gegeven wijst erop dat Tryn (klein)kinderen had. Verder is er over haar leven niets bekend.

Uit het tweede huwelijk:

3. Rymcke Wybes Hibma, [geb. omstr. 1626/27], eigenaresse van de helft van Hibma-sate 1685/98/1700 en van 25 pm in Jellema-

sate (1698, stem 16), doet belijdenis Ternaard 25 jan. 1683, als wed. lidmate ald. 1691, woont ald. 1698/1700, ovl. na 1700, tr. 1. Rauwerderhem (gerecht) 20 mei 1645 Hendrick Æsges, eigenerfde landbouwer op Jellema-sate te Poppingawier, ovl. 1675/82, zn. van Æsge Æsges, eigenerfde te Terzool, en Tiedtske Oegedr; tr. 2. Westdongeradeel (gerecht) 12 april 1682 Epo Syoerds Hanya (Hannia), geb. Raard ca. 1629, mederechter en generale ontvanger van Westdongeradeel, ovl. [Ternaard] 21 mei 1684, zn. van Sioert Piers Hannia, landbouwer 1620 op en mede-eig. van Hania-sate te Grouw, sedert 1627 landbouwer op Roorda-sate te Raard (1640 br. stem 1), en Tied Æsgedr en wedn. van 1. Aefke Ritskes en 2. Hester Hasius.³⁴

1656 juni 23 (1e procl.): Hendrik Æsges en Rymke Wybes, te Poppingawier, kopen de gerechte helft van 74 pm land 'over hoech en leech' [een onverdeeld aandeel] in 'des coopers en Tiaerd Bintis gebruikende Zaete inde dorpe voorschr. met de huisinge, hooiberg, Watermeulen...', gekocht voor 88 goudgld. per pm van Jr. Pier van Zytsama. [RAU 53 9v]

Blijkens het stemkohier betreft dit Jellema-sate (stem 16), groot 77 pm, in 1640 eigendom van 'De Oude Heer Eysinga', d.i. Pieter van Eysinga (1564-1645), wiens kleindochter gehuwd was met Pier van Sytzama voornoemd.

-
- 34 Epo trouwde 1. (ondertr. stadhuis Dokkum 8 jan.) 1653 Aefke Ritskes, ovl. 18 okt. 1673; tr. 2. Ternaard jan. 1678 (3e procl. Dokkum 30 dec. 1677) Hester Hasius, blijkens de Dokkumer proclamatie afk. uit Den Briel, als lidmate ingekomen Ternaard 3 maart 1678, niet vermeld op de lidmatenlijst van mei 1681; tr. 3. (hij van Raard) Rymcke Wybes, zie boven.
- Zijn zoon uit het eerste huwelijk *Sioerd Ypes Hannia*, mr. bakker en majoor te Leeuwarden (±1657-1735) ligt begraven te Engelum onder een zerk met het wapen Hania (met de hand, zoals gevoerd door het geslacht uit Weidum, waarmee deze naamgenoten kennelijk niets te maken hebben). Zie GFL IV, pag. 92-93 (G154). De daar vermelde ouders 'Ype (Epe) Saeckes Hannia, bijzitter Westdongeradeel, en Hester Harius, e.l. te Ternaard' zijn onjuist zoals uit het voorgaande blijkt. Ype Sakes heeft nooit bestaan. De verwarring vloeit voort uit het uiterst onvolledige en onbetrouwbare overzicht 'Hania – Ternaard' uit W.Tsj. Vleer, *De Hania en Hanja's* (z. pl. 1953), pag. 32.
- Een ander wapen Hania (niet dat met de hand, doch in blauw drie zilveren lelies boven elkaar) komt voor op de balustrade van het orgel te Ternaard, in de kwartieren Aylva-Meckema. Dit wapen wordt Hania van Holwerd genoemd; deze familie heeft evenmin te maken met die uit Grouw. (H.M. van den Berg, *Noordelijk Oostergo, De Dongeradelen, De Monumenten van Geschiedenis en Kunst* ('s-Gravenhage 1983), pag. 175 en 186 (foto); zie O. Hellinga, 'Hanya fan Holwert' in *GJb* 2009, pag. 37-66).

1666 dec. 5 (1e procl.): Hendrik Æsge en Rymke Wybes kopen 8 pm 2½ eins 'Landen leggende over hoeg en leeg in Jellema Zate bij de echtel. coopers althans wordende gebruickt, beswaart quotel[tjck] met de huisinge, schure, Watermeulen, boomen ende plantagie sampt florenen, renthen ...', gekocht voor 88 goudgld. per pm van Jr. Theodorus Vigara. [RAU 54 63v]

NB. Het is aardig te constateren dat de hooiberg tussen 1656 en 1666 is vervangen door een zgn. Friese schuur. Pas vanaf de 16e eeuw werden stal en hooi- en graanberging onder één dak gebracht en ontstond de nu als karakteristiek Fries beschouwde kop-hals-romp-boerderij.³⁵

1680 okt. 13: Epo S. Hannia is 'omtrent' 51 jaar en heeft 8½ jaar in Ternaard gewoond. [WED 38 65]

1684 mei 16: inventarisatie ten huize van Epo Sioerds Hannia, bijzitter van Westdongeradeel, wegens het feit dat hij is hertrouwd met Rimck Wybes. Er moet scheiding en deling gemaakt worden met zijn vijf kinderen waarvan drie nog minderjarig.³⁶ De akte is niet afgemaakt, aangezien bijzitter Hannia 21 mei is overleden, reden voor het opmaken van de volgende akte. [WED 95 325]

1684 juni 3: inventarisatie ten sterfhuize van bijzitter E.S. Hannia. Zijn huis op Oldebuyren te Ternaard had hij gekocht. Hij bezat enige graven in de kerk te Grouw en enige te Raard op het kerkhof. Zijn eerste vrouw Aefke Ritskes had onroerend goed aangebracht te Raard, te Ee en te Dokkum. Zijn weduwe Rimcke Wybes had ten huwelijk aangebracht het niet geringe bedrag van 7740 cargld., bestaande onder meer in ¼ van een sate van 100 pm te Irnsum, 1/6 van een sate te Hiaure, de helft van ½ pm in Hibbema saete aldaar, 1/6 van een perceel land te Blija, enz. Bij de uiteindelijke verdeling wordt Rimck Wybes bijgestaan door haar zoon uit haar eerste huwelijk, Eesge Hendricks. [WED 95 354]

1685/98/1700: Rymcke Wybes is eigenaresse van ½ Hibma-sate (Hiaure stem 3), groot 65 pm. In het stemkohier 1685³⁷ lezen we: 'Wijbe Pieters bruijker selfs eijgenaer van Hibbema, nu Riemk Wijbes eijg. ½, Tiaerdje Jacobs bij Harlingen ½'. In het stemkohier 1698 en het floreenkohier 1700 wordt zij 'weduwe te Ternaard', resp. 'wed. w: de bijsitter Epo Hania' genoemd.

Uit Rymckes eerste huwelijk nageslacht Jellema.³⁸

-
- 35 K. Uilkema, *Het Friesche boerenhuis* (Leeuwarden 1916), pag. 31 *et passim*; S.J. van der Molen, *Het Friesche boerenhuis in twintig eeuwen* (Assen 1941, 1943²), pag. 47 *et passim*; J.J. Spahr van der Hoek m.m.v. O. Postma, *Geschiedenis van de Friese landbouw* (Leeuwarden, Fr. Mij. van Landbouw, 1952), deel I, pag. 95-100.
- 36 De kinderen waren uit het eerste huwelijk; uit zijn tweede huwelijk sproot slechts een dochtertje dat jong is overleden.
- 37 Stemkohier 1685, aanwezig in het Streekarchief te Dokkum.
- 38 C.O. Jellema, 'Jellema' in *Gens Nostra* 1961, pag. 141-150; C.E.G. ten Houte de Lange, *Jellema. Een Fries geslacht uit Poppingawier vanaf circa 1470 en een viertal gelijknamige geslachten hieruit stammend in de vrouwelijke lijn* (Rotterdam 2000).

II. Pyter Wybes, eigenerfde landbouwer op Coum onder Tzum, gekocht samen met zijn schoonouders in 1638 (1640 eig.-br. stem 29), nadien (1654³⁹/1663) landbouwer te Ludingakerk op stem 3, door hen gekocht van de Staten 1640, ovl. voor 1685, tr. [voor 1638] Tiaerdtie Jacobs, in 1685 als weduwe vermeld als eigenaresse van de helft in Hibma-sate te Hiaure, ovl. voor 1698, dr. van Jacob Tiepckes, eigenerfde landbouwer te Ludingakerk onder Midlum, en Griet Wybes.

Ondertekening door Pytter Wijbes, Hendrick Aesgesz, Trijn Wijbes, Folckert Jans, 't merck bij Claes Lieuwes selfs geset, en D. Huber [de secretaris].
[akte 3 mei 1654, WED 13 58]

kohieren

1640: de boerderijen van het voormalige klooster Ludingakerk onder Midlum worden niet vermeld in de stemkohieren.⁴⁰ In het Register van kloostermeijers, van wie de boerderij in 1640 door de Staten zal worden verkocht, staat onder Midlum vermeld Iacob Tjepkes op een sate van 80½ pm; het is duidelijk dat Jacob de door hem bewoonde boerderij heeft gekocht.

1685: Tiaerdje Jacobs bij Harlingen is eig. ½ Hibbema te Hiaure (stem 3).

1700: Ludingakerk FC 3, groot 88¾ pm, belast met fl. 26-18-0, de Heerenwech ten W, de Wylde Faert ten N.

Eig. Jacob Pytters 2/3, Rinse Johannes 1/3; br. Jacob Pyters.

Deze Rinse Johannes Roorda was kort voor 1664 getrouwd met Doutsen Bauckes Allinga, kleindochter van Jacob Tiepckes. Jacob Pytters heeft kennelijk het deel van de staak van Tiepcke Jacobs overgenomen.

39 Pytter Wybes te Midlum is dan aanwezig bij de boedelbeschrijving van zijn schoonzuster Tryntie Jacobs, gehuwd met Baucke Douues. [WON 69 118]

40 Aan de verkochte kloosterboerderijen werd naderhand wel stemrecht toegekend. [J.A. Mol, 'De kloostergoederen in Fryslân na de Reformatie', in *Alde Fryske Tsjerken* 17 (dec. 2017) pag. 26]

regesten

1638: Jacob Tiepckes en Griet Wybedr te Midlum voor de ene helft en Pytter Wybes en Tyaerdie Jacobsdr te Tzum voor de andere helft kopen 'seeckere heerlijcke saete lants' groot 70 pm, gelegen te Couum onder Tzum, voor 8137 goudgld. 4 st. (11.391 cargld. 12 st.), van Tyaerd Rienx Andringa en Tibbe Sybrens *cum uxore* (dat zijn de schoonzoon en dochter van Tyaerd.)⁴¹ [FRL 98 95v]

1657 maart 7: inventarisatie van de nalatenschap van Tryntie Jacobs te Arum, in presentie van de weduwnaar Baucke Douwes en van Griet Wybedr wed. Jacob Tiepkes, Pytter Wybes te Midlum en Tiepke Jacobs te Achlum. Laatstgenoemde wordt benoemd tot curator over het weeskind Doutien Bauckedr, oud 7 jaar. Volgt inventarisatie. [WON 143 nr. 21]

1661 april 27: in verband met het overlijden van Griet Wybes te Midlum, weduwe van Jacob Tiepkes, wordt Bauwcke Jansen te Arum benoemd tot voogd over Pyter 24 j., Douwtsen 20 j., Wybe 16 j., Trijntie 15 j., Grytie 13 j., Geeltie 11 j. en Jacob 4 jaar, weeskinderen van Tiepke Jacobs bij Hydtie Doetses. [FRL 51 133]

1661 [eodem dato]: inventarisatie van de nalatenschap van Griet Wybes, weduwe van Jacob Tiepkes, overleden ten huize van Pyter Wybes en Tiaerdie Jacobs te Luynkerck onder Midlum, mede op verzoek van Bauwcke Douwes te Arum als vader van Douwtsen Bauwckes, 15 jaar, bij wijlen Tryntie Jacobs, en op verzoek van Bauwcke Jansen te Arum als voogd over de zeven kinderen van Tiepke Jacobs bij Hiddtie Doeytses, kleinkinderen van de overledene. Tiertie Jacobs legt de boedeleed af 'bij ja en neen': zij is derhalve doopsgezind.

Het onroerend goed bestond uit de sate te Ludingakerk (stem 3), groot 86¼ pm, die Jacob Tiepkes in 1640 had gekocht. De huur beliep 300 goudgld. per jaar, waarop de huurders 2900 goudgld. 'verschoten' hebben. De erflaatster had een vordering van 2000 goudgld. op haar vooroverleden zoon Tiepke en diens weduwe; elk van de drie kinderen had ten huwelijk een bedrag van 4000 goudgld. (5600 cargld.) meegekregen. Ook had beppe Griet mondeling⁴² legaten gemaakt aan haar kleinkinderen: Wybe en Gerben Pytters elk 14 cargld., Jacob Pytters 140 cargld. en Riemcke Pytters 50 cargld.; voorts Griettie en Jacob Tiepkes elk 140 cargld. en Doutien Bauckes 50 cargld. De kinderen vernoemd naar erflaatster en haar man hadden dus duidelijk een streepje vóór! [FRL 70 277v]

1663: boedelscheiding tussen de erfgenamen van Griet Wybes, weduwe van Jacob Tiepkes, te weten hun enige nog levende dochter Tiaerdie Jacobs, vrouw van Pyter Wybes, huisman te Luynkerck onder Midlum, schoonzoon Baucke Douwes te Arum vanwege zijn dochter Doutien bij wijlen Tryntie Jacobs en tenslotte Baucke Jansen te Arum als voogd over de zeven kinderen van Tiepcke Jacobs en Hiddtie Doeytses, elke staak voor een derde gedeelte. De nalatenschap beliep zo'n 27.000 cargld., een voor die tijd zeer hoog bedrag; elke staak verkreeg 9000 cargld. [FRL 87 300]

41 *Andringa's* nr. 154 en nr. 1543.

42 Dat was geldig volgens het oud-Friese recht.

Uit dit huwelijk (volgorde niet geheel zeker):⁴³

1. Wybe, volgt IIIa. (A)
2. Gerben, volgt IIIm. (B)
3. Jacob, volgt IIIIn. (C)
4. Rymke Pyters, ovl. voor 1698, tr. Ofke Fransen, eigenerfde landbouwer op Groot Wytsma te Tzummarum, groot 70 pm, die hij in 1672 aankocht (1698 eig.-br. stem 21), in 1698 *nomine uxoris* eigenaar van 1/8 in Hibma-sate, ovl. na 1704, zn. van Frans Sakes, landbouwer te Wirdum, en Neeltie Broers en wedn. van Aafke Harmens.⁴⁴

1668 (procl. mei 6, mei 27, juni 10): Ofke Fransen tot Tzummarum koopt 5 pm greidland. [BAR 88 108]

1672 (procl. jan. 17, jan. 24, maart 6): Ofke Fransen te Tiummarum koopt een sate lands aldaar, door hem zelf gebruikt, 'Groot Wytsma' genaamd, groot 70 pm, belast met 23 fl. 14 st., gekocht van Juffr. Tedtie van Beijem weduwe van Jr. Sem van Popma voor 80 goudgld. per pm (d.w.z. 5632 cargld. in totaal. [BAR 88 210v]

1704 [april/juni]: Ofke Franses, huisman te Tzummarum, ex testamento genomineerd als curator over Tjepke Martens, in 't 19e jaar, zn. van wijlen Marten Tjepkes, in leven huisman te Tzummarum, die aldaar testeerde en overleed, excuseert zich wegens ouderdom en wordt als curator opgevolgd door zijn zoon Frans Ofkes. [BAR 64 85v]

-
- 43 Blijkens de vererving van Hibma-sate waren er vier kinderen, die in 1698 zelf of in de persoon van hun erven elk voor 1/4 eigenaar waren van de helft van Hibma-sate. De wederhelft was van Rymcke Wybes (gen. I, sub 2). Wybe Pyters had drie kinderen achtergelaten, maar zijn dochter Tryn verkocht haar aandeel in 1665 aan haar broer en zuster die vervolgens elk voor de helft eigenaar waren. De volgorde van de kinderen van Pyter Wybes stemt overeen met die van hun trouwdata en met de volgorde waarin Jan Wybes zijn ooms en tante noemt in 1709: 'huijer van ons landt toe Dokkum van het jaer Maeij 1708 tot aen Maeij 1709 ter somma van 25 cg. 10 st. 8 penn. [...] Over het geheel te weeten de geheele plaets Gerben, Jacob en Riemke meede toe last.' [*Landbouwboek* pag. 59]
- 44 Ofke Fransen, van Wirdum, tr. Minnertsga 17 maart 1667 Aafke Harmens, van Sexbierum. Van haar is verder niets gevonden; kennelijk is zij jong overleden. Van kinderen uit dit huwelijk blijkt niets. Uit de vererving van Hibma-sate, die in 1698 voor 1/8 deel eigendom is van Ofke Fransen *nom. uxoris*, blijkt dat hij toen met Riemke getrouwd was en dat zij waarschijnlijk nog leefde (anders had hij *nom. liberorum* vermeld moeten zijn). Gezien de vernoeming van de kleinkinderen moet dochter Janke uit het huwelijk met Riemke stammen.

IIIa. Wybe Pyters Donia, lidmaat der doopsgez. gemeente te Hallum 1668/70, eigenerfde landbouwer op Liemterp te Menaldum (stem 66) sedert 1681, tevens eig. ½ Achlum stem 21, ovl. voor 1698, tr. 1. Hallum 18 sept. 1664 Antie Jans, van Hallum, ovl. voor 4 juni 1684, dr. van Jan Scheltes, landbouwer op De Brol (stem 46) te Hallum, en Sytscke Upts;⁴⁵ tr. 2. kort voor 28 juni 1684⁴⁶ Aeltie Louws, geb. 1652, ovl. [Wanswerd] na 2 maart 1700, waarsch. maart/mei 1700.⁴⁷

1664: 'Wijbe Pijters van Midlum ende Antij Jans van Hallum dese zijn geproclameert op den 17en, 24en ende 31en Juli.

Dese zijn bevesticht op den 18 7ber 1664'.

1681 jan 18 (1e procl.): Wybe Pyters koopt bij decreet van Menaldumadeel de sate Liemterp, groot 68 pm, belast met *fl.* 18-17-8 (stem 66) van de weduwe van Claes Harckes, wiens vader deze kloosterboerderij in 1639 van de Staten had gekocht. [MEN 19 118; *GFL* IV, pag. 131]

1684 juni 4: Jacob Jansen, huisman tot Hallum, oom moederswege, wordt benoemd tot curator *ad actum divisionis* over Schelte in 't 17e jaar en Jan in 't 12e jaar, 'voor haer

- 45 Antie Jans is een zuster van Gryttie Jans (zie tak B, gen. IIIk) en van Jacob Jansen, de stamvader der Broolsma's.

De stamouders van deze familie zijn niet Jacob Jans en Antje Mynties, zoals ten onrechte vermeld in NL 1954, kol. 141 en in J.U. Broolsma, *Broolsma 1620-1996*, z.pl., 1996, pag. 25. Zie voor de juiste afstamming GJb 2009, pag. 287-292 en voor Sytscke Upts GJb 2016, pag. 170; cf. *Kwartierstatenboek NL 2000*, pag. 31 (staat Okkinga-Hibma). De zoon van Jacob Jansen, Jan Jacobs trouwde weer met een 'Hibma': Grietie Gerbens (zie tak B, gen. IIIk.7).

- 46 Op 28 juni 1684 compareert Wibe Pieters voor het gerecht 'sich ten tweeden houwlijke begeben hebbende met Aeltie Louws' en gaat hij met de curator Jacob Jansen over tot scheiding en deling. [MEN 80 143 (autorisatie en inv.), 162 (scheiding)] Bij de autorisatie en inventarisatie werd van dat hertrouwen geen melding gemaakt. Het lijkt erop dat Wybe kort voordien, wellicht in de maand juni, is getrouwd.

- 47 Blijkens het *Landbouwboek* levert Jan Wybes in 1697 diverse waren aan 'Aeltie moeij' en evenzo levert hij 'op reekeninge' aan haar in 1698, 1699 en voor het laatst 2 maart 1700. In mei 1700 rekt hij met zijn broer Schelte en zuster Tryntie af inzake 'ons van vaders kleederen' [pag. 40-45]. In 1701 betalen de kinderen gezamenlijk het grafwieden in Hallum [pag. 46], en in 1701 wordt er door Jan Wybes aantekening gemaakt van 'ons huijsraad' en bedrijfsinventaris met een totale waarde van 234 cargld. (waarschijnlijk op de plaats te Menaldum, die vanaf 1701 door halfbroer Pytter wordt gehuurd, pag. 47).

Wellicht is Aeltie de zuster van Jacob Lous die in 1701 rente betaalt aan Jan Wybes over de restant koopsom van gekocht land. [*Landbouwboek* pag. 46]

ende mede wegens Tryntie en Gryetie Wybes naegelaetene kinderen van w: Antie Jans bij Wybe Pytters Donia in echte verweckt'. [MEN 80 143]

1684 juni 4: inventarisatie, gevolgd door scheiding der nalatenschap van wijlen Antie Jans, vrouw van Wybe Pyters Donia te Menaldum. Tot het bezit behoort de sate Liemterp (stem 66) te Menaldum, groot 68 pm, bij decreet gekocht van de weduwe van Claes Harckes 12 maart 1681 voor 9520 cargld. vermeerderd met de kosten en de melioratie van de huijsinge totaal 11.497 cargld. 1 st. 8 penn.; de helft van een sate van 75 pm op Sopsum onder Achlum (stem 21), groot 75 pm, gekocht 21 maart 1683 voor 45 goudgld. per pm, verpacht aan Wybe Claessen; 7½ pm los land te Hallum gekocht 9 april 1677 voor 1230 cargld.; 1/60e en 1/90e part in een schip van reder Eling Douwes te Harlingen en twee graven op het kerkhof te Hallum. Haar inbreng ten huwelijk was 11.619 cargld. 18 st., de zijne 4820 cargld. [MEN 80 143v; de scheiding 162]

1698: de vier kinderen uit het eerste huwelijk zijn eig. ½ sate Liemterp, de wederhelft is van de zoon uit het tweede huwelijk; de vijf weeskinderen tezamen zijn eig. van Achlum stem 21 en van 1/8 in Hibma-sate te Hiaure (stem 3).

Uit het eerste huwelijk:

1. Schelte, volgt IVa. (AA)
2. Jan, volgt IVh. (AB)
3. Gryttie Wybes, geb. ca. 1673, is 1698 meerderjarig en dan eig. 1/5 van Achlum stem 21, van 9/40 van Liemterp (Menaldum stem 66) en in 1728 nog van 26½ pm in Liemterp, ovl. [Menaldum] 1746/47, tr. Menaldum 20 mei 1700 Æde Jelles Stapensea, geb. Menaldum, eigenerfde landbouwer op Stapens (stem 18) en tevens stem 28 te Menaldum 1718,⁴⁸ ovl. [Menaldum] 1726/28, zn. van Jelle Eedes, landbouwer te Arum, te Harlingen, eigenerfde landbouwer op Stapens te Menaldum (1679, 1698 eig.-br. stem 28), opzichter van de Slachtedijk, en Antje Everts [Oosterbaan].

Uit dit huwelijk nageslacht Stapensea.⁴⁹

48 D.J. van der Meer, 'Nammen fan pleatsen yn Menameradiel', in: O. Santema en Y.N. Ypma (red.), *Skiednis fan Menameradiel* (Ljouwert 1972), pag. 473-481. Volgens dit art. (pag. 480) is 'Stapens' stem 18 en 28 (FC 61 en 17). Jelle Ædis is in 1698 eig.-br. van stem 28; in 1728 wordt de Æde Jelles Wed. eig.-br. van stem 28 genoemd, in 1738 zijn haar twee kinderen eig. en is Wybe Ædes gebruiker. Eede Jelles Wed. is 1698 tevens eig. van stem 18 (toen verhuurd), in 1738 wordt de wed. nog als eig. genoemd, haar zoon Wybe Edes is dan gebruiker. Kennelijk is er tussen 1728 en 1738 boedelscheiding geweest. De sate wordt ook Groote Stapel genoemd en is aangekocht vanaf 1689 april 28 en (1e procl.) mei 27: Jelle Ædes *cum uxore* koopt 18 pm in zekere sate lants de Groote Stapel genaemt tot Menaldum (totaal groot 46 pm) van Sicco Hettes, coopman, *cum uxore* te Harlingen, en dan nog eens 5 pm uit dezelfde sate. [MEN 99 60, 96, 98]

49 O. Schutte, 'Oosterbaan' in NL 102 (1985), overdruk pag. 144 en 160.

4. Tryntje Wybes, geb. ca. 1677, is 1698 nog minderjarig en dan eig. 1/5 van Achlum stem 21 en mede-eig. van Liemterp, ovl. 5 juni 1744, begr. Menaldum 'int 68e jaar',⁵⁰ tr. (3e procl. Menaldum 12 jan.) 1716 Emke Gabes, van Ried, landbouwer op Fleringa-sate (stem 17) te Menaldum 1708, op stem 24 ald. 1728, op Liemterp (stem 66) ald. 1738, ovl. 1749/50,⁵¹ zn. van Gabe Scheltes en Feick Cornelis; hij hertr. Menaldum 24 jan. 1745 Geertje Hendriks.⁵²
1749: Emke Gabes, welgesteld boer te Menaldum met 5+1 pers., aanslag 75 cargld. 19 st. (*capitaal* 5000 cargld.).

Uit het tweede huwelijk:

5. Pyter, volgt IVj. (AC)

AA

IVa. Schelte Wybes Hibma, geb. [Hallum] 16 aug. 1667,⁵³ eigenerfde landbouwer te Winsum (1698 br. stem 3), ovl. Winsum 18 nov. 1708, tr. Menaldum 19 nov. 1693 Sjoukje Martens, van Baard, maakt codicil 15 aug. 1719, ovl. 1719/26, dr. van Marten Jans ter Herne (of: Hornstra), landbouwer te Winsum, en Lysbeth Jansen.

1698: Schelte Wybes is gebruiker geheel en *nom. uxoris* eig. 1/2 stem 3 en ook *nom. uxoris* mede-eig. stem 10 te Winsum.

1726 april 15: Jan Wybes en Tæde Minks, doopsgezinde huislieden te Achlum resp. Baijum, worden curatoren over Tjeerdte en Tryntje Scheltes, minderjarige kinderen van wijlen Sjoukje Martens, wed. Schelte Wybes, in leven onder Winsum, krachtens haar codicil van 15 aug. 1719. [BAA 32 18]

Uit dit huwelijk (in volgorde van hun huwelijksdatum):

1. Antje Scheltes Hibma, eig. 1/8 van Winsum stem 3 (1728), ovl. april 1755, tr. Deinum 8 juli 1714 An(de)le Clasen Cuperus, geb. Deinum 8 okt. 1692, landbouwer ald. (1728 br. stem 32 en 33), ontvanger te Deinum 1741, ovl. [ald.] april 1742, zn. van Claes Jansen Cuperus, mr. kuiper en armvoogd te Berlikum tot 1689, later landbouwer,

50 GFL IV, G 245.

51 Ymke Gabes heeft een legaat van 100 cargld. aan de armvoogdij van Menaldum gemaakt, die dit van diens weduwe Getie Hendriks 16 dec. 1750 in ontvangst neemt. [Rekeningboek armvoogdij, toegang 245-43, inv.nr. 0024, aktenr. 149]

52 De ouders van Emke volgens GFL IV, pag. 131. Zijn tweede vrouw hertr. Menaldum 14 maart 1751 Frans Wytseys, eigenerfde landbouwer op Liemterp te Menaldum, ovl. 1768/78; zij ovl. 1778/88. Zie *Gjb* 2009, pag. 289-290.

53 Deze jaartallen en data uit het schema (waarsch. van de hand van W.H. Keikes) berekend uit her en der in het boek voorkomende vermeldingen, voorin in diens getypte afschrift van het Ms. *Landbouwboek*. [Copie 4143]

ontvanger en kerkvoogd te Deinum, prediker der doopsgezinden te Berlikum en te Blessum, en (3.) Sytscke Andles.

Uit dit huwelijk nageslacht Cuperus en Kuperus.

2. Lysbeth, volgt Va.
3. Tjeerdje Scheltes Hibma, tr. Winsum-Baard 17 maart 1726 Johannes Broers, landbouwer te Winsum (1728/38 br. stem 3), volgt tussen 1744 en 1746 zijn zwager Mattheus Wybes op als landbouwer op Sprong-sate te Oosterlittens (stem 2), ovl. ca. 1747, zn. van Broer Tiederds, landbouwer te Baard en gegoed te Oosterlittens, en Houckien Haenties; hij hertr. (3e procl. Oosterlittens 17 okt.) 1734 Jetske Wybes, landbouwse op Sprong-sate 1747-1782,⁵⁴ (dr. van zijn neef Wybe Sybes, landbouwer op Sprong-sate, en Rinske Mattheus).

1749: Johannes Broers wed., welgesteld boerinne te Oosterlittens met 3+4 pers., aanslag 57 cargld. (*capitaal* 2500 cargld.).

Uit zijn herkomstplaats Baard concludeer ik dat Johannes een zoon moet zijn van Broer Tiederds, landbouwer te Baard (1698/1700 br. stem 7), die *cum uxore* 1697 Everarda-sate te Oosterlittens (stem 18) koopt; in 1728 is het merendeel van deze sate eigendom van Haantie Broers, Johannes Broers en Luitske Broers, gehuwd met Gerrit Heres, elk voor 1/3 deel. Hij moet niet verward worden met zijn gelijknamige achterneef, zn. van Broer Pytters (neef van zijn vader) en Renske Haenties (zuster van zijn moeder) die 1698/1700 br. Winsum stem 9 was en ca. 1702 overleed, waarop *neef* Broer Tjeerds en *volle broer* Wybren Pytters, beiden huislieden te Baard, tot curatoren over zijn 9 kinderen (waaronder een Johannes en een Haantje) werden benoemd. [BAA 47 236]

Johannes Broers en zijn zwager Tjipke Broers (volgt hierna sub 4) waren dus neven. Om het eenvoudig te houden trouwde Johannes' broer Haentie Broers uit Baard ald. in 1714 met Renscke Broers, uit Winsum, zijn nicht van moederszijde en tevens achternicht via vaderskant.

4. Tryntje Scheltes [Hibma], ovl. voor 1749, tr. [15 febr. 1736]⁵⁵ Tjipke Broers, landbouwer op stem 12 te Oosterlittens (1745-1761),⁵⁶ ovl. [ald.] 1761, begr. ald., zn. van Broer Pytters, landbouwer te Winsum, en Renske Haenties; hij hertr. Oosterlittens 12 okt. 1749 Reintje Pyters, van Oosterlittens, landbouwse ald. op stem 12, nadien op Molenhorne (stem 5) 1763-69 en op Klein Langwert (stem 8) 1769-78.⁵⁷

54 Oosterlittens pag. 114.

55 Vriendelijke mededeling van Gosse van der Plaats, Dokkum, 2002, die ook het overlijden mededeelde.

56 Oosterlittens pag. 118 (waar staat: 1745-62, maar dat kan niet als zijn overlijdensjaar juist is), en 115.

57 Oosterlittens pag. 115, 117.

1749: Tjepke Broers, seer begoed[igt] boer te Oosterlittens, 2+2 pers., aanslag 53 cargld. 19 st. (*capital* 4500 cargld.).

Hermana-Hibma

Va. Lysbeth Scheltes Hibma, tr. Sexbierum 5 sept. 1717 Jan Jansen Hermana, landbouwer op Groot Tjaerda en Adelen-state te Sexbierum (1728 br. stem 32 en 33) en eigenaar van landerijen ald. (FC nr. 128), ovl. kort voor dec. 1734, zn. van Jan Jarigs, landbouwer en landeigenaar te Sexbierum, en Neeltje Pyters.

Hun twee zonen Jan en Schelte nemen de naam Hibma van hun moeder aan.

1717: 'Den 5 7bris hebben haar derde Proclamatie gehadt Jan Jans Hermana en Lijsbet Scheltis Hibma en sijn getrouwd'.

1734 dec. 16: inventarisatie ten sterfhuize van wijlen Jan Janzen, in leven huijsman te Sexbierum, ten verzoeke van Emke Gabes, huisman tot Menaldum en Johannes Broers, huisman tot Winsum, curatoren over de minderjarige kinderen Jan Janzen, 16 jaar, Schelte Jans, 10 jaar, en Sjoukje Jans, 6 jaar. De opgave wordt gedaan door Aafke Jans, wed. van Frans Jans, in leven koopman te Franeker, 'tegenwoordig haar in het sterfhuijs bevindende'. Aafke (zuster van de overledene) legt de eed af en is dus gereformeerd. [BAR 78]

Uit dit huwelijk:

1. Jan, volgt VIa. (AAA)
2. Schelte, volgt VIe. (AAB)
3. Sjoukjen Jans, van Menaldum, tr. Sexbierum 18 juli 1745 Tomas Wytseys [geen herkomstplaats vermeld], e.l. later woonachtig te Peins.⁵⁸

Intermezzo 1

De afstamming van Jan Jansen Hermana

Lysbeth Scheltes Hibma (gen. Va) trouwt 1717 Jan Jansen Hermana, en het nageslacht van hun beide zonen noemt zich Hibma. Hij is landbouwer op Groot Tjaerda en Adelen te Sexbierum in 1728, evenals in 1698 Jan Jarigs dat is, gehuwd met Neeltie Pyters. Dit zijn ongetwijfeld zijn ouders, zij verschijnen sedert 1691 regelmatig in de archieven van Barradeel voor de aankoop van onroerend goed: in 1700 zijn zij eigenaren van FC 91, 92, 93 en 94.

Al vele jaren geleden trof ik in Sexbierum aan het echtpaar Jarigh Jansen, op Groot Walta aldaar (1640 br. stem 19), tr. 1642 Tziedts Gerrits.

58 Vriendelijke mededeling Mevrouw R. Poelstra-Faber, Kimswerd, 1986.

Zouden zij de ouders van Jan Jarigs zijn? Ervan uitgaande dat Jan Jarigs en Neeltie Pyters niet lang voor 1690 getrouwd zouden zijn, leek het tijdsverschil met 1642 wel erg groot. Maar inzicht kan voortschrijden. Het was allang bekend dat Jarigh Jansen een halfbroer is van Sierck Jarichs (1590-1648) en dat hij geboren is in 1612 (in jan. 1631 is hij 18 jaar). Dat lijkt extreem oud voor vaderschap, maar inmiddels is gebleken dat 'onze' Jan Jarigs aanmerkelijk ouder is dan aanvankelijk gedacht. In 1672 stelt hij zich borg voor Pietie Daems wed. Pytter Claesen te St. Annaparochie, die hem 'mijn swager' noemt: zij is dus zijn schoonmoeder. Dat betekent dat Jarig en Neeltie in 1672 al getrouwd waren. Dat moet ook wel, want Neelties ouders trouwden al in 1627, zodat Neeltie niet later dan rond 1645/50 geboren kan zijn; ook niet veel eerder want haar eigen kinderen Pyttie, Aafke en Jan, zullen niet vóór 1680/85 geboren zijn: beide dochters trouwen in 1711. Er moeten dus vóór deze drie kinderen meer kinderen geweest zijn: Pyttie, genoemd naar haar grootmoeder maternel, kan een oudere zuster gehad hebben naar wie zij is vernoemd.

Uiteindelijk is het gelukt om te bewijzen dat Jarigh Jansen inderdaad de vader is van Jan Jarigs aan de hand van de vererving van de aangekochte percelen (zie hierna).⁵⁹

Door de uitgebreide vermeldingen in het lidmatenboek van Wijnaldum over de halfbroers van Jarigh en hun moeder Anna Hayedr is het mogelijk over dit gezin en hun verwanten iets meer te vertellen, hetgeen in de hierna volgende stamreeks 'Hermana' is verwerkt.

De naam Hermana wordt ook wel als Harmana geschreven. Het is volstrekt onduidelijk waar deze geslachtsnaam aan ontleend is. De staten Groot- en Klein-Hermana liggen te Minnertsga en er zijn geen banden van dit geslacht met dat dorp.

I. Jan Johannes (Jan Jannis), te Peins, ovl. voor 1634, tr. 1. omstr. 1587 Jacob [Salvisdr ?]; tr. 2. [1607] Anna Hayedr; tr. 3. voor 1631 Mary Steffens; Anna Hayedr tr. 1. voor 1590 Jarigh Jetzes, ovl. voor 1607, zn. van Jetze Syerckz en Bot Jarigsdr.

Anna Hayedr, haar gezin en verwanten

Jetze Syerckz te Peins (geb. ca. 1519) is de oudste zoon van Sierck Jettyez, landbouwer op Tamminga-state te Peins sedert 1514,⁶⁰ en Lolck Watthiedr. Hun jongste zoon Watze Siercks (Watthie Syrckz) volgt zijn moeder daar op in 1568 en wordt op zijn beurt opgevolgd door de kleinzoon Sierck Watzes Tamminga (ca. 1569-na 1634). Er is regelmatig interactie van de familie te Peins met Anna Hayedr, wat naast de namen en patroniemen het bewijs levert voor de verwantschap. De zoon van Sierck Watzes

59 Met dank aan Ype Brouwers die deze knoop ontwarde.

60 RvAVD nr. 517.

Tamminga, Tæckle Siercks Tolsma (ca. 1600-1662) wordt eigenerfde te Tzum en noemt zich naar zijn sate. Hij is begraven in de kerk te Tzum onder een grote zerk met wapen; zijn nageslacht sterft uit in mannelijke lijn maar de voornaam Tæckle blijft tot de huidige tijd behouden.⁶¹

1565: Jetze Syerckz te Peins, 'omtrent 46 jaar'. [D.W. Kok, *Inventaris van het archief van het Ritske Boelema-gasthuis te Leeuwarden* (Leeuwarden 1966), pag. 122]

1569: Jetse Sierx en Bot Jarigsdr contra Mamme Euertsz en Tyts Cornelisdr. [FRL 4 55, 77, 95]

1607 mei 20: Sierck Watses en Hessel Jetzes worden curatoren over Sierck en Haye Jarichsz, zonen van Jarich Jetzes en Anna Hayedr, die hertrouwd is met Jan Joannes. Zij gaan over tot scheiding en deling van het vadersgoed. Het vee en verdere activa komen aan hun moeder, die elk der zonen met 18 jaar 116½ goudgld. zal uitkeren. [FRL 57 489]

1607 mei 20: Jan Joannes maakt een scheiding met Jacop Feyckes en Jan Salvis als curatoren over Hyl 18 jaar en Dyucke 16 jaar, zijn dochters bij Jacob [Salvisdr], van hun moedersgoed. Jan zet het bedrijf voort en zal elk der dochters 95 goudgld. uitkeren. Dezelfde dag worden curatoren benoemd over de twee voorkinderen Sierck en Haye Jarichs van Anna Hayedr met wie hij is hertrouwd. Onder beide akten het merk van Jan Joannes (een 4 met een dwarsstreep midden door de verlengde stok) en o.a. merken van Jacop Feyckes en Jan Salvis. [FRL 57 487]

Uit het huwelijk van Anna Hayedr en Jarich Jetzes:

- a. Sierck Jarichs, geb. ca. 1590, wordt 'van nieuw aengekomen met zijn wijff' lidmaat te Wijnaldum 27 jan. 1632, beiden op de lijst 1636, landbouwer op Tietse-sate te Wijnaldum (1632, 1640 br. stem 7), ouderling ald. 1633-35, 1645- , ovl. ald. 19 jan. 1648, oud 'ontrent' 57 jaar, begr. 24 jan. daarna, tr. 1. Wijnaldum (3e procl.) in 1617 Jansen Bartles; tr. 2. Barradeel (gerecht) 28 juni 1626 Jets Jans, van Wijnaldum, ovl. [ald.] 20 dec. 1655, dr. van Jan Cornelis;⁶² zij hertr. Wijnaldum 4 jan. 1652 Dirck Ysbrandts.⁶³

Uit in elk geval het tweede huwelijk geen kinderen.

61 Zie *GJb* 1972, pag. 69-84 (kwartiernr. 2592); *Kwartierstatenboek NL* 1983, pag. 466; wapenregistratie *GJb* 2019, pag. 321.

62 Stamvader van het geslacht *Laansma* [cf. *GJb* 1966].

63 Dirck Ysbrandts, bij huw. 1656 van Midlum, ged. (op bel.) Wijnaldum 18 jan. 1643, dienstknecht bij Sierck Jarichs op Tietse-sate 1643, mr. bakker te Wijnaldum, diaken 1653-55 en kerkvoogd 1655 ald., vertr. naar Achlum 1656, ovl. Achlum 'naa de hoy onlege tijt' 1666, begr. ald., tr. 1. Sexbierum 18 okt. 1635 Beydts Clases, beiden lidmaat te Sexbierum 11 febr. 1638; tr. 2. Jets Jans (zie de tekst); tr. 3. Achlum (3e procl. Wijnaldum 5 febr., att. afgeg.) 1660 Tietie Joukes, dr. van Jouke Joukes en Tryntie Bartels en zij hertr. later Claas Claases.

- b. Haye Jarichs, [geb. Wijnaldum (geschat rond 1595)], ged. op belijdenis Wijnaldum 2 maart 1634, tr. Harlingen 25 febr. 1621 Lieuick Ysbrants, van Harlingen.

Bij de doop op belijdenis van Haeye Jarighs staat vermeld dat hij een halfbroer is van Sierck Jarighs, dat hij te Wijnaldum geboren is en *obiit*, overleden, zonder vermelding van datum of jaar. Hij was echter een volle broer blijkens de boedelscheiding van 1607; de dominee of de koster heeft zich kennelijk van de wijs laten brengen door het feit dat Jarigh Jans een halfbroer is van Sierck en Haye: bij Jarighs doop in 1639 staat nl. ook dat hij een halfbroer is van Sierck Jarichs.

Uit dit huwelijk:

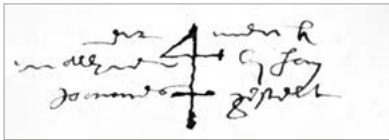
- ba. Antie Hayes, geb. [ca. 1621?], ged. (op belijdenis) Wijnaldum 17 febr. 1638.⁶⁴
bb. Ysbrandt Hayes, ged. Wijnaldum 28 april 1630, ovl. jong.
bc. Rixst Hayes, ged. Wijnaldum 31 aug. 1634.

Uit het huwelijk van Jan Johannes en Jacob [Salvisdr]:

1. Hyl Jansdr, geb. ca. 1589.
2. Dyucke Jansdr, geb. ca. 1591.

Uit het huwelijk van Jan Johannes en Anna Hayedr:

3. Jarigh, volgt II.
4. Jannis Jans, ovl. op reis naar Oost-Indië voor of in 1631.

dit merck alhier bij Jan Joannes gestelt
[akte 20 mei 1607, FRL 57 487v]

II. Jarigh Jansen, geb. 'buijten Wijnaem' [Peins?] 1612,⁶⁵ woont te Peins 1631, ged. (op belijdenis) Wijnaldum 1639, landbouwer op Groot Walta te Sexbierum (1640 br. stem 19), ovl. Sexbierum ('op de Riewall' dus op Groot Walta) in 1649, tr. Sexbierum 22 mei 1642 Tziedts Gerritsdr, dan beiden te Sexbierum; zij hertr. Sexbierum 21 maart 1652 Reyner Jacobs,

-
- 64 Zij is vernoemd naar beppe en wel de oudste dochter; bij haar belijdenis zal zij toch wel 16 of 17 jaar geweest zijn.
- 65 'Jarich Jansen de halfbroeder van Sierck Jarighs zn op 't geloof gedoopt 1639, doch buijten Wijnaem gebooren'. Het ligt voor de hand dat hij in Peins geboren is. *In margine*: Jarich Jansen is in de houwelijcke staet tot Sexbierum op de Riewall gestoruen 1649 en[de] is mede tot Sexbierum begraven.' [DTB 115]

van Achlum, geb. ca. 1622, ovl. na 1665, zn. van Jacob Reyners en Claeske Issbrandts; zij tr. 3. Henderik Jacobs, ovl. voor 1689.⁶⁶

Bij de doop van Jarigh Jansen in 1639 staat vermeld dat hij een halfbroer is van Sierck Jarichs.

1631 jan. 27: Feycke Gerrits te Peins en Sierck Jarichs te Wijnaldum worden benoemd tot curatoren over Jarich Jans te Peins, oud 18 jaar.

1631 nov. 25: Sierck Jarichs te Wijnaldum en Feycke Gerrits te Peins overleggen de rekening van hun voogdij over Jarich Jansen, de zoon van Jan Jannis, te Peins. Van de verkochte huizinge te Peins is nog 87½ goudgld. tegoed, de nalatenschap van Jannis Jansen, 'op d' reyse naer Oostindien verstoruen zijnde', de broer van de minderjarige, bedraagt 284 cargld., er is een vordering van 70 cargld. op Sioerd Tuenis te Peins, terwijl de opbrengst van het boelgoed van 98 cargld. aan stiefmoeder Marij Steffens is uitgekeerd. Aan het kind komt derhalve 575 cargld. toe. Feycke wordt van de curatele ontslagen, Sierck blijft in functie. [FRL 61 348]

1638: Sierck Jarigs te Wijnaldum overlegt de afrekening van zijn curatele sedert 1631 over zijn halfbroer Jarich Jansz, die nu meerderjarig geworden is. [FRL 74 327]

1665: Reyner Jacobs en Tziets Gerrits te Sexbierum kopen 3 pm bouw daar, belast met 22 st., van Frans Jelders voor 723 goudgld. [BAR 88 21]

1689: Tzietske Gerrits, laatst weduwe van Henderik Jacobs, te Sexbierum koopt 1/3 van 9½ pm in drie stukken aldaar van Gerrit en Pytter Jansen en van Aefke Jans, vrouw van Jan Mincx, ieder voor 1/3 van 300 cargld. Koopster en Gerrit Gerrits erven bezitten ieder 1/3 van die 9½ pm. De twee stukken bij elkaar en het derde stuk van ca. 4 pm zijn tezamen belast met 3 floreen. [BAR 89 217v]

Uit dit huwelijk:

Jan, volgt III.

III. Jan Jarigs, [geb. ruw geschat rond 1645], landbouwer op Groot Tjaerda en Adelen-state te Sexbierum (1698 br. stem 32 en 33; in 1718 zijn weduwe), tevens landeigenaar, en bakker ald. tot 1712, ovl. 1714/15, tr. voor 1672 Neeltie Pyters, ovl. na 1718, dr. van Pytter Claesen, landbouwer en kerkvoogd te St. Annaparochie, en Pyttie (Pietke) Daems.⁶⁷

Jan Jarigs en Douwe Olpherts zijn gezamenlijk gebruiker van Adelen-state. Daarnaast staat Jan Jarigs alléén als gebruiker van Groot Tjaerda-state te boek. Douwe is zelf gebruiker van Rinsma, kennelijk als opvolger van zijn vader (Olfert

66 Hij is géén broer van haar tweede echtgenoot Reyner Jacobs.

67 Pieter Clasen van Menaldum en Pietke Daems van St. Jacobiparochie tr. Leeuwarden 25 febr. 1627; hij overleed 1671 en is een broer van Jan Claessen ter Horne, landbouwer op Cleyn ter Horne te Beetgum; beiden zijn doopsgezind en voorouders van de auteur. Nageslacht noemt zich Hornstra. Pietie Daems wordt vermeld als weduwe te St. Annaparochie 1671/75, zij is eig. van 28 pm land te Menaldum. Ondanks haar kenmerkende patroniem is niet gevonden wie haar vader is.

Ruirds 1640 br. stem 17), maar de locatie daarvan is volgens de Prekadastrale Atlas niet te vinden. Ik neem aan dat dat land begrepen is onder de 16 FC-nummers die Douwe in 1700 gebruikt. Die percelen liggen wat verderop. Het land van Adelen ligt als twee gevouwen handen om het land van Tiaerda heen; het wekt de indruk dat het vroeger één geheel geweest is.⁶⁸ Ten westen en zuiden grenst het aan Liauckama-state en Latsma-state.⁶⁹ Het totaal aan landerijen dat door Jan en/of Douwe werd gebruikt belooft 224 pm, ruim 82 ha. Wellicht exploiteerden zij dit grote complex gezamenlijk, dat kwam wel vaker voor. Meestal zijn het broers of zwagers die een sate gezamenlijk in gebruik hebben. Dat doet de veronderstelling rijzen dat Beyts Pyters een zuster van Neeltie Pyters zou kunnen zijn.⁷⁰ Bewijs daarvoor is niet gevonden.

kohieren

De saten Adelen en Tiaerda liggen aan één complex ter weerszijden van de weg van het dorp naar de Hornestreek (Âlddyk), de huizingen rechts (oost) van de weg, Tiaerda noordelijk en Adelen meer zuidelijk, t.o. het huidige Latsma-state.

De bij Tiaerda behorende huizinge op de kadastrale kaart van 1832 is sindsdien afgebroken, de huidige boerderij ligt aan de overkant, ten westen van de weg naar het dorp. Tiaerda-sate staat afgebeeld in de Prekadastrale Atlas Barradeel, pag. 17, een kaartje uit 1635 uit het familiearchief Tiaerda. [inv.nr. 33, Tresoar kaartnr. 10819]

-
- 68 Toch wordt Tiaerda al in 1386 vermeld, mogelijk zijn de landerijen in de loop der tijd verkaveld.
- 69 De namen Liauckama en Latkama/Latsma zijn etymologisch waarschijnlijk van dezelfde oorsprong en kunnen op één familie teruggaan. Ook de families Adelen en Liauckama hebben mogelijk een gemeenschappelijke oorsprong. [zie Noomen, *Stinzen*, *passim*]
- 70 Beyts Pyters, jonge dochter, wordt bejaard gedoopt Sexbierum 18 juli 1679 en tr. ald. 26 dec. 1680 Jacob Martensz, ald. lidmaat sedert 25 okt. 1668, die bij een eerste vrouw al twee kinderen liet dopen (1672, 1674). Uit het huwelijk met Beyts werden 1681-1686 gedoopt Tryntie, Pyter en Auke. Beyts is voor 31 jan. 1696 hertrouwd met Douwe Olpherts, wanneer zij als diens echtgenote lidmaat wordt. Douwe was 26 jan. 1694 lidmaat op belijdenis geworden. Hij was ook weduwnaar en had drie kinderen te Sexbierum laten dopen: Jacob 1675 en Maike en Janke 1681. 'Bejaard' gedoopt wil in deze context slechts zeggen dat de dopeling geen kind meer is; toch vermoed ik dat Beyts eerder rond de 30 dan 20 geweest is; als zij een zuster van Neeltie is, moet zij in elk geval voor 1650 geboren zijn.

eigenaar:

SC 32 Groot Tjaerda (1700 FC 25, 55 pm, *fl.* 18)
 1640 Juffr. Maria van Tiaarda wed. van Juyckema
 1698 Erven Jr. Tialling van Camstra

gebruiker:

Wyger Hebles
 Jan Jarigs (alléén)

SC 33 Adelen (1700 FC 13, 82 pm, *fl.* 22-14-)

1640 Monsr. Jacob van Adelen
 1698 Jr. Claes Adelen

zelf
 Jan Jarichs en Douwe Olpherts

SC 17 Rinsma (FC niet bekend)

1640 Jacob Tjebbes Popta
 1698 Ontvr. Eelco Buweritius en de Hr. Witter

Olfert Ruidrs
 Douwe Olpherts

FC 1700 *samenvatting*

Jan Jarigs eig.-br. 4 nrs. FC, br. 3 nrs. FC + FC 25 Tiaerda	89 pm
Douwe Olpherts eig. FC 72, br. 16 nrs. FC	53 pm
Jan en Douwe samen br. FC 13 Adelen	<u>82 pm</u>
totaal van Jan en Douwe samen	224 pm

dat maakt ongeveer 82 ha 30 are.

bewijs filiatie

1700: Jan Jarigs is eig.-br. Sexbierum FC 91, 92, 93, 94 (samen 17 pm); voorts gebruiker FC 88, 89, 90 (samen 17 pm).

Deze landerijen (kad. Sexbierum sectie C nrs. 48, 730, 100, 107 resp. C 698, 225, 237) liggen deels vlakbij Tiaerda, deels nabij de Ried (dus hooiland). Van de vier FC-nummers die eigendom zijn, kan de herkomst worden nagegaan als bewijs voor de filiatie van Jan Jarigs als zoon van Jarigh Jansen en Tziedts Gerrits, als volgt.

FC 92, 6 pm, *fl.* 2, is door Jan aangekocht in 1694 en speelt dus geen rol. Resteert 11 pm, die hij van zijn moeder geërfd moet hebben.

FC 94, 2 pm, 14 st., vormt 2/3 van het perceel van 3 pm, 22 st., dat in 1665 door Tziedts Gerrits en haar tweede man aangekocht is.

FC 91, groot 4 pm, *fl.* 1-7 en FC 93, groot 5 pm, *fl.* 1-21 zijn samen 9 pm groot belast met *fl.* 3. Dat is het bezit dat in 1689 eigendom was van de drie staken erfgenamen: Gerryt Gerrits (erven), Tziedts Gerrits en de drie kinderen van Jan Gerrits, nl. Gerrit, Pyter en Aefke Jansen.⁷¹

71 Gerrit Jansen, landbouwer te Sexbierum, tr. 1. Maeicke Broers, ovl. 1685 wanneer Andle Broers curator wordt over zoon Jan, geb. ca. 1679; Pyter Jansen, landbouwer te Dongjum, doopsgez., curator 1697; Jan Mincks (zn. van Minck Jansen (1640 br. stem 27 te Tzummarum) en Folku Jelles), man van Aefke Jansen en landbouwer te War onder Franeker, curator 1697.

regesten

- 1671: Pietie Daams, weduwe van Pytter Clasen, te St. Annaparochie leent 1300 cargld. van Schelte Reyners en Maartie Hermans te Leeuwarden. [BIL 97 1223v]
- 1672: Pietie Daams, weduwe van Pieter Claesen, te St. Annaparochie, bijgestaan door 'mijn swager' Jan Jarighs te Sexbierum, leent 1000 cargld. van Ruyrdt Claessen, huisman te Oosterbierum met als onderpand haar circa 26 pm bij Beetgum, ressorterend onder Menaldum. Jan Jarighs stelt zich borg voor zijn schoonmoeder. [BIL 97 155]
- 1675: Pietie Daams verkoopt 1½ en 2 pm te Menaldum. [BIL 97 135, 136]
- 1691: Jan Jarigs, huisman en Neeltie Pytters, e.l. tot Sexbierum, verwerven 5 pm bouwland te Sexbierum in ruil voor 4 pm grasland die zij van de kerk gekocht hadden; zij betalen een toegift van 323 cargld. 3 st. [1e procl. 21 jan., BAR 89 254v]
- 1691 maart 12: Jan Jarigs en Neeltie Pytters verkopen 5 pm bouwland aan de Slachtedijk onder Sexbierum voor 500 goudgld. [BAR 132 37]
- 1694: Jan Jarigs en Neeltie Pytters kopen 6 pm greidland op de mieden onder Sexbierum, De Beets genaamd, belast met 2 fl., van de erven van Claas Sybrens, in leven huysman tot Sexbierum, voor 61 goudgld. per pm. [1e procl. 28 nov., BAR 90 61]
- 1703: Jan Jarigs en Neeltje Pytters, huislieden te Sexbierum, kopen een boeredwarshuis met schuur en 'fraye fruchtdragende bomen' etc. bezuiden het dorp, bewoond door Dirck Wybes, van Wybe Dircks, hospes te Harlingen, Dieucke Dircks, vrouw van Dirck Sybes, en Lysbert Dircks, weduwe van Hille Jorrits, ieder voor 1/3, voor 224 goudgld. [BAR 91 29v]
- 1705: Jan Jarigs en vrouw kopen 8 pm greide te Sexbierum, belast met fl. 1-21, van Sr. Reyner Clazen Fontein te Harlingen voor 1260 goudgld. [BAR 91 77v]
- 1710: Jan Jarigs en Neeltie Pieters te Sexbierum kopen 2 pm bouw aan de Oude Dijk aldaar, belast met 6 st., van Margareta Baronesse van Gent, Douariere Tiaerd van Aylva, c.s. voor 142 goudgld. per pm; er wordt niaar op de koop gelegd. [BAR 91 191v]
- 1710: zij kopen 3½ pm bouw aldaar van Reiner Clasen Fontein, koopman te Harlingen, voor 1260 cargld. [BAR 91 192v]
- 1711: Jan Jarigs en Neeltie Pieters te Sexbierum kopen een stuk greide van 8 pm, de Beers genaamd,⁷² belast met fl. 3-6, van Adriaan Wittart van der Aa, Cronenburgh etc. voor 52 goudgld. 7 st. per pm, dat is 418 goudgld. [BAR 92 19]
- 1712 maart 5: Jan Jarigs en Neeltie Pytters tot Sexbierum verhuren aan Freerk Tjerks, vrijgesel, 'onse backerie in den dorpe voornt.' voor twee jaar (mei 1712-1714) tegen een huur van 25 cargld. per jaar, alle bakkersgereedschappen op taxatie over te nemen. Verhuurders behouden zich voor het gebruik van de grote kamer en de daarboven gelegen zolder met de halve hof. [BAR 133 160v]

72 In 1711 wordt het perceel De Beers genoemd, in 1694 De Beets en in 1700 De Beetsen. Cf. H.O. Veldman, *Lânnammen út Barradiels Ferline* (Oudheidkundige Ver. Barradeel 1997), pag. 59. Ligging: ten Z. van de weg naar Getswerdersyl, een eindje het land in, pal oostelijk van Groot Walta.

1714: Frans Jans en vrouw te Franeker kopen een aandeel in Adelen zathe te Sexbierum, gebruikt door Jan Jarigs, van Froukjen van der Foek, vrouw van Albert de Roo, te Harlingen voor 300 cargld. [BAR 92 77v]

1714: Frans Jans, graankoper te Franeker en vrouw kopen het aandeel in Adeelen zathe te Sexbierum, gebruikt door Jan Jarigs c.s., van de erven Noordenbos, wonende in Noord-Holland, dat verkopers erfden van hun ouders, voor 487 cargld. [BAR 92 89]

1715: Frans Jans, koopman te Franeker en Aafke Jans kopen een aandeel in Adelen zathe en state te Sexbierum, gebruikt door Jan Jansen c.s. van verdere erven Noordenbos in Noord-Holland voor 300 cargld. [BAR 92 112]

1723: zij kopen tweemaal 1/30 in die zathe van ca. 86 pm, dan gebruikt door Jan Jansen, Saker Jans en anderen, van de kleinkinderen van prof. Sixtinus van Ammema en Meinu van Adelen. [BAR 92 263v, 264]

Uit dit huwelijk zover bekend:

1. Pyttie Jans Harmana, tr. Sexbierum 8 febr. 1711 Pieter Pieters Gelinde, Oostindische schipper 1711, later (1734) burger en coopman te Harlingen.⁷³
2. Aafke Jans Harmana, tr. Sexbierum 8 maart 1711 Frans Jans, graancoopman te Franeker, koopt land in Adelen-sate te Sexbierum 1714, 1715, 1723, ovl. voor 16 dec. 1734. [BAR 78]
3. Jan Jansen, volgt IV.
4. ?? Jarig Jans, landbouwer te Oosterbierum (1728 br. stem 17 en br. Klooster Lidlum stem 9).

Het is verleidelijk in deze Jarig ook een zoon te zien maar er is geen bewijs.

IV. Jan Jansen Hermana, landbouwer op Groot Tjaerda en Adelenstate te Sexbierum 1728, ovl. kort voor dec. 1734, tr. Sexbierum 5 sept. 1717 Lysbeth Scheltes Hibma, dr. van Schelte Wybes Hibma en Sjoukje Martens (zie hierboven tak AA, gen. Va).

Jan Jansen volgt Jan Jarigs op als gebruiker van Tjaerda-sate, hetgeen al een begin van bewijs vormt dat deze zijn vader is. Hij is ook eigenaar van land dat vóórdien op naam stond van de wed. Jan Jarigs, nl. FC 128, groot 3½ pm (kad. Sexbierum C 509), gelegen bij de Heereweg (de Hornestreek of *Álddyk*):

1718 eig. Jan Jarigs wed., br. Jan Jansen;

1728/38/48 eig. Jan Jansen c.s., br. Jan Jansen;

1758 eig.-br. Schelte Jans Hibma.

VIa. Jan Jansen [Hibma], geb. ca 1718, landbouwer op Groot Tjaerda en Adelen-state te Sexbierum (stem 33 en 32), ovl. [ald.] 1778,⁷⁴ tr. Sexbierum 15 jan. 1741 zijn achternicht Tietje Pyters, [geb. ca. 1723?], ged. (doopsgezind) Blija 28 mei 1741, ovl. Oosterbierum 29 sept. 1807, dr. van Pyter Wybes Hibma (IVj), landbouwer te Blija, en Riemke Dirks.

In het overlijdensregister van Barradeel wordt zij vermeld als Tietje Pieters, 63 j., wed. J. Hibma, 'nalatende twee kinderen'. Hoewel ze drie kinderen had, klopt dat, want haar dochter Lysbet was reeds jaren vóór haar overleden. De leeftijd klopt niet, dat zal 83 jaar zijn; bij een geboortejaar van ca. 1723 zal zij op ongeveer 17-jarige leeftijd getrouwd zijn. Uit dit huwelijk (volgorde niet zeker):⁷⁵

1. Lysbet, volgt VIIa.
2. Neeltje Jans Hibma, geb. ca. 1752, ovl. Kimsward 28 jan. 1826, tr. Sexbierum 15 mei 1774 Jan Gerlofs Laansma, ged. Pietersbierum 24 febr. 1750, landbouwer te Kimsward, ovl. ald. 14 nov. 1827, zn. van Gerlof Freerks, eigenerfde landbouwer op Jongma-sate te Pietersbierum, en Sibbeltje Meinerts.⁷⁶

1811 dec. 12: Jan Gerlofs te Kimsward neemt de naam *Laansma* aan, wellicht omdat hij naar zijn overgrootvader *Jan Gerbens Laansma* (1648-1720) genoemd was [Reg. Naamsaanneming Arum, fol. 49]; zijn broer Freerk Gerlofs, die op de ouderlijke boerderij was blijven wonen noemt zich daarnaar *Jongma*. [Reg. Naamsaanneming Sexbierum, deel II, fol. 29].

3. Jarig, volgt VIIb.

VIIa. Lysbet Jansen, bij huw. van Sexbierum, ovl. Tzummarum 27 april 1786, tr. Tzummarum 21 mei 1780 Johannes Tietes, ged. Witmarsum 3 mei 1744, bij huw. van Tzummarum, landbouwer ald., ovl. Tzummarum 20 okt. 1787, zn. van Tiete Sybes, landbouwer te Witmarsum, sedert 1759 te Tzummarum, en Jetske Johannis.

De overlijdensdata van dit echtpaar komen uit de huwelijksbijlagen van hun zoon Tietes. In het PC van 1789 wordt Johannes Tietes als overleden vermeld, de boedel is insolvent.

-
- 74 Blijkens diverse huwelijksbijlagen. In het PC 1778 wordt zijn weduwe vermeld.
- 75 Lysbet plaats ik als eerste hoewel zij later getrouwd is dan Neeltje. Lysbet is naar haar beppe genoemd (en Neeltje naar een overgrootmoeder) en hun broer Jarig Jans Hibma noemt zijn derde dochter Lysbeth: na beide grootmoeders komt volgens de Friese vernoemingsregels de oudste zuster van een ouder (hier: de vader) aan de beurt. Hoewel geen wet van Meden en Perzen worden deze regels toch veelvuldig toegepast.
- 76 *GJb* 1966, pag. 55 (Laansma). Sibbeltje is een dochter van Meinert Heerkes en Janke Jelles, e.l. te Pietersbierum, schoonouders van Grietje Attes (gen. VIi). Hun dochter Sibbeltje Laansma werd de schoonmoeder van Tietje Jans Hibma (gen. VIIIa, sub 8).

Uit dit huwelijk:

1. Jetske Johannes Hibma, geb. Tzummarum 8 juli 1781, ged. (op belijdenis) Oosterbierum 12 mei 1805, daar ovl. 26 mei 1834, tr. Oosterbierum 30 mei 1805 Jelle Pieters Zijlstra, geb. Wijnaldum 3 juni 1777, landbouwer, ovl. Oosterbierum 30 aug. 1859, zn. van Pieter Kornelis Zijlstra en Pietje Jelles; hij hertr. Barradeel 30 mei 1840 Geertje Oepkes Bouma.
2. Jan, volgt VIIIA.
3. Tiete Johannes Hibma, geb. Tzummarum 15 april 1786, kooltjer c.q. koemelker 1816, melktapper te Sexbierum, ovl. ald. 28 dec. 1855, tr. Sexbierum 22 juni 1816 Riemke Harmens Breuker, geb. Boer 25 sept. 1790, ovl. Sexbierum 8 maart 1875, dr. van Harmen Hendriks Breuker, kooltjer, en Rigtje Jelles.⁷⁷

Uit dit huwelijk zoover bekend geen kinderen.

1812 maart 27: Tiete Johannes te Sexbierum neemt aan de naam Hibma, geen kinderen; [w.g.] *Tietie Johannis Hibma* (de b is later erboven geschreven). [Reg. Naamsaanneming Sexbierum, deel I, fol. 27v]

Intermezzo 2

De afstamming van Johannes Tietes

Lysbet Jansen (gen. VIIa) tr. 1780 Johannes Tietes; hun nakomelingen hebben de naam *Hibma* aangenomen. Zijn afstamming in mannelijke lijn volgt hier. Eén der agnatische nazaten van de stamvader heeft zich *Sybma* genoemd.⁷⁸

I. Sybe Eesges, van Witmarsum, landbouwer te Witmarsum (1698/1700 br. stem 13), ovl. voor 1728, tr. Witmarsum 5 maart 1693 Lysbet Tietes, van Witmarsum, als weduwe landbouwse aldaar (1728 br. stem 13 en 14).

Uit dit huwelijk, gedoopt te Witmarsum:

1. Æsge Sybes, ged. 4 febr. 1694, [jong ovl.].
2. Æsge Sybes, ged. 21 april 1695.
3. Tjebbe Sybes, ged. 3 jan. 1697, vermeld te Witmarsum 1719-25,

77 Harmen Hendriks Breuker, kooltjer, tr. Achlum 17 sept. 1783 Rigtje Jelles, beiden ald.; zij woonden eerst te Boer waar drie kinderen gedoopt werden 1787-1790, daarna op het Vliet te Franeker, waar hij in dec. 1796 is overleden, zij is overleden Pietersbierum 30 april 1810. [Huw. bijl. gem. Sexbierum 1816, nr. 11]

78 Zijn zuster Lysbet (Elisabeth) voert eveneens bij haar tweede huwelijk de naam Sybma. De naam stierf uit in mannelijke lijn met Gerben zelf en geheel met zijn enige overlevende dochter.

te Pingjum 1727; hij en vrouw komen van Franeker naar Grouw 1733, van Grouw naar Mildam 1734, met 6 pers. ald. 1744 (bedrag 2 cargld.), in 1749 arbeider te Mildam met 4 volw. pers., aanslag 21 cargld. 13 st. (*capitaal* 200 cargld.), beiden lidmaat te Mildam 1746/56, tr. Witmarsum 12 maart 1719 Baukje Ruidts, ged. ald. 15 okt. 1699, dr. van Ruurd Liuwes.

Uit dit huwelijk vier dochters.

4. Tryntje Sybes, ged. 1 jan. 1699, tr. Schraard 29 jan. 1719 Frans Jans, van ald., landbouwer te Witmarsum (1728 br. stem 35), vermeld op SpC Schraard nr. 18 1748 (gealimenteerd)-1751 ovl., ovl. [Schraard] 1750/51.

Uit dit huwelijk twee kinderen *Sybe*, ged. Schraard 1720, 1721.

5. Jetske Sybes, ged. 1 dec. 1700, zij en haar man zijn lidmaten te Oudeschoot 1746/56, ovl. Oudeschoot (geen datum in lidmatenboek), tr. (3e procl. Witmarsum 15 april) 1731 Hans Oepkes, schoenmaker te Oudeschoot, ovl. ald. 23 maart 1757.
6. Tiette Sybes, ged. 6 mei 1703, [ovl. jong].
7. Tiette Sybes, ged. 1 juni 1704, volgt II.
8. Hein Sybes, ged. 17 okt. 1706, ovl. jong.
9. Maaïke Sybes, ged. 12 mei 1709, [ovl. jong].
10. Maaïke Sybes, 30 maart 1710.
11. Gerben Sybes, ged. 3 april 1713.⁷⁹

II. Tiete Sybes, ged. (als *Tiette*) Witmarsum 1 juni 1704, landbouwer te Witmarsum, met 6 personen ald. 1744 (bedrag 6 cargld.), in 1749 'gering boer' ald. met 4+4 pers., aanslag 38 cargld. 11 st. (*capitaal* 500 cargld.), sedert 1759 te Tzummarum, ovl. ald. in of voor 1778,⁸⁰ tr. Witmarsum 4 nov. 1736 Jetske Johannes, van Bolsward; beide e.l. komen met att. van Witmarsum naar Tzummarum 9 febr. 1759, zij testeert als weduwe, ovl. Tzummarum 1778.

De vier volwassenen in 1749 zijn kennelijk het echtpaar met een *feint* en een *faam*, de vier kinderen onder de 12 jaar zullen zijn Sybe II, Hendrikje II, Johannes en Gerben. Lysbet wordt wederom vernoemd 1752 en Jan was nog niet geboren. Sybe II zal in 1749 nog geleefd hebben omdat in 1744, 1747 en 1749 jongetjes geboren worden die anders genoemd worden; pas in 1756 wordt er weer een Sybe gedoopt.

1748-: Tiete Sybes vermeld op SpC Witmarsum nr. 23, in 1758 vertr. naar Tzummarum. 1778 dec. 23: Johannis en Gerben Tytes, meerderjarige broers, zijn bij testamentaire

79 Een naamgenoot Gerben Sybes, tr. Tryntje Johannes, laat te Arum en Witmarsum zes kinderen dopen 1758-1777. Hij zal zijn ged. Zurich 3 nov. 1726, zn. van Sybe Menderts en Gryttje Hansen, zulks o.g.v. de dopeling Minnert.

80 Hij overleed vóór haar, want zij maakte als weduwe een testament. [BAR 65 126v]

dispositie door hun moeder Jetske Johannis, wed. van Tyte Sybes, in leven huislieden te Tzummarum en beiden aldaar overleden, benoemd tot curatoren over hun minderjarige zusters en broer Tryntie, Maike en Sybe Tytes. Zij leggen de gewone eed af. [BAR 65 126v]

Uit dit huwelijk gedoopt te Witmarsum:

1. Sybe Tietes, ged. 20 okt. 1737, [ovl. jong].
2. Sybe Tietes, ged. 1 maart 1739, ovl. [waarsch. jong, denkelijk na 1749 en voor 1756].
3. Hendrikje Tietes, ged. 16 okt. 1740, ovl. [jong].
4. Hendrikje Tietes, ged. 28 okt. 1742, ovl. 16 okt. 1790,⁸¹ tr. 1. Oosterbierum (att. afgeg. Tzummarum 29 mei) 1763 Pyter Gerrys [de Vries], van Tzummarum, ovl. ald. 7 juli 1780; tr. 2. Tzummarum 29 april 1781 Auke Jans, van Tzummarum.

Uit het eerste huwelijk zes kinderen.

5. Johannis, ged. 3 mei 1744, volgt III.
6. Lysbet Tietes, ged. 21 maart 1746, ovl. [jong].
7. Gerben Tietes Sybma, ged. Witmarsum 24 sept. 1747, wordt curator over de drie jongste kinderen 1778, woont te Menaldum, landbouwer te Minnertsga sedert 1782, ovl. ald. 18 maart 1786, tr. Menaldum 19 maart 1775 Tryntje Piers, geb. Boer 2 aug. 1754, ovl. Minnertsga 14 april 1791, dr. van Pier Douwes en Fokje Willems.⁸²
Uit dit huwelijk twee dochters: Jetske, jong overleden, en Fokje Gerbens Sybma, tr. 1815 Klaas Kornelis Stellingwerf.
8. Jan Tietes, ged. Witmarsum 29 juni 1749, het is onbekend of hij nog leefde 1778.
9. Lysbet Tietes, ged. Witmarsum 30 jan. 1752, woont bij huw. te Tzummarum, ovl. na 1780, tr. 1. Minnertsga (att. van Tzummarum 8 aug.) 1773 Claas Sjoerds Hibma, bij huw. van Minnertsga, kennelijk woonachtig ald., ovl. voor 1780, zn. van Sjoerd Klases Hibma (tak CBB gen. Vo), landbouwer te Arum, te Tzummarum en te Minnertsga, en Pietje Tjeerds Hoitinga; zij tr. 2. (als Elisabeth Sybma,⁸³ van Minnertsga) Winsum 24 sept. 1780 ds. Arnoldus Nieuwenhuis (1719-1798), predikant te Wons en Engwier 1740-, te

81 Huw. bijl. Wonseradeel 1819 nr. 25; geen plaats van overlijden vermeld, bij de man wel: Tzummarum. Dezelfde personen compareren in de akte van bekendheid.

82 Pier Douwes en Fokje Willems komen met att. per 9 nov. 1759 van Boer naar Menaldum.

83 Ook haar broer Gerben werd al vóór de invoering van de BS *Sybma* genoemd, kennelijk afgeleid van Sybeszoon.

Tjerkwerd en Dedgum 1747- , te Winsum en Baard 1770-1796.⁸⁴

10. Tryntje Tietes, ged. W. 27 okt. 1754, ovl. na 1778.
11. Sybbe Tietes, ged. W. 24 okt. 1756, ovl. na 1778.
12. Mayke Tietes, ged. Tzummarum 9 dec. 1764, ovl. na 1778.

III. Johannes Tietes (1744-1787), landbouwer te Tzummarum, tr. 1780 Lysbet Jansen, dr. van Jan Jansen [Hibma] en Tietje Pyters [Hibma], zie hierboven gen. VIIa.

VIIIa. Jan Johannes Hibma, geb. Tzummarum 29 jan. 1784, landbouwer en koopman te Oosterbierum 1811-1816, landbouwer en koopman te Sexbierum 1817-1844, koopman te Oosterbierum 1848, bij overlijden kooltjer aldaar, ovl. Oosterbierum 31 aug. 1855, tr. 1. Tzummarum 14 mei 1809 Antje Dirks Boersma, geb. St. Annaparochie ca. 1787, bij huw. te Tzummarum, ovl. Sexbierum 10 nov. 1825, dr. van Durk Sydses Boersma en Pietje Sytses; tr. 2. Barradeel 3 mei 1845 Elisabeth Tækes van de Wint, geb. Deinum 29 nov. 1797, ovl. Midlum 6 aug. 1857, wed. van Lammert Pieters Palma, dr. van Tæke Sybrens van de Wint, houtzaagmolenaar, en Anna Jans van der Wind.

1813 febr. 28: Jan Johannes te Oosterbierum neemt aan de naam Hibma voor zich en zijn twee kinderen Tietje en Lysbert, beiden 32 weken oud. [Reg. Naamsaanneming Sexbierum, deel I, fol. 73]

Uit het eerste huwelijk:

1. Lysbet Jans Hibma, geb. Oosterbierum 18 mei, ged. ald. 23 juni 1811 (tweeling), ovl. Dongjum 11 jan. 1899, ongehuwd.
2. Tietje Jans Hibma, geb. Oosterbierum 18 mei, ged. ald. 23 juni 1811 (tweeling), ovl. ald. 19 dec. 1817.
3. Johanna Jans Hibma, geb. Oosterbierum 8 febr. 1813, bij huw. dienstmeid te Tzummarum, arbeidster ald. 1840, ovl. Oosterbierum 28 jan. 1897, tr. 1. Barradeel 22 juli 1837 Jelger Jans Gosliga, geb. Tzummarum 8 sept. 1814, boerenknecht, arbeider, ovl. ald. 16 dec. 1837, zn. van Jan Jentjes Gosliga, arbeider, en Sjoerdte Dirks Goslinga, arbeidster; tr. 2. Barradeel 1 mei 1840 Sible Tjummes Osinga, geb. Schettens 8 nov., ged. ald. 15 nov. 1807, boerenknecht, arbeider te Oosterbierum, ovl. ald. 3 april 1857, zn. van Tjumme Sibles Osinga, arbeider, en Antje Simens Baarda.
4. Dirk Jans Hibma, geb. Oosterbierum 20 april 1814, koopman ald., later arbeider 1870/94, ovl. ald. 14 jan. 1894, tr. Barradeel 24 april

84 Romein, *Naamlijst* pag. 290, 317 en 398.

1841 Tryntje Jacobs Burggraaf, geb. Oosterbierum 9 mei 1818, ovl. ald. 8 jan. 1892, dr. van Jacob Jans Burggraaf, timmerman, en Geertje Jacobs.

Uit dit huwelijk zes dochters.

5. Johannes Jans Hibma, geb. Sexbierum 2 jan. 1816, koopman te Klooster Lidlum, later te Franeker, ovl. Franeker 23 maart 1885, tr. Barradeel 14 mei 1842 Hiltje Heins van der Mey, geb. Oosterbierum 5 april 1822, ovl. Franeker 19 mei 1906, dr. van Hein Sikkes van der Mey, koopman, en Reintje Gerrits Walta.

Uit dit huwelijk negen kinderen, w.o. vier zoons van wie twee jong overleden alsmede Jan en Reinder met nageslacht.

6. Antje Jans Hibma, geb. Sexbierum 9 nov. 1817, bij huw. dienstmeid, later arbeidster te Achlum, ovl. Achlum 3 juli 1904, tr. Franekeradeel 18 mei 1844 Wybe Hendriks van der Schel, geb. Arum 13 jan. 1821, boerenknecht te Achlum, later zetmeier, koemelker ald., laatstelijk arbeider, ovl. Achlum 30 nov. 1904, zn. van Hendrik Wybes van der Schel, arbeider, en Tryntje Johannes Stellingwerf.
7. Jan Jans Hibma, geb. Sexbierum 1 febr. 1819, ovl. ald. 28 sept. 1819.
8. Tietje Jans Hibma, geb. Sexbierum 1 juni 1820, als wed. landbouwse ald., ovl. Sexbierum 7 maart 1880, tr. Barradeel 13 mei 1848 Jan Abrahams Hofman, geb. Sexbierum 17 okt., ged. ald. 24 nov. 1811, landbouwer ald., ovl. Sexbierum 16 april 1870, zn. van Abraham Tjallings Hofman, kooltjer, en Sibbeltje Jans Laansma.⁸⁵
9. Jetske Jans Hibma, geb. Sexbierum 31 okt. 1821, ovl. ald. 17 nov. 1846, ongehuwd.
10. Jantje Jans Hibma, geb. Sexbierum 18 juni 1823, ovl. ald. 21 maart 1825.
11. Sytse Jans Hibma, geb. Sexbierum 29 juli 1824, ovl. ald. 10 sept. 1826.
12. Jantje Jans Hibma, geb. Sexbierum 5 nov. 1825, ovl. Tzummarum 5 jan. 1916, tr. Barradeel 24 maart 1849 Dirk Sjoukes Anema, geb. Minnertsga 27 nov. 1825, arbeider te Ried, te Franeker en te Minnertsga, ovl. Minnertsga 10 maart 1902, zn. van Sjouke Minnes Anema, rog- en pelmolenaar, en Bregtje Sibouts (Sybolds) de Boer.
Uit zijn relatie met Tietje Meinderts Jongma, geb. Pietersbierum 1 mei, ged. ald. 29 mei 1786, ovl. Pietersbierum 7 nov. 1865, dr. van Meindert Gerlofs, landbouwer, en Antje Sybrens,⁸⁶ (zij tr. 1. Hennaarderadeel 15 april 1818 (echtsch. ingeschr. ald. 20 dec. 1824) Wytze Theunis de

85 Sibbeltje Laansma, geb. Sexbierum 17 okt. 1775, ovl. ald. 24 febr. 1848, dr. van Jan Gerlofs Laansma en Neeltje Jans Hibma, zie gen. VIa.2.

86 *GJb* 1966, pag. 55-56.

Boer, landbouwer c.q. arbeider te Spannum, arbeider te Hennaard, in 1828 gedetineerd in het Huis van Correctie te Leeuwarden; zij tr. 2. Barradeel 27 dec. 1828 Klaas Douwes de Jong, timmerman 1828, landbouwer te Midlum 1832, zn. van Douwe Jacobs de Jong, mr. timmerman te Sexbierum, en Luutske Jalkes)⁸⁷ erkende hij:

13. Meindert Jans Hibma, geb. Sexbierum 17 april 1827, ovl. ald. 1 mei 1827.

In zijn overlijdensakte wordt hij Meindert Johannes Hibma genoemd, oud 14 dagen, zn. van Jan Johannes Hibma, koopman, en Tietje Meinderts Jongma, arbeidster te Sexbierum. De tweede voornaam is een vergissing, bij zijn geboorteakte kreeg hij slechts één voornaam. De vader deed aangifte, uit de tekst blijkt niet dat de ouders niet getrouwd waren. Zijn sterfhuis is nr. S 132, zijn geboortehuis S 130. Het is dus niet duidelijk of de ouders samenwoonden of dat zij burens waren.

VIIb. Jarig Jans Hibma, geb. Sexbierum ca. 1757, landbouwer op Groot Tjaarda te Sexbierum (1778/88 br. stem 32), later kooltjer (1823) te Oosterbierum, ovl. ald. 30 mei 1823, tr. Sexbierum 30 april 1786 Reintje Sjoerds Donia, geb. Sexbierum,⁸⁸ ged. Oosterbierum 17 mei 1767, arbeidster 1823, ovl. Sexbierum 17 nov. 1825, dr. van Sjoerd Meinderts [Donia], landbouwer op Donia-state te Sexbierum, en Tryntje Clases.⁸⁹

Bij zijn huwelijk wordt hij Hibbema genoemd, zijn vrouw voert voor 1811 steeds alleen een patroniem. Haar vader wordt slechts postuum met de naam Donia aangeduid.

-
- 87 Uit haar eerste huwelijk een dochter Antje Wytzes de Boer, geb. Spannum 17 febr. 1818 (erkend en door opvolgend huwelijk gewettigd), tr. Tietjerksteradeel 9 dec. 1837 Regnerus Ybes Dantuma, bakker te Hardegarij; uit haar tweede huwelijk een zoon Klaas Klases de Jong, geb. Midlum 6 aug. 1832, kooltjer te Pietersbierum, tr. Barradeel 17 juli 1869 Jeltje Aukes Dijkstra, geb. ald. 25 jan. 1839, dr. van Auke Harmens Dijkstra en Pietje Ourens Post.
- 88 Blijkens haar overlijdensakte. Haar broer werd ook te Sexbierum geboren en te Oosterbierum gedoopt. Donia-sate ligt aan de Slachtedijk onder Sexbierum, op de grens van Oosterbierum en dichterbij de kerk van laatstgenoemd dorp.
- 89 Dit echtpaar trouwde Tzummarum 9 dec. 1753, beiden kwamen toen van Tzummarum. De bruid werd aldaar gedoopt 13 april 1727, als dr. van Claas Pytters. Zij is dus niet, zoals Hibma, *Voorgeslacht*, nr. 169, ten onrechte meldt, op 11 april 1727, slechts twee dagen eerder, te Oosterbierum gedoopt; dit is een mystificatie want op die datum is er in heel Barradeel geen Tryntje Clases gedoopt en zij is zeker geen dochter, zoals Hibma wil, van Claas Pytters en Sijke Gerlofs. Dit laatste echtpaar komt pas in 1740 vanuit Dongjum naar Oosterbierum en hun dochter Tryntje is geboren in 1754. Sijke Gerlofs behoort tot het geslacht Steinforden; het nageslacht van Sijke en Claas voert de naam Steinfort.

Jarig Jans Hibma en Reintje Sjoerds kopen verscheidene malen onroerend goed te Sexbierum.

In 1806 en 1808 tekent Jarig koopakten met de naam Hibma.

1812 maart 12: Jarig Jans te Sexbierum neemt aan de naam *Hibma* voor zich en zijn (dan nog tien) kinderen: Jan 18, Sjoerd 10, Pieter 8, Dirk 5, Tiete ³/₄ jaar, Tryntje 21, Lysbette 17, Mayke 9, Sjoukje 20, en Meindertje 7 jaar oud. [Reg. Naamsaanneming Sexbierum, deel I, fol. 12v]

De weduwe laat bij haar overlijden geen onroerend goed na. Haar tien kinderen tekenen allen de memorie van successie. [MvSucc. ktr. Franeker 4013/4059 d.d. 17 nov. 1825]

Uit dit huwelijk 12 kinderen:⁹⁰

1. Tietje Jarigs Hibma, geb. ca. 1787, ovl. Sexbierum 21 okt. 1807, 20 jaar, ongehuwd.
2. Tryntje Jarigs Hibma, geb. ca. 1790, woont te Sexbierum 1825, ovl. aldaar 26 febr. 1875, ongehuwd.
3. Lysbeth Jarigs Hibma, geb. Sexbierum 28 okt. 1791, ovl. Pietersbierum 2 nov. 1846, tr. Sexbierum 29 mei 1813 Gerlof Freerks Jongma, geb. Pietersbierum 5 juli, ged. ald. 12 juli 1789, eigenerfde landbouwer op Jongma-sate te Wijnaldum (1818/28 eig.-br. stem 9),⁹¹ ovl. Pietersbierum 24 juli 1846, zn. van Freerk Gerlofs Jongma, eigenerfde

90 Het kostte enige moeite de correcte volgorde vast te stellen. Van een aantal kinderen zijn de leeftijden in de akte van naamsaanneming aantoonbaar onjuist. Leeftijden in overlijdensakten zijn niet altijd correct. Van de gehuwde kinderen weten we de geboortedata uit de akten van bekendheid, die bij de huwelijksbijlagen bewaard zijn. Deze zullen als regel juist zijn. Als we aannemen dat de volgorde waarin de meisjes in de akte van naamsaanneming worden genoemd, wel juist is, maar hun leeftijden verwisseld zijn, klopt alles precies. Lysbeth was 20 jaar in maart 1812, haar geboortedatum is bekend. Als Maaïke toen 17 en Sjoukje 9 jaar was, klopt dit met de in hun overlijdensakten opgegeven leeftijden. Ook de vernoeming past dan bij de regels die op dat gebied in Friesland werden gehanteerd: Lysbeth naar een tante van vaderskant, Maaïke naar moederszijde en Sjoukje weer naar vaderskant (een oudtante).

Op grond van dezelfde vernoemingsregels veronderstelde ik dat er vóór Tryntje nog een oudste kind is geweest, genoemd naar haar grootmoeder paternel Tietje: het is immers onwaarschijnlijk dat in een gezin van vijf dochters een der grootmoeders niet zou zijn vernoemd. Tietje is inderdaad aangetroffen in de overlijdensregisters 1806-1811, met haar leeftijd erbij. Hiermee wordt ook duidelijk waarom al vanaf Lysbeth de meisjes naar tantes genoemd worden en waarom het eerste kind dat na haar overlijden werd geboren, een jongetje, naar haar is vernoemd. De naam Tiete als mansnaam komt niet onder de naaste verwanten voor.

91 Jongma is groot 91 pm, waarvan 86 pm eigendom van Gerlof; in 1838 is hij nog gebruiker van 31 bunder 59 roeden (= 86 pm), eigenaar is dan mr. Johannes Stinstra. Zie de volgende noot.

landbouwer op Jongma-sate te Pietersbierum (stem 9), en Fokeltje Jacobs.⁹²

4. Jan, volgt VIIIb.
5. Maaïke Jarigs Hibma, geb. Sexbierum ca. 1795, woont te Sexbierum 1825, ovl. aldaar 4 aug. 1859, ongehuwd.
6. Sjoerd, volgt VIIIc.
7. Sjoukje Jarigs Hibma, geb. Sexbierum ca. 1802, ovl. Tzummarum 14 maart 1877, ongehuwd.
8. Pieter Jarigs Hibma, geb. Sexbierum 18 maart 1803, doet belijdenis Pietersbierum 25 april 1830, wordt lidmaat Sexbierum 10 mei 1835 doch gaat 6 dec. 1835 over naar de Chr. Herv. Kerk, kooltjer te Sexbierum, koopt met zijn broer Tiete voor f 700 een huis met schuurtje aldaar 1844 (verkocht 1874), ouderling 1863 en kerkvoogd 1869 Chr. Afscheiden Gem. ald., ovl. Sexbierum 8 april 1875, ongehuwd.
9. Meindertje Jarigs Hibma, geb. Sexbierum 19 juli 1804, ovl. Midlum 27 jan. 1866, tr. Barradeel 14 mei 1832 Tjebbe Freerks de Boer, geb. Sexbierum 2 maart 1807, boerenknecht, arbeider, ovl. Pietersbierum 15 dec. 1858, zn. van Freerk Pieters de Boer, arbeider, en Antje Tjebbes Boersma.
10. Dirk, volgt VIIIId.
11. Tiete Jarigs Hibma, geb. Sexbierum in 1811, aannemer van slatwerken 1836, pacht land 1843, koopt met zijn broer Pieter een huis met schuurtje te Sexbierum voor f 700 in 1844, laatstelijk arbeider aldaar, ovl. Sexbierum 30 nov. 1857, ongehuwd.
12. Klaas Jarigs Hibma, geb. Sexbierum 19 maart 1813, ovl. aldaar 11 april 1813.

VIIIb. Jan Jarigs Hibma, geb. Sexbierum 9 maart 1793, kooltjer, later landbouwer te Wijnaldum, ovl. Wijnaldum 5 nov. 1877, tr. Barradeel 24 mei 1823 Tryntje Arjens Donia, geb. Tzummarum 3 febr. 1790, ovl. Wijnaldum 11 jan. 1860,⁹³ wed. van Ynse Klases de Boer (ca. 1742-1822), landbouwer op Groot Ropta ald. en lid van de grietenijraad van Barradeel, dr. van Arjen Berends en Baukje Baukes.

Uit dit huwelijk:

1. Jarig Jans Hibma, geb. Wijnaldum 28 jan. 1824, ovl. aldaar 20 febr. 1824.

⁹² *GJb* 1966, pag. 54-55 (Laansma).

⁹³ MvSucc. ktr. Franeker 4007/1756: Y.K. de Boer ovl. Wijnaldum 17 maart 1822, saldo f30.953,53; uit dat huwelijk geen kinderen, wel uit zijn eerdere huwelijk met Eelkje Lieuwes.

2. Jarig Jans Hibma, geb. Wijnaldum 28 febr. 1825, ovl. aldaar 9 april 1844, ongehuwd.
3. Bauke Jans Hibma, geb. Wijnaldum 16 april 1827, ovl. aldaar 29 okt. 1828.
4. Arjen Jans Hibma, geb. Wijnaldum 16 april 1827, landbouwer ald., rentenier te Leeuwarden, ovl. Opeinde 4 aug. 1909, tr. Barradeel 14 mei 1853 Jantje Jans Hiddinga, geb. Wijnaldum 23 nov. 1832, ovl. Leeuwarden 4 aug. 1899, dr. van Jan Rientses Hiddinga, eigenerfde landbouwer op Swingma-sate te Wijnaldum, lid gemeenteraad van Barradeel, en Kinke Pieters de Haan.⁹⁴
5. Reinder Jans Hibma, geb. Wijnaldum 10 sept. 1828, landbouwer te Oudwoude, ovl. ald. 16 juli 1902, tr. Barradeel 13 mei 1858 Antje Sybes Sybesma, geb. Dongjum 13 sept. 1838, ovl. Westergeest 30 nov. 1921, dr. van Sybe Dirks Sybesma, landbouwer te Pietersbierum, en Johanna Alberts Bruining.
Uit dit huwelijk zes kinderen, vijf dochters en een zoon Jan (1860-1916), gehuwd, twee dochters.
6. Baukje Jans Hibma, geb. Wijnaldum 24 sept. 1829, ovl. Midlum 5 jan. 1859, tr. Barradeel 14 mei 1853 Douwe Dirks Bierma, geb. Piaam 15 okt. 1826, landbouwer te Midlum, ovl. Midlum 1 juli 1903, zn. van Dirk Pieters Bierma, landbouwer te Piaam, Menaldum en Peins, en Tryntje Douwes Yska; hij tr. 2. Franekeradeel 5 april 1860 Jitske Klazes Talsma.
7. Reintje Jans Hibma, geb. Wijnaldum 20 sept. 1831, ovl. Kimsward 16 dec. 1923, tr. Barradeel 10 mei 1859 Tjalling Klazes Westra, geb. Kimsward 31 maart 1830, landbouwer aldaar, ovl. Kimsward 27 febr. 1876, zn. van Klaas Jans Westra, landbouwer en rentenier aldaar, en Tryntje Klazes Postma.
8. Bauke Jans Hibma, geb. Wijnaldum 23 febr. 1834, landbouwer op Groot Ropta aldaar, ovl. Wijnaldum 2 nov. 1878, tr. Barradeel 27 april 1861 Rienkje Jans Hiddinga, geb. Wijnaldum 19 jan. 1841, landbouwerse op Groot Ropta tot 1891, ovl. Achlum 13 maart 1902, dr. van Jan Rientses Hiddinga, eigenerfde landbouwer op Swingma-sate te Wijnaldum, lid gemeenteraad van Barradeel, en Kinke Pieters de Haan;⁹⁵ zij hertr. Barradeel 8 maart 1883 Hendrik Terpstra, geb. Dongjum 13 febr. 1841, landbouwer op Groot Ropta, ovl. Wijnaldum 18 juni 1890, zn. van Gerlof Riemers Terpstra en Tryntje Ernsts Fokkema en wedn. Jannigje Minnes Anema.

94 J.R. Hiddinga en K.P. de Haan: zie *GJb* 1972, pag. 71.

95 Zie de vorige noot.

Uit dit huwelijk behalve twee jong overleden dochtertjes en een ongehuwd overleden zoon Pieter: Jan Hibma Bzn. (1862-1914), ontvanger der gemeente Franekeradeel, tr. Janke Schaaf (1860-1937), dr. van Jan Klazes Schaaf en Tryntje Jans Hiddinga (zuster van Jantje en Rienkje hiervoor genoemd).

VIIIc. Sjoerd Jarigs Hibma, geb. Sexbierum 21 jan. 1801, woont te Pietersbierum 1825, arbeider aldaar, ovl. Pietersbierum 2 febr. 1864, tr. Barradeel 26 april 1828 Okjen Gerbens van Dijk, geb. Sexbierum 8 febr. 1805, ovl. Pietersbierum 24 okt. 1844, dr. van Gerben Sybes van Dijk, winkelier, en Trijntje Jurjens.

Uit dit huwelijk:

1. Tryntje Sjoerds Hibma, geb. Pietersbierum 18 juni 1829, ovl. aldaar 24 febr. 1911, ongehuwd.
2. Jarig Sjoerds Hibma, geb. Pietersbierum 16 nov. 1830, arbeider, ovl. Sexbierum 1 juli 1921, tr. Barradeel 18 mei 1855 Lieutske Jans Wagenaar, geb. Schingen 12 maart 1830, ovl. (als *Luutske*) Pietersbierum 3 maart 1912, dr. van Jan Beerends Wagenaar, arbeider aldaar, en Maaike Jacobs de Vries.
3. Reintje Hibma, geb. Pietersbierum 4 dec. 1835, arbeidster, ovl. Pietersbierum 11 nov. 1902, tr. Barradeel 18 mei 1861 Jacob Jans Wagenaar, geb. Slappeterp 21 juni 1833, arbeider te Sexbierum, kooltjer te Pietersbierum, ovl. Pietersbierum 26 jan. 1915, zn. van Jan Beerends Wagenaar, arbeider, en Maaike Jacobs de Vries.

VIIIId. Dirk Jarigs Hibma, geb. Sexbierum 12 mei 1806, boerenknecht 1831, later kooltjer te Sexbierum, laatstelijk arbeider ald., ovl. Sexbierum 6 mei 1859, tr. 1. Barradeel 30 april 1831 Samueltje Martinus Houw, geb. Oosterbierum 6 juli 1808, ovl. ald. 26 sept. 1836, dr. van Martinus (ook wel: Johan Martijn) Houw, arbeider, en Neeltje Simons; tr. 2. Barradeel 25 mei 1840 Saakje Baukes Kuipers, geb. Tzummarum 29 april 1814, ovl. Oosterbierum 21 sept. 1848, dr. van Bauke Melles Kuipers, kooltjer, en Rinske Rinses Hibma (tak CBB, gen. VIp, sub 2). Uit beide huwelijken negen kinderen, w.o. één zoon, Bauke (geb. 1844) met nageslacht Hibma.⁹⁶

AAB

VIe. Schelte Jans Hibma, geb. ca. 1724, ged. (op belijdenis) Sexbierum 5 mei 1747, graankoopman te Sexbierum en eigenaar van landerijen ald., in 1749 'graankoper, kan bestaan' met 3+1 pers., aanslag 43

96 Tresoar, studiezaal GEN 1008, *Stamreeks Hibma* door Johs. van der Bij te Winsum.

cargld. 9 st. (*capitaal* 2000 cargld.), ovl. [1800],⁹⁷ tr. Sexbierum 29 mei 1746 Antie Anes, ged. Oosterbierum 18 juli 1724, dr. van Ane Jelles, landbouwer op Liauckama-state te Sexbierum (1728/38 br. stem 29), en Tietske Annes.⁹⁸

1755: Schelte Jans, koopman te Sexbierum, verkoopt 1/3 van 6 pm en 47/80 van een pm in een sate van 68 pm (Liemterp) te Menaldum aan Gertie Hendriks, vrouw van Frans Wyttes te Menaldum, die reeds gebruikers en mede-eigenaren zijn, voor 285 cargld. [*GJb* 2009 (van der Mey), noot 587; zie boven gen. IIIa.4]

Uit dit huwelijk, ged. te Sexbierum:

1. Jan, volgt VIIe.
2. Tjietske Scheltes Hibma, ged. Sexbierum 7 juli 1753, ovl. Pietersbierum 28 nov. 1826, tr. Pietersbierum 7 maart 1779 Doytse Bottjes Sakema, geb. Tirns, ged. Ysbrechtum 18 dec. 1716, schoolmeester en dorprechter te Pietersbierum sedert 1737, ovl. Pietersbierum 4 juni 1786, wedn. van Ytske Piers Tania, zn. van Bottje Pyters, schoolmeester te Tirns en te Marrum, en Rinske Doytses.
'Anno 1774 den 16 november is in den heere gerust de eerbare Ytske Piers Tania huisvrouw van Dooitse Bottjes in den ouderdom van 75 jaren 6 maanden 3 weken en 2 dagen en ligt alhier begraven. Den 4 juni 1786 is gestorven de eersame Dooijtse Bottjes Sacama in leven schoolmeester te Pietersbierum in den ouderdom van 69 jaar en ligt alhier begraven'. [FVE nr. 5375]
3. Ane Scheltes, ged. Sexbierum 20 okt. 1754.
4. Jarig Scheltes, ged. Sexbierum 8 aug. 1756.
5. Lysbeth Scheltes, ged. Sexbierum 11 dec. 1757.
6. Botje Scheltes, ged. Sexbierum 17 febr. 1760.

VIIe. Jan Scheltes Hibma, geb. 1 maart 1747,⁹⁹ ged. Sexbierum 5 mei 1747, landbouwer te Sexbierum 'op de plaats bij Liaukema', sedert 1791 te Pietersbierum, ovl. Pietersbierum 20 juli 1814, tr. Sexbierum 13 maart 1774 Janke Rymers [Wiersma],¹⁰⁰ ged. Sexbierum 29 aug. 1751, ovl.

97 Volgens A. Moens, zonder bron.

98 De broer van Antie, Jelle Anes, geb. 1723, tr. Hiltje Haantjes (dr. van Haantje Ottes en Aafke Obbes, zie *GJb* 1972 pag. 78) en werd de stamvader van het geslacht Jukema.

99 Zilveren geboortelepel, in 1966 bij Jan Wilkes Hoogterp te Leeuwarden met de tekst: 'Jan Scheltis is Geboren den 1 Maart 1747'; midden op de bak: 'Akke D. Hiddinga'. Akke is de moeder van de toenmalige eigenaar en een kleindochter van Tietje Dirks Noordenbos, zuster van Aafke Dirks Noordenbos (VIIIe).

100 Deze achternaam trof ik aan in de overlidensakte van haar zoon Ane Jans Hibma, 1830. In haar eigen overlidensakte heet zij Janke Rijmers en zo tekent zij ook haar naam.

Pietersbierum 4 okt. 1826, dr. van Riemer Anes, mr. timmerman te Sexbierum, en Aafke Sickes.

1812 maart 3: Jan Scheltes te Pietersbierum neemt de naam *Hibma* aan voor zich en zijn kinderen Ane 36, Schelte 34, Jan 28, Riemer 21, Antje 20, en Sikke 17 jaar oud, en voor de kinderen van Schelte, te weten Jan 11 jaar en Aafke 7 jaar. [Reg. Naamsaanneming Sexbierum, deel II, fol. 30]

1811: Een der notabelste ingezetenen van Barradeel, 'welke zich door kunde, braafheid en vermogen het meest onderscheiden' (f250). [BRF 3636]

1826: Er behoorde onroerend goed tot de nalatenschap. Erfgenamen zijn de vijf zonen, waarvan Schelte al overleden was met achterlating van kinderen. [MvSucc. ktr. Franeker 4014/4757]

Uit dit huwelijk:

1. Ane, volgt VIIIe.
2. Schelte, volgt VIII f.
3. Riemer Jans Hibma, geb. Sexbierum 4 maart, ged. ald. 12 maart 1780, [ovl. jong].
4. Aafke Jans Hibma, geb. Sexbierum 23 juni, ged. ald. 1 juli 1781, [ovl. jong].
5. Jan Jans Hibma, geb. Sexbierum 5 dec., ged. ald. 14 dec. 1783, ovl. Lutkewierum 30 jan. 1830 in huis nr. 40a, ongehuwd, oud 44 jr., geen beroep vermeld, domicilie onbekend.
6. Aafke Jans Hibma, geb. Sexbierum 27 dec. 1785, ged. ald. 1 febr. 1786, ovl. voor 1811.
7. Antje Jans Hibma, geb. Pietersbierum 25 mei, ged. ald. 1 juni 1788, [ovl. jong].
8. Riemer Jans Hibma, geb. Pietersbierum 1 april, ged. ald. 11 april 1790, zonder beroep 1848, ovl. Pietersbierum 8 jan. 1848, ongehuwd.
9. Antje Jans Hibma, geb. Pietersbierum 26 sept., ged. ald. 9 okt. 1791, ovl. Pietersbierum 24 dec. 1812, ongehuwd.
10. Sikke, volgt VIII g.

VIII e. Ane Jans Hibma, geb. Sexbierum 6 mei, ged. ald. 14 mei 1775, landbouwer te Pietersbierum 1813, nadien te Sexbierum, laatstelijk arbeider te Wijnaldum, ovl. Wijnaldum 6 febr. 1830, tr. 1. Bolsward (r.k.) 12 juni 1803 Antje Tjeerds, van Witmarsum; tr. 2. Sexbierum 4 sept. 1813 Tætske Tjebbes Hanenburg, geb. Dongjum 7 nov., ged. (als *Teetske*) ald. 28 nov. 1791, ovl. Sexbierum 24 nov. 1852, dr. van Tjebbe Tækeles Hanenburg, landbouwer te Dongjum en te Sexbierum, en Joukje Klaazes.

Voor het huwelijk werd attestatie gegeven door de geref. kerk te Tzummarum 30 mei en die te Witmarsum 4 juni 1803.

Uit het tweede huwelijk:

1. Jan Anes Hibma, geb. Pietersbierum 10 maart 1815, boereknecht/ arbeider te Oosterbierum, later arbeider te Sexbierum, ovl. Sexbierum 23 aug. 1896, tr. 1. Barradeel 28 april 1841 Tryntje Pieters de Vries, geb. Sexbierum 26 febr. 1814, ovl. Oosterbierum 11 nov. 1851, dr. van Pieter Harmens de Vries en Bottje Jans Post; tr. 2. Barradeel 12 maart 1853 Maayke Pieters Visser, geb. Tzummarum 2, ged. 28 juli 1811, bij huw. dienstmeid te Boer, later arbeidster te Sexbierum, te Oosterbierum, ovl. ald. 24 sept. 1853, wed. van Bauke Jans Bijlsma, dr. van Pieter Klases Visser en Japke Abes; tr. 3. Barradeel 8 mei 1856 Antje Nieses Mulder, geb. Franeker 9 dec. 1822, arbeidster te Sexbierum, ovl. ald. 17 april 1858, dr. van Nies Lammerts Mulder, arbeider ald., en Aaltje Jans Saagemans (Saagmans, Sagemans); tr. 4. Barradeel 8 sept. 1860 Antje Sippes Dijkstra, geb. Sexbierum 21 febr. 1819, ovl. Sexbierum 2 april 1903, dr. van Sippe Arjens Dijkstra, arbeider, en Akke Kornelis Mollema.

Uit het eerste huwelijk vier kinderen, drie dochters en een jong overleden zoon Ane.

Uit het derde huwelijk een zoon Ane, met zes kinderen.

2. Tjebbe Anes Hibma, geb. Sexbierum 28 febr. 1818, boereknecht, ovl. aldaar 2 aug. 1835.
3. Riemer Anes Hibma, geb. Pietersbierum 9 nov. 1819, ovl. jong.¹⁰¹
4. Riemer Anes Hibma, geb. Franeker 9 aug. 1822, arbeider te Sexbierum, ovl. Tzummarum 31 mei 1885, tr. Barradeel 22 maart 1845 Japke Sippes van der Zee, geb. Pietersbierum 14 febr. 1822, bij huw. dienstmeid te Sexbierum, ovl. Sexbierum 6 jan. 1868, dr. van Sippe Willems van der Zee, arbeider, en Lysbeth Klazes.

Uit dit huwelijk negen kinderen, waaronder zonen Ane en Sippe, beiden met nageslacht Hibma.

VIII f. Schelte Jans Hibma, geb. Sexbierum 16 jan., ged. ald. 26 jan. 1777, landbouwer te Pietersbierum, later te Sexbierum, ovl. ald. 11 nov. 1812, tr. Pietersbierum 19 mei 1799 Aafke Dirks Noordenbos, geb. Beetgum 8 nov., ged. ald. 14 dec. 1777, boerin te Sexbierum 1819, ovl. Minnertsgea 18 juni 1847, dr. van Dirk Haantjes Noordenbos, landbouwer te Beetgum en te Pietersbierum, laatstelijk rentenier, en Akke Johannes Noordenbos; zij hertr. Barradeel 31 maart 1819 Eeuwe

101 Overlijdensakte niet aangetroffen 1819-1822 in AlleFriezen noch in WieWasWie.

Klazes Frietema (1782-1819), landbouwer te Wijnaldum, wedn. Pietje Jans Schaaf.¹⁰²

1812 maart 27: Schelte Jans te Sexbierum neemt de naam *Hibma* aan voor zich en zijn kinderen Jan 11 jaar en Aafke 7 jaar. [Reg. Naamsaanneming Sexbierum, deel I, fol. 61v] Tevens wordt hij vermeld in de naamsaannemingsakte van zijn vader.

Uit dit huwelijk:

1. Jan Scheltes Hibma, geb. Pietersbierum 18 febr. 1801, boerenknecht te Kubaard, ovl. Wommels 5 sept. 1828, ongehuwd.
2. Akke Scheltes Hibma, geb. Pietersbierum 27 aug. 1804, ovl. ald. 16 febr. 1875, tr. Barradeel 8 mei 1830 Klaas Jans Schaaf, geb. Wijnaldum 18 april, ged. ald. 8 mei 1803, mr. timmerman te Wijnaldum, ovl. ald. 1 febr. 1893, zn. van Jan Cornelis Schaaf, mr. timmerman te Wijnaldum, en Klaaske Jacobs [Steinfort].¹⁰³
3. Janke Scheltes Hibma, geb. Sexbierum 9 febr. 1812, ovl. Wijnaldum 3 okt. 1847, tr. Barradeel 8 april 1837 Johannes Jans Faber, geb. Wijnaldum 1 jan., ged. ald. 1 febr. 1801, grofsmid te Wijnaldum, ovl. Wijnaldum 19 maart 1887, wedn. van Minkje Cornelis Slim, zn. van Jan Johannes Faber, grofsmid en landbouwer ald., en Baukje Wybes.

VIIIg. Sikke Jans Hibma, geb. Pietersbierum 30 nov., ged. ald. 7 dec. 1794, landbouwer afwisselend te Pietersbierum 1819 en te Sexbierum vanaf 1825, boerenknecht ald. 1838, laatstelijk arbeider, ovl. Sexbierum 29 okt. 1863, tr. 1. Barradeel 16 juni 1819 Hittje Tjipkes van der Let, geb. Lekkum 14 febr., ged. ald. 13 maart 1795, ovl. Sexbierum 17 dec. 1825, dr. van Tjipke Aukes, slagter te Lekkum, en Tryntje Edsers, als wed. boerin te Tzum; tr. 2. Barradeel 20 jan. 1838 Tryntje Dirks Dijkstra, geb. Marsum 5 april, ged. ald. 21 april 1799, bij huw. dienstmeid te Sexbierum, ovl. na 1863, dr. van Dirk Pieters Dijkstra en Hiltje Pieters van Eyck.

Militiecertificaat (lichting ca. 1813): Sikke Jans Hibma, lot nr. 15, 'hetgeen, niet opgeroepen zijnde, hem tot geenen dienst heeft verplicht', signalement: lengte 4 voet 5 duim 2 streep, aangezigt lang, voorhoofd breed, oogen blaauw, neus smal, mond ord.[inair], kin rond, haar en wenkbrauwen bruin.

102 Pietje Jans Schaaf, geb. Wijnaldum 20 sept., ged. (als *Pyttje*) ald. 3 okt. 1784, dr. van Jan Cornelis Schaaf, mr. timmerman te Wijnaldum, en diens eerste echtgenote Ybeltje Jacobs. Pietje tr. Wijnaldum 21 mei 1809 Eeuwe Klases, en beiden doen 10 febr. 1810 belijdenis aldaar. Eeuwe neemt in de gemeente Sexbierum (waar Wijnaldum onder valt) de naam Vrietema aan, doch tekent als Frietema, en die spelling blijft de norm. Zij zal kort na de geboorte van hun zoon Klaas, 2 jan. 1814 te Wijnaldum overleden zijn. E.K. Frietema ovl. Wijnaldum 13 sept. 1819, hun enige zoon Klaas sterft op 14-jarige leeftijd 1827.

103 Zie *GJb* 1972, pag. 71.

Uit dit huwelijk:

1. Jan Sikkes Hibma, geb. Pietersbierum 17 febr. 1820, baardscheerder te Sexbierum, ovl. Sexbierum 2 jan. 1850, ongehuwd.
2. Tryntje Sikkes Hibma, geb. Pietersbierum 13 mei 1821, bij huw. dienstmeid verblijvende te Tzum, doch wonende te Pietersbierum, ovl. Tzum 24 dec. 1856, tr. Franekeradeel 4 mei 1844 Enne Wybes Bruinsma, geb. Tzum 28 dec. 1816, bouw knecht, later schippersknecht aldaar, ovl. Tzum 21 mei 1895, zn. van Wybren Wynses Bruinsma, koemelker, later arbeider, en Hiske Ennes Postma; hij hertr. Franekeradeel 18 mei 1859 Hendrikje Nammens Halma.
3. Tjipke Sikkes Hibma, geb. Pietersbierum 29 jan. 1824, arbeider, ovl. Sexbierum 18 febr. 1897, tr. 1. Barradeel 11 mei 1850 Antje Pieters Dijkstra, geb. Minnertsga 19 nov. 1827, ovl. Sexbierum 3 mei 1858, dr. van Pieter Eeltjes Dijkstra, kooltjer, en Jantje Pieters Bakker; tr. 2. Barradeel 28 mei 1859 Femma Elisabeth Dijkstra, geb. Sexbierum 4 juli 1830, ovl. aldaar 31 mei 1878, dr. van Pieter Eeltjes Dijkstra, kooltjer, en Jantje Pieters Bakker.
Uit het eerste huwelijk vijf kinderen, w.o. zonen Klaas, Jan en Pieter met nageslacht Hibma;
uit het tweede huwelijk vier dochters, waarvan drie jong overleden en een gehuwd.
4. Schelte Sikkes Hibma, geb. Sexbierum 10 dec. 1825, ovl. ald. 3 okt. 1829.

AB

IVh. Jan Wybes, geb. [Hallum] 23 juli 1672, landbouwer op Liemterp (stem 66) te Menaldum 1700, eigenerfde landbouwer te Sopsom onder Achlum (stem 21) sedert 1702, eig. 1/8 van Hibma-sate te Hiaure, mede-eig. van Liemterp, doopsgez., ovl. Achlum in de nacht van 2 op 3 maart 1733, begr. ald. (kerkhof), tr. (doopsgezind) Franeker en (ref.) Menaldum 31 maart 1700 zijn nicht Sytske Gerbens, geb. [Stiens] 9 aug. 1674, ovl. Achlum 8 april 1741, begr. ald.,¹⁰⁴ dr. van Gerben Pyters Runia (tak B, gen. IIIk), eig. landbouwer op Runia-sate te Stiens, en Gryttie Jans.¹⁰⁵
Jan Wybes kocht 'anno 1697 den 1 Maey' een boek waarin hij een kroniek van het landbouwbedrijf en de familie heeft bijgehouden. Door zijn nazaten is dit voortgezet

104 *Landbouwboek* pag. 90, oud in 't 67e jaar.

105 Gerben Pytters Runia behoort tot ditzelfde geslacht Hibma; zijn vrouw was een zuster van de vrouw van zijn broer Wybe en behoorde evenals deze laatste tot het later *Brolsma* genaamde geslacht.

tot 1824. Het origineel berust op Tresoar en is in 2001 uitgegeven door P.L.G. van der Meer.¹⁰⁶ Diverse data zijn aan dit boek ontleend. Jan Wybes vermeldt de leeftijden van hem en zijn bruid ten dage van hun huwelijk: 27 jaar, 8 maanden en 8 dagen respectievelijk 25 jaar, 7 maanden en 22 dagen. Hun geboortedata zijn hieruit berekend, het huwelijk vond nog plaats onder de Oude Stijl.¹⁰⁷ Bij de huwelijksinschrijving komt de bruidegom van Menaldum, de bruid van Stiens. We mogen veronderstellen dat de bruid daar ook geboren is; van de bruidegom is het niet bekend wanneer zijn ouders van Hallum (waar zijn vader in 1670 nog lidmaat was) naar Menaldum vertrokken zijn; zij kopen de sate Liemterp pas in 1681.

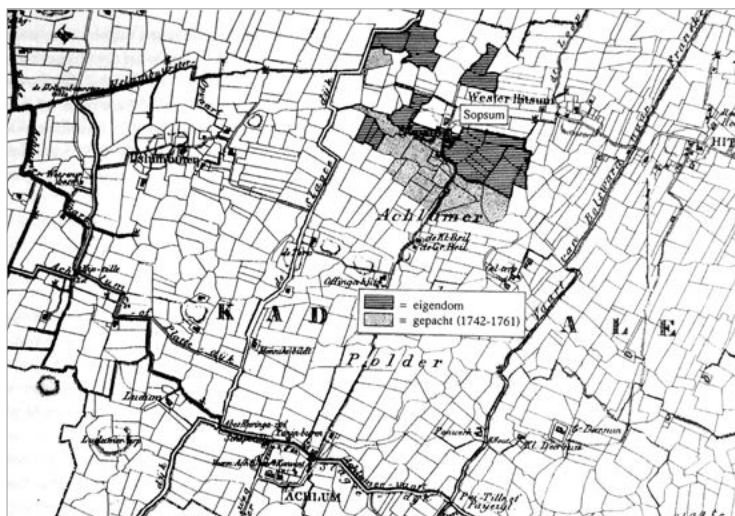
1701: inventarisatie van het huisraad ter waarde van 766 cargld. 4 st. 4 penn. [G]b 2009 (van der Mey), noot 583]

Stemkohier Achlum stem 21:

1708 eig. Jan Wybes 3/5 van 3/4 plus 3/16; Tryntje Wybes 1/5 van 3/4 plus 1/16; Pytter Wybes 1/5 van 3/4; 1718/28 Jan Wybes eig. en br.

Uit dit huwelijk:

1. Wybe, volgt Vh. (ABA)
2. Antie, volgt Vi. (ABB)
3. Pytter Jans, geb. Achlum 6 nov. 1713, ovl. ald. 29 sept. 1721.

De sate te Sopsum (Achlum stem 21) van drie generaties Hibma met ten zuiden het naastgelegen door Wybe Jans erbij gepachte land tekening Hans Mol, Fryske Akademy

106 Landbouwboek.

107 De Nieuwe Stijl werd in Friesland ingevoerd per 1 januari 1701; op 31 dec. 1700 volgde 12 jan. 1701.

Vb. Wybe Jans, geb. Achlum 28 sept. 1703,¹⁰⁸ eigenerfde landbouwer op Sopsom onder Achlum sedert 1741 (1758 mede-eig. stem 21, 1768 eig.-br. geheel), pachtte er 1742-1761 bovendien een daarnaast gelegen sate bij, zodat een bedrijf ontstond van zo'n 150 pm, leraar der doopsgezinden te Franeker (en omgeving) 1729-1775, ovl. Achlum 28 aug. 1775, begr. ald. 5 sept. d.a.v., tr. Franeker (doopsgez.) 19 dec., Achlum (ref.) 25 dec. 1745¹⁰⁹ Tryntje Jans, geb. [Miedum], ged. Franeker 22 febr. 1725, ovl. Achlum 31 mei 1766, begr. ald. 10 juni d.a.v.,¹¹⁰ dr. van Jan Symens, op het dijkhuis te Miedum (onder Franeker), en Hiltje Johannes.¹¹¹

Tryntje Jans was dienstmeid bij Wybe Jans, mei 1740-1743 als *ûnderfaam* voor een loon beginnend met 9 cargld. en oplopend tot 17 cargld., sedert 1743 als *grutfaan* voor 24 cargld. het eerste jaar en 30 cargld. de volgende jaren.¹¹²

1749 Achlum: Wybe Jans, zeer welgesteld eygenerfde boer met 6+5 pers., aanslag 95 cargld. 15 st. (*capitaal* 7000 cargld.).

1761: Wybe Jans, 'leeraar der doopsgesinden en erfgeseten' te Achlum koopt 1/16 deel in een sate van 68½ pm te Tzum waarvan hij zelf mede-eigenaar is (stem 29 te Coum)

108 Geboortelepel, vermeld in inventaris 1775. [FRL 85 49]

109 *Landbouwboek* pag. 95, 143. Slechts een huwelijk in de geref. kerk of voor het gerecht was rechtsgeldig.

110 *Landbouwboek* pag. 108, 144. Zij overleed op de leeftijd van 41 jaar en ¾ maand.

111 Merkwaardig genoeg vermeldt Jan Wybes in zijn *Landbouwboek* niet wie zijn schoonmoeder is, noch de geboortedatum van zijn vrouw; slechts dat zij in febr. 1725 geboren is. De naam van de tweede dochter Hiltje geeft de oplossing en ondanks het frequent voorkomen van de namen Tryntje Jans en het tegelijkertijd voorkomen van drie personen met de naam Jan Symens te Franeker in die tijd, kan zonder twijfel haar identiteit worden vastgesteld.

Jan Symens, van Miedum, tr. Franeker (ref.) 23 maart 1723 Hiltje Johannes, van Lutkelollum onder Franeker. (Deze beide buitenbuurten liggen slechts een kilometer van elkaar). Zij waren 6 maart op het stadhuis in ondertrouw gegaan. Er is slechts één kind gedoopt te Franeker, Tryntje, en hoewel de moeder niet wordt genoemd staat vast dat dit de latere vrouw van Jan Wybes is doordat haar geboortemaand bekend is uit diens boek.

Het dijkhuis onder de klokslag van Franeker (Miedum ligt op de grens van Franeker en Franekeradeel, de vaart is de grens) brandde in de winter 1746 af en werd toen bewoond door Jan Symens 'mijn wijs vader'; Jan Wybes en zijn familie was eigenaar. Omdat niemand het wilde herbouwen heeft Jan Wybes de resten laten taxeren (40 cargld.) en het huis laten herbouwen voor 598 cargld. plus nog een afdak voor 90 cargld. [*Landbouwboek* pag. 147]

112 *Landbouwboek* pag. 89-95.

van Gerryt Harmens te Hallum, vanwege diens kinderen bij wijlen Lysbeth Jans, voor 438 cargld. (N.B. Lysbeth Jans, ovl. 19 nov. 1746, was een dochter van Jan Jacobs, stamvader van het geslacht Brolsma, en Grietje Gerbens; de laatste was zowel een nicht van Wybe Jans' vader als een zuster van zijn moeder en had van haar vader Gerben Pyters Runia [eigenlijk Hibma] een aandeel in deze sate, die in 1640 eigendom was van Pyter Wybes (gen. II), geërfd). [FRL 102 49]

1775 sept. 14: Claas Ottes, huisman te Wijnaldum, doopsgez., en Herke Meinerts, huisman te Pietersbierum, doopsgez., worden benoemd tot curator *ad actum divisionis* tussen de kinderen Sytske Wybes, reeds meerderjarig, en Jan Wybes, minderjarig, en vervolgens om de voogdij over de minderjarige uit te oefenen. [FRL 53 50]

1775: inventarisatie ten sterfhuize van Wybe Jans, huisman en erfgeseten te Achlum en aldaar overleden 28 aug. 1775, t.o.v. Claas Ottes (hij tekent de akte als Claas Attes), en Harke Meynderts, huislieden, voogden over Jan Wybes, alsmede Sytske Wybes, vrouw van Schelte Jans, huisman onder Vrouwenparochie, die elk voor de helft erfgenaam zijn. Er zijn veel landsobligaties en aan onroerend goed een sate te Sopsum onder Achlum, groot 84 pm (taxatie 12.000 cargld.), de helft van een sate te Tzum (stem 29), groot 68½ pm (waarvan de mede-eigenaars zijn Jan de Haan te Wijnaldum en Leenderd Popta te Pingjum). Voorts zilverwerk met inscripties W.I.T.J. 1758 [kennelijk de koperen bruiloft van Wybe Jans en Tryntje Jans], G.D.G.J., J.T.G.W. met wapens, en geboortelepels van Hiltie Wybes, Tryntie Jans en Wybe Jans 28 sept. 1703. De 'godgeleerde, historische als andere boeken...' worden in der minne gedeeld. De zuivere nalatenschap beliep zo'n 25.863 cargld., elk kind kreeg als erfportie 12.931 cargld. 13 st. 11 penn. toegedeeld.¹¹³ [FRL 85 49]

Uit dit huwelijk:

1. Sytske Wybes Hibma,¹¹⁴ geb. Achlum 15 dec. 1747, doet belijdenis (doopsgez.) Hallum 10 okt. 1773, ovl. Vrouwenparochie 16 mei 1810, tr. 1. Vrouwenparochie 5 mei 1771 Schelte Jans, geb. 6 mei 1731, landbouwer onder Vrouwenparochie (in de Oude Pollen 1781), doopsgez. lidmaat Hijum en Hallum 1771, ovl. 22 mei 1786, zn. van Jan Jacobs, landbouwer op De Brol te Hallum, en Grietje Gerbens [Runia alias Hibma, zie gen. IIIk.7]; tr. 2. Vrouwenparochie 14 nov. 1790 Sybren Sipkes, geb. ca. 1731, ovl. 7 okt. 1794, wedn. van Ytske Jans,¹¹⁵ zn. van Sipke Sybrens en Neeltie Cornelis.¹¹⁶

113 Een afschrift van de inventarisatie en scheiding van 1775 in het *Landbouwboek* pag. 152-176.

114 J.U. Brolsma, *Brolsma 1620-1996* (z.pl., 1996), pag. 29; *Landbouwboek* pag. 143. Zie ook gen. IIIa en de noot aldaar.

115 Dit echtpaar deed beiden belijdenis (doopsgez.) Oudebildtzijl 11 nov. 1757.

116 1741 juni 9 wordt Jacob Cornelis, huisman onder Wier, doopsgez., oom, benoemd tot curator over Sybren in 't 11e jaar, weeszoon van Sipke Sybrens en Neeltie Cornelis.

Uit het eerste huwelijk twee kinderen, Jan Scheltes, geb. 1772, en Wybe Scheltes, geb. 1784.

1790 nov. 8: Cornelis Teunis onder Vrouwenparochie en Hermen Gerryts onder Hallum, beiden huisman en doopsgez., worden curator over Wybe in 't 7e jaar en Jan in 't 19e jaar, weeskinderen van wijlen Schelte Jans bij Sydske Wybes te Vrouwenparochie; zij zal hertrouwen met Syberen Sipkes, erfgezetten huisman onder Vrouwenparochie. [BIL 29]

2. Hiltje Wybes [Hibma], geb. Achlum 26 juni 1750, ovl. ald. 1 sept. 1754.¹¹⁷
3. Jan, volgt VIh.

VIh . Jan Wybes Hibma, geb. Achlum 17 april 1756, ged. (doopsgez.) Franeker 15 maart 1777, eigenerfde landbouwer op Boerterp¹¹⁸ te Sopsom onder Achlum (stem 21, eig.-br. 1778/88; 1798/1818 zijn wed.), kerkvoogd 1781 ald. (ref.),¹¹⁹ ovl. Achlum 6 juni 1789, begr. ald., tr. Achlum 17 dec. 1775 Antje Sybouts (Hibma),¹²⁰ geb. Oosterlittens 18 okt. 1755,¹²¹ ovl. Achlum 11 okt. 1824,¹²² begr. ald., dr. van Sybout Claases,

117 *Landbouwboek* pag. 143.

118 De naam 'Boerterp' noemt W.H. Keikes in zijn overzicht van de familie Hibma voorin de transcriptie die hij van het *Landbouwboek* vervaardigde [Copie 4342]. Of hiermee de naam van de boerderij (stem 21) bedoeld is, blijkt niet; een naam wordt elders voor deze sate niet vermeld.

119 Het komt vaker voor dat doopsgezinden kerkvoogd waren. Het was niet alleen een kerkelijke, maar ook een publiekrechtelijke functie voor alle inwoners, met taken die tegenwoordig door de overheid (gemeente) worden vervuld.

120 Sedert de invoering van de burgerlijke stand wordt zij veelal vermeld als Hibma, de naam van haar man; in haar overlijdensakte echter als Antje Sibolts zonder geslachtsnaam.

121 Jan Wybes schrijft zelf in het *Landbouwboek* [pag. 150] dat hij 'in den egten staat getreden' is met de leeftijden van hem en zijn bruid. Zijn geboortedatum is bekend en de leeftijden kloppen niet met de door hem opgegeven bevestigingsdatum, die we ook in het trouwboek van Achlum terugvinden. Met trouwen werd vroeger vaak bedoeld op de ondertrouw die, zo valt te berekenen, op maandag 20 nov. plaatsgevonden heeft; te Oosterlittens werd op 11 dec., precies drie weken later, attestatie afgegeven. Uitgaande van haar leeftijd bij ondertrouw kon de geboortedatum van Antje Sybouts worden berekend.

122 In de overlijdensakte oud 68 jaar; de opgave 69 jaar en 11 maanden op pag 126 in het *Landbouwboek* is dus niet juist, maar dat is een samenvattend overzicht aan het einde van deel I van het boek, dat enkele onnauwkeurigheden bevat. (Cf. noot 124).

landbouwer op stem 17 te Wammert onder Oosterlittens, en Sijke Jacobs.¹²³

1811/12: Antje Sibolts Hibma te Achlum, stemgerechtigde. [Register civique, commune Almenum, BRF 3633]

1825 okt. 20: de erven verkopen de sate op Sopsom voor f13.395. [*Landbouwboek* pag. 15-16]

Uit dit huwelijk:

1. zoon, geb. en ovl. sept. 1776, begr. Achlum.
2. tweeling, geb. en ovl. Achlum 12 april 1779, begr. Achlum.
3. Wybe, volgt VIIIh.
4. Sybout, volgt VIIi.
5. Sijke Jans Hibma, geb. Achlum 4 maart 1788,¹²⁴ laatstelijk arbeidster te Oosternijkerk, ovl. ald. 12 juli 1863, tr. Almenum 2 sept. 1813 Frans Popes Wynia, geb. Blija ca. 1791, landbouwer te Achlum 1824 en stelt dan de laatste aantekening in het *Landbouwboek*, nl. het overlijden van zijn schoonmoeder; vertrekt na de verkoop van het familiebezit ca. 1825 naar Berlikum, zonder beroep ald. 1849, ovl. Berlikum 8 mei 1852, zn. van Pope Fransens [Wynia],¹²⁵ landbouwer te Berlikum, en Hiske Melis Wynia, 'landbouwster' 1826 aldaar.¹²⁶

123 Sibolt Klaazes en Zijke Jacobs trouwden Oosterlittens 12 juni 1740. Hij is doopsgez. gedoopt (als Sibot Claases) Kromwal 7 juni 1739 en blijktens het lidmatenregister aldaar ovl. Achlum 1786 [*GJb* 1959, pag. 38-50]. Hij is een zoon van Claas Sybouts, landbouwer op Jetjehuis te Baijum, later te Oosterlittens (stem 17), mede-eig. van stem 14 ald. 1718/28/38, de stamvader der Okkinga's en dus een broer van Atte Claases (zie tak AB, gen. IVi, sub 2).

124 *Landbouwboek* pag. 126 geeft 1789, maar de juiste opgave van de vader zelf is 1788 (*ibidem* pag. 150). Ook de bezorger van het *Landbouwboek* houdt 1788 aan. Dit klopt niet met haar leeftijd van 74 jaar in de overlijdensakte, maar daarin zijn leeftijden vaak onjuist, zeker wanneer de aangifte door niet-verwanten geschiedt (zoals hier, een hunner zelfs analfabeet).

In het *Landbouwboek* wordt haar naam gespeld als Zijke; in de BS wordt zij consequent Sijke genoemd. Na het overlijden van haar man vertrok zij met haar zoon naar Oosternijkerk. Het *Landbouwboek* trok de belangstelling van haar zwager T.J. Sybenga (1798-1859), onderwijzer, wethouder en lid Provinciale Staten en/of haar neef Abe Sybenga (1829-1898), diens zoon, burgemeester van Oostdongeradeel. Het boek vererfde in de familie Sybenga, zie de provenance, in de uitgave vermeld [pag. 31-32].

125 De achternaam wordt hem slechts postuum toegedacht, hij ovl. Berlikum 5 maart 1808 als Pope Fransens.

126 Hiske Melis, wed. van Pope Fransens, neemt de naam Wynia aan, hetgeen zij in 1811 verzuimd had omdat zij, als weduwe, meende niet onder het Decreet van Naamsaanneming te vallen. [BRF 3713, circulaire van de prefect 30 jan. 1813, nr. 186a]

VIIh. Wybe Jans Hibma, geb. Achlum 11 mei 1781, ged. (op belijdenis) Sexbierum 3 mei 1818, landbouwer 1818, arbeider/kooltjer 1822/24, poldermolenaar 1843, koemelker 1847 te Sexbierum, zonder bedrijf 1857, ovl. Sexbierum 20 okt. 1857, tr. 1. Herbaijum 18 mei 1806 Wypkje Wygers Terpstra, geb. Hitzum ca. 1784, doet met haar man belijdenis Sexbierum 3 mei 1818, ovl. Sexbierum 7 maart 1843, dr. van Wieger Pieters Dijkstra en Dirkje Meens; tr. 2. Barradeel 2 okt. 1847 Tietje Gerbens de Haan, geb. Wijnaldum 2 febr. 1815, ovl. Tzummarum 12 jan. 1910, dr. van Gerben Piers de Haan en Dieuwke Sjerks.

1812 maart 12: Wiebe Jans te Sexbierum neemt aan de naam *Hibma*; hij heeft geen kinderen; [w.g.] Wijbe Jans Hybma.

[Reg. Naamsaanneming Sexbierum, deel I, fol. 19]

Uit het eerste huwelijk:

1. Jan Wybes Hibma, geb. Sexbierum 8 febr. 1822, ovl. ald. 18 april 1822.

Uit het tweede huwelijk:

2. Antje Hibma, geb. Sexbierum 20 juni 1848, tr. Barradeel 15 mei 1875 Rients Terpstra, geb. Tzummarum 13 jan. 1851, arbeider, zn. van Willem Rientzes Terpstra, arbeider, en Elske Riemers Travaille.
3. Dieuwke Hibma, geb. Sexbierum 24 juli 1850, ovl. Tzummarum 6 aug. 1887, tr. Barradeel 19 mei 1877 Tjeerd Groeneveld, geb. Tzummarum 3 april 1852, arbeider, zn. van Sjoerd Gerrits Groeneveld, arbeider, en Tryntje Tjeerds Heringa.
4. Jantje Hibma, geb. Sexbierum 6 mei 1853, ovl. Harlingen 29 sept. 1941, tr. Barradeel 20 jan. 1877 Simon Boomstra, geb. Wijnaldum 22 aug. 1850, arbeider, zn. van Hobbe Sybes Boomstra, arbeider, en Aukje Simons Laanstra.

VIIIi. Sybout Jans Hibma, geb. Achlum 27 juli 1783,¹²⁷ landbouwer te Sexbierum, kooltjer ald. 1817, ovl. Sexbierum 31 okt. 1817, begr. ald., tr. Sexbierum 10 april 1808 Attje Gerrits Boonstra, geb. Sexbierum 8 okt., ged. ald. 16 okt. 1785, won. te Sexbierum 1817, te Franeker 1832, ovl. Dronrijp 26 juni 1845, dr. van Gerrit Abrahams Boonstra en Jantje Jaspers.¹²⁸

1812 maart 12: Sybout Jans te Sexbierum neemt aan de naam *Hibma* voor zich en zijn kinderen Jantje oud 2 jaar en Antje oud 12 dagen; [w.g.] *Sybout Jans Hijbma*. [Reg. Naamsaanneming Sexbierum deel I, fol. 44]

127 *Landbouwboek* pag. 126.

128 Dit echtpaar voert de naam al voor 1811.

Uit dit huwelijk:

1. Jantje Sybouts Hibma, geb. Sexbierum 18 dec. 1809,¹²⁹ bij huw. dienstmeid te Franeker, ovl. Franeker 1 mei 1892, tr. Franeker 2 mei 1830 Teunis Rinses Dijkstra, geb. Ternaard 15 mei, ged. ald. 10 juni 1804, boerenknecht 1823, arbeider 1830/78 te Franeker, ovl. Franeker 28 nov. 1878, zn. van Rinse Teunis Dijkstra en Klaaske Roelofs de Jong, arbeidster te Franeker.
2. Antje Sybouts Hibma, geb. Sexbierum 21 dec. 1811, ovl. Dronrijp 8 sept. 1844, tr. Franekeradeel 24 nov. 1832 Wytze Fransen de Boer, geb. Dongjum 8 april 1808, boerenknecht 1832, herbergier te Dronrijp, ovl. Dronrijp 7 april 1870, zn. van Frans Wytzes de Boer en Ytje Eeltjes; hij tr. 2. Het Bildt 25 nov. 1846 Antennette du Houx, wed. van Dirk Annes Bouma, en tr. 3. Menaldumadeel 7 nov. 1855 Lysbert Gaukes Vollema.¹³⁰
3. Gerryt Sybouts Hibma, geb. Sexbierum 20 mei 1813, ovl. ald. 12 juli 1813.
4. Gerryt Sybouts Hibma, geb. Sexbierum 12 sept. 1814, ovl. ald. 11 okt. 1814.
5. Sieboutje Siebouts Hibma, geb. Sexbierum 6 juli 1818, ovl. ald. 23 juli 1818.

ABB

Vi. Antie Jans, geb. Achlum 24 okt. 1707, in 1758 als weduwe gebruikster van Okkinga-state te Wijnaldum, tr. [voor of in 1732] Atte Clases, [geb. waarsch. te Baijum], landbouwer op Heringa-state (stem 8) te Dongjum 1733/49,¹³¹ in 1749 te Dongjum vermeld als 'welgestelde boer' met 6+3 personen, aanslag 93 cargld. 19 st. (*capitaal* ca. 7000 cargld.), sedert 1751 landbouwer op Okkinga-state (stem 1) aan de Voorrijp te Wijnaldum,

-
- 129 Blijkens akte van bekendheid 17 dec. 1829 Vredegerecht Franeker (in huw. bijl.), de bruid is geb. Sexbierum 18 dec. 1809 dus thans 20 jaar, 'door verzuim harer ouders ongedoopt gebleven'.
 - 130 C. Bouma, *Het voorgeslacht van Folkert Mouwrins Bouma en Dirkje Clases* [...] (Emmeloord 1980), nr. 404; C. Bouma, 'Duhoux' in GJb 1974, pag. 48-75. De auteur is een rechtstreekse nazaat van het echtpaar D.A. Bouma en A. du Houx.
 - 131 In *Nederlandse Genealogieën* deel 13 (2005), pag. 386 vermeldde ik ten onrechte dat hij eerst (1728) boer was op stem 18 te Stiens, maar dit blijkt een naamgenoot te betreffen. Deze Atte Clases komt met zijn vrouw Sytske Jacobs in 1735 van Stiens als lidmaat naar Vrouwenparochie. [C.J. Kuiken, *Het Bildt is geen eiland* (diss. Groningen 2013), bijlage 11] Hij wordt in 1749 nog in St. Annaparochie in het QC vermeld als 'gemeen boer'.

ovl. 1751/58, zn. van Claas Sybouts, landbouwer op en mede-eig. van sate Jetzehuys te Baijum, later (1719) landbouwer te Oosterlittens, en Antje Sybes.¹³²

Op 12 maart 1763 werden in de doopsgezinde gemeente van Franeker gedoopt door Johannes Gerbens, de leraar van Grouw: Grietje Attes (ovl. 12 mei 1782), Antje Attes (ovl. 1779), en Sytske Attes (ovl. 1770 [moet zijn 28 dec. 1769]), allen 'tot Wynaem', dochters 'van onze gewezen broeder Atte Klazes'.

Uit dit huwelijk:

1. Grietje, volgt VII.
2. Antje Attes, ged. (doopsgez.) Franeker 12 maart 1763, ovl. 1779.
3. Sytske Attes, geb. 1 april 1740, ged. (doopsgez.) Franeker 12 maart 1763, ovl. 28 dec. 1769.¹³³
4. Trijntje Attes, ovl. 22 dec. 1774.

Haar broer Claas doet aangifte voor het collateraal 28 febr. 1775. Zij was voor $\frac{1}{4}$ gedeelte gerechtigd in Hibma-sate te Hiaure, 9 pm land aldaar, voor dezelfde breuk in 6/10 gedeelte van Runia-sate te Stiens, gepacht door haar achterneef Jan Sybes [Sevenster] en voor $\frac{1}{4}$ in vijf obligaties, tezamen nominaal 5600 cargld. Er waren toen nog vier erfgenamen hunner ouders. Na het ongehuwd overlijden van de dochters Antje (niet in het collateraalboek aangetroffen) en Trijntje bleven Grietje en Claas Attes als enige erfgenamen over, ieder voor de helft. [BAR 145]

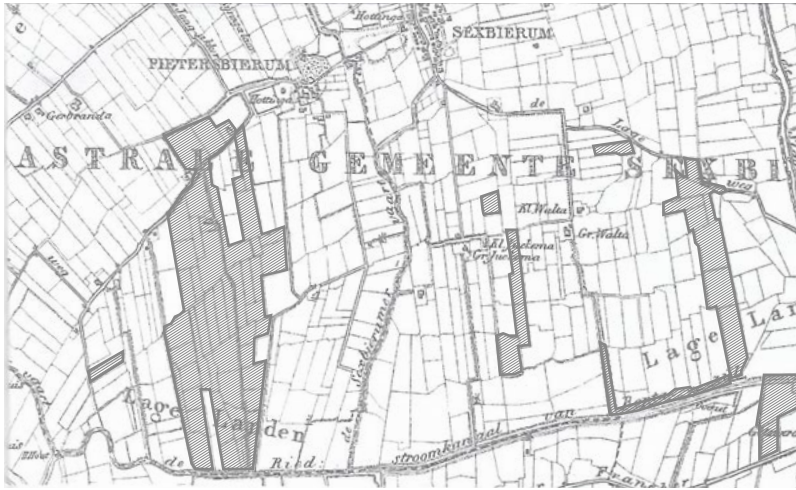
5. Claas Attes Okkinga, geb. Dongjum 27 april 1748, ged. (doopsgez.) Harlingen 4 juli 1783, eigenerfde landbouwer op Okkinga-state te Wijnaldum, ovl. *ald. 22 juni 1814*, tr. 1. Harlingen 29 juni 1783 Ymkje Hilles, geb. Wijnaldum, ged. (doopsgez.) Harlingen 4 juli 1783, ovl. 1783; tr. 2. Harlingen 28 aug. 1785 Janke Alberts van der Mei, geb. Dronrijp ca. 1760, ged. (doopsgez.) Harlingen 27 jan. 1786, ovl. *Franeker 9 okt. 1831*, dr. van Albert Tækes [van der Mei] en Antje Meinderts.¹³⁴ Hij is de stamvader van het geslacht Okkinga.¹³⁵

132 Gehuwd Baijum 28 mei 1694; Atte is dus geboren tussen 1695/1705.

133 Haar geboortelepel met geboorte- en sterfdatum berust bij H. Okkinga te Herbaijum.

134 Zij is een zuster van Heerke Meinderts, zie gen. VII en diens afstamming in het intermezzo. Janke wordt in haar overlijdensakte ten onrechte dochter van Albert Martens genoemd, welke naam ook is blijven staan in Hibma, *Voorgeslacht* en in *Ned. Genealogieën* 11.

135 *Nederlandse Genealogieën* deel 11 (1996), pag. 246-314; deel 13 (2005), pag. 382-388.

De ligging van Roosjestein onder Pietersbierum 1832

tak te Pietersbierum

Vii. Grietje Attes, geb. 11 april 1733,¹³⁶ ged. (doopsgez.) Franeker 12 maart 1763, ovl. 12 mei 1782, tr. Pietersbierum 10 mei 1772 Heerke Meinderts, ged. (als *Herke*) ald. 1 jan. 1732, eigenerfde landbouwer op Roosjestein (stem 4) te Pietersbierum, groot 105 pm, in 1775 en 1790 gekocht van de familie Stinstra, ovl. 1792/93,¹³⁷ zn. van Meinert Heerkes, landbouwer op Roosjestein, en Janke Jelles.¹³⁸

De (niet meer bestaande) sate Roosjestein kan met recht de stamboerderij van deze tak van de Hibma's genoemd worden.

Oorspronkelijk heette stem 4 Heslinga-state. Het was in 1424 de zetel van een hoofdeling, grietman Sywirt Heslinga. Het geslacht Heslinga stierf begin 16e eeuw uit; via Hiddema vererfde de state op het geslacht Sassinga.¹³⁹

Meinert Heerkes, de schoonvader van Grietje Attes, was in 1711 al boer op stem 4. Twee jaar na het overlijden van Meindert vertrok zijn veel jongere weduwe in 1751 met een nieuwe echtgenoot naar Harlingen. De kinderen waren nog jong, de oudste zoon was 17 jaar, en zij moesten tezamen maar zien het bedrijf draaiende te houden. Dat is

136 Zij trouwt als Grytie Attes van Wijndaldum, waar haar ouders toen woonden, maar zij zal nog in Dongjum geboren zijn. Haar geboortelepel met geboorte- en sterfdatum was in 1969 eigendom van mevrouw G. van der Mei-Hibma te Pietersbierum.

137 SpC. De in Genealogie Online genoemde datum 10 mei 1792 is nergens op gebaseerd.

138 Hibma, *Voorgeslacht*.

139 Noomen, *Stinzen CDrom* pag. 341; Y. Brouwers, 'Sytzama' in NL 2000, kol. 89-113.

aardig gelukt. De dochters trouwden uit huis en Heerke werd uiteindelijk alleen boer. Het was een echte 'boupleats': in 1769 waren er slechts 4 koeien en 4 rieren maar wel 7 paarden. De eigenaar wilde de sate in 1775 verkopen en Heerke kocht toen de helft, diende voor de rest het huurcontract uit dat liep tot petri en mei 1789¹⁴⁰ en kocht in 1790 de wederhelft van de sate voor 19.881 cargld. 14 st. Behalve dat hij ongetwijfeld een *tûke boer* was, zal daarbij geholpen hebben dat zijn vrouw uit een zeer welgestelde familie kwam en samen met haar broer de enige erfgename harer ouders werd. Toen Heerke kort daarna kwam te overlijden kon zoon Atte, die enig kind was, de opgaande lijn voortzetten. Deze trouwde Lieuwkjen Joukes Anema, uit een vermogende eigenerfde familie, die nog in de verte verwant aan hem was (hun moeders waren achternichten). Atte breidde het bedrijf vanaf 1797 uit door de aankoop van een naastgelegen sate en ruiling van landerijen, zodat Roosjestein, zoals het nu heette, een complex werd van zo'n 150 pm. Tijden van oorlog zijn voor de landbouw meestal een economisch goede tijd en toen Atte op middelbare leeftijd kwam te overlijden, kon zijn weduwe met haar vier inmiddels volwassen wordende zonen het bedrijf voortzetten. Na haar overlijden hadden deze in 1841 een boedel te verdelen bestaande uit drie boerderijen met 92.37.8 ha land, wat los land, een halve molen en een drietal huizen in Pietersbierum en Sexbierum; al met al ruim 100 ha. Met een Russische obligatie van f 1070, levende have, reeuw en inboedel van f 4030 beliep de totale boedel een bedrag van f 72.278 (passiva waren er niet!).¹⁴¹ De jongste, Meindert kreeg samen met zijn broer Riemer Roosjestein toegedeeld; toen Riemer enkele jaren later kwam te overlijden nam Meindert diens deel over. Bij Meinderts overlijden in 1888 was zijn zoon en beoogde opvolger Atte reeds overleden zodat de sate, toen 148½ pm (54.42.65 ha) in 1889 werd verkocht voor f 80.599,60. De landbouwcrisis was toen al in volle gang en niet alle nazaten konden boer worden. Zijn kleinzoon Meindert Attes (1856-1919) werd veearts evenals diens zoon Atte (1893-1973) en de volgende generatie Meindert Atte (1916-2005) werd notaris te Leens; andere nazaten emigeerden naar Amerika.

De sate Roosjestein is in 1936 afgebrand; in de *Leeuwarder Courant* staat een foto van de ruïnes. Helaas is er geen afbeelding bekend van de sate in welstand.

De families Hibma en Okkinga waren vanouds doopsgezind. Lieuwkjen Joukes Anema, van vaderszijde uit een hervormde familie, had een doopsgezinde moeder, maar na het overlijden van haar man liet zij zich in 1824 aannemen tot lidmaat van de hervormde kerk. Haar zoon Meindert kon zodoende jarenlang fungeren als president-kerkvoogd van de hervormde kerk van Pietersbierum.

Uit dit huwelijk:

1. Atte, volgt VIIIi.

140 Advertentie *Leeuwarder Courant*.

141 De prijzen lagen toen op f 650 à f 700 per ha (inclusief de opstallen). Tegenwoordig kun je daar wel twee nullen achter zetten en dan ook nog in euro's: een factor 200 hoger!

Intermezzo 3

De afstamming van Heerke Meinderts en de nazaten van zijn broers Jochum en Meindert.

Heerke Meinderts (gen. VIi) had slechts één kind, Atte, die genoemd is naar zijn grootvader maternel en in 1812 de naam Hibma heeft aangenomen, afkomstig van zijn grootmoeder Antie Jans. Heerke had twee broers, die geïnspireerd door deze gang van zaken, óók de naam Hibma hebben aangenomen als familienaam, hoewel noch bij hen noch bij hun kinderen ook maar een druppel 'echt' Hibma-bloed door de aderen vloeit. Hieronder de agnatische afstamming van Heerke en zijn broers en een overzicht van de gezinnen van Jochum en Meindert. Het nageslacht van beide laatsten is in de 19e eeuw uitgestorven.

I. Hercke Jans, geboortig van Dongeradeel, tr. Kimsword (ondertr. Pingjum 29 aug.) 1673 Sibbeltie Meynderts, geb. Pingjum ca. 1652, dr. van Meinert Jochums en Antie (Ancke) Pyters.¹⁴²

1660: inventarisatie ten sterfhuize van Meinert Jochums en Antje Pytters te Pingjum o.v.v. Lieuee en Nanne Meinerts, ten behoeve van de kinderen Griet 20 j., Jochum 16 j., Pyttje 14 j., Barber 12 j., Sydts 10 j. en Sibbel 8 jaar. [WON 149 nr. 47]

1663: eerste weesrekening der curatoren. [WON 152 nr. 62]

1667: weesrekening sedert 1663 van de curatoren Dirk Jochums, wagenmaker te Kimsword, en Minck Pytters te Achlum, beiden oom, over Sibbel, Sydts, Barber, Piettje, Sytscke, Jochum en Grietje Meinerts, de laatste twee al meerderjarig. [WON 156 nr. 59]

1674: weesrekening sedert 1667 voor de jongste twee kinderen, Sibbel en Sytske Meinerts. [WON 163 nr. 66]

1677: laatste weesrekening voor Sibbel, nu meerderjarig; haar zuster Sytske is voordien overleden. [WON 166 nr. 23]

Uit dit huwelijk:

1. Meynert Herckes, ged. Kimsword in sept. 1674, [jong ovl].
2. Meynert, volgt II.
3. Auck Herckes, ged. Kimsword 25 febr. 1677.

142 Beiden zijn ovl. Pingjum tussen 1652 en 1660; zij zullen rond 1638 getrouwd zijn.

4. Jan Heerkes,¹⁴³ bij huw. van Pietersbierum, landbouwer ald. (1728/38 br. stem 20, eig. de Hr. Westerhuys), ovl. ald. 6 dec. 1739, tr. (3e procl. Sexbierum 1 mei) 1707 Eelk Carstes, van Sexbierum, beiden lidmaten te Pietersbierum 1719, 1724, ovl. ald. 1 juni 1753.

Uit dit huwelijk (volgorde onbekend):

- a. Heerke Jans,¹⁴⁴ landbouwer te Pietersbierum (1738 br. Pietersbierum stem 17, eig. de Hr. Westerhuys *cum uxore*), in 1749 'boer, tamelijk welgesteld' met 3 volw. pers., aanslag 60 cargld. 7 st. (*capitaal* 8000 cargld.); hij wordt in 1749 curator over [zijn neef] Heerke Meinderts.
- b. Karst Jans, landbouwer te Pietersbierum, in 1749 'redelijk welgestelde boer' met 5 volw. pers., aanslag 60 cargld. 7 st. (*capitaal* 3500 cargld.), ovl. ald. 10 aug. 1770, tr. Pietersbierum 3 maart 1743 Bottje Hendriks, van Oosterbierum, beiden lidmaten op belijdenis Pietersbierum 15 febr. 1745 en lidmaten ald. 1761, 1767, ovl. Pietersbierum 8 okt. 1775, dr. van Hendrik Jaspers, landbouwer te Oosterbierum, en Reintje Jelles; zij hertr. Pietersbierum 26 maart 1775 Pier Michiels, van Harlingen, landbouwer te Pietersbierum. Zij lieten bij hun overlijden geen kinderen achter.¹⁴⁵
Uit dit huwelijk: Jan Karstes, ged. Pietersbierum 21 juli 1748, [kennelijk jong ovl.].
- c. Geertje Jans, ged. Pietersbierum 20 febr. 1722, met haar man lidmaten op belijdenis ald. 4 febr. 1743 en lidmaten ald. 1761, ovl. [waarsch. voor 1774], tr. Oosterbierum (3e procl. Pietersbierum 19 maart, att. afggeg.) 1741 Jasper Hendriks, van Oosterbierum, landbouwer te Pietersbierum, lid kerkeraad ald. 1774, in 1749 'redelijk welgestelde boer' ald. met 4+3 pers., aanslag 60 cargld. 15 st. (*capitaal* 2500 cargld.), nog alleen lidmaat Pietersbierum 1774, zn. van Hendrik Jaspers, landbouwer te Oosterbierum, en Reintje Jelles.

143 Zijn afstamming lijdt geen twijfel al ontbreken harde bewijzen. Heerke Jans te Pietersbierum, in wie we zijn zoon mogen zien, wordt in 1749 curator over Heerke Meinderts (gen. III in de hoofdtekst), dat was dan zijn volle neef. Vader Meynert had geen broers noch zwagers dus moest een voogd verderop in de familie gezocht worden. Het doopboek van Pietersbierum begint pas in 1719; Meynert vertrekt van Kimswerd naar Pietersbierum, als dat ook geldt voor de overige verwanten, is het logisch dat er geen kinderen gevonden zijn. Jan Heerkes zal, gezien zijn huwelijksdatum, rond 1680/85 geboren zijn. Eelck is de moeder van zijn kinderen want zijn dochter Geertje vernoemt tweemaal een dochter Eeke naar beppe Eelck.

144 Hij bleef waarschijnlijk ongehuwd, maar werd niet aangetroffen in het collateraalboek van Barradeel (dat loopt tot 1776).

145 Pier Michiels is 1775 collateraal erfgenaam van zijn vrouw Bottje Hendriks. Er bevinden zich tal van obligaties in de boedel, grote bedragen maar ook kleinere van 150 en 400 cargld., samen met haar broer Jasper Hendriks. Bottje heeft ook gemeenschappelijk landbezit met haar broer. [BAR 145 117v]

II. Meinert Heerkes, ged. (als *Meynert*) Kimsward 29 nov. 1675, landbouwer op Roosjestein te Pietersbierum (1711, 1718/28/38 br. stem 4), lidmaat ald. (alleen) 1719, 1724, in 1749 'boer betaelt personeel' met 6+2 pers., aanslag 73 cargld. 2 st. (*capitaal* 3500 cargld.),¹⁴⁶ ovl. Pietersbierum 27 mei 1749, tr. Pietersbierum 30 dec. 1725 Janke Jelles, van Pietersbierum, lidmate op belijdenis ald. 8 aug. 1726, vertr. met att. naar Harlingen 3 mei 1751, ovl. [Sexbierum?] 1762, dr. van Jelle Jelles, schipper te Pietersbierum, en Antie Jentjes;¹⁴⁷ zij hertr. ald. 16 aug. 1750 Jan Stevens Krol, te Almenum.¹⁴⁸

Hij is al in 1711 pachter op Roosjestein en zijn zoon koopt deze sate in twee tranches in 1775 en 1790.

1749 mei 30: Meinert Heerkes, in leven huisman te Pietersbierum, is 27 mei 1749 overleden en heeft bij testament tot curatoren genomineerd Gerloff Freerks en Heerke Jans, beiden huisman te Pietersbierum, over zijn zes minderjarige kinderen Sibbeltje 24 j., Dieuke 20 j., Heerke 18 j., Jogchum 16 j., Antje 13 j. en Meinert in 't 11e jaar. [BAR 65 84]

Deze leeftijden moeten alle gelezen worden als 'in het 24e (enz.) jaar' want de doopjaren zijn 1726 t/m 1739.

Uit dit huwelijk:

1. Sibbeltje Meinerts, ged. Pietersbierum 11 aug. 1726, ovl. ald. 1774, tr. Pietersbierum 13 febr. 1746 Gerlof Freerks, ged. Wijnaldum 27 maart 1707, eigenerfde landbouwer te Pietersbierum, in 1749 'een boer die tamelijk bestaat' met 5+1 pers., aanslag 84 cargld. 10 st. (*capitaal* 7000 cargld.), koopt in 1778 Jongma-sate te Pietersbierum (stem 14, groot 91 pm), testeert 2 sept. 1779, ovl. ald. 1779, zn. van Freerk Gerlofs, landbouwer op Jongma-state, en Jouck Jans Laansma.¹⁴⁹

Hun zonen nemen de naam Jongma aan.

2. Dieuke Meinerts, ged. Pietersbierum 14 aug. 1729, ovl. Pingjum 1781, tr. Pingjum 17 okt. 1751 Tjerk Gerbens, geb. Pingjum 10 okt.,

146 'Betaelt Personeel' betekent: betaalt personele goedschatting. De zes volwassenen zijn de ouders plus drie kinderen boven de 12 jaar (Sibbeltje was al getrouwd), er was dus één inwonende *feint* of *faam*.

147 Jelle Jelles en Antie Jentjes zijn lidmaten Pietersbierum 1719, 1724; zij ovl. 28 sept. 1740, hij 8 april 1743. [DTB 105]

In 1749 is Jelle Jelles een 'arme man' te Pietersbierum.

148 Jan Steevens Crol ondertr. Harlingen (stadhuis) 25 juli 1750 Janke Jelles, voor haar compareert haar zwager Hendrik Tyssen. [DTB 307] Cf. *Kwartierstatenboek* NL 2000, pag. 30.

149 S. Laansma, 'Laansma' in *GJb* 1966, pag. 54.

ged. ald. 11 okt. 1722, mr. smid in de Groote Buren te Wijnaldum 1755-60, vertrekt dan naar Pingjum, ovl. voor 1781, zn. van Gerben Tjerks en Fokel Eeltjes.

Uit dit huwelijk nageslacht Bangma.

3. Heerke Meinderts (1732-1792/93), tr. 1772 Grietje Attes, zie hierboven gen. VIi.
4. Jochum, volgt IIIx.
5. Antje Meinerts, ged. Pietersbierum 1 nov. 1737, ovl. (kistgeld 15 cargld. bet. Dronrijp 7 febr.) 1771, tr. Dronrijp 18 nov. 1759 Albert Tækes, van Dronrijp, ovl. na 1771.

Uit dit huwelijk:

- a. Janke Alberts van der Mei (ca. 1760-1831), tr. Harlingen 28 aug. 1785 Claas Attes Okkinga (1748-1814), eigenerfde landbouwer op Okkinga-state te Wijnaldum, wedn. van Ymkjen Hilles.
Stamvader van het geslacht Okkinga, zie tak ABB, gen. VI.5.
6. Meindert, volgt IIIy.

IIIx. Jochum Meinerts, ged. Pietersbierum 27 juni 1734, wonend 'in de Roel op Koningsbuurt' 1770, ovl. Midlum 1783, tr. Schraard 30 mei 1762 Tjitske Feddriks, ged. Zurich 15 febr. 1741, bij huw. van Pietersbierum, lidmate op belijdenis Midlum 5 febr. 1773 (hij is dan nog geen lidmaat), ovl. Midlum 1789, dr. van Feddrik Symons en Claaske Clases.

Uit dit huwelijk:

1. Klaaske Jogchems, ged. Harlingen (Grote kerk) 3 mei 1763.
2. Janke Jochems, ged. Harlingen (Grote kerk) 16 dec. 1766.
3. Fettje Jogchems, ged. Harlingen (Grote kerk) 12 april 1768.
4. Antje Jochems, geb. Midlum 10 aug., ged. ald. 2 sept. 1770.
5. Sibbeltje Jogchums Hibma, geb. Midlum 8 aug., ged. ald. 22 aug. 1773, met haar man lidmaat op belijdenis Witmarsum 20 maart 1812, ovl. Witmarsum 9 maart 1838, tr. Pingjum 24 mei 1795 Sækele Sipkes Sækeles, geb. Pingjum 28 aug. 1772, turfschipper/schuitevoerder te Witmarsum, ovl. Witmarsum 1 sept. 1835, zn. van Sipke Sækles en Grietje Oepkes.
1811 dec. 18: Sækele Sipkes te Witmarsum neemt aan de naam *Sækeles* voor zich en zijn kinderen Sipke oud ..., Tjitske 13, Grietje 10, Jochum 7 en Tryntje 2 jaar. [Reg. Naamsaanneming Witmarsum pag. 46]
MvSucc. ktr. Bolsward 2027/660: Saekle Sipkes Saekles te Witmarsum, ovl. 1 sept. 1835, er is onroerend goed. Erfgenamen zijn de zes kinderen, zij tekenen allen als Seekles. Ook nadien blijft de naam als Seekles gespeld.
6. Grietje Jogchums Hibma, geb. Midlum 4 nov., ged. ald. 1 dec. 1776, ovl. Pingjum 18 okt. 1859, tr. 1. Achlum 6 juni 1802 Wytze Tjammes

Bouma, ged. (als *Wytse*) Achlum febr. 1754,¹⁵⁰ landbouwer ald., aangenomen als lidmaat te Achlum 13 mei 1791, diaken 1793, lid kerkeraad 1797, ovl. Achlum 28 okt. 1819, wedn. van Styntje Sytses,¹⁵¹ zn. van Tjamme Wytzes en Jisk Cornelis; tr. 2. Franekeradeel 16 sept. 1821 Hyltje Jacobs de Boer, geb. Achlum 8 febr., ged. ald. 18 maart 1781, landbouwer te Achlum, later arbeider, ovl. Pingjum 25 febr. 1854, wedn. van Tettje Pieters, zn. van Jakob Idses de Boer, landbouwer te Achlum, en Jetske Symons.

7. Meindertje Jochems, geb. Midlum 24 aug., ged. ald. 12 sept. 1779.

IIIy. Meindert Meinderts Hibma, ged. (als *Meinert*) Pietersbierum 10 mei 1739, laatstelijk werkman te Sexbierum, ovl. ald. 20 okt. 1814, tr. 1. Sexbierum 3 juni 1764 Acke Tjallings, ged. Sexbierum 29 maart 1741, bij huw. van Pietersbierum, beiden lidmaten op belijdenis Sexbierum 5 mei 1765, ovl. Sexbierum 6 aug. 1811,¹⁵² dr. van Tjalling Boyens, koemelker, en Tryntje Scheltes.

1812 maart 11: Meindert Meinderts te Sexbierum neemt aan de naam *Hibma*. Er worden geen kinderen vermeld; [w.g.] *Meindert Meinderts hibma*. [Reg. Naamsaanneming gem. Sexbierum, deel I, fol. 15v]

Op dezelfde dag neemt tweemaal een Meindert Meinderts de naam Hibma aan. De oplossing is zo eenvoudig, dat ik er geruime tijd aan voorbij gegaan ben: het betreft vader en zoon. In geen van beide akten wordt van kinderen gerept. Het is niet eenvoudig vast te stellen wie de vader en wie de zoon is; de eerste akte op fol. 13v heeft

150 '1754. In Februari zijn op belijdenis des geloofs aangenomen tot Achlum / Willem Japiks. / Janke Lodewijks: gedoopt / Tjamme Wijtses: / Jisk Cornelis: gedoopt met / een zoontje / [enz.] De volgende aantekening is van febr. 1755.

Zowel beide ouders als het kind, de enige dopeling van zijn ouders, worden dus gedoopt. In Wytzes overlijdensakte staat als leeftijd 60 jaar, wat de reden zal zijn dat soms ten onrechte 1759 als zijn geboortejaar wordt vermeld.

151 Wytse Tjammes (dan 'Tjommies') tr. Achlum 6 juni 1779 Styntje Sytses, beiden van ald.; uit dit huwelijk twee kinderen Corneles 1782 en Tjamme 1788; Styntje ovl. Achlum 12 mei 1801, althans volgens huwelijksbijlage Almenum 1816 nr. 6; volgens het lidmatenboek van Achlum echter op 8 mei, hetgeen meer geloof verdient.

152 Volgens het lidmatenboek 8 augustus, daar genoemd weduwe [sic!] en gealimenteerd. De registers van overledenen 1806-1811 geven wel eens een latere datum dan andere bronnen, die dan als dag van aangifte kan worden gezien, maar hier geniet de vroegste datum wel de voorkeur. In haar overlijdensakte worden geen echtgenoot of ouders vermeld, zij woont dan in huis nr. 11. M.M. Hibma woont bij zijn overlijden 1814 in huis nr. 68 (dat kennelijk eigendom was, het wordt later door zijn zoons overgenomen en uiteindelijk verkocht). Zou het echtpaar (van tafel en bed) gescheiden geleefd hebben?

een handtekening in zeer regelmatig schrift en hoewel de andere comparant op fol. 15v de schrijfkunst ook goed machtig is, stelt hij als man op leeftijd zijn naam toch wat onregelmatiger, wat de basis voor mijn keuze is. Beiden schrijven *hibma* zonder kapitale beginletter.

Uit dit huwelijk:

1. Meinert, volgt IVy.
2. Tjalling, volgt IVz.

IVy. Meinert Meinerts Hibma, ged. (als *Meynert*) Sexbierum 3 nov. 1765, arbeider ald., ovl. Sexbierum 20 sept. 1824, tr. 1. Sexbierum 20 mei 1793 Antje Heeres, van Firdgum,¹⁵³ ovl. Sexbierum 26 mei 1795; tr. 2. Sexbierum 27 aug. 1797 Tryntje Jans, van Workum, arbeidster te Sexbierum, ovl. na 1824.¹⁵⁴

1802 aug. 8: Tryntje Jans echte vrouw van Meindert Meinderts junior komt met att. van Workum d.d. 12 sept. 1798 naar het avondmaal te Sexbierum. [DTB 108]

1812 maart 11: Meindert Meinderts te Sexbierum heeft of neemt aan de naam Hibma. Er worden geen kinderen vermeld; [w.g.] *Meinert Meinerts hibma*. [Reg. Naamsaanneming Sexbierum, deel I, fol. 13v]

1816 mei 3: Meindert verkoopt samen met zijn broer Tjalling en neef Atte Heerkes Hibma bouwland voor f 1325. [S.S. Wijma, notaris te Harlingen, inv. nr. 49009 akte 131] Zo had hij middelen om zijn eigen huis te kopen:

1816 dec. 7: koop op de veiling van een half huis (zijn broer de andere helft) te Sexbierum nr. 68 voor f 486. [A. Stinstra, notaris te Franeker, inv. nr. 40005 akte 614]

1817 febr. 16: Meindert koopt de wederhelft van dit huis van zijn broer Tjalling voor f 486. [A. Stinstra, notaris te Franeker, inv. nr. 40006, akte 674]

1818-1819: de volgende twee jaren gaat Meindert echter steeds meer schulden aan, totaal ten belope van f 1192, vastgelegd in drie akten voor notaris Stinstra en een voor notaris I. Telting aldaar. Het leidt uiteindelijk tot de verkoop van zijn huis:

1820 jan. 15: verkoop bij veiling van het huis nr. 68 te Sexbierum, verkoper M.M. Hibma, gekocht door Pieter Jelles Feenstra te Sexbierum voor f 1051. [A. Stinstra, notaris te Franeker, inv. nr. 40009 akte 1473]

MvSucc. ktr. Franeker 4010/3117 meldt over M.M. Hibma: onvermogen (armvoogdij); erfgenamen onbekend.

153 De vermelding 'van Firdgum' leidt tot een dwaalspoor. Het lijkt mij het meest aannemelijk dat zij een dochter is van Heero Martens, van Vrouwenparochie, tr. Beetgum 10 juli 1760 Aaltje Jans, van Sexbierum. Zij zijn ook geproclameerd te Vrouwenparochie (3 aug. dat zal 3 juli moeten zijn) en te Sexbierum. Beiden zijn op belijdenis doopsgesg. gedoopt Franeker 3 maart 1770; hij is dan huisman te Achlum. Volgens hetzelfde register is Aaltje overleden 14 aug. 1805, hij is ook overleden, zonder vermelding van datum of jaar.

154 Haar overlidensakte trof ik niet aan in AlleFriezen noch in WieWasWie.

Uit het eerste huwelijk:

1. Aaltje Meinderts Hibma, geb. Sexbierum 31 aug. 1794, ged. (op belijdenis) ald. 25 april 1819, bij huw. naaister, als weduwe winkeliersche ald., ovl. Sexbierum 31 mei 1851, tr. Barradeel 20 mei 1818 Jelle Harmens Breuker, geb. Boer 8 febr., ged. ald. 26 juli 1789, boereknecht 1818, later kooltjer te Sexbierum, ovl. ald. 15 okt. 1832, zn. van Harmen Hendriks Breuker, kooltjer, en Rigdje Jelles.¹⁵⁵

Uit het tweede huwelijk:

2. Hebeltje Meinerts, geb. Sexbierum 29 april 1799, ged. ald. 12 mei 1799, [waarsch. jong ovl.].

IVz. Tjalling Meinderts Hibma, ged. Sexbierum 10 mei 1767, kooltjer 1811, (boere)arbeider 1814/19 ald., ovl. Sexbierum 30 sept. 1819, tr. Sexbierum 7 sept. 1806 Tjitske Jelles Dijkstra, geb. Harlingen 23 dec. 1785, lidmate op belijdenis Sexbierum 30 april 1809, winkeliersche, later arbeidster ald. 1831/35, laatstelijk zonder beroep, ovl. Sexbierum 5 maart 1847, dr. van Jelle Jentjes en Ymkje Harkes;¹⁵⁶ zij hertr. (als Tjitske Jelles Hibma) Barradeel 30 april 1831 Fokke Tjebbes Boersma, schipper, later arbeider te Sexbierum, wedn. van Hiltje Jans Boersma.¹⁵⁷

1812 maart 12: Tjalling Meinderts te Sexbierum neemt aan de naam *Hibma* voor zich en zijn kinderen Meindert 11 weken, Jelle 11 weken en Ymkje 2 jaar; [w.g.] *Tjalling Meinderts hibma*. [Reg. Naamsaanneming Sexbierum deel I, fol. 16]

De leeftijd van Meindert is onjuist, hij is de oudste en was 4 jaar.

1817 jan. 30: Tjalling Meinderts Hibma en Tjitske Jelles kopen een huis te Sexbierum van Jan Swart aldaar voor f 500. [I. Telting, notaris te Franeker, inv. nr. 41008, akte 21] Dit is kennelijk een ander huis dan het hierna volgende.

1817 febr. 16: Tjalling verkoopt bij notaris Stinstra de helft van huis nr. 68 te Sexbierum aan zijn broer Meindert, zie aldaar.

1817 nov. 27: Tjalling M. Hibma en Tjitske Jelles gaan een obligatie aan van f 300 t.b.v. Harmen Broos, oud-schoolonderwijzer te Sexbierum. [I. Telting, notaris te Franeker, inv. nr. 41008, akte 184] Ook met Tjalling gaat het dus niet voorspoedig

-
- 155 Jelle Harmens Breuker is een broer van Riemke H. Breuker tr. Tiete Johannes Hibma, zie tak AAA, gen. VIIa.3.
 - 156 Jelle Jentjes ovl. Almenum en Ymkje Harkes ovl. Harlingen; grootouders zijn Jentje Jelles, ovl. op zee, en Ytje Sjoerds, ovl. Harlingen resp. Harke Paulus, ovl. Tzummarum en Tjietse Pieters, ovl. Harlingen. [Huw. bijl. Barradeel 1831 nr. 18]
 - 157 Fokke Tjebbes Boersma, geb. Boer 18 april, ged. ald. 16 mei 1784, zn. van Tjebbe Pieters, ovl. St. Jacobiparochie 1808, en Antje Doekles, ovl. Minnertsga 1787; hij was 1825 schipper en zijn eerste vrouw Hiltje Jans (Boersma), winkerliersche ald., ovl. Sexbierum 25 dec. 1825. Haar geslachtsnaam ontleent zij aan haar echtgenoot. [Huw. bijl. Barradeel 1831 nr. 18]

en zijn weduwe krijgt bij haar hertrouwen in 1831 dan ook een verklaring van onvermogen.

Uit dit huwelijk:

1. Meindert Tjallings Hibma, geb. Sexbierum 13 dec. 1807, ged. ald. 10 jan. 1808, arbeider te Harlingen, boerenknecht/arbeider te Pietersbierum 1835, koopman te Harlingen 1861, ovl. Harlingen 20 nov. 1869, tr. Barradeel 27 april 1835 Maria Jans (of Marijke Klaasen), geb. Harlingen 12 nov. 1802, bij huw. dienstmeid te Pietersbierum, ovl. Harlingen 2 febr. 1861,¹⁵⁸ dr. van Jan Hendriks, korfmaker te Harlingen, en Goutje Klazes (Klaasens) [van Dokkum]; tr. 2. Harlingen 14 nov. 1861 Grietje Hemmes, geb. Franeker 15 april 1822, winkeliersche te Harlingen, wed. van Hermanus Klazes van der Meulen, smidsknecht te Kimsward, dr. van Johannes Hemmes en Baukje Ruurds Saagemans.

Blijkens zijn militiecertificaat diende hij bij zijn huwelijk als milicien bij het flankbataljon van de 8^e afd. infanterie.

Uit het eerste huwelijk een uitgestorven takje; uit het tweede huwelijk een dochter.

2. Ymkje Tjallings Hibma, geb. Sexbierum 21 okt., ged. (als *Iemkje*) ald. 26 nov. 1809, dienstmeid te Herbaijum, ovl. Midlum 10 maart 1843, ongehuwd.
3. Jelle Tjallings Hibma, geb. Sexbierum 12 okt. 1811, kooltjer en schipper, later koopman en winkelier te Franeker, ovl. Franeker 7 juni 1863, tr. Franekeradeel 24 april 1841 Sytske Douwes Dijkstra, geb. Hitzum 20 okt. 1816, slaapsteehoudster te Franeker 1884, ovl. Franeker 16 maart 1900, dr. van Douwe Tjeerds Dijkstra, kooltjer, en Rigtsje Freerks Wipstra; zij tr. 2. Dirk de Zee, tr. 3. Simon Pakstra en tr. 4. Douwe van Wiggen.
Hun enige zoon Tjalling was gehuwd, doch overleed kinderloos.
4. Akke Tjallings Hibma, geb. Sexbierum 7 jan. 1814, ovl. Sexbierum 2 nov. 1848, ongehuwd.

VIII. Atte Heerkes Hibma, geb. Pietersbierum 1773, eigenerfde landbouwer ald. op Roosjestein (stem 4) als opvolger van zijn vader, een der 600 hoogstaangeslagenen in 1812,¹⁵⁹ ovl. Pietersbierum 23 aug. 1822, tr. Pietersbierum 19 juli 1795 Lieuwkjen Joukes Anema, geb. Sexbierum 20 mei 1772, ged. (op belijdenis, ned. herv.) Pietersbierum 8 febr. 1824, ovl.

158 Als Marijke Klaasen. In haar huwelijksakte heet zij Maria Jans en zo tekent zij dan ook. Tussendoor wordt zij ook wel Marijke Jans genoemd.

159 BRF 3639.

ald. 19 nov. 1840, dr. van Jouke Seerps Anema, landbouwer te Sexbierum, assessor van Barradeel, volmacht Der Vijfdeelen Zeedijken Buitendijks 1810-, en Riemke Abes Hibma (dr. van Abe Pyters Hibma, tak AC, gen. Vj). 1790: Lieuwkjen Joukes Anema krijgt een bijbel nu ze achttien jaar is en schrijft daarin de namen en geboortedata van haar kinderen, die anders bij deze doopsgezinden niet hadden kunnen worden gevonden.

De Bijbel die Lieuwkjen Joukes Anema kreeg in 1790 part. collectie, foto S. Zijlstra

1812 maart 8: Atte Heerkes te Pietersbierum neemt de naam *Hibma* aan voor zich en voor zijn vier kinderen Herke 15, Jouke 12, Riemer 11, en Meindert 2 jaar. [Reg. Naamsaanneming Sexbierum, deel II, fol. 25]

Het plaatsen van familieadvertenties kwam rond 1790 in zwang. Al spoedig maakte ook de familie Hibma gebruik van 'deezen thands gebruikelijken weg' om kennis te geven van familieberichten, voor het eerst de Amsterdamse tak in 1800, maar spoedig ook in Friesland: hier in de Leeuwarder Courant aangekondigd het overlijden van Atte Heerkes Hibma, de stamvader van de tak te Pietersbierum.

1841 juli 19: boedelscheiding van de nalatenschap van Lieuwkje Jans Anema weduwe van Atte Heerkes Hibma. Elke zoon kreeg een boerderij of landerijen van gelijke omvang.¹⁶⁰ [I. Teltling, notaris te Franeker, inv. nr. 41029 akte nr. 1126]

160 Deze boedelscheiding wordt (evenals enkele andere) uitgebreid behandeld door M.A. Hibma in zijn *Voorgeslacht*.

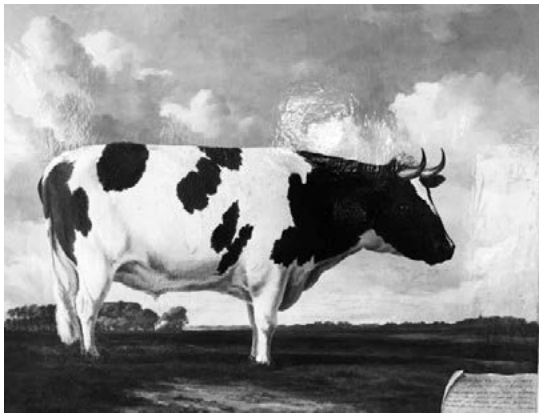
Uit dit huwelijk:

1. Heerke Attes Hibma, geb. Pietersbierum 21 juni 1796,¹⁶¹ ged. (op belijdenis, ned. herv.) ald. 4 mei 1834, landbouwer te Pietersbierum tot 1865 (boelgoed 25 april), kerkvoogd ald., ovl. Pietersbierum 22 jan. 1872, tr. Barradeel 17 mei 1828 Doedtje Dirks van der Mey, geb. Pietersbierum 9 mei, ged. ald. 23 juni 1805, wordt lidmaat op belijdenis ald. 3 mei 1835, ovl. Pietersbierum 9 juni 1836, dr. van Dirk Theunis van der Mey, landbouwer aldaar, en Klaaske Entes Schaafsma.
Militiecertificaat: lichtung 1817, lot nr. 27, niet opgeroepen (geen signalement).
Uit dit huwelijk drie dochters, de oudste, Klaske (1829-1903) tr. haar neef Abe Joukes Hibma (1829-1867).
2. Jouke Attes Hibma, geb. Pietersbierum 28 sept. 1798, landbouwer te Sexbierum, dijksgedeputeerde ald. 1865/66, ovl. Sexbierum 6 juni 1866, tr. Barradeel 14 juni 1820 Beitske Gerkes Gercama, geb. Dongjum 14 febr. 1798, ged. ald. 25 febr. 1798, ovl. Sexbierum 5 dec. 1885, dr. van Gerke Johannes Gercama, landbouwer te Dongjum, later te Zweins, en Sjoukje Rientzes Hiddinga.
Militiecertificaat: Jouke Attes Hibma heeft lot nr. 2 getrokken en aan zijn verplichting voldaan door het stellen van een plaastvervanger. Signalement: lengte 5 voet 5 duim 3 streep, aangezicht blozend, voorhoofd ordin[air], oogen blauw, neus ordin[air], mond klein, kin invallend, haar en wenkbrauwen blond, bijz. kent. geene; [w.g.] J:A:Hibma (*vlot*).
Uit dit huwelijk zes kinderen, vijf zonen waarvan Heerke kinderloos was en Jouke drie dochters had. De overige drie zonen Gerke, Abe en Atte zijn elk stamvader van een tak Hibma.
3. Riemer Attes Hibma, geb. Pietersbierum 4 maart 1800, lidmaat op belijdenis ald. 24 april 1825, landbouwer te Pietersbierum 1828, later als opvolger van zijn schoonvader op Aylva-sate te Midlum, ovl. Midlum 30 sept. 1848, tr. Barradeel 14 febr. 1824 Aaltje Harkes Hoogterp, geb. Midlum 15 maart, ged. ald. 5 april 1801, ovl. Midlum 12 maart 1838, dr. van Harke Harmens Hoogterp, landbouwer op Aylva-sate en kerkvoogd te Midlum, adjunct-schout der gem. Almenum 1812, assessor van Franekeradeel, en Tjitske Daniels la Fleur, als wed. landbouwersche te Midlum.
Uit dit huwelijk acht kinderen, uit twee zonen Atte en Harmen nageslacht Hibma.
4. Meindert Attes, geb. [Pietersbierum] 4 jan. 1804, ovl. [ald.] 25 jan. 1804.

161 Blijkens aantek. bij zijn doop in 1834 en in de akte van bekendheid Vrederechter Franeker 20 maart 1828 in de huwelijksbijlagen.

5. Grietje Attes, geb. [Pietersbierum] 13 dec. 1806, ovl. [ald.] 17 jan. 1807.
6. Meindert Attes Hibma, geb. Pietersbierum 4 dec. 1808, ged. (ned. herv., op belijdenis) ald. 28 april 1833, eigenerfde landbouwer op Roosjestein te Pietersbierum, pres.-kerkvoogd ned. herv. gem. aldaar, ovl. Pietersbierum 16 febr. 1888, tr. Barradeel 4 juni 1831 Klaske Douwes de Boer, geb. Pingjum 2 juli 1807, ged. (op belijdenis) Pietersbierum 28 april 1833, ovl. ald. 2 febr. 1860, dr. van Douwe Cornelis de Boer, landbouwer te Pingjum, later te Achlum, doopsgezind, en Geiske Klases [Beima].

Uit dit huwelijk vier zonen, Atte, Douwe, Heerke en Meindert waaruit nageslacht Hibma; de tak van Douwe stierf uit in 1939 en de jongste zoon vertrok naar de USA, alwaar nageslacht bloeit.

Vette Os van M. A. Hibma

doek, 63 x 87 cm, coll. en foto C. Spanjer, Terschelling

Op de vruchtbare zavelgronden achter de zeedijk van Barradeel lag de nadruk op de akkerbouw. Maar ook de veeteelt en fokkerij werden niet verwaarloosd. In 1863 verkocht Meindert Attes Hibma een door hem gefokte os van een zodanige omvang dat het dier op doek werd vastgelegd. De tekst van het document rechtsonder luidt:

Afbeelding van een Vette Os, oud 5 jaren, afkomstig van M. A. Hibma van Pietersbierum, dezelve woog 1790 Oude ponden als van vleesch 1484, aan vet 306 idem – verkocht aan Lourens Semeins, koopman te Oosterblokker, voor de som van f 650 Gulden.

Geschilderd door H. Siderius, Harlingen, Julij 1863.

tak te Blija, later Hiddema genaamd

IVj. Pyter Wybes Hibma, landbouwer te Menaldum, later te Blija (1718/28 br. stem 5 en 24), ovl. 1728/38, tr. Wanswerd (3e procl. Menaldum 29 jan.) 1708 Riemke Dirks, van Wanswerd, ovl. [Blija] voor 1748, dr. van Dirk Abes, landbouwer te Wanswerd, en Rixtie Romkes.

Hij wordt alleen bij zijn ondertrouw te Menaldum in 1708 'Hibma' genoemd.

1700: Pitter Wybbes sal tot loon verdiene van maeij 1700 tot 1701 de somma van 40-0-0: hij is dus *feint* bij zijn halfbroer Jan. In 1701 meldt Jan Wybes de ontvangst van 37 cargld. 18 st. 'Pytters huyer van Meenam': kennelijk was Pyter pachter van de sate Liemterp aldaar geworden. [*Landbouwboek* pag. 45, 47]

1708: 'Pijtter Wijbes Hibma van Menaem ende Rijmke Dirks van Wanswerd, geproclameert den 15, 22 en 29 jan. en daerop met attestatie vertrocken'.

Pyter Wybes, huisman te Blija, komt op 20 april 1722, 5 en 13 febr. 1726 en 23 mei 1727 voor als curator over kinderen van Hoite Jans en van Bokke Jakles. [FER 39]

Uit dit huwelijk:

1. Tjeerdje Pyters, tr. 1. Blija (3e procl. ald. en te Dokkum 25 sept.) 1735 Marten Jans, ged. (doopsgez.) Holwerd 25 mei 1720, koopman te Dokkum; tr. 2. Dokkum 29 maart 1749 Dirk Lieuwes, ged. (doopsgez.) Ternaard 11 juni 1724, landbouwer te Ternaard 1749, koopman te Dokkum 1750, ovl. na 1754.

1749 maart 28: Dirk Lieuwes, huisman te Ternaard, wordt curator over Tettie, in 't 12e j. en Jan Martens, in 't 10e jaar, kinderen van wijlen Marten Jans, in leven koopman te Dokkum. [DOK 103 in dato]

1750: Dirk Lieuwes, coopman, en Tjertie Pytters kopen een huis bij de Lange Pijp te Dokkum voor 1800 cargld.; in 1754 koopt hij 'een hovinge met het daar in staande zoomerhuis' bij de Aalsumerpoort aldaar voor 100 goudgld. [DOK 199 76, 149]

1754: Dirk Lieuwes treedt op als oom en curator over de kinderen van Abe Pyters (Vj) en Tryntie Pyters.

Uit het eerste huwelijk twee kinderen Romkema.

2. Abe, volgt Vj.
3. Tietje Pyters, [geb. omstr. 1723?], ged. (doopsgez.) Blija 28 mei 1741, ovl. Oosterbierum 29 sept. 1807, tr. Sexbierum 15 jan. 1741 Jan Jansen [Hibma], landbouwer ald. op Groot Tjaerda en Adelen-state (stem 33 en 32), ovl. Sexbierum in 1778,¹⁶² zn. van Jan Jansen Hermana, landbouwer ald. op Groot Tjaerda en Adelen-state, en Lysbeth Scheltes Hibma (zie tak AA, gen. Va).

Zij kopen herhaaldelijk land te Sexbierum. [BAR 93, *passim*]

162 Blijkens diverse huwelijksbijlagen. Op het FC 1778 staat zij vermeld als 'wed.'

Vj. Abe Pyters Hibma,¹⁶³ geb. Blija, ged. (doopsgez.) Holwerd 3 nov. 1737, landbouwer op Groot Tania (stem 10, groot 108 pm) te Blija, ovl. ald. 1748 (vóór 22 maart), tr. Blija 12 mei 1737 Tryntje Pytters [Jaarsma], geb. Ternaard ca. 1715, ged. (doopsgez.) Holwerd 3 nov. 1737, ovl. Blija 7 sept. 1746,¹⁶⁴ dr. van Pytter Sjoerds, landbouwer op Oenema-sate (stem 42) te Ternaard, en Janke Montes.¹⁶⁵

1748 maart 22: Pier Dirks, doopsgezind, huisman onder Wanswerd, wordt provisioneel aangesteld tot curator over de (niet genoemde) weeskinderen van wijlen Abe Pieters, huisman onder Blija, i.v.m. een geschil met Petrus de Adam te Holwerd. [FER 39]

1748 dec. 2: Jan Jansen, huisman te Sexbierum, doopsgezind, wordt curator over de nagelaten minderjarige kinderen van Abe Pieters, huisman onder Blija. [FER 39]

1754 sept. 28: Jan Jansen, huisman te Sexbierum, als curator over Janke, Pieter, Riemke en Aeltie, kinderen van wijlen Abe Pytters en Trijntje Pytters, indertijd huislieden te Blija, overlegt de rekening van zijn voogdij sedert 1748 ten overstaan van Dirk Lieuwes, koopman te Dokkum, aangehuwd oom van vaderszijde der kinderen. [BAR 79 161v]

Uit dit huwelijk:

1. Pytter Abes, geb. 27 jan. 1738, ovl. jong.
2. Janke Abes Hiddema, geb. [Blija] 5 april 1739, ged. (doopsgez.) 27 mei 1759, ovl. Holwerd 22 aug. 1826, tr. Holwerd 24 dec. 1758 Dirk Sakes Jaarsma, van Blija, landbouwer op Groot Jaarsma onder Holwerd, ovl. [ald.] omstr. 1782, zn. van Sake Clases, landbouwer en armvoogd te Blija, en Grietie Dirks.
3. Pytter (Pieter), volgt VIj.
4. Riemke Abes Hibma, geb. Blija 22 febr. 1744, ged. (doopsgez.) ald. 30 mei 1768, laatstelijk renteniersche, ovl. Sexbierum 27 juli 1823, tr. Sexbierum 19 febr. 1764 Jouke Seerps Anema, ged. Sexbierum 13 mei 1742, eigenerfde landbouwer ald. (1768/78 br., 1788 eig.-br. stem 26), assessor van Barradeel, volmacht Der Vijfdeelen Zeedijken buitendijks 1810-, laatstelijk rentenier, ovl. Sexbierum 18 mei 1819, zn. van Seerp Pieters Anema, eigenerfde landbouwer te Sexbierum op Groot Walta, mederechter van Barradeel, en Antje Hessels Hommema.¹⁶⁶

163 Wordt in het floreenkohier met achternaam aangeduid en postuum in de BS. Zijn geboortjaar zal wel niet veel afwijken van dat van zijn echtgenote.

164 Blijkens de overlijdensakte van haar dochter Aaltje te Blija; in die van haar dochter Riemke staat – kennelijk ten onrechte – dat haar ouders te Sexbierum waren overleden. Zij overleed ‘in haar 32 jaar’.

165 Zij is een dochter van Monte Freerx, landbouwer op Groot Jaarsma onder Holwerd, en Jancke Reyners [van der Mey]. [G**Jb** 2009 (Van der Mey), pag. 212; cf. Aantekeningen D.D. Osinga, 1947.]

166 Cf. G**Jb** 1972, pag. 74.

Bij hun huwelijk worden zij genoemd: Jouke Seerps Riedstra en Riemke Abes Jaarsma; hij wordt verder steeds Anema genoemd, welke naam zijn vader sedert 1735 ook reeds voerde.

Zij wordt in de overlijdensakte van haar man Hiddema genoemd, doch in haar eigen overlijdensakte Hibma. In deze akte worden haar ouders aangeduid als Abe Pieters Hibma en Tryntje Pieters Jaarsma.

In een procedure voor het HvF zijn kopieën overgelegd uit de familiebijbel, waarin zij is ingeschreven als Rymke.

Uit dit huwelijk zijn vier kinderen geboren, van wie de jongste, Lieuwkjen Joukes Anema (1772-1840) tr. Atte Heerkes Hibma (1773-1822), zie tak ABB, gen. VIII.

5. Aaltje Abes Hibma, geb. Blija 29 april 1746, ged. (doopsgez.) ald. 30 mei 1768, laatstelijk renteniersche, ovl. Sexbierum 3 jan. 1823, tr. Sexbierum 21 dec. 1765 Pieter Seerps Anema, geb. Sexbierum 15 sept., ged. ald. 28 sept. 1738, eigenerfde landbouwer, aanvankelijk op Hommema-state te Hatzum onder Dronrijp, later op Groot Walta te Sexbierum, ontvanger der florenen ald., ovl. Sexbierum 9 okt. 1808, zn. van Seerp Pieters Anema, eigenerfde landbouwer op Groot Walta te Sexbierum, mederechter van Barradeel, en Antje Hessels Hommema.¹⁶⁷

Uit dit huwelijk alle thans nog levende leden van het geslacht Anema van Sexbierum.

Hiddema¹⁶⁸

Vij. Pieter Abes Hiddema, geb. Blija 17 okt. 1741, ged. (doopsgez.) Holwerd 30 mei 1768, landbouwer op Alema-sate (stem 47), Elbasate en sate Wit Monnikhuis (stem 39) 1795 te Holwerd, kerkvoogd doopsgez. gem. 1781, ovl. Holwerd 20 april 1811, tr. 1. Holwerd 15 maart 1767 Neeltje Dirks Bokma, geb. 8 maart 1744, ged. (doopsgez.) Holwerd 30 mei 1768, ovl. ald. 10 febr. 1784, dr. van Dirk Bockes, mr. timmerman aldaar, en Tryntje Dirks;¹⁶⁹ tr. 2. Holwerd 14 juni 1801

167 Zie de vorige noot.

168 Vele gegevens van deze tak zijn verzameld door D.O. Hiddema te Sappemeer en mr. O. Schutte te 's-Gravenhage.

169 FK pag. 96-97 (D.O. Hiddema); Bokma zie ook: *Kwartierstatenboek* NL 1983, pag. 83. Dirck Bockes is geref. ged. Holwerd 5 maart 1702, ovl. ald. 1751, in 1749 timmerman met 2+2 pers., aanslag 14 cargld. (*capitaal nihil*). Hij tr. 1. Holwerd (ondertr. ald. 6 juli) 1737 Rinske Geeles, beiden aldaar; tr. 2. Holwerd 12 mei 1743 Tryntje Dirx, van Ferwerd. Deze familie voerde sedert 1800 de naam Bokma, die door Dirk Bokkes jr. (de kleinzoon van bovengenoemde) in 1811 werd bevestigd.

Jantje Jans [Faber],¹⁷⁰ geb. Nes 5 dec. 1776, ovl. Holwerd 15 aug. 1812, dr. van Jan Arjens en Klaaske Jans.

Uit het eerste huwelijk:

1. Tryntje Pieters Hiddema, geb. Holwerd 15 sept. 1772, ged. ald. (doopsgez.) 22 sept. 1799, landbouwerse 1812, idem te Ferwerd 1822, woont te Waaxens (Westdongeradeel) 1827, ovl. Holwerd 27 aug. 1850, tr. 1. Holwerd 28 juni 1795 Klaas Jans de Vries, van Holwerd, landbouwer ald., ovl. Holwerd 5 febr. 1804;¹⁷¹ tr. 2. Holwerd 2 april 1812 Anne Pieters de Vries, geb. Brantgum 26 maart, ged. ald. 11 april 1779, gardenier te Holwerd 1812, landbouwer te Ferwerd 1822, laatstelijk zonder beroep, ovl. Holwerd 3 febr. 1840, zn. van Pieter Gerbens [de Vries]¹⁷² en Sjoukje Sipkes.
2. Anna Pieters Hiddema, geb. Holwerd 19 sept. 1774, ged. ald. (doopsgez.) 24 sept. 1797, ovl. Sneek 25 febr. 1820, tr. Holwerd 3 juli 1796 ds. Pieter Wepkes Feenstra, geb. Franeker 19 nov. 1768, doopsgez. predikant te Holwerd 1792-1797, te Sneek 1797-1842, kapitein wapenkorps te Holwerd 1797, pres.-curator Latijnse school te Sneek, ovl. Sneek 23 aug. 1858, zn. van Wepke Thyssen Feenstra, koopman en leraar der doopsgezinden te Franeker, en Tryntje Pieters Richerts.¹⁷³
4. Abe, volgt VIIj.

Uit het tweede huwelijk:

5. Klaske Pieters Hiddema, geb. (als *Klaaske*) Holwerd 21 aug. 1801, ovl. Holwerd 9 jan. 1872.
6. Monte Pieters Hiddema, geb. Holwerd 13 jan. 1804, gardenier 1826-1827, schipper ald. 1827-1844, laatstelijk arbeider, ovl. Holwerd 6 febr. 1864, tr. 1. Westdongeradeel 23 april 1825 Maaïke Gerbens Koopmans, geb. Blija ca. 1801,¹⁷⁴ bij huw. dienstmeid te Holwerd, ovl. Holwerd 21 aug. 1826, dr. van Gerben Gelts Koopmans, gardenier te Holwerd, en Renske Annes de Boer; tr. 2. Westdongeradeel 17 okt. 1827 Meinouw Sytzes Rensma, geb. Holwerd 24 april, ged. ald. 19

170 Haar achternaam verschijnt slechts in het militieregister 1823 en in de overlijdensakte van zoon Monte.

171 Hij voerde de naam De Vries reeds in 1798 en was ook doopsgezind. Uit dit eerste huwelijk werden vier kinderen geboren 1798-1804 blijkens het geboorteregister der Doopsgezinde gem. Blija-Holwerd-Vischbuurt. [DTB 765]

172 Overleden Holwerd 13 nov. 1809. De naam De Vries werd aangenomen door zijn zoon Anne, Holwerd 9 okt. 1811 [Reg. Naamsaanneming Holwerd, fol. 25v]

173 NP 77 (1993), pag. 236; cf. *Gfb* 2017, pag. 60.

174 Blijkens akte van bekendheid voor de Vrederechter te Holwerd is de bruid niet gedoopt, geb. 'te Blija thans 24 à 25 jaren oud zonder met zekerheid de juiste datum te kunnen opgeven'.

mei 1805, ovl. ald. 7 juli 1845, dr. van Sytze Renses (Rinses) Rensma, schipper, en Aukje Tækens Schaafsma.

Uit het eerste huwelijk een jong overleden zootje Pieter; uit het tweede huwelijk twaalf kinderen waaronder Pieter (geb. 1828) met nageslacht Hiddema, uitgestorven in mannelijke lijn in 1968.¹⁷⁵

VIIj. Abe Pieters Hiddema, geb. Holwerd 16 okt. 1781, ged. (doopsgez.) ald. 27 april 1806, landbouwer op Wit Monnikhuis te Holwerd, assessor van Westdongeradeel, ovl. Holwerd 28 okt. 1855, tr. 1. Holwerd 3 aug. 1800 Renske Durks, geb. Holwerd 4 juli 1779, ovl. ald. 13 aug. 1803, dr. van Durk Jans en Wytske Fransen;¹⁷⁶ tr. 2. Holwerd 27 mei 1804 Grietje Willems Adema, geb. Holwerd 3 sept. 1785, ged. (doopsgez.) ald. 27 april 1806, ovl. Holwerd 4 febr. 1876, dr. van Willem Oeges Adema en Heiltje Franzes.

Uit het eerste huwelijk:

1. Pieter Abes Hiddema, geb. Holwerd 18 juli 1801, landbouwer op Oud-Bonga ald., doopsgez., ovl. Holwerd 5 mei 1878, tr. Westdongeradeel 16 mei 1822 Maaïke Oeges Jaarsma, geb. Holwerd 6 mei 1801, ovl. ald. 22 aug. 1874, dr. van Oege Cornelis Jaarsma (1769-1840), landbouwer te Holwerd, doopsgez.,¹⁷⁷ en Jetske Simons Hemminga.

Uit dit huwelijk negen kinderen waarvan vier jong overleden; drie zoons: Abe (1827), Oege (1832, met 15 kinderen), Dirk (1843-1874, een dochter); nageslacht Hiddema.

Uit het tweede huwelijk:

2. Willem Abes Hiddema, geb. Holwerd 17 maart 1805, landbouwer op Wit Monnikhuis te Holwerd, ovl. Holwerd 1 dec. 1883, tr. Westdongeradeel 8 mei 1830 Janke Upts Dijkstra, geb. 1809,¹⁷⁸ ovl. Holwerd 28 maart 1888, dr. van Upt Reinders Dijkstra, landbouwer, en Elisabeth Jacobs Twijnstra.

Uit dit huwelijk drie zonen, waarvan Abe (1834-1891) en Upt (1835-1922) met nageslacht Hiddema.

175 De twee kleinzonen van Pieter Hiddema, Pieter en Ale, overleden 1961 resp. 1968, hadden elk alleen een dochter.

176 FK pag. 98: Dirk Jans, van Hallum, doopsgez., ovl. Holwerd omstr. 1791, tr. Holwerd 11 febr. 1776 Wytske Fransen, doopsgez., dr. van Frans Franses en Maaïke Igles.

177 FK pag. 116-117 voor zijn kwartieren. [D.O. Hiddema]

178 Blijkens de akte van naamsaanneming van haar vader was zij in okt. 1811 twee jaar. [Reg. Naamsaanneming Holwerd, fol. 40]

B

Runia

IIIk. Gerben Pyters [Runia], eigenerfde landbouwer op Runia-sate te Stiens (1698/1718 eig.-br. stem 5, groot 108 pm), mede-eigenaar van Hibma-sate (1698 eig. 1/8), en van Tzum stem 29 (1698 eig. 1/2, samen met zijn zwager Ofke Fransen, in 1728 nog [al werd toen bedoeld 'erven'] maar nu samen met Pyter Sjoerds [Ludinga], ovl. 1718/28, tr. (ondertr. Hallum 7 aug.) 1669 Gryttie Jans, dr. van Jan Scheltes, landbouwer op De Brol te Hallum, en Sytscke Upts, zie tak A, gen. IIIa (zie noot ald.).

Runia-sate was in 1640 eigendom van Mevrouw Doed van Holdinga. In 1698 was Gerben Pyters eigenaar. Deze moet voor 1728 zijn overleden, want toen werden te Stiens 'Gerben Pytters Runia Erven' als eig.-bruikers genoemd. Dit is de eerste maal dat hij (postuum) met deze geslachtsnaam wordt vermeld. De erven zijn evenzo eigenaars 1738/48, maar in die jaren was zijn zoon Schelte Gerbens gebruiker. In 1758/68 waren eigenaars de erven van Antie Jans wed. Atte Clasen, voor de helft, Sybe Ymes [Sevenster] *nomine uxoris* 2/5, Gerryt Harmens 1/10. Gebruiker was Jelle Reyners, in 1768 diens weduwe. De sate blijft onverdeeld tot in 1798 Jan Sybes Seevenster, kleinzoon van Grietie Gerbens, eigenaar en gebruiker is.

1679: Wybe en Gerben Pyters te Hallum resp. te Tzum kopen een sate te Stiens van 100 pm, gebruikt door de weduwe van Marten Harckes, van Vrou Helena Maria Baronesse toe Schwartzburgh voor 68 goudgld. per pondemaat. [LWL 145 128]

1683: Gerben Pyters en vrouw kopen 1/3 van de sate die zij bewonen en waarvan zij reeds 2/3 bezitten, door hen en verkoper gekocht van Vrouw Helena Maria Baronesse toe Swartsenberg volgens koopbrief van 14 mei 1679, van Wybe Pyters te Menaldum vanwege zijn vier kinderen bij wijlen Antie Jans met goedvinden van Jacob Jansen te Hallum, hun oom van moederswegen, voor 2.989 cargld. 16 st. 8 p. [LWL 146 10v]

Uit dit huwelijk waarsch. zeven kinderen (volgorde niet zeker):

1. Sytske Gerbens, geb. [Tzum] 9 aug. 1674, ovl. Achlum 8 april 1741, begr. ald., tr. (doopsgez.) Franeker en (ref.) Menaldum 31 maart 1700 haar volle neef Jan Wybes, geb. [Hallum] 23 juli 1672, landbouwer op Liemterp te Menaldum (stem 66) 1700, eigenerfde landbouwer te Sopsom onder Achlum (stem 21), ovl. Achlum in de nacht van 2 op 3 maart 1733, zn. van Wybe Pyters Donia en (1.) Antje Jans, zie tak AB, gen. IVh.
2. Jan Gerbens, na het overlijden van zijn vader vermeld als mede-eigenaar van Hibma-sate te Hiaure; de breukdelen worden 1745 gewijzigd, zijn naam doorgehaald en hij wordt nimmer als erfgenaam van zijn broers of zusters vermeld, zodat hij, na Sytske en Grietie, tussen 1741 en 1745 ongehuwd zal zijn overleden.

3. Tryntje Gerbens, ovl. Stiens 17 mei 1745.
Negen dagen na haar overlijden doen Gerryt Harmens, huisman te Hallum, en Sybe Ymes, kalkbrander te Makkum, uit naam van hun vrouwen, mede namens de andere erven aangifte voor het collateraal: 1/6 onverdeeld aandeel in de 30.000 cargld. waarvoor Gerben Pytters Runia Erven waren aangeslagen in het PC. [LWL 210 50]
4. Tjeerdie Gerbens, ovl. Stiens 30 aug. 1751.
1751 nov. 6: aangifte voor het collateraal wordt gedaan door Schelte Gerbens, huisman te Stiens, voor haar 1/5 onverdeeld aandeel in de 24.000 cargld. waarvoor Gerben Pytters Runia Erven in het PC zijn aangeslagen. Zelf is hij erfgenaam voor 1/4, de andere erven zijn Grietie Gerbens erven te Berlikum, Antie Gerbens erven te Dantumerwolde, en Sytske Gerbens erven te Achlum [dat zijn Wybe Jans en zijn zuster Antie], ieder voor 1/4 deel. [LWL 210 60v]
5. Schelte Gerbens, landbouwer op Runia-sate te Stiens (1738/48), ovl. ald. 25 aug. 1757.
Twee dagen nadien doen Sybe Ymes [Sevenster], huisman te Berlikum, en Anne Theunis, huisman te Dantumawoude, aangifte voor het collateraal voor de erfenis van 7500 cargld., begrepen onder de 24.000 cargld. waarvoor Gerben Pytters Runia Erven in het PC zijn aangeslagen. Erfgenamen elk voor 1/4 deel zijn Sybe Ymes als man en voogd van zijn huisvrouw Grietie Jans, Anne Theunis voornoemd, Wybe Jans, huisman te Achlum, en Antie Jans, wed. van Atte Clases te Wijnaldum. Schelte Gerbens was de laatste van het gezin, want deze vier erfgenamen waren allen neven en nichten. [LWL 210 83]
6. Antie Gerbens, van Stiens, tr. (3e procl. Stiens 20 juni, att. gegeven) 1717 Theunis Annes, van Rinsumageest, landbouwer te Driesum 1728, sedert 1735 eigenerfde landbouwer te Bornwird onder Dokkum, ovl. na 1748.¹⁷⁹
Vanaf 1735 is Theunis Annes eig.-br. stem 8, 1747 eig. en Anne Teunis gebruiker, vanaf 1748 Teunis Annes eig., verhuurd. Deze Anne Teunis, hun zoon, geb. Bornwird 2 sept. 1723, ged. (doopsgez.) ald. 22 nov. 1750, komend met att. van Dokkum, diaken ald., landbouwer en koopman te Dantumawoude, ovl. [aldaar] 13 maart 1766. Hij verschijnt in 1757 als erfgenaam van zijn oom Schelte Gerbens in het collateraal register.
Uit hem nageslacht.¹⁸⁰
7. Grietie Gerbens, ovl. voor 1722, tr. Hallum 10 febr. 1709 Jan Jacobs, geb. [Ferwerd] 11 jan. 1682, eigenerfde landbouwer te Hallum op sate De Brol (1738/48 eig. 1/2 en br. geheel stem 46, groot 100

179 De collectie Annema van Dantumawoude (1671-1855) bevat o.a. scheidingsakten en koopbrieven van Theunis Annes en Antie Gerbens c.s. (28 stukken) over 1720-1799. [Tresoar, Toegang 318-03] Theunis Annes wordt niet vermeld op het QC.

180 *Wyger Folkerts en Mary Æbeles* pag. 123 sqq.

pm), testeert 6 dec. 1747, ovl. [ald.] 3 april 1755, zn. van Jacob Jans, eigenerfde landbouwer op De Brol 1698/1718) en Lysbeth Gerrits Gerbranda; hij hertr. Hallum 17 mei 1722 Meintske Jans en tr. 3. Hallum (ondertr. ald. 27 dec. 1727) 1728 Jeltje Douwes (1704-1769).¹⁸¹

Bewijs voor haar plaats in dit gezin is de vermelding in het *Landbouwboek*, waar Jan Wybes in 1709 een betaling noteert 'voor ons zuster en suager Jan Jacobs en Grietie Gerbens' [d.w.z. schoonzuster].

1755 mei 5: krachtens testament van Jan Jacobs waren Jan Piers Tania te Hallum en Tiete Jorrits, huisman onder Ferwerd, curatoren *ad actum divisionis* over zijn vier kinderen uit zijn huwelijk met Jeltje Douwes, te weten Schelte in 't 24e j., Ytske in 't 22e j., Gerrit in 't 19e j. en Jan Jansen in 't 13e jaar.

N.B. De oudste zoon uit het derde huwelijk van Jan Jacobs, Schelte Jans (geb. 6 mei 1731, ovl. 22 mei 1786) trouwde 1771 Sytske Wybes Hiddema (ovl. 21 mei 1818), dr. van Wybe Jans [Hibma] en Tryntie Jans, tak ABA, gen. Vh.1.

C

Hibbema - Hibma

III m. Jacob Pyters Hibbema, [geb. Midlum omstr. 1650], eigenerfde landbouwer te Midlum, eigenaar van een sate te Pingjum groot 80 pm (1698, stem 34), ovl. voor 1718, tr. Midlum 9 juli 1676 Neeltie Claesen, als weduwe vermeld als eigenaresse van de sate te Pingjum 1718 (toen in gebruik bij haar zoon Pieter), ovl. 1718/28, dr. van Claes Boyens, landbouwer te Arum, en (waarsch. 2.) Sypck Lieuwes.¹⁸²

1679: Jacob Pyters wordt benoemd tot curator en is mennoniet (doopsgezind).¹⁸³

1698: Pingjum stem 34: eig. Jacob Pijtters, tot Midlum, meier Tjallingh Meinerts.

Uit dit huwelijk (volgorde onbekend):

1. Tjeertie Jacobs Hibbema, van Midlum, tr. Tjerkwerd 18 sept. 1707 Tyepke Baukes Gerlisma, ged. Tjerkwerd 28 sept. 1679, eigenerfde ald. (1728 eig. ½ stem 24, stem 36, 38, 53 en 58, alle verpacht), ontvanger aldaar 1701, rekenmeester van Wonseradeels Zuiderzeedijken 1733, ovl. voor 7 dec. 1734, zn. van Baucke Sickes Gerlisma, ontvanger te Tjerkwerd, en Grietie Tyepkes; hij hertr. Tjerkwerd 20 aug. 1713 Foeckjen Sjoerds Reenstra (1693-1757).

181 Zie voor Brolsma *GJb* 2009, pag. 287-291 en tak A gen. IIIa.

182 Claes Boyens (zn. van Boyen Claesz en Meycke Sioerds te Spannum), eigenerfde landbouwer te Kimsverd, tr. 1. Kimsverd 8 aug. 1629 Neeltie Joost Jansdr, beiden ald.; tr. 2. ca. 1652 Sypck Lieuwes, dr. van Lieuwe Hessels en Siouck Jantiedr te Berlikum en wed. van Jarich Hobbes Lamsma te Minnertsga. [Cf. *GJb* 2001, pag. 127]

183 *Heerema-Hylarides*.

Zijn wapen in een procesdossier: een dwarsbalk, boven vergezeld van drie sterren naast elkaar, beneden van een roos. [HvF 7972]. Dit wijkt af van het eerder door de familie Gerlsma gevoerde wapen.

Voorts nog vermeld in procesdossiers 1716. [HvF 10650 en 12657]

Uit het eerste huwelijk geen kinderen. Uit het tweede huwelijk drie kinderen; zover bekend geen verder nageslacht.¹⁸⁴

2. Pytter, volgt IVm. (CA)
3. Claas, volgt IVn. (CB)

CA

IVm. Pytter Jacobs Hib(be)ma, eigenerfde landbouwer te Pingjum (1718 gebruiker stem 34, 1728 eig. en gebr. daarvan), ovl. 1728/38, tr. Midlum 4 dec. 1712 Aefke Tjeerds van der Sluys, van Arum, doopsgez., ovl. Harlingen nov. 1753, dr. van dr. Theotardus (Tjaard Feddes) van der Sluys, J.U.D., advocaat voor het Hof van Friesland, en Yffke Jelles Jeddema.

Bij hun huwelijk reeds met achternaam: Pytter Jakobs Hibbema, van Midlum, en Aefke Tjeerds van der Sluis, van Arum.

Het gezin wordt in het PC vermeld met een vermogen van 41.000 cargld., een zeer hoog bedrag voor een boer.

Zij wordt 1738/48 als weduwe vermeld als eigenaresse van Pingjum stem 34, in 1748 wonend te Harlingen.

Zij komt als wed. van Pingjum naar de Doopsgez. gem. te Harlingen 28 jan. 1747, doch staat niet op QC 1749 ald.

Uit dit huwelijk (volgorde niet zeker, geboortejaren veelal geschat):

1. Auckien Pytters Hibma, geb. Pingjum 1715, ged. (op belijdenis) ald. 17 nov. 1774, als wed. 1749-1781 gebruikster van Pingjum stem 34 (nog eigendom van haar moeder 1748), vertrekt met att. van Pingjum naar Arum 6 jan. 1781, ovl. Arum 1795, tr. 1. Pingjum 23 okt. 1735 Lammert Pytters Hilarides, ged. Pingjum 25 aug. 1708, landbouwer ald. (1738 br. stem 24), ovl. Pingjum 1750, zn. van Pyter Hylkes (Petrus Hilarides), theol. cand. en landbouwer op Pybemate te Pingjum, en Sytske Arjens;¹⁸⁵ tr. 2. Pingjum 13 april 1755 Wierd

184 R.S. Roarda, *Ut it selde skaei as Greate Pier* (Ljouwert 1961), pag. 28; cf. NL 1927, kol. 381.

185 'Petrus Hijlarides, cand. ds.', laat 7 kinderen dopen Pingjum 1704-1724; sedert 1722 als moeder genoemd Grietie Heins. Petrus, theologisch candidaat, werd nimmer beroepen als predikant. Sytske Arjens is een dochter van Arjen Lammerts en (2°) Saeck Wybrants wed. Jelle W. Heringa. [cf. J.W. Heringa, *Heringa's uit Dongjum, geschiedenis van een Friese familie* (Franeker 1978), pag. 115 en GJb 1972, pag. 81, nr. 1118, GJb 1987, pag. 48, nr. 1092; nageslacht Fopma.]

Wynsens Wiarda,¹⁸⁶ geb. [Arum] ca. 1698,¹⁸⁷ fiscaal te Oosterlittens 1728, 'seer welgesteld borger' te Arum 1749, kerkvoogd te Pingjum 1759, ouderling ald., landbouwer te Pingjum 1770-81, mederechter van Wonseradeel 1772/74, ovl. [Arum] 20 maart 1783, wedn. van Eibertje Gerrits (Kijl),¹⁸⁸ zn. van Wynsen Wierds, landbouwer en koopman te Arum, en Lolck Tietses.

1749: de wed. Lammert Hilarides te Pingjum, 'seer welgestelde boerin', met 5+4 pers., aanslag 102 cargld. 13 st. (*capitaal* 10.000 cargld.)

1754: Aukien erft 4900 cargld. van haar moeder blijkens het PC; later is zij opgenomen in de aanslagen van haar echtgenoot. In 1776 erft zij van haar nicht Anna Feddes van der Sluys (ovl. Wommels 3 dec. 1776, het laatste kind van Fedde Tjeerts van der Sluys en Beitske Pieters [Mets]) 1/8 deel van 'tweemaal hondert seven duisent vijff hondert agt en veertig caroligls. twee stuivers thien penn.' ofwel zo'n 26.875 cargld. [PC]

1755: Jacob Pyters Hibma te Kimsward en Heyn Hilarides te Pingjum worden curatoren over haar minderjarige kinderen Pieter, Sytske, Aafke, Tjeerdje en Schelte Lammerts Hilarides.

1749: Wierd Wynsens is eigenaar van twee verhuurde huizen te Arum die voorheen eigendom waren van Wynsen Wierds. [RC WON, Arum]

1749: Wierd Wynsens Wiarda, seer welgesteld borger te Arum, 2+4 pers., aanslag 49 cargld. 7 st. (*capitaal* 2000 cargld.)

Dit vermogen wordt ook in het PC vermeld, vermeerderd met de 600 cargld. *nom. uxoris* die zijn eerste vrouw geërfd had. In 1762 erft hij *nom. lib.* 455 cargld. van Bouwe Bruinsma, verwant van zijn eerste vrouw. In 1763 erft hij *nom. uxoris* van Froukje Jacobs Braam wed. Claas Goitiens Hinlopen, een nicht van zijn tweede vrouw Aukien Hibma, 2681 cargld. Per saldo staat hij in 1764 *nom. uxoris* voor 14.900 cargld. teboek. Dit bedrag wordt lager doordat verschillende kinderen worden uitgeboedeld. In 1772 erft hij echter van zijn neef Wierd Annes te Gaastmeer 1200 cargld. en zijn vrouw van haar broer Tjeerd Hibma onder Almenum 4550 cargld. Uiteindelijk komt het totaal in 1775 uit op 25.189 cargld. [PC WON]

-
- 186 Met dank aan Gosse van der Plaats te Dokkum voor gegevens over W.W. Wiarda en zijn verwanten.
- 187 Hij wordt zowel bij zijn eerste (1737) als bij zijn tweede (1755) huwelijk 'van Arum' genoemd, waar zijn ouders ook woonden. In procesdossiers van het HvF wordt hij in 1728 vermeld als oud 30 jaar. [R.S. Roarda, *Nammen út de bylagen fan de sivile sentinsjes fan it Hof fan Fryslân*, 4 dln. (Ljouwert, Fryske Akademy, 1957-1962)]
- 188 Eibertje Gerrits, ged. Oosterlittens 10 okt. 1711, ovl. ald. 1749/55, dr. van Gerrit Tyssen, mr. kuiper en houthandelaar, ovl. 1731, en Sytske Johannes Kijl, waarsch. ovl. 1746 (in 1747 erft W.W. Wiarda *nomine uxoris* 600 cargld. [PC]; zij tr. (3e procl. Oosterlittens 27 okt.) 1737 Wierd Wynses Wiarda, van Arum. Eibertje wordt (in de literatuur) wel met de naam van haar moeder, Kijl, aangeduid.

1750: hij koopt een huis te Arum. [WON 243 218]

1759: hij koopt land te Idsegahuizum. [WON 245 175]

Vanaf 1770 vinden wij Wierd als landbouwer te Arum, dus op het bedrijf van zijn vrouw. Tien jaar later keren zij terug naar Pingjum, blijkens de attestatie die zij dan krijgt.

1783 mei 9: Pytter Lammerts Hilarides [zijn stiefzoon] en Pytter Hibma [schoonzoon van zijn 2e vrouw] worden curatoren over de kleinkinderen van W.W. Wiarda, t.w. Eybertje Bartles 17 j. en Lolkjen Bartles 11 jaar, kinderen van zijn dochter Tjetske Wiarda bij haar eerste man Bartle Jacobs, en Gelske Hiddes, dochter van Tjetske bij haar tweede man Hidde Arjens. [WON 73 57v]

De kerk van Pingjum is in 1759 geheel gerestaureerd voor het bedrag van 13.865 cargld. 3 st. 8 penn. aan welk feit nog een memoriesteen boven de deur van de kerk herinnert, met de namen van de kerkvoogden en de tekst:

Deese Kerk is van nieuws Herbouwt onder het opzigt van de gecommiteerden welker wapens hiernevens geplaatst zijn.

De wapens zijn in de Franse tijd dichtgesmeerd, maar in de kerk is nog een wapenbord aanwezig met die wapens, waaronder dat van Wierd Wynsens Wiarda, kerkvoogd.

Beschrijving: doorsneden, A. in blauw een zilveren zwaan met rode snavel, zwemmend op golvend water; B. in rood een rennende gouden hazewind op een grond. Het schild gedekt met een kroon met 15 parels waarvan 13 direct op de hoofdband geplaatst zijn. Onder het schild een banderol met de tekst 'Kerkv. W. W. WIARDA'.

Ook andere leden van deze familie Wiarda voeren in de 18e eeuw dit wapen.

Uit het huwelijk van Wierd W. Wiarda en Eibertje Gerrits werden vier kinderen geboren: Tjetske, Sytske, Wynsen en Tryntje. (Het doopboek van Arum begint pas in 1748).

Uit haar tweede huwelijk werd te Pingjum één kind gedoopt: Lolle, ged. 20 juli 1755.

2. Jacob, volgt Vm.

3. Tjeerd Pieters Hibma, leer- en houtkoper op Gratingaburen onder Almenum, ovl. [aldaar] 1 aug. 1770, ongehuwd.

Blijkens het PC waarin hij staat aangeslagen voor 15.274 cargld. 2 st., zijn zijn erfgenamen: Aukjen Pieters Hibma, vrouw van Wierd Wynsen Wiarda, huisman tot Pingjum; Jacob Hibma, koopman tot Kimsverd, en Yefke Pieters Hibma, vrouw van Jacob Wybes Hanekuik, te Harlingen. Zijn zuster Neeltje Pieters Hibma, vrouw van Kleis Lanting, regerend burgemeester van Harlingen, doet aangifte wegens een legaat van 1000 cargld., haar nagelaten door haar broer Tjeerd. [BAR 145 84 (11 sept. 1770) resp. 84v (27 sept. 1770)]

4. Neeltje Pytters Hibma, [geb. omstr. 1719], ged. (op belijdenis) Harlingen 26 jan. 1743, bij huw. van Pingjum, ovl. 1781, tr. Pingjum 11 okt. 1739 Kleis Bartels Lanting, ged. Harlingen (Grote kerk) 13

okt. 1709, koopman, rentmeester 1739/43, vroedsman 1763-1766, gezworen gemeensman 1766, 1771, 1776 en burgemeester 1767-1770, 1772-1775 en 1777-ovl. van Harlingen, ovl. 1778, zn. van Bartel Lanting(h), mr. chirurgijn, en Rinske (Hencke) Romkes Hornstra.¹⁸⁹ Bij het huwelijk van Neeltie met Kleis Bartels Lanting, rentmeester, van Harlingen, voeren beiden de achternaam. Zij is dan van Pingjum.

1749 Harlingen: Kleys Lantingh, coopman, reedelijk, 3+2 pers., aanslag 70 cargld. (+12) (*capitaal* 6000 cargld.).

5. Yffke Pytters Hibma, geb. Pingjum ca. 1720, ged. (doopsgez.) Harlingen 26 jan. 1743, ovl. Harlingen 25 okt. 1806,¹⁹⁰ tr. Harlingen (stadhuis) 5 nov. 1741 Jacob Wybes Hanekuyk, geb. Harlingen, ged. (doopsgez.) Harlingen 26 jan. 1743, koopman en bontreder aldaar, ovl. 1777, zn. van Wybe Douwes Hanekuyk, koopman aldaar, en Janke Jacobs Ollema.¹⁹¹

1741 okt. 22 Pingjum: eerste proclamatie van Jacob Wijbes Hanekuik van Harlingen en Jiefke Pijters Hibma, van Pingjum. Attestatie gegeven naar Harlingen.

1749 Harlingen: Jacob Hanekuyk, coopman en bontreeder, 3+2 pers., aanslag 80 cargld. (+13), (*capitaal* 8000 cargld.).

Vm. Jacob Pytters Hibma, geb. Pingjum¹⁹² april 1718, eigenerfde landbouwer te Pingjum (1738/43 br. stem 34, eigendom van zijn moeder), wordt burger van Harlingen 20 aug. 1742, landbouwer te Kimsverd 1760/82, tevens koopman ald. 1770, koopman te Harlingen 1790, testeert

189 O. Schutte, 'Oosterbaan' in *NL* 102 (1985), overdruk pag. 136.

190 Eens las ik dat zij voor 1754 zou zijn overleden. Dit is kennelijk gebaseerd op het huwelijk te Makkum 23 sept. 1754 van Jacob Wybes van aldaar en Betje Ages van IJlst. Dit is echter een naamgenoot zonder geslachtsnaam. In het doopsgezinde lidmatenregister wordt vermeld dat Yefke, in 1743 tegelijk met haar man doopsgezind gedoopt, 25 okt. 1806 is overleden.

Het register van overledenen 1806-1811 meldt dat Yefke Pieters als weduwe, 86 jaar oud, is overleden 27 okt. 1806 (dat zal de aangiftedatum zijn) met achterlating van twee zonen. Het echtpaar Hanekuyk-Hibma had inderdaad twee zonen, Pieter (ca. 1749-1821) en Wybe (ca. 1756-1830); er was ook nog een dochter Janke, ged. (doopsgez.) Harlingen 4 juli 1766 (kennelijk de oudste), maar die was al in 1777 overleden.

191 Wybe en Janke tr. Harlingen (stadhuis) 7 nov. 1711; hij is een zoon van Douwe Hylkes Hanekuyk en (tr. 1681) Hincke Jouckes [cf. *FK* pag. 339], zij is een dochter van Jacob Meyles Ollema, koopman aldaar, en Geertje Seerps Gratama [cf. *NP* 91 (2012), pag. 128].

192 Blijkens zijn inschrijving als burger van Harlingen.

10 april 1801, ovl. Harlingen 31 aug. 1804,¹⁹³ begr. Midlum 8 sept. 1804, tr. Pingjum 9 sept. 1736 Tætske Lambertus van Houwerda, ged. (ref.) Franeker 20 febr. 1716, ovl. Harlingen 23 nov. 1783, dr. van Lambertus Hilarides van Houwerda, burgervandrig van het noorderkwartier te Franeker,¹⁹⁴ en Cornelia Wellens.

1804 sept. 10: Pieter J. Hanekuyk, koopman, wordt benoemd tot administrator van de erfportiën van Boudewina Hibma, weduwe Althusius, en Anna Hibma, vrouw van Pieter Lenzius te Harlingen, ingevolge testament van hun vader Jacob Hibma, koopman aldaar, van 10 april 1801. [HAR 121 223]

Uit dit huwelijk:¹⁹⁵

1. Cornelia Hibma, ged. Pingjum 3 nov. 1737, tr. Harlingen 26 febr. 1764 Hein Molles Mollema, geb. Drachten ca. 1728, ged. (op belijdenis) Harlingen 17 april 1761, woont dan aan de Brouwersgracht, mr. gortmaker en koopman ald., wordt burger 4 jan. 1755, ovl. Harlingen 17 sept. 1786, zn. van Molle Jolkes, molenaar en bakker, en Martzen Jans, en wedn. van Wypkjen Klases Hibma (zie hierna tak CB, gen. IVn.6); hij tr. 3. Harlingen 10 juli 1772 Janna Sophia Rasschen.¹⁹⁶
2. Pytter, volgt VIIm.
3. Aefke Hibma, ged. Harlingen (Grote kerk) 10 sept. 1743, komt van Kimsverd naar Harlingen als lidmaat 19 april 1781 (met haar zuster Boudewina).
4. Bouwdewyna Hibma, ged. Harlingen (Grote kerk) 23 nov. 1745, [ovl. jong].
5. Lambert Hibma, ged. Harlingen (Grote kerk) 20 febr. 1748, [ovl. jong].

193 Oud 86 jaar 4 mnd. [Familieadvertenties coll. CBG]

194 Lambartus Hilarii Houwarda tr. Tzum 26 aug. 1703 Cornelia Wellens, van Tzum. Lambertus Hilarides van Houwerda werd gedoopt ald., en beide e.l. werden lidm. op belijdenis Tzum 19 febr. 1706. Aldaar zijn geen kinderen gedoopt, wel te Franeker: Anna van Houwerda, ged. Franeker 16 april 1709, tr. 1739 ds. Anthonij Strick (1692-1756), zie NL 1975, kol. 273. Lambertus wordt daar 'burgervandrig van het noorderkwartier van Franeker' genoemd. Lammert Hylkes noemde zich Lambertus Hilarii (of Hilarides) van Houwerda, naar Houwerda-state onder Tzummarum die de familie in eigendom had (Tzummarum stem 32, 1698 eig. Pieter en Lammert Hilarides, elk ½; 1728 Lambartus van Houwerda Wed.; 1738 Burgemr. Ei(d)sma).

195 De ouders worden in het doopboek van Pingjum genoemd: Jacob Pytters Hibma en Teetske Lambartus van Houwerda; in dat van Kimsverd Jacob Pieters Hibbema en Tætske Howerda. In 1755 staat erbij vermeld: 'de vader geen lidmaat'; bij beide andere kinderen is de moeder doophefster.

196 De Janke Rasschen, tr. Harlingen 10 juli 1763 Hotze Romkes Blinxma, die 1767-1780 te Franeker woont waar hij in 1771 tichelbaas is, moet wel een ander zijn.

6. Lambertus Hibma, ged. Harlingen (Grote kerk) 8 april 1749, [ovl. jong].
7. Boudewijn Hibma, ged. Harlingen (Grote kerk) 5 mei 1750, [ovl. jong].
8. Boudewyna Hibma, ged. Harlingen (Grote kerk) 27 juli 1751, [ovl. jong].
9. Boudewina Hibma, ged. Harlingen 23 jan. 1753, komt van Kimsward naar Harlingen als lidmaat 19 april 1781, renteniersche ald. 1814, ovl. Harlingen 17 april 1832,¹⁹⁷ tr. 1. Harlingen 25 mei 1788 Ahasuerus Oosterbaan, ged. (als *Ahasswerus*) Sneek 28 juli 1760, wordt burger van Harlingen 9 april 1788, ovl. ald. 28 okt. 1790, zn. van Fonger Assuerus Oosterbaan, distillateur en mr. lijnslager te Sneek, later (1770) landbouwer te Wirdum, en Grietje Ypes Feenstra;¹⁹⁸ tr. 2. Harlingen 14 okt. 1792 (door echtsch. ontbonden ca. 1794) Dirk Gerhardus Althuisius, ged. Gaastmeer 8 nov. 1761, mr. bakker te Leeuwarden, wedn. van Anna Maria Magdalena Bakkerus,¹⁹⁹ zn. van Gerhardus Althuisius, landbouwer te Gaastmeer, en Neeltje Teekes. 1803 sept. 20: Gysbert Idzes te (Scharne)Goutum en Johannes Gerhardus Althuisius te Gaastmeer worden aangesteld tot voogden over Gerhardus, 19 j., Miente, 17 j., en Marijke, 15 jaar, kinderen van Durk Gerhardus Althuisius te Leeuwarden en Anna Mientes Backerus. [WYM 36 95]
1793 dec. 16: de koopman Wieger Harmens wordt aangesteld tot curator *ad actum separationis* over Boudewina Hibma, vrouw van D. Althuisius, mr. bakker te Leeuwarden. [HAR 120 130]
Dirk Gerardus Althuisius heeft in 1794 dienst genomen op een van 's lands oorlogsschepen, waarna niets meer van hem is vernomen. Zijn eerste vrouw is in 1789 bij Leeuwarden overleden [volgens huw. bijl. van hun zoon Gerardus, Wymbritseradeel 15 april 1828, nr. 10] maar begr. ald. 1791 (welk jaar de voorkeur geniet).
1811 [dec.]: Boudewina Hibma, weduwe van Assuerus Oosterbaan te Harlingen, neemt als moeder-voogdes over haar zoon Jacob, 21 jaar, te Leeuwarden, de naam *Oosterbaan* aan. Zij tekent met *B. Hibma*. [Reg. Naamsaanneming Harlingen fol. 19v]
10. Anke Hibma, geb. Kimsward 16 juni, ged. ald. 13 juli 1755, [ovl. jong].
11. Lambertus Hibbema, geb. Kimsward 29 mei, ged. ald. 7 aug. 1757.
12. Anke (Anna) Hibma, geb. Kimsward 28 juli, ged. ald. (als *Anke*

197 Als Baudewiena Jacobs Hibma, 80 jr., weduwe van Ahasuerus Oosterbaan. Van haar tweede man wordt geen melding gemaakt.

198 Cf. NP 92 (2013), pag. 293.

199 Zijn eerste vrouw werd begr. Leeuwarden (Jacobijnerkerkhof) 8 febr. 1791; haar kind 1 dec. 1789 aldaar.

Hibbema) 2 sept. 1759, doet belijdenis Harlingen 17 april 1783, woont dan op de Turfhaven, doopceel gelicht 15 okt. 1811, ovl. Harlingen 9 mei 1824,²⁰⁰ tr. Harlingen 12 nov. 1786 Pieter Lensius jr., koopman te Harlingen, verdween met de noorderzon 1795, kennelijk zn. van Pieter Lensius, mr. chirurgijn, en Tryntje Simons Persijn.²⁰¹

1795 sept. 4: Jacob Hibma (haar vader) en Jan Pieters Trompetter (stiefvader van haar man), beiden koopman hier ter stede, worden *curator bonorum* op verzoek van Anna Hibma, echtgenote van Pieter Lensius, over diens boedel aangezien hij 'zich voor eenige dagen van hier had geabsenteerd zonder eenige ordre op zijn zaaken te stellen'. In oktober daarop (koopman Jan Willems Houtsma is inmiddels als curator toegevoegd) wordt de boedel geabandonneerd. [HAR 120 157v, 159]

VI. Pieter Jacobs Hibma, ged. Pingjum 23 juli 1741, strandvonder en ontvanger der plaatselijke belastingen te Makkum, ovl. ald. 20 juni 1821, tr. Kimsward 5 juni 1768 Tjeerdje Lambertus (Tjetje Lammerts) Hilarides, geb. [Pingjum] ca. 1743, ovl. Makkum 14 okt. 1812, dr. van Lammert Pieters (Pytters) Hilarides en Aukjen Pieters (Auckien Pytters) Hibma (gen. IVm.2).

1811 dec. 14: Pieter Jacobs te Makkum neemt aan de naam *Hibma* voor zich en zijn kinderen Oukjen 39, Teitske (lees: Teetske)³⁷ en Jacob 35 jaar. [Reg. Naamsaanneming Makkum fol. 78]

Uit dit huwelijk:

1. Jacob Pieters Hibma, geb. Kimsward 24 mei, ged. ald. 4 juni 1769, [jong ovl.].
2. Aukje Pieters Hibma, ged. (als *Hibbema*) Arum 11 nov. 1770,²⁰² winkelierske, ovl. Makkum 24 jan. 1823, ongetrouwd.
3. Tætske Pieters Hibma, geb. Arum 25 maart, ged. ald. 18 april 1773, bij huw. van Makkum, ovl. Makkum 28 dec. 1850, tr. Makkum 2

200 Anke Hibma, 'geb. den agtsten Augustus' 1759, wed. van Pieter Lensius, geen ouders vermeld.

201 De man van Anna Hibma wordt wel 'junior' genoemd, zelfs eenmaal Pieter Simons Lensius. Pieter Lenses, van Makkum, tr. Harlingen 26 maart 1741 Tryntje Simons Persijn, van Harlingen. In 1744 had het gezin 3 personen, bedrag 12 cargld.; hij doet daar belijdenis 25 april 1748; de vermelding in het QC 1749 had kennelijk ook betrekking op senior: Pieter Lensius, mr. chirurgijn, Bildtstraat, 'reedelijk' met 2+1 pers., aanslag 30 cargld. (+ 5), (*capitaal* ca. 1500 cargld.).

Pieter en Tryntje lieten 13 juni 1754 in de Westerkerk een dochter Baukje dopen, maar verder worden geen kinderen vermeld. Pieter jr. zou dan 1741/44 geboren kunnen zijn, ruim tien jaar ouder dan zijn bruid, wat niet ongebruikelijk is.

202 Het doopboek geeft hier geen geboortedatum.

febr. 1800 Anske Gerbens Bakker, geb. Makkum 10 maart, ged. ald. 27 maart 1774, waagmeester aldaar, ovl. Makkum 24 maart 1846, zn. van Gerben Ages Bakker en Hieke Jans.

1811 dec. 14: Anske Gerbens te Makkum [nog onder patroniem getrouwd] neemt aan de naam *Bakker*; hij heeft dan nog geen kinderen. [Reg. Naamsaanneming Makkum, fol. 69]

4. Jacob, volgt VIIIm.

5. Yefke (Jefke) Pieters Hibma, geb. Arum 6 febr., ged. ald. 22 maart 1778, ovl. Makkum 13 mei 1806, tr. Makkum 21 juli 1805 Jan Cornelis Bakker, geb. Makkum ca. 1776, lijnslager aldaar, ovl. ald. 30 okt. 1817, zn. van Cornelis Jans Bakker en Aaltje Sietes (Syttes); hij hertr. Makkum 26 febr. 1809 Sjoukjen Geerts Roukema, winkeliersche aldaar.

Uit zijn eerste huwelijk: Yepke, geb. Makkum 2 mei, ged. ald. (herv.) 22 mei 1806. 1806 juni 6: Yefke Hibma, ovl. Makkum 13 mei 1806, 28 jaar, gehuwd, één kind; aangifte 30 juni; versterferfrecht, geen successierecht verschuldigd. [Staat verantwoording regulateurs successie Wonseradeel etc., T 41, inv. nr. 11]

1811 dec. 14: Jan Cornelis te Makkum neemt aan de naam *Bakker* en heeft een zootje Yepke, 5 jaar. [Reg. naamsaanneming Makkum, fol. 67]

Bij overlijden laat hij drie kinderen na, zijn tweede echtgenote twee (Cornelis, geb. 1812, en Kanke, geb. 1815).

6. Neeltje Pieters Hibma, geb. Arum 26 sept., ged. ald. 15 okt. 1780, ovl. [voor 1811].

VIIIm. Jacob Pieters Hibma, geb. Arum 2 okt., ged. ald. 15 okt. 1775, koopman, strandmeester der Vijfdeelen Zeedijken te Makkum 1817/34, ovl. ald. 30 juni 1835, tr. 1. Wonseradeel 17 juni 1820 Hidje Jans Kamstra, geb. Witmarsum 3 juli 1798, ovl. Makkum 14 juli 1821, dr. van Jan Rintjes en Antje Harmens [Kamstra]; tr. 2. Wonseradeel 28 april 1827 Gelske Sybolts Dijkstra, geb. Makkum 6 april 1794, winkeliersche ald. 1850, zonder beroep 1863, ovl. Makkum 14 maart 1866, wed. van Jacob Bootes Bleeker, dr. van Sybolt Jouws en Hyke Deddes Dijkstra.

Jacob Pieters Hibma, strandmeester (bij Der Vijf Deelen Zeedijken buitendijks), wonende te Makkum, overleden op 30 juni 1835, man van Gelske Sybolts Dijkstra (legaat f 1.000); vader van minderjarige Tjeerdje, Pieter en Sybolt Jacobs Hibma; executeurs-testamenteair zijn Anske Gerbens Bakker, waagmeester, en Jan Kingma, fabrikteur/koopman. Er behoorde onroerend goed tot de nalatenschap. [MvSucc. ktr. Bolsward 2027/606]

Uit het tweede huwelijk:

1. Tjeerdje Hibma, geb. Makkum 6 febr. 1828, ovl. ald. 17 dec. 1873, tr. 1. Wonseradeel 2 maart 1850 Gosse Adams Hoek, geb. Achlum 24 dec. 1825, koopman te Makkum, ovl. ald. 23 juli 1856, zn. van Adam Jakobs Hoek, landbouwer, en Tryntje Tietes Dijkstra; tr. 2. Wonseradeel

- 22 mei 1858 Ulbe Klazes Noordenbos, geb. Lollum 14 okt. 1814, koopman te Wommels, Bolsward en Makkum, ovl. Makkum 5 aug. 1887, wedn. van 1. Tjepkjen Reinders Rispens, 2. Aafke Jacobs Visser, 3. Aaltje Jetzes de Jong, zn. van Klaas Ulbes Noordenbos, landbouwer te Wommels, en Joukjen Johannes Visser; hij hertr. 5. Wonseradeel 11 aug. 1875 Bieuwkje Lamminga wed. Sipke Klazes Horjus.²⁰³
2. Pieter Hibma, geb. Makkum 15 okt. 1831, ovl. ald. 31 aug. 1836. Pieter Jacobs Hibma, Makkum, ovl. 31 aug. 1836, 5 jaar; zoon van wijlen Jacob Pieters Hibma (ovl. 30 juni 1835) en Gelske Sybolts Dijkstra; broer van de minderjarige Tjeerdje en Sybolt Jacobs Hibma. Saldo f 4.396,84. Bijgevoegd is een suppletoire memorie 2029/266, waarna het saldo ambtshalve vastgesteld wordt op f 4.533,42. Er behoorde onroerend goed tot de nalatenschap. [MvSucc. ktr. Bolsward 2029/253] 1836 okt. 11: boedelscheiding der nalatenschap van P.J. Hibma, verleden voor notaris F.Y. de Jong te Makkum. [inv. nr. 100010, akte 384]
3. Sybold Jacobs Hibma, geb. Makkum 29 mei 1834, schipper ald. 1863, laatstelijk zonder beroep, ovl. Leeuwarden 4 mei 1909 (als *Sybolt*), tr. Wonseradeel 9 mei 1863 (als *Sijbolt Jacobs Hibma*) Martje Sikkes Horjus, geb. Makkum 26 nov. 1840, ovl. Leeuwarden 9 jan. 1906, dr. van Sikke Pieters Horjus, schipper, en Aag Sipkes Woudstra.

CB

IVn. Claas Jacobs Hibma, geb. Midlum, ged. op belijdenis aldaar 1 aug. 1723, landbouwer te Midlum, ovl. voor 1744, tr. Midlum (att. van Arum en 3e procl. Midlum beide 16 maart) 1721 Antie Franses Hoytinga, van Arum, testeert (codicil) 6 juli 1744, ovl. [Arum] 1749/51, dr. van Frans Sjoerds Hoytinga, landbouwer, ontvanger en kerkvoogd te Arum en mederechter van Wonseradeel, en Wypck Popkes.²⁰⁴

Bij hun huwelijk voerden beiden een achternaam: Claas Jakobs Hibma van Midlum en Antie Franses Huitinga van Arum.

1729 febr. 21: Claes Jacobs Hibma, huisman te Midlum, wordt curator over Gryttie, het kind van Willem Lodewycks, in leven huisman aldaar, krachtens diens codicil van 6 febr. Deze laatste was te Midlum 28 mei 1713 getrouwd met Antie Jacobs, van Bergum. Het lijkt er dus op dat er geen familierelatie tussen de moeder van het kind en de curator bestond, anders dan hun gemeenschappelijk patroniem zou suggereren. [FRL 52]

1749 Arum: wed. Hibma, seer welgestelde vrouw, met 3 volw. pers., aanslag 46 cargld. 11 st. (*capitaal* 4000 cargld.).

203 C. Smits, *Noordenbos* (typoscript, eigen uitg. Leiderdorp 1999-2001), groep I/B1.

204 *Hoitinga* pag. 97.

1751 april 5; ingevolge testamentaire dispositie d.d. 6 juli 1744 van wijlen Antje Hoytinga wed. Claas Jacobs Hibma worden over hun kinderen Frans 24 j., Jacob 23 j., Sjoerd 21 j., Wypkje 18 j., en Pytter 15 jaar, benoemd tot curatoren Jan Martens te Minnertsga, Sierk Tækles [lees: Tækles] Tolsma, koopman te Harlingen, en Jouke Franses Hoytinga te Arum. [WON 71 120v-121]

1752 dec. 15: Jouke Franses Hoitinga wordt vermeld als curator over de vijf kinderen. [WON 313]

Uit dit huwelijk:²⁰⁵

1. Neeltje Klases, ged. Midlum 1 aug. 1723, [ovl. voor 1751].
2. Frans Klases, ged. Midlum 9 juli 1724, [ovl. jong].
3. Frans Klases Hibma, ged. Midlum 2 sept. 1725, ovl. Arum 27 okt. 1752 (oud 25 jaar).
1749: Frans Hibma te Arum, vrijgezel, een volw. persoon, aanslag 18 cargld. 19 st. (*capitaal* 2000 cargld.).
4. Jacob, volgt Vn. (CBA)
5. Sjoerd, volgt Vo. (CBB)
6. Wypkjen Klases Hibma, ged. (als *Wybkien*) Midlum 17 aug. 1732, tr. Kimsword 8 dec. 1754 Hein Molles Mollema, geb. Drachten ca. 1728, ged. (op belijdenis) Harlingen 17 april 1761, woont dan aan de Brouwersgracht, mr. gortmaker en koopman ald., wordt burger 4 jan. 1755, ovl. Harlingen 17 sept. 1786, zn. van Molle Jolkes, molenaar en bakker, en Martzen Jans; hij tr. 2. Harlingen 26 febr. 1764 Cornelia Mollema (zie tak CA, gen. Vm.1), dr. van Jacob Pytters Hibma en Tætske Lambertus van Houwerda; hij tr. 3. Harlingen 12 juli 1772 Janna Sophia Rasschen.
7. Pieter, volgt Vq. (CBC)

CBA

uitgestorven tak te Amsterdam

Vn. Jacob (Klases) Hibma, ged. Midlum 18 jan. 1728, lid fa. Jacob Hibma & Zonen, kooplieden in lakens en stoffen, woont in de Kalverstraat 93 te Amsterdam,²⁰⁶ ovl. Amsterdam 30 dec. 1804,²⁰⁷ begr. ald. 5 jan. 1805, tr. 1. Amsterdam (Nieuwe kerk) 3 juni 1754 Petronella Stevens, ged. Amsterdam 21 mei 1725, begr. ald. (Zuiderkerk) 28 jan. 1783, dr. van Johannes Stevens, hoedenwinkelier, en Catharina van Eijssen; tr. 2. Amsterdam (Eng. Presb.

205 De moeder wordt in het doopboek van Midlum alleen genoemd in 1735. De vader heet *Claas Jacobis Hibma*.

206 Hij was koopman (had een 'comptoir') en lakenkoper net als zijn zoons.

207 Oud bijna 77 jaar. [Familieadvertenties coll. CBG]

kerk) 9 april 1786 Margaretha Retel, ged. (als *Marguerite*) Amsterdam (Walenkerk) 6 febr. 1757, ovl. ald. 12 mei 1827, dr. van Carel Retel en Mariana Mabilot; zij hertr. Amsterdam 9 nov. 1805 Cornelis Johannes Kamerling, houthandelaar ald., wedn. van 1. Martina Maria Grave, 2. Hester Hana en 3. Jacoba van Nulck.²⁰⁸

Bij zijn eerste huwelijk wordt *Jacob Hibma* (het patroniem gebruikt hij in Amsterdam niet meer), van Midlum, woonachtig in de Calverstraat, ouders dood, geassisteerd met Maarten van der Poel. De bruid wordt geassisteerd met haar vader.

Bij zijn tweede huwelijk woont de bruid op de Voorburgwal, geassisteerd met Meyndert Stevens, comptoirknecht in de Calverstraat (dit is dus kennelijk Jacobs zwager, waarnaar ook zijn vierde zoon is vernoemd).

Uit dit huwelijk (op twee na allen jong overleden):

1. Johannes Hibma, ged. Amsterdam (Amstelkerk) 18 dec. 1755, lid fa. Jacob Hibma & Zonen, kooplieden in lakens en stoffen t/m 1829, woont in de Kalverstraat 95 (1832), ovl. ald. 3 okt. 1835, tr. Amsterdam 5 juni 1803 Jacoba Susanna le Grand, ged. Amsterdam (Westerkerk) 12 maart 1780, ovl. Doorn 13 juni 1850, dr. van Jacob le Grand en Magdalena Tobias.
2. Jacob Hibma, ged. Amsterdam (Nieuwe k.) 29 nov. 1758,²⁰⁹ ovl. voor 7 dec. 1760.
3. Jacob Hibma, ged. Amsterdam (Zuiderk.) 7 dec. 1760,²¹⁰ begr. ald. (Zuiderk.) 15 dec. 1760.
4. Meyndert, volgt VI n.
5. Jacob Pieter Hibma, ged. Amsterdam (Zuiderk.) 13 nov. 1763,²¹¹ begr. ald. (Zuiderk.) 14 juli 1764.
6. Isaac Hibma, ged. Amsterdam (Oude k.) 1 juni 1766,²¹² begr. ald. (Zuiderk.) 9 aug. 1770.
7. Anna Catharina Hibma, ged. Amsterdam (Zuiderk.) 28 okt. 1767,²¹³ begr. ald. (Zuiderk.) 1 dec. 1768.
8. Isaac Jacob Hibma, ged. Amsterdam (Nieuwe k.) 8 aug. 1770, begr. ald. (Zuiderk.) 13 okt. 1770.
9. Abraham Jacob Hibma, ged. Amsterdam (Zuiderk.) 26 febr. 1772, begr. ald. (Zuiderk.) 23 juni 1772.

208 Hij woonde buiten de Utrechtse poort aan de Molen de Juffer; zie NP 46 (1960), pag. 153.

209 Getuigen: Meyndert Stevens, Johanna Stevens.

210 Getuigen: Johannes Stevens, Johanna Stevens.

211 Getuigen: Mijndert Stevens, Johanna Stevens.

212 Getuigen: Isaac Schuur, Johanna Stevens.

213 Getuigen: de vader en de moeder van de dopeling.

VIn. Mijndert Hibma, ged. (als *Meyndert*) Amsterdam (Zuiderkerk) 21 maart 1762,²¹⁴ lakenkoper in de Kalverstraat 93, ovl. Amsterdam 15 mei 1812, tr. Amsterdam (Oude kerk) 5 okt. 1783 Catharina Johanna Costerus, ged. Amsterdam (Zuiderkerk) 6 febr. 1760, ovl. ald. 2 april 1832, dr. van Hendrik Costerus, koopman, en Anna Helena Ruger.

Uit dit huwelijk:

1. Jacob Pieter Hibma, ged. Amsterdam (Westerk.) 19 sept. 1784, werkzaam in de zaak van zijn vader, ovl. ald. 10 juni 1808,²¹⁵ begr. ald. 16 juni 1808.
2. Catharina Johanna Hibma, ged. Amsterdam (Westerk.) 8 sept. 1786,²¹⁶ begr. ald. (Oude k.) 18 juni 1788.
3. Johanna Hibma, ged. Amstedram (Oude k.) 8 juni 1788,²¹⁷ begr. Amsterdam 12 nov. 1793.
4. Anna Helena Hibma, geb. Amsterdam 16 nov., ged. ald. (Oude k.) 30 nov. 1794,²¹⁸ ovl. Amsterdam 28 maart, begr. ald. (Oude kerk) 2 april 1800.
5. Hendrik Costerus Hibma, geb. Amsterdam 7 april, ged. ald. (Zuiderk.) 30 april 1800, lakenkoper en winkelier in de Kalverstraat ald., lid fa. Jacob Hibma & Zonen sedert 1 jan. 1830, ovl. Amsterdam 1 febr. 1885, tr. Amsterdam 15 dec. 1838 Martha Frederika Pfaffe, geb. Amsterdam 26 april 1804, ovl. ald. 16 maart 1873, dr. van Jan Hendrik Pfaffe en Geertruij Jansen.

Uit dit huwelijk geen kinderen.

CBB

Vo. Sjoerd Klases Hibma, ged. Midlum 20 nov. 1729, landbouwer te Arum, te Tzummarum en te Minnertsga,²¹⁹ ovl. ald. 6 april 1800, tr. (ondertr. Harlingen 25 mei) 1748 (scheiding van tafel en bed 19 sept. 1778) Pietje Tjeerds Hoitinga, geb. [geschat omstr. 1728/30], boerin op Blauwhuister-sate te Tzummarum, testeert 5 nov. 1778, ovl. Tzummarum

214 Getuigen: Meindert Stevens, Catharina Ruger.

215 Oud 23 jaar en bijna 8 mnd. [Familieadvertenties coll. CBG]

216 Getuigen: Hendrik Costerus, Barbara van Vloten.

217 Getuige: Johannes Hibma.

218 Getuigen: Hendrik Costerus, Barbara van Vloten.

219 Arum 1749/1752 (als broer Frans daar overlijdt), later te Tzummarum (o.a. tijdens het proces 1778), daarna vertrok hij, kennelijk naar Minnertsga waar hij overleed. Overigens werd zoon Rinse ca. 1756 te Tzummarum geboren en kwam zoon Claas bij zijn huwelijk in 1773 ook van daar. Wellicht was Tzummarum toch de hoofdzetel, zo ook Oostr, *Hoitinga*.

27 dec. 1778,²²⁰ dr. van Tjeerd Tjerks Hoitinga, landbouwer en ontvanger der florenen te Arum, en (1.) Doutje Rinses Roorda.²²¹

1749: Arum, Sjoerd Hibma, 'seer gequalificeerd persoon', met 2 volw. pers., aanslag 45 cargld. 16 st. (*capitaal* 7000 cargld.).

Het PC van Tzummarum vermeldt Sjoerd Hibma *nom. uxoris* voor 22.666 cargld. 13 st. In 1782 wordt de post verbeterd in Erven Pietje Hoytinga.

1761 okt. 17: Pietje Tjeerds Hoitinga, huisvrouw van Sjoerd Klazes Hibma, verkoopt 36 pm land in een sate en landen te Arum aan Antje Sjoerds Hoitinga [vrouw van Abel Wiarda (1724-1790), secretaris van Baarderadeel] voor 4384 cargld. [WON 245 250v]

1778: blijkens het proces hierover gevoerd voor het Hof van Friesland was Sjoerd aan de drank, waardoor de zaken achteruit gingen en de verhouding tussen de echtelieden steeds slechter werd; dit resulteerde in een scheiding van tafel en bed. Bij convenant d.d. 19 sept. 1778 moest Pietje aan Sjoerd 200 cargld. per jaar uitkeren voor levensonderhoud. Pietje kreeg echter spijt en zij verklaarde (als requireerde) 'Pytje Tjeerds Hoitinga ten volste zag dat de jaarlijkse 200 car. gld. door Sjoerd Klazes Hibma door gestaadige dronkenschap van de requirant bij de hoeren ogenblikkelijk verteerd zoude zijn'. Om 'gevreese onenigheden te voorkomen' werd tot boedelscheiding overgegaan. Pietje overleed al spoedig en testamentair administrateur over haar boedel werd haar zwager Nicolaas Posthumus. Toen Sjoerd na Pietjes overlijden de overeenkomst over de 200 cargld. 's jaars verlengd wilde zien, begon Posthumus een procedure tegen hem (4 dec. 1789). [HvF 15507]

bezit

Tot de nalatenschap van Pietje Hoitinga behoren:

- Blauwhuister-sate te Tzummarum, groot 113 pm, bewoond door haar zoon Rinse;
- de Boschplaats te Tzummarum, groot 87 pm, deze sate is de vanouds bekende Roorda-state;
- de 'Henxtemennerie' te Tzummarum, tegenwoordig genaamd it Hynstespul aan de Tzummarumer vaart;
- een bakkerij te Tzummarum;
- een derde deel (de overige delen behoorden toe aan haar halfbroer Tjerk Hoitinga en haar halfzuster Doetje, gehuwd met Nicolaas Posthumus, burgemeester van Dokkum) van:
een sate te Arum, groot 144 pm, een huis aldaar, twee kamers, nog een huis en een pakhuis aldaar, alsmede een sate te Achlum, groot 75 pm en een sate te Witmarsum groot 14 pm.

220 Volgens huwelijksbijlagen Minnertsga 1812 nr. 7 overleden 30 dec. 1778.

221 *Hoitinga* pag. 101.

stem- en floreenkohier

Roorda-state te Tzummarum (stem 13) was afkomstig van de familie van Pietjes moeder, Doutje Roorda.²²²

In de kohieren steeds Roorda genoemd, 80 pm met huis, in 1788 100 pm met huis.

SC	eigenaren:	gebruikers:
1748:	Rinse Roorda wed.	selfs, segge Rinse Rieukema
1758:	Rinse Roorda kind en kinds kinderen	Rinze Reukema
1768:	Rinse Pieters Rieukema ½ Sjoerd Hibma <i>nom. uxoris</i> ½	Rinze P. Rieukema
1778:	Abelis Wiarda <i>nom. liberorum</i>	Sjoerd Hibma
1788:	Pytje Hoitinga erven, nl. Rinse 1/3, Doetje 1/3, Tjeerd Hibma 1/3	Rinse Hibma
1798:	[FC] idem, <i>in margine</i> : Rinse en Tjeerd Hibma [Kennelijk is hun zuster zonder nakomelingschap overleden]	Gerrit Jans
1818:	[FC] eig.: Pieter Hibma, Tjeerd Hibma, Bauke Melles, Jacob Ates en Gerlof Alberts. Dit zijn blijkbaar de gezamenlijke erfgenamen (allen kleinkinderen) van Pietje Hoytinga. ²²³	

Uit dit huwelijk:²²⁴

1. Claas, volgt VIo.
2. Rinse, volgt VIp.
3. Doutje Sjoerds Hibma, geb. Minnertsga april 1766, ged. (op belijdenis) Dokkum 30 juli 1784, begr. Zuidbroek (Gr.) 25 sept. 1790, tr. Dokkum 26 jan. 1783 dr. Hermannus Gerhardus Dinckgreve, geb. Groningen (Ebbingestraat), ged. ald. (Martinikerk) 20 dec. 1748, stud. Groningen (*Groninganus*) 12 juli 1765, med. doctor (prom. Leiden 26 juni 1772), geneesheer, begr. Zuidbroek 21 april 1790, zn. van dr. Johannes Dinckgreve, med. doctor, en Anna Luppina Fabritius.

222 Cf. G.L. Meesters, 'Roorda II' in *GJb* 1984, pag. 58-64, ald. 63.

223 Dit zijn allen (behuwd) kinderen van Rinse Sjoerds; diens broer Claas had echter óók een zoon Tjeerd, die als enig kind zijn vaders erfgenaam was en in 1798 al naast zijn oom Rinse als mede-eigenaar genoemd wordt. Is hij uitgeboedeld of is verzuimd in het FC de naam Tjeerd Hibma tweemaal op te nemen? Of trad Jacob Ates misschien tevens op als vertegenwoordiger van zijn zwager?

224 Blijkens HvF 16787, fol. 69.

1778 dec. 30 en 1779 jan. 11: krachtens testament van Pyttie Tjeerds Hoitinga worden tot curatoren benoemd over de minderjarige Doutien, dochter van haar en haar man Sjoerd Clazes Hibma, in de eerste akte genoemd 'erfgezetten te Minnertsga', en in de tweede akte 'te Tzummarum': Nicolaas Posthumus, burgemeester van Dokkum en Albert Without, procureur-fiscaal van Barradeel. [BAR 65 127-127v]

Dinckgreve komt met attestatie van Winschoten te Dokkum 29 okt. 1783. Het echtpaar liet te Dokkum één kind dopen: Anna Luppina, geb. 5 nov. 1783, en vertrok met attestatie naar Groningen 11 jan. 1786, waar 4 okt. 1786 nog een dochter Petronella Hoitinga Dinckgreve gedoopt werd. Anna Luppina tr. Groningen 14 april 1819 Jan Hindrik Blaupot, geb. Groningen 1759, ijzerkoper aldaar, wedn. van Abelia Hinderika Oudeman, zn. van Hinderikus Blaupot, koopman, en Trijntje van Delden.

VIo. Claas Sjoerds Hibma, bij huw. van Minnertsga, kennelijk woonachtig aldaar, ovl. voor 1780, tr. Minnertsga (att. van Tzummarum 8 aug.) 1773 Lysbet Tietes, van Tzummarum, bij haar 2e huw. genaamd Elisabeth Sybma; zij hertr. (afk. van Minnertsga) Winsum 24 sept. 1780 ds. Arnoldus Nieuwenhuis (1719-1798), predikant te Wons en Engwier 1740- , te Tjerkwerd en Dedgum 1747- , te Winsum en Baard 1770-1796. (Zie intermezzo 2, II.9).

Uit dit huwelijk:

1. Tjeerd Klazes Hibma, geb. Tzummarum 21 jan. 1776, ged. (ref.) Winsum 22 okt. 1780, woont te Wolsum 1811, later landbouwer te Nijland, ovl. ald. 15 april 1830, tr. Nijland 19 dec. 1802 Klaske Ates Hiemstra, geb. Nijland 9 aug., ged. ald. (als *Klaaske*) 14 aug. 1774, ovl. Nijland 17 okt. 1846, dr. van Ate Jacobs Hiemstra en Tietje Minnes Dorenstra.

Dit huwelijk was kinderloos.

1811 dec. 27: Tjeerd Klases Hibma te Wolsum neemt aan de naam *Hibma*, hij heeft 'noch kinders nog kleinkinders'; hij tekent *Tjeerd Klases* [zonder familienaam, die hij dus al had!]. [Reg. Naamsaanneming Nijland, fol. 40v]

VIp. Rinse Sjoerds Hibma, geb. Tzummarum ca. 1756,²²⁵ landbouwer ald. (met zijn moeder, op Blauwhuister-sate, groot 113 pm), rentenier aldaar mei 1812,²²⁶ ovl. Tzummarum 25 nov. 1812, tr. 1. Tzummarum 15 jan. 1775 Jetske Pieters van Alsen (soms ook: Zijlstra), ovl. Tzummarum 4 maart 1800, dr. van Pieter Aukes en Saakje Rinses; tr. 2. Minnertsga 30 aug.

225 Blijkens melding in het doopboek van 1791 was hij niet gedoopt. In april 1812 oud 55 jaren (huw. bijl.).

226 Doch in zijn overlijdensakte staat: Rense, arbeider, 47 jaar [sic], huis nr. 9.

1812²²⁷ Tryntje Jans, geb. ca. 1755, bij huw. arbeidster te Tzummarum, bij overlijden zonder beroep, ovl. Minnertsga 27 dec. 1839, wed. van Melle Jeltas [Kuipers], dr. van Jan Aukes en Dirkje Jacobs, in leven arbeiders.²²⁸

1812 aug. 21: Rinze Sjoerds te Tzummarum neemt aan de naam *Hibma* voor zich en zijn kinderen Tjeerd 26 j. te Lidlum, Pieter 16 j., Antje 28 j. te Pietersbierum, Rinske 27 j. te Tzummarum en Saakje 20 jaar te Pietersbierum; [w.g.] *Rinse Hibma*. [Reg. Naamsaanneming Minnertsga, fol. 64]

Uit het eerste huwelijk:²²⁹

1. Antie Rinses Hibma, geb. Tzummarum 5 dec. 1781, ovl. ald. 6 maart 1821, tr. Tzummarum 24 aug. 1800 Gerlof Alberts Alberda, geb. Pietersbierum 22 april, ged. ald. 9 mei 1779, kooltjer te Tzummarum, later arbeider te Berlikum, ovl. Berlikum 9 okt. 1844, zn. van Albert Willems, boerenarbeider, en Geertje Siebrands (Syberens); hij hertr. Barradeel 26 jan. 1833 Tryntje Pieters Stroosma, weduwe van Hein Goslings Goslinga.
2. Rinske Rinzes Hibma, geb. Tzummarum 17 april 1783, ovl. ald. 18 aug. 1837, tr. Tzummarum 22 mei 1808 Bauke Melles Kuipers, geb. Tzummarum 31 jan., ged. ald. 3 maart 1783, kooltjer, ovl. Tzummarum 29 jan. 1829, zn. van Melle Jeltas (ovl. 28 dec. 1808) en Tryntje Jans, arbeidster aldaar.
Hun dochter Saakje Baukes Kuipers (1814-1848), tr. 1840 haar verre neef Dirk Jarigs Hibma (1806-1859), kooltjer te Sexbierum, wedn. van Samueltje Martinus Houw. [Zie tak AAA, gen. VIIId]
3. Tjeerd Rinses Hibma, geb. Tzummarum 21 febr., ged. ald. 23 april 1786, boereknecht te Klooster Lidlum 1812, huurt een huis en hornleger te Tzummarum 1830,²³⁰ landbouwer ald., eig. van 3.19.30 ha land ald. 1832, laatstelijk zonder beroep, ovl. Tzummarum 13 febr. 1876, tr. Sexbierum 9 mei 1812 Maeike Formers Wiersma,²³¹ geb. Wijnsaldum 9 sept., ged. (als *Maaijke*) ald. 26 sept. 1790, bij huw. dienstmaagd te Oosterbierum, ovl. Tzummarum 11 okt. 1877, dr.

227 De bruidegom tekent vlot, de bruid kan niet schrijven.

228 Jan Aukes, arbeider Tzummarum, ovl. ald. 14 febr. 1797, en Dirkje Jacobs ovl. ald. 11 april 1811. Blijkens Tryntje Jans' overlijdensakte was zij 84 jaar, zonder beroep te Minnertsga in huis nr. 98, wed. Melle Jeltas Kuipers en dr. van Jan Aukes en Dirkje Jacobs, beiden overleden.

229 Bij de dopen 1781 en 1786 voert de vader de familienaam Hibma. Er zijn geen eerdere dopen, ook niet onder patroniem, in heel Friesland.

230 Notaris I. Telting te Franeker, inv. nr. 41021, akte 126.

231 De bruid tekent met de achternaam Wisma die in de huwelijksakte niet vermeld wordt; later blijkt het Wiersma te zijn.

van Former Tjesses, in leven boerenarbeider te Pietersbierum en Wypkje Foppes, werkvrouw te Pietersbierum.²³²

Gezien de vererving van het landbezit van hun grootmoeder zal dit echtpaar kinderloos zijn overleden.

4. Saakje Rinses Hibma, geb. Tzummarum 17 mei, ged. ald. 3 juli 1791, kooltjersche, ovl. Tzummarum 30 aug. 1823, tr. Sexbierum 25 juni 1814 Jacob Ates Hofstra, geb. Pietersbierum 18 maart 1789, kooltjer, ovl. Tzummarum 29 april 1872, zn. van Ate Jacobs en Japke Wytseys; hij hertr. Barradeel 10 nov. 1827 Lyntje Simons Jonker.²³³
5. Pieter, volgt VIIp.

VIIp. Pieter Rinses Hibma,²³⁴ geb. Tzummarum 7 april, ged. (als *Pytter*) ald. 31 mei 1795, grofsmid te St. Jacobiparochie 1819, sedert 1820 mr. grofsmid te Tzummarum, ovl. ald. 27 maart 1839, tr. Barradeel 2 juli 1819 Aafke Stevens Bakkes, geb. Tzummarum 19 okt., ged. ald. 17 nov. 1799, ovl. Tzummarum 3 jan. 1834, dr. van Stevens Lourens Bakkes, mr. bakker en koopman te Tzummarum, en Jakobje Andries Hofma.²³⁵

1823 okt. 25: Pieter Rinses Hibma koopt een huis nr. 81 te Tzummarum voor f485. [A. Stinstra, notaris te Franeker, inv. nr. 40012, akte 2209]

1824 april 8: Pieter, Tjeerd en Rinska Hibma compareren bij de boedelscheiding. [A. Stinstra, notaris te Franeker, inv. nr. 40013, akte 2333]

Hij koopt nadien enkele malen land te Tzummarum en in 1829 op een veiling een halve sate en landen voor f6320. [P. Andreae, notaris te Leeuwarden, inv. nr. 82018, akten 123 en 130]

1832: eigenaar van een huis (C 400) met erfen moestuin 10.30 a en 7.91.20 ha bouw- en weiland in sectie C en D. [OAT Minnertsga, leggerart. 108]

Blijkens MvSucc. ktr. Franeker 4036/564 liet hij vijf kinderen na, en was er onroerend goed.

232 Het bruidspaar tekent, de vrouw met Maike Formers Wisma; de moeder van de bruid tekent met een kruisje.

233 Ate Jacobs ovl. Pietersbierum 12 okt. 1807, Japke Wytzes ovl. ald. 29 nov. 1829. Lyntje Jonker, bij huw. dienstmeid, 25 jaar, dr. van Simon Arjens Jonker, winkelier te Tzummarum, en Tryntje Harrents, ovl. ald. 11 nov. 1823.

234 Blijkens militiecertificaat 1819 smidsknegt, lot 28, niet opgeroepen; signalement: lang 5 voet 2 duim 1 streep, aangezicht langwerpig, voorhoofd hoog, oogen grijs, neus en mond ord.[inair], kin rond, haar en wenkbrauwen bruin, geen merkbare teekenen. Hij tekent *P.R. Hibma*. De bruid tekent als Afke.

235 Bij zijn doop in 1799 'Bakkers'. Steven Louwrens Bakkes ovl. Tzummarum 26 okt. 1825, oud 47 j. 7 mnd.; zijn vrouw ovl. Tzummarum 11 dec. 1837 zonder vermelding van geslachtsnaam, dr. van Andries Jelmers en Aafke Jacobs.

Uit dit huwelijk:

1. Jetske Pieters Hibma, geb. Tzummarum 23 maart 1820, ovl. ald. 5 mei 1850, zonder beroep, ongehuwd.
2. Jacoba Pieters Hibma [roepnaam *Japke*],²³⁶ geb. (als *Jacobje*) Tzummarum 23 sept. 1822, ovl. ald. 7 sept. 1870, tr. Barradeel 23 mei 1840 Dirk Jans Postma, geb. Tzummarum 27 mei 1814, bakker ald., ovl. ald. 21 maart 1877, zn. van Jan Roelofs Postma, landbouwer aldaar, en Tryntje Dirks.²³⁷
3. Rinske Pieters Hibma, geb. Tzummarum 24 maart 1825, ovl. ald. 16 aug. 1857, tr. 1. Barradeel 20 mei 1843 Jelmer Jacobs Stapert, geb. Stiens 17 maart, ged. 17 april 1808, boerenknecht te Hijum 1827, arbeider 1839, kooltjer te Tzummarum 1843, ovl. ald. 10 juli 1854, wedn. van IJbeltje Pieters Wijnema;²³⁸ zn. van Jacob Jelmers Stapert, boerenknecht, en Antje Ijsbrands van der Wal; tr. 2. Barradeel 1 juli 1854 Meindert Freerks Dijkstra, geb. Vrouwenparochie 2 mei 1830, arbeider te Tzummarum, ovl. Minnertsga 28 dec. 1876, zn. van Freerk Meinderts Dijkstra, schipper, later arbeider, en Henke Sjoerds van Loon; hij tr. 2. Tryntje Hogenhuis en tr. 3. Geertje Kuipers.
4. Steven Pieters Hibma, geb. Tzummarum 10 jan. 1829, grofsmid te Tzummarum, landbouwer te Tzum, herbergier en later grossier te Tzummarum, ovl. Tzummarum 13 aug. 1891, tr. 1. Barradeel 2 aug. 1851 Næntske Sipkes de Bildt, geb. St. Jacobiparochie 29 juli 1833, ovl. Tzummarum 9 jan. 1861, dr. van Sipke Klazes de Bildt, landbouwer, en Neeltje Klazes Kuiken; tr. 2. Barradeel 19 juli 1862 Grietje Dirks de Zee, geb. Tzummarum 14 mei 1840, woonde 1896 te Blokzijl, 1899 verhuisd van Leeuwarden naar Steenwijkerwold, 1904 naar Amsterdam, ovl. voor 1918, dr. van Dirk Cornelis de Zee, schipper, later tapper, en Aantje Jans Herrema.
Uit dit huwelijk kinderen, o.a. Pieter (1865-1949) en Rinze (1867-1918), onderwijzer te Leeuwarden.
5. Rinse Pieters Hibma, geb. Tzummarum 13 nov. 1831, timmerknecht te Tzummarum, komt van daar te Harlingen 1854, verkoopt o.a.

236 In de overlijdensakte van haar man: Japke Hibma.

237 J.R. Postma ovl. Firdgum 10 april 1819; zij Minnertsga 22 nov. 1824.
Militiecertificaat: Dirk J. Postma, bakkersknecht, lichterij 1833, nr. 67, niet opgeroepen, geen signalement. [huw. bijl. BAR 1840 nr. 37]

238 Ovl. Tzummarum 1 juli 1839, zonder beroep, geb. Tzummarum, 28 jaar, dr. van Pieter Jans Wijnema, schipper, en Hiltje Andries Hofstra, beiden overleden.

bouwland te Franeker voor f3500 in 1857 en vertrekt hetzelfde jaar naar Amerika.²³⁹

1852: veroordeeld tot boetes van f 8 resp. f 5,50 wegens het beledigen door bedreiging van een ambtenaar in functie en het verwekken van nachtgerucht.²⁴⁰

CBC

Vq. Pieter Klases Hibma, ged. Midlum 24 juli 1735, landbouwer te Witmarsum, ovl. ald. 29 maart 1782, tr. Witmarsum 1 juli 1764 Baukje Sybrens Reitsma, geb. Witmarsum 13 mei, ged. ald. (als *Baukjen*) 16 mei 1745, ovl. Tzum 9 okt. 1811,²⁴¹ dr. van Sybren Ulbes, mr. bakker, en Gertje Sybles (Sibles);²⁴² zij hertr. Witmarsum 27 juni 1784 Pier Watzes, geb. Witmarsum 21 febr. 1749, landbouwer aldaar, ovl. Witmarsum 23 dec. 1807, zn. van Watse Piers Hiddama (ook: Hibma) en Wietske Pieters.

(Zie bijlage 1: Hiddema)

Bij huwelijk voeren beiden de achternaam: Pyter Klases Hibma en Baukje Sybrens Reitsma, beiden van Witmarsum.

In akten van haar kinderen wordt zij later in de BS ook wel Bakker genoemd.

1772 febr. 26: Pieter Klases Hibma en Baukje Sybrens worden lidmaat op belijdenis te Witmarsum.

1772 sept. 9: Baukje Sybrens, huisvrouw van Pyter Hibma te Witmarsum, c.s. voor de helft, en Ulbe Sjoerds Hoitinga te Wons voor de wederhelft, kopen 1/3 aandeel in een sate te Hayum onder Wons (stem 25), groot 60 pm. [WON 247 280]

1775 april 25: Pier Watzes doet belijdenis te Witmarsum; in 1782 vermeld als lidmaat, 'jongeman'.

Uit dit huwelijk:

1. Klaas, volgt VIq.
2. Gertje Pieters, geb. Witmarsum 10 april, ged. ald. 12 april 1767.
3. Antie Pieters Hibma, geb. Witmarsum 4 okt., ged. ald. 8 okt. 1769, ovl. Pingjum 15 maart 1823 (als Hidma), tr. Pingjum 1 juni 1788

239 Notaris G. Schot te Franeker, akte 4 maart 1857 rep. nr. 43. Bevolkingsreg. Harlingen wijk B 1851-61.

240 Arr.-rechtbank Leeuwarden inv. nr. 85 (rol strafzaken), akte 3604, 18 sept. 1852.

241 Blijkens getuigenverklaringen, een overlijdensakte ontbreekt.

242 Blijkens de bijlagen bij het tweede huwelijk van Klaas Pieters Hibma (VIh), Wonseradeel 4 febr. 1826, heetten diens grootouders Sybren Ulbes Bakker en Gertje Sibles Reitsma. Sybren Ulbes [Thijmstra] was de broer van Bauke Ulbes Thijmstra, cf. S. Tijmstra, *Genealogische Ledenlijst van den Stam Tijmstra* (eigen uitg. Hattem 1940), pag. 4; L.F. Tijmstra, *Het drie-bomen-bos* (Oostende 1985), pag. 64.

Hoite Luitzens [de Boer], geb. Pingjum ca. 1751, arbeider, ovl. Pingjum 14 nov. 1807, wedr. van Hinke Wyberens (of Sybrens).²⁴³

Uit dit huwelijk:

- a. Lolkien Hoites, geb. Pingjum 11 nov., ged. ald. 30 nov. 1788.
 - b. Geertje Hoites, geb. Pingjum 14 okt., ged. ald. 30 okt. 1791.
 - c. Luitsen Hoites Hidma, geb. Pingjum 29 juli, ged. ald. 18 aug. 1793, arbeider, ovl. Achlum 18 nov. 1825 (oud 35 jaar [sic]), tr. Franekeradeel 7 febr. 1822 Wytske Zytses Schilstra, geb. Leeuwarden 23 april 1790 (niet gedoopt), ovl. voor hem, dr. van Zytse Tjeerds Romkes, arbeider op de Schilkampen onder Leeuwarden, en Geertje (Gettje) Oeges.
Hun zoon Hoite overleed, 13 jaar oud, Achlum 12 juni 1835 met de achternaam Hidma!
 - d. Pietertjen Hoites Hidma,²⁴⁴ geb. Pingjum 10 maart 1800 (niet gedoopt), arbeidster te Midlum, ovl. Midlum 15 juli 1837, tr. Franekeradeel 7 dec. 1833 Luitzen Obbes de Boer, geb. Witmarsum 14 febr., ged. ald. 1 maart 1789, arbeider te Midlum, ovl. Midlum 6 okt. 1834, zn. van Obbe Luitzens en Sjieuwke Dekkens de Boer.²⁴⁵
4. Sybren Pieters, geb. Witmarsum 6 mei, ged. ald. 17 mei 1772, [ovl. jong].
 5. Frans Pieters, geb. Witmarsum 21 okt., ged. ald. 5 nov. 1775, [ovl. jong].
 6. Frans, volgt VIr.
 7. Sibbeltje Pieters Hibma, geb. Witmarsum 1 mei, ged. ald. 13 mei 1781, ovl. Tzum 8 sept. 1824, tr. Franekeradeel 16 mei 1811 Pieter Wopkes Hibma, geb. op de Slachte onder Franeker 1 juli, ged. (als *Pyter*) Herbaijum 23 juli 1775, slagter, later kooltjer 1834, ovl. Tzummarum 15 febr. 1854, zn. van Wopke Abes en Tryntje Klazes; hij hertr. Franekeradeel 13 febr. 1831 Janna Ridzerds Postma.²⁴⁶
1816 april 6: Pieter Wopkes Hibma doet belijdenis te Tzum.
Zij doet belijdenis te Witmarsum 17 april 1810 en vertrekt als *Sibbeltje Pieters Hibma* met attestatie naar Tzum, waar zij bij aankomst als enige keer S.P. Hidma genoemd wordt, verder steeds Hibma.
Hij voert bij zijn huwelijk nog geen familienaam, maar wordt daarna steeds met de aan zijn echtgenote ontleende familienaam Hibma vermeld.

243 Hoite Luitsens tr. 1. Pingjum 2 nov. 1777 Hinke Sybrens, beiden van Pingjum.

Hoite Luitsens en Hinke Wyberens, de vader ongedoopt, de moeder doophefster, lieten te Pingjum één kind dopen: Tjitsche, geb. 28 sept., ged. 18 okt. 1778.

244 Zowel in haar huwelijksakte als haar overlidensakte Hidma.

245 Obbe Luitzens begr. Midlum 15 febr. 1805, Sjieuwke D. de Boer ovl. Midlum 2 mei 1833 (ouders onbekend).

246 Zij is geb. Makkum 19 febr. 1788, dr. van Ridzerd Rinses en Leutske Jans.

Uit zijn eerste huwelijk:

- a. Baukje Pieters Hibma, geb. Tzum 16 mei 1812, ovl. ald. 26 dec. 1848, tr. Franekeradeel 20 sept. 1834 Jelle Jans Hiemstra, geb. Spannum 2 aug. 1802, kooltjer, laatstelijk zonder beroep, ovl. Spannum 31 juli 1884,²⁴⁷ zn. van Jan Gerrits Hiemstra en Emke Jelles.

Uit het huwelijk van Baukje Sybrens Reitsma en haar tweede echtgenoot Pier Watzes:

- a. Wytske Piers, geb. Witmarsum 11 nov. 1784 (tweeling).
- b. Tryntje Piers, geb. Witmarsum 11 nov. 1784 (tweeling).
- c. Watze Piers Hibma, geb. Witmarsum 23 juli 1787, koopman te Winsum 1813/1818, later arbeider ald. 1848, ovl. Winsum 27 dec. 1854, tr. Tzum 2 aug. 1812 Uilkje Jans Bouma (ook: Koopmans), geb. Winsum in 1784 (niet gedoopt), ovl. ald. 10 juni 1826, dr. van Jan Hessels, koopman en slager, en Tjietske Jans.

Uit dit huwelijk:

- ca. Pier Watzes Hibma, geb. Tzum 18 jan. 1813, boerenknecht, later kooltjer te Tzum, tr. Franekeradeel 25 maart 1848 Ynske Wybes van der Veer, koemelkersche 1848, wed. Wynsen Hommes Bruinsma, kooltjer te Tzum, dr. van Wybe Paulus van der Veer, arbeider, en Jetske Sipkes Mantjes.

Uit dit huwelijk nageslacht Hibma.

- cb. Jan Watzes Hibma, geb. Winsum 6 okt. 1814, koopman ald., ovl. Spannum 16 okt. 1900, tr. Baarderadeel 14 mei 1857 Feikjen Jeltens Reinsma, geb. Winsum 8 juli 1829, ovl. Spannum 11 jan. 1901, dr. van Jelte Reins Reinsma, bakker, en Oepkjen Pieters van der Meulen, bakkersche aldaar.

Geen kinderen.

- cc. Pieter Watzes Hibma, geb. Winsum 28 nov. 1815, ovl. ald. 8 juli 1817.
- cd. Pieter Watzes Hibma, geb. Winsum 11 juni 1818, arbeider ald., ovl. Winsum 10 febr. 1892, tr. Baarderadeel 17 mei 1847 Wytske Jurjens Posthuma (ook: Postma), geb. Baard 6 maart 1817, bij huw. arbeidster ald., dr. van Jurjen Jurjens Postma, grofsmid, en Froukje Durks Reitsma, als wed. arbeidster te Baard.

Blijkens zijn militiecertificaat heeft Pieter in 1839 drie maanden gediend bij de infanterie; geen signalement.

Uit dit huwelijk nageslacht Hibma.

247 In zijn overlijdensakte wordt zijn overleden echtgenote Baukje Pieters Hibma genoemd. De familienamen zijner ouders Jan Gerrits en Ymke Jelles waren de aangevers niet bekend.

Vlq. Klaas Pieters Hibma, geb. Witmarsum 18 juli, ged. ald. 21 juli 1765, schatter van het slachtvee, ovl. Witmarsum 21 dec. 1826, tr. 1. Witmarsum 3 juli 1796 Baukjen Klases, geb. Parrega 15 dec. 1765, ovl. Witmarsum 27 mei 1815, dr. van Klaas Johannes en Akke Atzes; tr. 2. Wonseradeel 4 febr. 1826 Eelkje Eeltjes de Vries, geb. Witmarsum 29 nov. 1787, wed. van Ysbrand Hendriks Haagsma, dr. van Eeltje Hiddes de Vries, arbeider, en Antje Sybrens.

1811 dec. 18: Klaas Pieters Hibma te Witmarsum, neemt aan de naam *Hibma* voor zich en zijn hieronder genoemde vijf kinderen uit zijn eerste huwelijk (de jongste daar Boukje gespeld). [Reg. Naamsaanneming Witmarsum, fol. 50]

Uit het eerste huwelijk:

1. Geertje Klases Hibma, geb. Witmarsum 11 aug., ged. ald. 3 sept. 1797, bij huw. dienstmaagd, ovl. Winsum 3 juni 1847, tr. Wonseradeel 25 nov. 1817 Frederik Johannes Felkers, geb. Leeuwarden 8 juli 1791, grofsmid te Winsum, ovl. ald. 7 sept. 1874, zn. van Johannes Felkers (Velkes), turfdrager, en Sepkje Hendriks Plantinus.

Militiecertificaat: Frederik Velkes, gem. Jorwerd, lichte 1817, trekt lot 115 en heeft een 'plaatsvervangende Fransche conscriptie' voor zijn dienstplicht gesteld.

2. Akke Klases Hibma, geb. Witmarsum 30 nov., ged. ald. 23 dec. 1798, bij huw. dienstmaagd, arbeidster te Witmarsum 1829, ovl. Arum 12 maart 1834, tr. Wonseradeel 14 mei 1825 Douwe Piers Bakker, geb. Hijlaard 20 jan. 1793, arbeider te Arum, ovl. ald. 18 maart 1829, wedn. van Jennik Fokkes Droogsma, zn. van Pier Pieters [Bakker] en Houkjen Douwes Douwema.

In haar huwelijksakte heet zij Hidma, evenals haar vader.

3. Pyter, volgt VIIq.
4. Johannes Klases Hibma, geb. Witmarsum 26 febr., ged. ald. 18 maart 1804, koopman ald. 1844, bolloper 1852, ovl. Witmarsum 8 aug. 1852, tr. 1. Wonseradeel 24 aug. 1833 Rinske Haukes van Dijk, geb. Makkum 6 aug. 1812, ovl. Witmarsum 7 juni 1836, dr. van Hauke Heins van Dijk, varensgezel, en Eelkjen Rinnerts de Haas; tr. 2. Wonseradeel 11 mei 1839 Tryntje Pieters Dijkstra, geb. Achlum 21 mei 1800, bij huw. dienstmeid te Longerhouw, ovl. Witmarsum 27 sept. 1841, dr. van Pieter Dirks Dijkstra, arbeider, en Tryntje Sybrens; tr. 3. Wonseradeel 8 april 1843 Haukjen Pieters Damstra, geb. Witmarsum 22 febr. 1814, arbeidster aldaar 1852, ovl. Witmarsum 29 juni 1889, dr. van Pieter Cornelis Damstra, arbeider, en Sytske Pieters.

Uit het derde huwelijk o.a.:

- a. Klaas Hibma, geb. Witmarsum 13 nov. 1844, tr. Wonseradeel 14 mei 1870 Tryntje Wiersma, geb. Pingjum 6 nov. 1847, dr. van Thomas Martens Wiersma, arbeider, en Eke Andries Bergsma.

Uit dit huwelijk nageslacht Hibma.

5. Baukjen Klases Hibma, geb. Witmarsum 1 dec., ged. ald. 25 dec. 1806, ovl. Makkum 3 mei 1838, tr. Wonseradeel 6 aug. 1825 Tjeerd Hendriks de Vries, geb. Makkum 12 dec. 1793, arbeider te Makkum, schutter 2e Bat. 2e Afd. Vriesche schutterij, ovl. 's-Hertogenbosch 27 juni 1832, zn. van Hendrik Jurjens [de Vries, ovl. 1805] en Aafke Sjoerds de Boer, turfmeester.

In haar huwelijks- en overlidensakten Hidma genoemd.

Uit het tweede huwelijk:

6. Tryntje Klases Hibma, geb. Witmarsum 13 aug. 1826, arbeidster, ovl. ald. 14 jan. 1847, ongehuwd.

VIIq. Pieter Klazes Hibma, geb. Witmarsum 27 dec. 1801, ged. (als Pyter) ald. 31 jan. 1802, boereknecht 1834, arbeider te Witmarsum 1837/39, later zetmeier te Makkum, ovl. ald. 14 nov. 1858, tr. Wonseradeel 15 nov. 1834 Hidtje Piers Kooistra, geb. Witmarsum 1809, bij huw. naaister ald., ovl. Makkum 4 febr. 1893, dr. van Pier Douwes Kooistra, arbeider, en Sytske Tækas Johannesma, arbeidster te Witmarsum.

Uit dit huwelijk:

1. Baukjen Pieters Hibma, geb. Witmarsum 17 april 1836.
2. Klaas Pieters Hibma, geb. Witmarsum 8 aug. 1837, [ovl. jong].
3. Sytske Pieters Hibma, geb. Makkum 25 okt. 1839.
4. Rinske Pieters Hibma, geb. Makkum 26 mei 1843.
5. Klaas Pieters Hibma, geb. Makkum 10 juni 1845, boerenknecht, ovl. Makkum 11 febr. 1932, tr. Hennaarderadeel 17 mei 1873 Tryntje Ruurds Meijer, geb. Winsum 26 okt. 1846, bij huw. dienstmeid, ovl. Makkum 14 jan. 1932, dr. van Ruurd Halbes Meijer, arbeider, en Geertje Harings Piebinga.

Hun zoon Pieter Klaas Hibma, geb. 26 sept. 1879, wonend te Makkum, ongehuwd, emigreert naar Amerika 1911.

VIr. Frans Pieters Hibma, geb. Witmarsum 26 maart, ged. ald. 11 april 1779, schipper te Baijum 1812, arbeider te Winsum 1814-1857, ovl. ald. 24 aug. 1857, tr. 1. Witmarsum 11 mei 1800 Grietje Rimmerts, geb. ca. 1778, ovl. Witmarsum 26 mei 1806; tr. 2. Wommels 14 nov. 1811 Sjoerdje Fokkes Sikkema, geb. Winsum 13 nov., ged. ald. 6 dec. 1789, bij huw. boeremeid te Spannum, ovl. Leeuwarden 29 nov. 1861, dr. van Fokke Douwes, arbeider, en Doutzen Gerlofs.

1813 sept. 25: Frans Pieters te Winsum neemt aan de naam *Hibma* voor zich en voor zijn kinderen Baukjen 12, Pieter 10, Sybren 8 en Sieds 1 jaar. [Reg. Naamsaanneming Bozum, fol. 37]

Uit het eerste huwelijk:

1. Baukjen Fransen Hibma, geb. Witmarsum 11 jan., ged. ald. 12 april 1801, ovl. Franeker 19 jan. 1859, tr. 1. Menaldumadeel 13 sept. 1826

Martinus Symens Vaas, ged. (r.k.) Dronrijp 14 sept. 1797, arbeider, ovl. Menaldum 26 maart 1834, zn. van Symon Martinus Vaas (ook: Faas), arbeider ald., en Jeltje Uiltjes Poelstra;²⁴⁸ tr. 2. Franeker 17 april 1836 Meindert Dirks van der Meer, geb. Makkum 2 febr., ged. ald. 4 maart 1802, arbeider, laatstelijk kooltjer te Franeker, ovl. ald. 15 juli 1873, zn. van Dirk Sjoerds en Janke Tjerks, arbeidster.²⁴⁹

2. Pieter Franses Hibma, geb. Witmarsum 12 april 1803 (niet gedoopt), boerenknecht, arbeider, ovl. Franeker 22 maart 1853, tr. Franekeradeel 20 maart 1833 Janke Anes de Vries, geb. Winsum 5 juli 1813, arbeidster, ovl. Franeker 25 juni 1866, dr. van Ane Lolkes de Vries en Rigdje Pieters Dijkstra.

Hieruit een zoon Frans met nageslacht Hibma.

3. Sybren Franzes Hibma, geb. Witmarsum ca. 1805, schutter 2e Bataljon Mobiele Vriesche Schutterij, laatstelijk wonend te Welsrijp, ovl. Leeuwarden in het militair hospitaal 3 mei 1831, ongehuwd.

Uit het tweede huwelijk:

4. Sieds Franses Hibma,²⁵⁰ geb. (als *Siets Hiddema*) Baijum (gem. Dronrijp) 23 mei 1812, assistent van politie 1841, veldwachter te Oosterlittens 1854, gemeenteveldwachter te Bozum, ovl. ald. 2 nov. 1869, tr. 1. Baarderadeel 1 april 1841 Tryntje Jans Leijenaar, geb. Winsum 28 maart 1814, ovl. ald. 5 okt. 1847, dr. van Jan Jans Leijenaar, schipper, en Symentje Douwes Faber; tr. 2. Baarderadeel 28 sept. 1854 Symentje Jelles Ferwerda, geb. Oosterlittens 23 april 1830, bij huw. naaister, dr. van Jelle Pieters Faber, timmerknecht, en Tryntje Tomas Eekema.

Uit deze huwelijken vier dochters.

5. Fokke Franses Hibma, geb. Winsum 1 aug. 1814, ovl. ald. 27 april 1818.
6. Doutsen Franses Hibma, geb. Winsum 3 dec. 1816,²⁵¹ ovl. ald. 2 febr. 1903, ongehuwd.
7. Geertje Franses Hibma, geb. Winsum 28 april 1819, tr. Leeuwarderadeel 16 aug. 1844 Sjoerd Klazes van der Velde, geb.

248 Zij wordt in de akten van haar zoon Jeltje Æltjes genoemd, te lezen als Oeltjes of Uiltjes (Uilkes in 1797); zij overlijdt Dronrijp 14 maart 1849 als Janke Uiltjes Poelstra; de uitspraak van deze naam is Oeltsje of Uultsje.

249 Dirk Sjoerds ovl. Pietersbierum 29 aug. 1811, 55 jaar, achterlatende zes kinderen; zijn weduwe was in 1836 arbeidster te Wijnaldum.

250 In de huwelijksakte wordt hij Hibbema genoemd, maar hij ondertekent de akte met Hibma en zijn kinderen heten ook Hibma.

251 Haar ouders worden zowel in haar geboorteakte als in haar overlijdensakte abusievelijk Frans *Piers* Hibma en Sjoerd(tje) Fokkes genoemd.

Finkum 21 nov. 1816, schippersknecht, boerenarbeider, zn. van Klaas Pieters van der Velde, gardenier en schipper, en Sijke Sjoerds Faber.

8. Fokke Franses Hibma, geb. Winsum 20 aug. 1821, ovl. ald. 4 sept. 1826.
9. Klaas Franses Hibma, geb. Winsum 6 mei 1824, arbeider 1850-59, slagter 1860 en koopman 1863-71 ald., ovl. Winsum 13 jan. 1871, tr. Baarderadeel 15 mei 1850 Tjitske Jans Veenstra, geb. Oosterlittens 14 juni 1824, ovl. Winsum 21 mei 1902, dr. van Jan Tammes Veenstra, potschipper, en Antje Jobs Faber.

Uit dit huwelijk zeven kinderen onder wie twee gehuwde zoons, Frans en Jan Hibma.

10. Sijke Franses Hibma, geb. Winsum 9 april 1829, bij huw. dienstmeid, ovl. Beers 29 april 1862, tr. Baarderadeel 27 mei 1852 Nanne Jans Rodenhuis, geb. Beers 5 mei 1830, boerenknecht te Wirdum, arbeider te Beers, ovl. Beers 11 febr. 1916, zn. van Jan Jans Rodenhuis, arbeider te Beers en te Wirdum, en Fokje Jeens Koopmans; hij hertr. Baarderadeel 27 mei 1863 Harmke Rinses Sijssling.

Bijlage 1. Hiddema-Hibma (Arum, Pingjum, Longerhouw)

In Wonseradeel treffen we bij een familie eveneens de geslachtsnaam Hibma aan, die echter oorspronkelijk Hiddema of Hidma geweest is. In deze bijlage worden de naamdragers behandeld die afstammen van Pier Watses Hiddama (gen. V), die vanaf 1719 bij de dopen van zijn kinderen de naam Hiddama voert. Ook zijn broers en zusters voeren die geslachtsnaam. De kinderen van twee van de drie zonen van Pier en die van zijn dochter Henke c.q. hun nageslacht gaan de naam Hidma of Hibma voeren, het nageslacht van zijn zoon Pytter kiest echter voor Wallinga. In het begin van de 19e eeuw ontstaat er grote verwarring: sommigen noemen zich Hibma, anderen Hidma, zonder dat daarin enig systeem valt te ontdekken; de naam varieert zelfs bij een en dezelfde persoon. Bij de meeste nakomelingen van dit geslacht krijgt de naam Hidma de overhand, maar soms beklijft de naam Hibma ook bij latere generaties.

Van de vier zonen van Henke Piers (Hidma) en Sjoerd Theunis noemen zich in 1811 twee Hibma, twee andere Hidma. Een kleinzoon van Sjoerd Theunis' halfbroer heeft zich door de aangetrouwde neven laten inspireren om ook de naam Hibma aan te nemen, hem behandelen we in bijlage 2.

In Wonseradeel, maar ook elders, vinden we daarnaast personen die de naam Hidma hebben aangenomen en die consequent zijn blijven voeren; aan hen wordt hier geen aandacht besteed.

In Westergo vinden we twee staten met de naam Hiddema: Hiddema-state in Pingjum, voor het eerst vermeld in 1485, en Hiddema-state te Nijland, voor het eerst vermeld in 1452. Beide staten worden ook stins genoemd. Elk was de bakermat van een adellijk geslacht; volgens de oude handschriften zouden beide geslachten een gemeenschappelijke oorsprong hebben.²⁵²

Uit de hierna vermelde boedelinventaris van 1625 blijkt dat de oudste zoon van de stamvader dan in Pingjum woont. Hoewel deze zoon voordien te Arum heeft gewoond, mogen we wel aannemen dat de naam Hiddema ontleend is aan de state van die naam te Pingjum.

I. Harmen Hessels, ovl. [omstr. of vóór 1611],²⁵³ tr. [rond 1570] Tryn Jans, ovl. Kimswerd 1625 (kort voor 1 april, ten huize van haar dochter en schoonzoon).

252 Noomen, *Stinzen CDrom*, sub Pingjum en Nijland; *Gfb* 2017, pag. 93.

253 Uit de akte van 14 april 1625 blijkt dat er een akte was van kwijting m.b.t. de boedel van 3 juni 1616; Harmen Hessels is dus zeker (ruim) vóórdien overleden. Uit de klacht van dochter Tryn in diezelfde akte kan geconcludeerd worden dat hun vader al in of voor 1611 is overleden, wellicht zelfs al rond 1602!

1625 april 1: boedelbeschrijving van Tryn Jans, wed. van Harmen Hessels, onlangs overleden ten huize van Ducke Sybes te Kimswerd. Zij heeft zes staken erfgenamen achtergelaten: [1] Rinck Haermensdr, 53 jaar, huisvrouw van Wyger Hylckis te Tzum; [2] Tryn Haermensdr, 47 jaar, huisvrouw van Allert Riencksz te Hartwerd; [3] Hessel Haermensz te Pingjum, 'ontrent' 30 jaar, getrouwd met Ida Lous; [4] de weeskinderen van wijlen Jantien Haermensdr bij Rinse Douuis, nu wonende te Firdgum, vertegenwoordigd door hun vader, t.w. Hylck Rinsedr, in 't 23e jaar, huisvrouw van Douue Pyters te Hallum; Douue Rinsisz, in 't 21e jaar, 'nu ter see ofte in Yerlandt sijnde'; Jantsen Rinsedr, in 't 18e jaar; [5] de weeskinderen van wijlen Watse Haermens, vertegenwoordigd door hun moeder Tryn Douuedr, wonend 'tot Hijsaert' onder Arum, t.w. Harmen Watsisz, in 't 19e jaar; Douue Watsisz, in 't 7e jaar, Pyer Watsisz, in 't 4e jaar en Jan Watsisz, in 't 2e jaar; [6] de weeskinderen van wijlen Antie Haermensdr bij Ducke Sybisz, t.w. Sybe Duckez, 14 jaar, Harmen Duckez, 12 jaar en Gryet Duckedr, ongeveer 10 jaar oud.

Tryn voerde geen eigen huishouding, maar woonde in bij haar schoonzoon Ducke Sybesz; kennelijk vervulde zij de rol van vrouw des huizes sinds het overlijden van haar dochter Antie. Ze liet aardig wat meubelen, kleren en linnengoed na; bij het scheiden van de markt werd onder haar bedstee nog een linnen zak met 322 cargld. aan allerlei muntsoorten gevonden. Van het eigen land was 10 pm te Arum staande echt aangekocht; van 4/5 van 2 pm te Kimswerd, mandelig met de erven van Jan Hessels te Tzum,²⁵⁴ had Harmen Hessels 1/5 geërfd en 3/5 aangekocht. Bij de papieren zat een akte, gedateerd 3 juni 1616, waarbij de gezamenlijke kinderen en erfgenamen verklaarden dat hun moeder hen geheel had voldaan inzake hun (groot)vaders goed. Ieder had 1000 goudgld. meegekregen, alsmede een bed met toebehoren en enig huisraad. [WON 123 242]²⁵⁵

1625 april 14: de erfgenamen gaan over tot verdeling van de nalatenschap; Tryn Douuedr wed. Watse Harmens wordt bijgestaan door haar vader Douue Jouckis te Arum. Er is 1879¼ goudgld. te verdelen; dochter Tryn klaagde dat zij van haar vaders erfenis een groot deel wel 14 jaren later had gekregen dan de andere erfgenamen en eiste daarvoor compensatie. Dit werd aanleiding voor een flinke ruzie; uiteindelijk nam Tryn genoegen met 30 goudgld. Omdat de meesten bij hun moeder in de schuld stonden konden ze geen ruim 300 goudgld. mee naar huis nemen. Voor Rinck was het 25 goudgld., voor Tryn helemaal niets. Hessel was nog 546 goudgld. schuldig voor de afkoop van zijn vorige boerderij, Allinga-sate te Arum, en moest de boedel dus 246 goudgld. betalen. Rinse Douues had geen schuld aan de boedel en nam voor zijn kinderen de volle 300 goudgld. in ontvangst. Tryn Douues had voor haar kinderen recht op 70 goudgld. en Doecke Sybes voor de zijne 80 goudgld. De waardering en

254 Vast de broer van Harmen Hessels, zij komen dan uit een gezin met vijf kinderen.

Deze passage wijst naar Kimswerd.

255 De regesten 1625-1660 dankzij Collectie Hessel Bierma (gedigitaliseerd door P. Nieuwland).

de verdeling van de landerijen gaf ook aanleiding tot heftige disputen, zodat moest worden besloten die bij decreet van het Gerecht van Wonseradeel te verkopen. [WON 123 247]

1625 juli 13: de erfgenamen verschijnen te Bolsward in de Doele om de boedelscheiding geheel af te doen. De landen zijn inmiddels verkocht en voor de helft betaald; van de opbrengst moesten wel 'enige merckel[ijcke] verteringen' worden betaald. Voor elk der erfgenamen bleef 131 goudgld. 22 st. over. [WON 123 251]

Uit dit huwelijk tenminste zeven kinderen,²⁵⁶ onder wie:

II. Watse Harmens, landbouwer op Hizzard onder Arum,²⁵⁷ ovl. voor 1625, tr. Tryn Douwedr, dr. van Douwe Jouckes.

1626 maart 9: inventarisatie ten sterfhuize van Watse Harmens te Hysaerd, die aldaar is overleden. Zijn weduwe Tryn Douuedr is hertrouwd met Douue Claesz, die bij haar is ingetrokken. De in 1625 genoemde kinderen zijn alle vier nog in leven, alleen is de jongste, Jan inmiddels hernoemd tot Watse, nu in 't derde jaar oud.²⁵⁸ Onder de huizinge behoort 42 pm land, op 4 pm is wintergraan ingezaaid. Het huurcontract loopt nog tot 1 mei 1629. [WON 124 105]

1626 maart 17: boedelscheiding; er is staande echt 'ondergeteerd' (ingeteerd). Elk kind heeft recht op 350 goudgld., uit te keren als ze 18 jaar worden. Behalve van hun vader hebben ze ook geërfd van hun moei (tante) Rennertcke Harmens. [WON 124 110]

Uit dit huwelijk vier kinderen, onder wie:

III. Pier Watses, geb. [Arum] ca. 1622, ged. (op belijdenis) Longerhouw/Schettens 10 febr. 1652, woont te Schettens 1656, landbouwer te Longie (Lonjé) 1660/71, doch zij kerkten te Longerhouw 1659/1685; hij is ouderling ald. 1682, lidmaat ald. 1682, 1685, tr. (ondertr. Bolsward (stadhuis) 8 jan.) Longerhouw 23 jan. 1659 Bauck Atesdr, dan beiden wonend onder de klokslag van Bolsward [dus op de sate te Longie], wed. van Douue Sioerdts, landbouwer te Longie onder de klokslag.

1656 sept. 20: Pier Watses te Schettens leent 250 goudgld. tegen 5% aan zijn broer Watse Watses, bakker te Pingjum, en Auck Pyttersdr, e.l. [WON 278 100]

1660 april 5 en 6: inventarisatie ten huize van Bauck Atesdr, weduwe van Douue

256 De zes kinderen genoemd in 1625 en een kinderloze dochter Rennertcke, genoemd in 1626 (zie de regesten). Gezien de spreiding in leeftijd zullen er nog meer kinderen geweest zijn.

257 Hysaerd heet tegenwoordig Hizzard (overigens een merkwaardige spelling; je zou Hissaard verwachten). Het ligt halverwege Lollum en Grauwe Kat en valt tegenwoordig onder het dorp Lollum. Blijkens de akte van 1 april 1625 werd het destijds tot Arum gerekend (waar ook Grauwe Kat onder ressorteert).

258 Watse Watses was later bakker te Pingjum; hij tr. 1. Syts Jacobsdr, genoemd als e.l. 1651 [WON 277 200v]; tr. 2. Auck Pyttersdr, genoemd als e.l. 1656 [WON 278 100].

Sioerts, ‘versturven tot Longie onder de clockslag Bolsvert’,²⁵⁹ nu hertrouwd met Pier Watses. Uit haar eerste huwelijk heeft Bauck vijf kinderen. Pier Watses heeft twee jaar bodeloon tegoed, in 1659 verschenen resp. mei 1660 te verschijnen. [BOL 137 148]

1660 april 10: boedelscheiding; elk van de vijf weeskinderen heeft wegens vaderlijk goed recht op 501 goudgld., uit te keren bij het bereiken van de 18-jarige leeftijd. Alle geïntariseerde goederen worden aan Bauck en Pier toegedeeld; ze tekenen beiden met een handmerk. [BOL 177 17v; vóór deze scheiding staat een afschrift van de inventarisatie (fol. 9v-17)]

1660 mei 4: Pier Watses en Bauck Ates, e.l. ‘tot Loingie’ onder de klokslag van Bolsward, lenen 100 cargld. uit aan Claes Tædes en Lysbeth Emes, e.l. te Wons. [WON 277 13]

1671 april 1 (3e procl.): dezelfde e.l. kopen de helft van 7 pm land bij Exmorrazijl, waarvan ze de andere helft reeds bezitten. [WON 227 40]

Uit dit huwelijk gedoopt te Longerhouw:²⁶⁰

1. Trintie Piers, ged. 28 mei 1659.
2. Nies Piers, ged. 19 mei 1661.
3. Watse, volgt IV.

IV. Watse Piers, ged. Longerhouw febr. 1664, landbouwer te Longerhouw (1698 br. stem 2, eig. de grietman Tjaerd van Aylva), ontvanger 1691 en dorprechter 1695 ald., ovl. 17 april 1715, begr. ald., tr. Longerhouw 14 aug. 1687 Renskyen Meinerts, beiden van Longerhouw, als wed. landbouwse ald.,²⁶¹ dr. van Meynert Piers en Foockel Tialckes Reinsma.

1688: ‘Watse Piers en Renschjen Meinertz Echte lieden’ zijn aangenomen als lidmaten te Longerhouw.

‘Anno 1715 den 17 april is in den heere gerust den eersamen Watse P[i]ers in leve[n] gewest ontvanger in Longerhou out [in] syn 50 iaer ende leit alhier begraven.’ [FVE nr. 4218]

-
- 259 Longie en Lunjier komen beide voor bij D.J. van der Meer, ‘Namen van staten en saten in Friesland’ in *Fryske Plaknammen* deel XIII (1962), pag. 66-93 en wel onder Bolsward. Het ligt tussen Bolsward en Longerhouw, heet tegenwoordig Lonjé en is bekend vanwege zijn molen.
- 260 Longerhouw en Schettens zijn twee kerkdorpen die sedert de reformatie samen één kerkelijke gemeente vormen. In de lidmatenlijsten wordt veelal de woonplaats vermeld, bij doop en huwelijk niet. Dit echtpaar woonde weliswaar te Longie onder de klokslag van Bolsward maar kerkte in het nabij gelegen Longerhouw.
- 261 In 1728 wordt Watse Piers nog vermeld als gebruiker van stem 2; kennelijk is daarmee bedoeld: de weduwe. Zij werd blijkbaar opgevolgd door haar dochter Baukje en schoonzoon Haeye Mensonides. Eig. in 1728 was grietman Cornelius van Aylva, de zoon van de eigenaar van 1698.

Uit dit huwelijk:²⁶²

1. Pier, volgt V.
2. Baukjen Watses Hiddama, ged. Longerhouw 23 aug. 1691, wordt lidmaat op bel. ald. 1714, met haar echtgenoot lidmaten ald. 1743, ovl. 1752, tr. Longerhouw 2 april 1724 Haeye Menses Mensonides, ged. Parrega 14 nov. 1702, bij huw. van Exmorra, landbouwer te Tjerkwerd (1728 br. stem 46), later te Longerhouw (br. stem 2), ontvanger te Longerhouw 1734, dorprechter en ouderling 1743 ald., ovl. Longerhouw 4 juni 1783, zn. van Menso Sybrandi Mensonides, chirurgijn en apotheker te Makkum, en (2.) Houckjen Hayes Gerlisma;²⁶³ hij hertr. Longerhouw (3e procl. Bolsward 3 dec.) 1757 Tryntie Nardus (of: Bernardus), van Bolsward, met haar man nog lidmaten te Longerhouw 1769.
3. Meindert Watses Hiddama, ged. Longerhouw 13 jan. 1695, wordt lidmaat ald. 1722, landbouwer te Longerhouw, tr. Longerhouw 28 okt. 1736 Ge(e)rtje Pytters Donia, van Longerhouw, zij wordt lidmate op belijdenis ald. 1736, beiden nog lidmaten 1743.
Uit dit huwelijk vijf kinderen ged. Longerhouw: Hencke (tweemaal) 1 sept. 1737, 7 sept. 1738, Antje 18 sept. 1740, Baukien geb. 20 okt., ged. 3 nov. 1743, Watse geb. 3 sept., ged. 17 sept. 1749.
1744: Meynert Watses te Longerhouw, 6 pers., bedrag 6 cargld. [Omschrijvinge van Familiën]
1749: Meynert Watses, 'gering boer' te Longerhouw met 2+4 pers., aanslag 26 cargld. 5 st. (*capitaal* 250 cargld.).
4. Wybren Watses Hiddama, ged. (als *Wiberen*) Longerhouw 13 maart 1698, woont eerst te Kubaard, te Minnertsga 1727, landbouwer te Exmorra (1728 br. stem 9 en 11), zetmeier te Longerhouw 1745-, ovl. ald. 30 juni 1771, tr. Longerhouw 4 juni 1724 Mincke Pytters, van Kubaard (zuster van Dieuwke, de vrouw van haar zwager Pier).
Hij voert de geslachtsnaam zelf niet, zijn vader bij zijn doop wel.
Wybren Watses en Minke Pyters komen 'ontrent Allerheiligen' 1727 te Minnertsga met att. van Kubaard.
Zij komen van Exmorra naar Longerhouw 19 aug. 1745.
Uit dit huwelijk drie kinderen: Watse ged. Kubaard 1 okt. 1724, Watse geb. ald. 6 mei, ged. 19 mei 1726, Hinke ged. Exmorra 28 sept. 1731.
1744: Wybren Watses te Exmorra, 3 pers. (vrouw en een kind), bedrag 9 cargld. [Omschrijvinge van Familiën]

.....
262 De ouders wonen in Longerhouw, zo wordt bij de dopen vermeld. De vader wordt bij de dopen Hiddama genoemd.

263 *Gjb* 1971, pag. 27-28; *NP* 38 (1952).

- 1749: Wybren Watses te Longerhouw, 'zetmeijer gering in staet' met 4 volw. pers., aanslag 29 cargld. 3 st. (*capitaal* 500 cargld.).
5. Ate Watses, ged. Longerhouw 26 dec. 1700, [jong ovl.]
6. Ate Watses Hiddama, ged. Longerhouw 25 juni 1702, schoolmeester te Schettens 1722-1775/76, ovl. ald. 9 juni 1776, tr. Schettens 10 aug. 1727 Syberich (Sybrig) Gerlofs Heemstra, ged. ald. 18 sept. 1707, beiden lidm. te Schettens 1743, 1769, 1772, ovl. ald. 7 maart 1775,²⁶⁴ dr. van mr. Gerrit Gorryts, schoolmeester en schoenlapper te Schettens, en Tryntje Obbes.²⁶⁵
- 1744: Ate Watses te Schettens, 4 pers., bedrag 4 cargld. [Omschrijvinge van Familiën]
- 1749: Ate Watses te Schettens, 'gering schooldienaar' met 4+2 pers., aanslag 31 cargld. 12 st. (*capitaal* 300 cargld.).
- Uit dit huwelijk acht kinderen ged. Schettens: Watse geb. 21 sept. 1728, Gerlof geb. 10 maart 1730, Meindert geb. 14 febr. 1732, Rense 15 nov. 1733, Baucke 8 juli 1736, Baucke geb. 16 febr. 1638, Haeye 17 dec. 1741, Hencke geb. 20 febr. 1747. De moeder Sybrig Gerlofs wordt alleen bij de laatste twee genoemd.
7. Tialcke Watses Hiddama, geb. [Longerhouw ca. 1704], landbouwer op de Pastorieplaats te Schettens, zetmeier te Exmorra, ovl. Schettens 18 jan. 1780, tr. Schettens 25 april 1728 Grietje Sybrens de With,²⁶⁶ geb. aan de Bruindijk, ged. Schettens 10 jan. 1706, beide e.l. worden lidmaten op belijdenis ald. 1730, nog lidmaten 1743, dr. van Sybren Pytters de With, landbouwer aan de Bruindijk onder Schettens, ontvanger, diaken en ouderling.
- 1744: Tjalke Watses te Schettens, 4 pers., bedrag 2 cargld. [Omschrijvinge van Familiën]
- 1749: Tjalke Watses te Exmorra, gering zetmeyer, nog een kostganger, met 4 volw. pers., 25 cargld. 5 st. (*capitaal* 250 cargld.).
- Uit dit huwelijk geb. Schettens:
- a. Hencke Tjalckes, geb. 15 febr. 1730, tr. Schraard 5 jan. 1755 Tjeerd Sjoerds (zie gen. VIc.5).

264 De datum van 1775 staat in het lidmatenboek achter het echtpaar (achter haar naam) en die van 1776 in de marge, links naast de zijne. H. Sannes vermeldt dat hij nog in 1775 als schoolmr. vermeld wordt en ca. 1777 zal zijn overleden; zijn opvolger trad mei 1778 aan.

265 H. Sannes, schoolmeesters in Wonseradeel. [*Bolswarder Nieuwsblad* 19 mei 1950, v.w.b. Schettens en Longerhouw ed. A. Buwalda, internet www.andrebuwalda.nl]

266 In haar huwelijksinschrijving wordt zij Grietje Pytters de With genoemd. Dit is een vergissing (haar vaders patroniem was Pytters): in de lidmatenregisters wordt zij steeds Sybrens genoemd en op de lidmatenlijst 1743 staan Tjalke Watses en Gryttie Pytters, het patroniem doorgestreept met 'Sybrens' erboven.

- b. Ybeltje Tialckes, geb. 27 juli 1732, bij huwelijk van Idegahuizum, tr. Exmorra 15 febr. 1761 Claas Folkerts, van Exmorra.
- c. Watse Tialckes, ged. 31 okt. 1734, ovl. jong.
- 8. Tryntje Watses, ged. Longershouw 27 jan. 1709, [jong ovl.]
- 9. Tryntje Watses Hiddama, ged. Longershouw 19 maart 1713, ovl. [Exmorra?] na 1782, tr. Tjerkwerd 23 maart 1731 Pier Baukes, ged. Tjerkwerd 31 mei 1705, landbouwer te Tjerkwerd (1728 br. stem 41), te Parrega c.a. 1735, nadien te Exmorra, te Makkum 1780, ovl. Makkum 27 okt. 1781, wedn. van Acke Hotses, zn. van Baucke Wybrens en Doedtje Douwes.²⁶⁷
Beiden lidmaten op belijdenis te Tjerkwerd 9 mei 1734, lidmaten te Exmorra 1748, 1760, komen met att. van Exmorra en Allingawier te Makkum 21 dec. 1780 waar hij overlijdt, de wed. vertr. 12 aug. 1782 naar Exmorra.
Uit dit huwelijk een dochter Hinke, ged. Exmorra 24 aug. 1743.

V. Pier Watses Hiddama, ged. Longershouw 6 jan. 1689, landbouwer op Klein Donia te Longershouw (1724, 1728 br. stem 9, eig. de kerk), wordt met zijn zuster Baukjen Watses ('kinderen van Watse Piers') lidmaat te Longershouw in 1714, tr. ald. 7 aug. 1718 Dieuke Pytters, van Kubaard, komt 19 aug. 1745 van Exmorra naar Longershouw, ovl. 14 febr. 1773, (zuster van Mincke, de vrouw van haat zwager Wybren, gen. IV.4).

Uit dit huwelijk gedoopt te Longershouw:

- 1. Watse, volgt VIa. (A)
- 2. Saacke Piers, ged. 19 jan. 1721.
- 3. Foockeltje Piers, ged. 25 jan. 1722, [ovl. jong].
- 4. Foockeltje Piers, ged. 25 juli 1723, [ovl. jong].
- 5. Foockeltje Piers, geb. 27 sept. 1724.
- 6. Pieter Piers, geb. Longershouw 2 febr., ged. (als *Pytter*) ald. 9 febr. 1727, landbouwer te Pingjum (stem 7, groot 79 pm), overl. ald. 1791, tr. Witmarsum 25 okt. 1750 Hinke Jacobs, ged. Longershouw 21 jan. 1731, ovl. Pingjum 1777, dr. van Jacob Jetses Galama en Antje Sybrens [de With], e.l. op Bittens onder Schettens.²⁶⁸
De e.l. komen te Longershouw 25 aug. 1757 met att. van Parrega, en vertr. naar Pingjum 12 jan. 1750. Bij hun huwelijk wonen zij beiden te Pingjum.
Uit dit huwelijk tien kinderen gedoopt te Witmarsum, Parrega, Longershouw en Pingjum 1751-1773, waaronder twee zoons Pier en Jacob wier nageslacht de naam *Wallinga* aanneemt.
- 7. Rense, volgt VIb. (B)

267 Uit zijn eerste huwelijk (Westhem/Wolsum 12 mei 1726, hij van Wolsum, zij van Tirns) twee dochttertjes, tweelingen, ged. Tjerkwerd april 1730, beiden overleden.

268 Coll. P. Nieuwland. Antje, ged. Schettens 15 okt. 1702, is een zuster van Grietje, vrouw van Tialcke Watses (gen. IV.7), oom van Pieter Piers.

8. Hencke Piers (Hidma), volgt VIc. (C)
9. Japke Piers, ged. 16 febr. 1738.

A

VIa. Watse Piers Hiddama, ged. Longerhouw 4 juni 1719, bij huw. te Witmarsum, in 1749 arbeider ald. met 2 volw. pers., aanslag 12 cargld. 13 st. (*capitaal* 100 cargld.), woont op Altena onder Idsegahuizum 1753-1761, ovl. na 1772, tr. Schettens 25 dec. 1747 Wytske Pyters, ovl. Witmarsum 5 maart 1781, wed. van Hans Gellofs (Gerlofs).

Wytske komt bij haar eerste huwelijk (Schraard 13 april 1738) van Exmorra en bij haar tweede van Schraard. Haar eerste man kwam van Schraard en zij lieten daar twee kinderen dopen 1739/42.

Watse Piers en Wytske Pyters komen van Witmarsum naar Piaam 1753,²⁶⁹ en komen van Idsegahuizum naar Witmarsum 1761, waar zij beiden nog lidmaten zijn 1772 en haar overlijden vermeld wordt.

Uit dit huwelijk:

1. Pier, volgt VIIa.
2. Pieter Watzes Hidma, ged. Idsegahuizum 1 dec. 1754, kooltjes te Witmarsum, ovl. ald. 17 april 1817, tr. Witmarsum 27 juli 1800 Dieuwke Wiebes Steensma, ged. Midlum 16 jan. 1752, bij huw. van Witmarsum, lidmate op belijdenis ald. 29 mei 1783, ovl. Witmarsum 3 okt. 1831, wed. van Sikke Jetzes, dr. van Wiebe Annes, arbeider te Midlum,²⁷⁰ en Wypkien Ydes.
1811 dec. 18: Pieter Watzes te Witmarsum neemt aan de naam *Hidma*; geen kinderen vermeld. [Reg. Naamsaanneming Witmarsum fol. 53]
MvSucc. ktr. Bolsward 2021/14: winkeliersche, laatst wed. van Pieter Watzes Hidma, kinderen: Jetze, winkelier, Wiebe, slager, Wypkje (tr. Klaas Hayes Bangma, landbouwer), en Janke Sikkens Steensma (tr. Bauke Hessels Takema, landbouwer te Pingjum). Er behoorde geen onroerend goed tot de nalatenschap.

VIIa. Pier Watzes, geb. Witmarsum 21 febr. 1749, landbouwer ald., ovl. Witmarsum 23 dec. 1807, tr. Witmarsum 27 juni 1784 Baukje Sybrens Reitsma, geb. Witmarsum 13 mei 1745, ovl. Tzum 9 okt. 1811, dr. van Sybren Ulbes, mr. bakker, en Gertje Sybles (Sibles) en wed. van Pieter Klases Hibma (1735-1782), zie de genealogie Hibma, tak CBC gen. Vq.
Uit beide huwelijken tezamen 10 kinderen en nageslacht Hibma, zie de genealogie.

-
- 269 Idsegahuizum en Piaam vormen één kerkelijke gemeente; wel heeft elk dorp een eigen kerkgebouw.
 - 270 Wiebe Annes was in 1749 gering arbeyder te Midlum met 2+2 pers., aanslag 18 cargld. 2 st.

B

VIIb. Rinse Piers [Hiddama], ged. Longerhouw 14 juli 1729, arbeider, ovl. Witmarsum 1 juni 1785, tr. 1. Witmarsum 4 febr. 1759 Seike Jeltjes; tr. 2. Witmarsum 19 dec. 1762 Sijke Willems, geb. Witmarsum 31 maart 1739, ovl. ald. 16 dec. 1805, dr. van Willem Leukes en Antje Meinerts.

Uit het tweede huwelijk gedoopt te Witmarsum:

1. Leeuke Rinses, geb. 3 dec. 1762.
2. Pier Rinses, geb. 27 april 1766, [jong ovl.]
3. Dieuke Rinses, geb. 23 aug. 1768.
4. Willem Rinses, geb. 3 febr. 1771.
5. Antje Rinses, geb. 5 febr. 1773.
6. Fokeltje Rinses Hibma, geb. Witmarsum 1 juni 1775, ovl. Schraard 27 jan. 1856, tr. Schraard 10 juli 1796 Gerrit Theunis Atema, geb. Schraard 11 aug. 1767, arbeider ald., ovl. Schraard 15 nov. 1854, zn. van Theunis Gerrits en Janke Idzerts.
7. Wytske Rinses, geb. 20 april 1778.
8. Pier, volgt VIIb.

VIIb. Pier Rinses Hibma/Hidma, geb. Witmarsum 10 dec. 1781, boerenknecht, doet belijdenis Arum 1816, komt naar Witmarsum 1827, arbeider ald., ovl. Witmarsum 15 febr. 1847 (als Hidma), tr. Witmarsum 27 maart 1813 Janneke Sytses Nestra, geb. Arum 12 maart 1787, ovl. Witmarsum 13 mei 1859, dr. van Sytse Sjoerds Nestra, arbeider te Arum, en Tryntje Hayes Kooyenga.

Bij zijn huwelijk heet hij Pier Rinzes Hibma en hij ondertekent exact zo; bij de geboorteakten van zijn kinderen heet hij en tekent hij ook als Hibma, doch bij zijn overlijden is het Hidma geworden. Ook zijn drie zoons gaan over op Hidma.

Uit dit huwelijk twee dochters (Sijke en Tryntje) en drie zoons:

1. Sytze Piers Hidma, geb. Arum 12 okt. 1815 (als Hibma), boereknecht te Witmarsum, tr. Wonseradeel 13 mei 1848 (als Hidma) Klaaske Ruurds Tadema, bij huw. dienstmeid, geb. Wons, dr. van Ruurd Klazes Tadema en Tryntje Ynzes Haitsma.

Uit dit huwelijk nageslacht Hidma.

2. Rinse Piers Hibma, geb. Arum 13 febr. 1819, boereknecht te Witmarsum, ovl. ald. 26 april 1842 (als Hidma), ongehuwd.
3. Willem Piers Hibma ook genaamd Hidma, geb. Arum 5 febr. 1827, pakhuisnecht te Witmarsum 1857, pakhuismeester te Harlingen 1871, korenfactor te Arum 1884, doopsgezind, ovl. Harlingen 3 maart 1884 (als Hibma), tr. 1. Wonseradeel 21 nov. 1857 Rinkje Tækjes Hoitinga, geb. Witmarsum 2 maart 1832, bij huw. dienstmeid, dr. van Tæke Joukes Hoitinga, arbeider, en Tryntje Seekles Seekeles; tr. 2. Harlingen 27

okt. 1871 Detje de Boer, geb. Harlingen 12 okt. 1835, dr. van Okke de Boer, kommandeur der Korendragers, en Tryntje Jacobs Spanjer.

Bij zijn eerste huwelijk heet hij nog Hibma, het extract uit zijn geboorteakte spreekt duidelijke taal! Maar zijn militiecertificaat luidt al Hidma. Bij zijn tweede huwelijk wordt hij genoemd Willem 'Hibma ook genaamd Hidma' en beide huwelijksakten tekent hij als W. Hidma. Weliswaar luidt zijn overlijdensakte weer Hibma, maar die is ongetwijfeld gebaseerd op zijn geboorteakte. In het bevolkingsregister van Wonseradeel staat hij als Hidma te boek. De naamsverandering heeft zich geruisloos voltrokken.

Uit dit huwelijk nageslacht Hidma.

C

VIc. Henke Piers Hidma/Hibma, ged. Longerhouw 31 aug. 1732, ovl. Witmarsum 20 mei 1821, tr. Witmarsum 30 mei 1756 Sjoerd Teunis, ged. Longerhouw 10 sept. 1724, diaken te Witmarsum 1759, 1763, ouderling ald. 1769-72, ovl. na 1782, zn. van Teunis Dirks en Tryntje Johannes (zie bijlage 2).

Zij wordt geboren en trouwt onder patroniem. Zelf komt zij niet voor in de registers van naamaaneming; van haar vier zoon nemen twee de naam Hibma en twee de naam Hidma aan. Zij overlijdt als Hinke Piers Hidma.

1752 nov. 16: Sjoerd Teunes wordt samen met [zijn broer] Johannes Teunes lidmaat op belijdenis te Longerhouw/Schettens en vertrekt [blijkbaar in 1757] met attestatie naar Witmarsum.

1757 nov. 8: Sjoerd Theunis komt van Longerhouw naar Witmarsum.

1765 jan.: Sjoert Teunis en zijn huisvrouw Henke zijn lidmaten te Witmarsum.

1782: Sjoerd Teunis en Hinke Piers e.l. zijn lidmaten te Witmarsum.

Uit dit huwelijk:

1. Teunis Sjoerds Hibma, geb. Witmarsum 19 maart 1757, hovenier 1814, gardenier te Schettens, ouderling ald. 1816, ovl. Schettens 17 juni 1820 (als Hidma), tr. Schettens 24 sept. 1790 Antje Sikkes Bangma, geb. Wons 27 maart 1771, beiden lidmaten te Schraard 17 juli 1798, winkeliersche te Schraard, ovl. ald. 13 okt. 1826, dr. van Sikke Obbes Bangma en Tryntje Jans.

1811 dec. 19: Teunis Sjoerds te Schettens neemt aan de naam *Hibma* voor zich en zijn kinderen Sjoerd 20, Sikke 19, Oeble 18, Marten 16, Dirk 15 en Hinke 8 jaar; [w.g.] *T: S: hibma*. [Reg. Naamsaaneming Witmarsum, fol. 69]

Uit dit huwelijk zes kinderen, die allen overgaan op de naam Hidma (zoon Sikke overlijdt reeds in 1815 zelfs als Hiddema, ongehuwd), van hen wordt hier slechts vermeld:

- a. Sjoerd Teunis Hibma, geb. Schettens 10 jan. 1791, hovenier, later koopman te Schettens 1824, ovl. ald. 28 nov. 1854, tr. Wonseradeel 4 sept. 1824 [zijn

nicht] Tryntje Piers Hidma, geb. Witmarsum 14 jan. 1803, dr. van Pier Sjoerds Hidma en Duttje (Doedtje) Sjoukes (hierna gen. VIc.2).

Hun nageslacht heet Hidma.

2. Pier Sjoerds Hidma, geb. Witmarsum 13 febr. 1758, kooltjer, landbouwer ald., ovl. Witmarsum 10 maart 1827, tr. Harlingen 25 febr. 1787 Doedtje Sjoukes de Groot, ged. Harlingen (Westerk.) 18 jan. 1761, ovl. Makkum 22 jan. 1843, dr. van Sjouke Jans en Lieuwkje Yemes. 1811 dec. 18: Pier Sjoerds te Witmarsum neemt aan de naam Hidma voor zich en zijn kinderen Hinke 24, Sjoerd 22, Sjoukje 20, Leukje 18, Sijke 14, Martin 12 en Tryntje 9 jaar; [w.g.] *P.S. hidma*. [Reg. Naamsaanneming Witmarsum, fol. 23]

Uit dit huwelijk geb. (de eerste te Harlingen, de overigen te Witmarsum): Hinke 1787, Sjoerd 1789, Sjouke 1791, Leeukjen 1793, Sijke 1797, Marten 1800, Tryntje 14 jan. 1803; van hen worden hier vermeld:

- a. Sjoerd Piers Hibma, later Hidma, geb. Witmarsum 20 mei 1789, timmerknecht te Almenum 1811-17, mr. timmerman te Witmarsum sedert 1820, ovl. Witmarsum 15 maart 1840, tr. (als Sjoerd Piers, zonder geslachtsnaam) Wonseradeel 27 dec. 1811 Rinske Tjalles Reitsma, geb. Hallum 15 maart 1792, woont te Franeker 1850, vertr. van Drachten naar Baard 11 aug. 1863, van daar naar Schettens 15 febr. 1864, ovl. Schettens 27 dec. 1864, dr. van Tjalle Tyses Reitsma en Aafke Oenses Straatsma; zij hertr. Franeker 16 mei 1850 Anne Ernsts Fokkema (1802-1859), kooltjer te Franeker, wedn. van Antje Sybes Reitsma.

MvSucc. ktr. Bolsward 2035/74: er behoorde onroerend goed tot de nalatenschap.

Sjoerd wordt geboren en trouwt zonder familienaam, heet in de geboorteakten van zijn drie eerste kinderen 1813-1817 Hibma, maar ondertekent de akten als Hidma en in de geboorteakten vanaf 1820 wordt hij ook in de akten Hidma genoemd. Zijn oudste zoon Pier, geb. 1813 als Hibma, trouwt als Hidma en gaat verder door het leven als Hidma, evenals zijn nageslacht. Uit dit huwelijk zes kinderen Hidma.

- b. Leeukjen Sjoerds Hibma, geb. Witmarsum 24 nov. 1793, bij huw. naaister ald., als weduwe winkelierster ald., woonde later bij haar zoon Jan de Jong, predikant te Woudsend 1870-, Surhuizum 1874- en IJsselmonde (Z.H.) 1876- en keerde na diens huwelijk 1877 terug naar haar geboortedorp, ovl. Witmarsum 7 jan. 1878, tr. Sloten 19 okt. 1816 Harmen Hendriks de Jong, geb. Sondel 25 nov. 1787, kooltjer te Witmarsum 1817, 1827, ook arbeider, ovl. Witmarsum 27 maart 1854, zn. van Hendrik Jans ('afwezig') en Setske Eyberts de Boer, arbeidster te Wyckel.

Ze trouwt als Leeukjen Piers Hibma en ondertekent de akte (in onbeholpen schrift) als *leukjen Piers hebma*, maar bij overlijden is het Lieuwkje Hidma geworden.

Bij het huwelijk in 1816 is haar aanstaande schoonvader Hendrik Jans 'afwezig'. Dat wordt verklaard door het feit dat hij 30 jan. 1802 door het Hof van Friesland veroordeeld is tot geseling op het schavot en verbanning voor vijf jaar (uit de provincie) wegens inbraak en poging tot diefstal. Hij had zijn zoon Harmen, toen 14 jaar oud, gedwongen mee te doen, wat hem zeer werd aangerekend. De jonge Harmen kwam eraf met vier dagen op water en brood. Hendrik kwam uit 'het Hanoversche', waar hij ca. 1764 geboren is en stond in Wyckel bekend als Hendrik Boekweit. [HvF 5939, 5940]

- c. Tryntje Piers Hidma, geb. Witmarsum 14 jan. 1803, tr. Wonseradeel 4 sept. 1824 Sjoerd Teunis Hibma (1791-1854) zn. van Teunis Sjoerds en Antje Sikkes Bangma (hiervoor gen. VIc.1).

De kinderen uit dit huwelijk heten Hidma.

3. Marten Sjoerds, geb. Witmarsum 1 maart 1762.
4. Dieuke Sjoerds, geb. Witmarsum 18 maart 1765.
5. Johannes Sjoerds Hibma, geb. Witmarsum 31 dec. 1767, arbeider te Schettens, ovl. Bolsward 10 juni 1832, tr. 1. Longerhouw 31 jan. 1791 Antje Tjeerds, ged. Schraard 5 nov. 1769, ovl. Schraard 1797, dr. van Tjeerd Sjoerds en Hincke Tjalckes;²⁷¹ tr. 2. Wons 18 dec. 1801 Gooitske Franses Leertouwer, ged. Lemmer 17 juni 1770, ovl. Bolsward 9 april 1865, dr. van Frans Hendriks en Foekjen Augustijns.

1811 dec. 18: Johannes Sjoerds te Schettens neemt aan de naam *Hibma* voor zich en zijn kinderen Hinke 20, Tjeerd 19, Sjoerd 9 en Fockje 4 jaar, 'en heeft verklaard niet te kunnen teekenen'. [Reg. Naamsaanneming Witmarsum, fol. 66] Uit deze huwelijken negen kinderen, aanvankelijk Hibma, maar in 1812 en 1817 worden de beide laatste als Hidma geboren. De jongste, Frans (1817-1821), overlijdt zelfs als Hiddema. Johannes zelf overlijdt nog als Hibma, maar zijn vrouw heet in 1865 weduwe van J.S. Hidma en bij de kinderen krijgt Hidma spoedig de overhand. Alleen de dochters Hinke en Foekjen trouwen als Hibma. De zonen blijven ongehuwd zodat deze tak uitsterft.

6. Watze Sjoerds, geb. Witmarsum 5 jan. 1772, [jong ovl.]
7. Watze Sjoerds Hidma, geb. Witmarsum 12 febr. 1774, landbouwer te Witmarsum, ovl. ald. 17 okt. 1848, tr. Witmarsum 18 mei 1807 Sjoukje Franses de Boer, geb. Schettens 30 sept. 1785, ovl. Witmarsum 19 jan. 1850, dr. van Frans Douwes de Boer en Geertje Pyters.

1811 dec. 18: Watze Sjoerds te Witmarsum neemt aan de naam *Hidma* voor zich en zijn kinderen Sjoerd 3 en Geertje ½ jaar; [w.g.] W.S. *hidma*. [Reg. Naamsaanneming Witmarsum, fol. 28]

Uit dit huwelijk kinderen waarbij soms de naam Hibma verschijnt, maar het nageslacht heet definitief Hidma.

271 Dochter van Tialcke Watses en Grietje Sybrens de With (gen. IV.7).

Bijlage 2. Hibma-Hidma (Witmarsum, Schettens)

De naam Hibma werd in 1811 ook aangenomen door Durk Teunis te Schettens. Het was niet direct duidelijk waaraan hij deze naam ontleende. Nader onderzoek bracht aan het licht dat zijn grootvader Dirk Teunis een halfbroer is van Sjoerd Teunis (bijlage 1, tak C gen. VIc).

De zonen van Sjoerd ontleenden hun naam aan hun moeder, twee gaven aan voor Hibma te kiezen, twee voor Hidma. De laatste naam, Hidma of Hiddema, was eigenlijk de juiste, zoals blijkt uit bijlage 1. De keuze van de broers Teunis en Johannes Sjoerds was voor hun achterneef kennelijk de reden om ook voor de naam Hibma te kiezen, maar hij ondertekende na de akte van naamsaanneming alle latere stukken als Hidma. Deze laatste naam werd binnen enkel jaren weer door deze familie gebruikt.

I. Teunis Dirks, woonde eerst te Witmarsum, na zijn tweede huwelijk aan de Bruindijk onder Schettens, tr. 1. Witmarsum 22 febr. 1709 Ymk Douwes; tr. 2. Witmarsum 5 sept. 1717 Tryntje Johannes, van Witmarsum.²⁷²

Uit het eerste huwelijk vier kinderen ged. te Witmarsum:

Dirk (volgt II), Douwe 7 aug. 1712, Jeltje 3 juni 1714 [jong ovl.] en Jeltje 16 mei 1716 [jong ovl.].

Uit het tweede huwelijk zeven kinderen, het eerste ged. te Witmarsum, de overigen te Schettens:

Johannis 28 aug. 1718, Jeltje 9 febr. 1721, Sjoerd 6 dec. 1722 [jong ovl.], Sjoerd (volgt sub 8.), Foockel geb. 12 sept. 1728, Oene 7 okt. 1731 en Marten 5 sept. 1734; van hen is relevant in dit verband:

8. Sjoerd Teunis, ged. 10 sept. 1724, tr. Witmarsum 30 juni 1756 Henke Piers Hidma (1732-1821), dr. van Pier Watses Hiddama en Dieuwke Pytters, zie voor hen bijlage 1 (gen. VIc).

II. Dirk Teunis, ged. Witmarsum 15 dec. 1709, woont bij zijn huwelijk te Schettens, ovl. ald., tr. Schettens 25 dec. 1739 Pytje Andries, van Leeuwarden, ovl. Bolsward.²⁷³

272 Er is een naamgenoot Teunis Dircks, tr. Pingjum 1 maart 1712 Tryntje Jans, van Wijnaldum, welk echtpaar te Pingjum in 1714 een zoontje Jan laat dopen, dat jong is overleden. Te Kornwerd wordt in 1711 gedoopt Jan, zn. van Teunis Dirks; deze lijkt evenmin tot het in de tekst bedoelde gezin te behoren.

273 Deze overlijdensplaatsen uit huwelijksbijlagen Wymbritseradeel 1823 nr. 52, er wordt helaas geen datum of jaar vermeld. De informatie in deze bijlagen omtrent de schoonouders van Teunis Dirks lijkt zeer onbetrouwbaar.

Uit dit huwelijk zes kinderen geboren en gedoopt te Schettens:
Teunis ged. 27 nov. 1740 (jong ovl.), Ymck ged. 3 dec. 1741, Teunis (volgt III), Andries geb. 28 sept. 1745, Douwe ged. 3 nov. 1748 en Tjetske geb. 11 okt. 1750, ovl. ald. in dec. 1779.

III. Teunis Dirks, geb. Schettens 10 jan. 1743, ovl. ald. 30 dec. 1780, tr. Schettens 20 dec. 1772 Jenke Wybrens, dan beiden van Schettens; zij vertr. met att. van Schettens naar Burgwerd 6 april 1783, ovl. Burgwerd 5 febr. 1788, dr. van Wybren Folkers en Maïke Jans; zij tr. 2. Burgwerd 7 april 1782 Schelte Johans, woont op Hemert onder Burgwerd, wedn. van Geertje Gerrits.²⁷⁴

IV. Dirk Teunis Hibma, later Hidma, geb. Schettens 25 nov., ged. (als *Durk*) ald. 28 nov. 1773, boereknecht te Nijland 1823, laatstelijk boerearbeider te Hidaard, ovl. Hidaard 30 aug. 1825 (als Hidma), tr. 1. (als Hiddema) Nijland 27 mei 1815 Lieutske Lieuwes Ypma, geb. Nijland 4 maart 1792, ovl. (als *Lutske*) Nijland 15 maart 1816, dr. van Lieuwe Tjeerds Ypma, bode bij de schout van Nijland, en Pytje Sybrens; tr. 2. (als Hibma) Wymbritseradeel 13 sept. 1823 Akke Joukes Buitenrust, geb. Joure 29 febr. 1780, bij huw. dienstmeid te Nijland, wed. van Sjoerd Sybes Zandstra, dr. van Jouke Joukes Buitenrust, schipper te Joure, en Lolkjen Jans.

1813 nov. 1: Dirk Teunis te Nieuland neemt aan de naam *Hibma*; geen kinderen; [w.g.] *Durk Teunes*. [Reg. Naamsaanneming Nijland fol. 159v]

MvSucc., ktr. Franeker 4012/3654: Dirk Theunis Hibma, geen onroerend goed.

Bij hun eerste huwelijk luiden hun namen in de akte: Durk Teunis Hiddema en Leeutsche Lieuwes Ypma; zij ondertekenen als Durk Teunes Hidma en Lutske Lieuwes Ypma. Bij zijn tweede huwelijk tekent hij wederom als Durk Teunes Hidma. Uit het eerste huwelijk een dochter Pytie Durks Hidma geb. Nijland 26 febr. 1816, boerin, ovl. Tirns 29 mei 1846 in de kraam van een levenloos zoontje, als echtgenote van Auke Jouws van den Akker, landbouwer aldaar.

274 Hij kwam van Burgwerd en tr. 1. Grouw 4 sept. 1774 Geertje Gerrits, van Grouw; zij ovl. Burgwerd 9 nov. 1780. Hij tr. 3. Burgwerd 17 juni 1792 Geertje Jans, van ald.; uit alle drie zijn huwelijken werden kinderen geboren, uit het tweede één kind: Johan Scheltes, geb. Burgwerd 28 okt., ged. ald. 7 nov. 1784.

Bijlage 3. Hibma (Anjum, Oostdongeradeel)

Twee broers nemen in 1811 te Anjum de naam Hibma aan. Deze hebben zij kennelijk ontleend aan een sate aldaar die soms als Hebma wordt aangeduid. Deze sate heet eigenlijk Hobbema; zij hebben dus niets te maken met de sate en het geslacht Hibma uit Hiaure, zoals in de inleiding al is behandeld.

Het geslacht is in 1901 uitgestorven.

I. Geert Hendriks, schipper te Anjum, bij huw. afkomstig van Oude Pekela, tr. Anjum 11 sept. 1757 Rinske Watzes (ook: Henke), ged. Anjum 9 sept. 1736, arbeidster ald. 1814, ovl. Ezumazijl onder Anjum 9 april 1822, dr. van Watse Eebes, chergier te Anjum, en Grytje Ypes.²⁷⁵

Uit dit huwelijk werden zes kinderen gedoopt te Anjum:

Hendrik 29 juli 1759, Gryttje 4 dec. 1763, Geesje 1 sept. 1765, Watze (volgt IIa), Jacob (volgt IIb), en Janke geb. 2 aug., ged. 9 aug. 1772.

IIa. Watse Geerts Hibma, ged. Anjum 28 juni 1767, gardenier ald., ovl. Anjum 18 maart 1814, tr. Anjum 22 april 1792 Antje Hendriks (Hibma),²⁷⁶ ged. Nes 18 dec. 1768, gardeniersche te Anjum, ovl. Ezumazijl 22 aug. 1823, dr. van Hendrik Rienks en Tryntje Renzes; zij hertr. Anjum 2 febr. 1816 Tæde Jans Douwes, schilshipper te Ezumazijl, wed. van Fransche Roelofs.²⁷⁷ 1811 dec. 12: Watse Geerts te Anjum neemt aan *Hibma* als familienaam voor zich en zijn kinderen Tryntje in 't 17e, Geert 13, Renze 4 en Rensche 1 jaar; [w.g.] *Witse Geerts Hibma*. [Reg. Naamsaanneming Anjum, deel I, fol. 2v]

- 275 Watse Eebes, van Anjum, tr. Anjum 20 nov. 1735 Grytje Ypes, van Ezumazijl. Zij laten daar twee dochters dopen, Rinske en Berber van wie de laatste jong is overleden. Het ging hun financieel niet voor de wind. In 1744 treden curatoren op 'tot redding van de gerepudieerde boedel', maar beiden overleven de déconfiture en in 1746 treedt Jacob Ypes op als curator over Rinske, voor de goederen die zij van haar grootmoeder heeft geërfd. [OOD 32 101, 107] Watse Eebes en Grytje Ypes zijn lidmaten te Anjum 1772, hij ovl. 10 jan. 1776 en zij na 1785. Watse Eebes is in 1749 'gewesene chargier' te Anjum met 3 volw. pers., aanslag 15 cargld. 1 st. (*capitaal* minder dan 100 cargld.) [QC], hij is een zoon van Ebe Jans, gemeen borger te Anjum met 2+1 personen [1749]. Grytje Ypes is ged. Anjum 14 april 1715, dr. van Ype Jacobs en Renske Lieuwes.
- 276 In haar overlijdensakte wordt zij vermeld met de naam van haar man, Hibma, en in de overlijdensakte van haar zoon Rense (Rinze) als Ozinga, zonder dat gebleken is van enige relatie met een der families Ozinga in Oostergo.
- 277 Tæde, geb. Anjum 14 jan. 1774, zn. van Jan Douwes, schipper te Ezumazijl, en Antje Tædes.

1826 april 25; de drie kinderen van Watze Hibma veilen bij inzet en toeslag een huis alsmede bouwland te Ezumazijl, opbrengst resp. f 720 en f 1350. Het jongste staat dan nog onder voogdij van zijn oom Jacob Geerts Hibma. [F. Witteveen, notaris te Metslawier, inv. nr. 104012, akten 81 en 82]

Uit dit huwelijk:

1. Geert Watses, geb. Anjum 13 nov. 1792, [jong ovl. (voor 1799)].
2. Tryntje Watses Hibma, geb. Anjum 11 aug. 1795, bij huw. boeredienstmeid te Lioessens, ovl. Pæsens 6 aug. 1868, tr. 1. Oostdongeradeel 19 dec. 1817 Johannes Minnes Jansma, geb. Anjum 6 dec. 1790, boereknecht ald., ovl. Anjum 23 maart 1818, zn. van Minne Jans Jansma, gardenier ald., en Ytje Johannis; tr. 2. Oostdongeradeel 30 sept. 1822 Douwe Tjipkes Oosterling, geb. Pæsens 4 febr. 1793, boereknecht te Lioessens 1822, later arbeider te Pæsens 1828/68, ovl. Pæsens 15 aug. 1868, zn. van Tjipke Hendriks Oosterling, landbouwer te Lioessens, en Tietje Douwes.
3. Geert Watses Hibma, geb. Anjum 4 dec. 1799, woont te Anjum, ovl. Brielle 21 jan. 1828, ongehuwd.
4. Hendrik Watses, geb. Anjum 30 mei 1804, jong ovl. (voor 1811).
5. Rense Watses Hibma, geb. Anjum 7 maart 1807, boereknecht 1831, arbeider te (Ooster-)Nijkerk 1832/57, ovl. Nijkerk 4 maart 1857, tr. Oostdongeradeel 5 nov. 1831 Ymkje Ages Dijkstra, geb. Nijkerk 21 mei 1807, bij huw. naaister ald., ovl. Nijkerk 10 maart 1877, dr. van Age Klazes Dijkstra, timmerman te Nijkerk, en Tryntje Jacobs Dijkstra. Militiecertificaat: loting 1826 nr. 40, vrijgesteld wegens broederdienst. Signalement: 1 el 685 streep [1 m. 68½], aangezigt ovaal, voorhoofd breed, oogen blaauw, neus lang, mond groot, kin breed, haar en wenkbrauwen bruin; stelt als merk een schuinkruisje.
Uit dit huwelijk behalve een jong overleden zoontje, een zoon Age (1834-1901), gehuwd, kinderloos.
6. Rinske Watses Hibma, geb. Anjum 29 sept., ged. (als *Renske*) ald. 21 okt. 1810, ovl. (*Rinske*) ald. 6 juni 1814.

IIb. Jacob Geerts Hibma, ged. Anjum 8 april 1770, potschipper ald. 1814/21, kastelein ald. 1828, 1835, houdt boelgoed 1837 (opbrengst levende have etc. f 361),²⁷⁸ laatstelijk zonder beroep, ovl. Anjum 6 mei 1846, tr. Anjum 25 mei 1800 Tryntje Christoffels Nijp, geb. Dokkum 1782, bij huw. van Hallum, ovl. Anjum 21 okt. 1846, dr. van Christoffel Jacobs Nijp, koopman te Ferwerd 1809/11, later te Anjum, en Bregtje Jans.

1811 dec. 12: Jacob Geerts te Anjum neemt aan *Hibma* als familienaam voor zich en zijn zoon Christoffel 2 jaar;

278 F. Witteveen, notaris te Metslawier, inv. nr. 104023, akte 50.

[w.g.] *Jacob Geerts Hebma*. [Reg. Naamsaanneming Anjum, deel I, fol. 3]

Uit dit huwelijk:

1. Rinske Jacobs, geb. Anjum 15 juni 1801, ovl. [ald.] 20 jan. 1808.²⁷⁹
2. Christoffel Jacobs Hibma, geb. Ferwerd 24 sept. 1809, voerman 1828, koopt een huis nr. 113 met herberg te Anjum 1831 en verkoopt dit weer 1842, later winkelier te Anjum, ovl. ald. 13 febr. 1871, tr. Oostdongeradeel 14 mei 1841 Lieukje Ages Wijma, geb. Nes 5 okt. 1817, winkeliersche ald., ovl. Anjum 15 mei 1904, dr. van Age Ages Wijma, mr. grofsmid te Nes (Westdongeradeel), en Aaltje Willems Miedema.

Uit dit huwelijk geen kinderen.

3. Henke Jacobs Hibma, geb. Anjum 14 maart 1814, ovl. ald. 4 maart 1855, tr. Oostdongeradeel 5 juni 1835 Jetze Durks Wiersma, geb. Ternaard 15 jan. 1814, voerman, later schoenmaker te Anjum, ovl. ald. 30 mei 1855, zn. van Durk Goslings Wiersma, guardenier te Ternaard, later arbeider te Betterwird, en Aaltje Wiebes Akronius.
4. Levenloze zoon, Anjum 15 dec. 1821.

.....
279 Het register meldt: 'een kind van Jacob Geerts' zonder plaats; het moet wel dit kind zijn.

Bronnen en literatuur

Bronnen bevinden zich in Tresoar voorzover niet anders aangegeven. Archieven van de nedergerechten worden aangegeven met drie letters: BAR, FRL, WED, WON enz., gevolgd door het inventaris- en folio- of paginanummer.

Gegevens die niet aan bronnen zijn ontleend, maar gereconstrueerd, staan tussen [teksthaken].

Zodra iemand bij leven met achternaam voorkomt, wordt de achternaam vermeld, ook al voert de persoon in kwestie meestal slechts een patroniem. Indien (zoals vaak voorkomt in de vroege registers van de burgerlijke stand) reeds overleden personen met de achternaam worden aangeduid die pas door hun nazaten in 1811/1812 is aangenomen, dan wordt deze tussen [teksthaken] vermeld. Gehuwde vrouwen komen na 1811 (vooral in overlijdensakten) wel voor met de naam van hun man; deze wordt dan tussen (ronde haken) geplaatst.

Wanneer kerkelijke gemeenten meer dorpen omvatten, wordt aangenomen dat de doop of het huwelijk heeft plaatsgevonden in de woonplaats en wordt alleen die naam vermeld, tenzij de bron anders aangeeft. Doopsgezinde gemeenten omvatten vaak een groter gebied, zoals de doopsgezinde gemeente Blija-Holwerd-Vischbuurt (de laatste plaats omvat Ternaard); hiermede is overeenkomstig gehandeld.

Afkortingen:

<i>ad actum divisionis</i>	om boedelscheiding te bewerkstelligen.
br.	gebruiker, pachter van een sate (boerderij).
BRF	Archieven van de gewestelijke besturen in Friesland in de Franse tijd (T 8).
BS	burgerlijke stand.
ca.	circa (jaartal berekend, b.v. op basis van leeftijdopgave).
c.a.	cum annexis.
cargld.	caroligulden van 20 stuivers.
CBG	Centraal Bureau voor Genealogie centrum voor familiegeschiedenis, 's-Gravenhage.
<i>cum uxore</i>	met zijn vrouw.
<i>fl.</i>	floren of goudgulden van 28 stuivers (<i>f</i> _{1,40}).
<i>f</i>	moderne gulden, sedert 1806 20 stuivers, sedert 1816 100 cent.
FC	florenkohier (1700-1858).
GA	gemeentearchief.
goudgld	goudgulden van 28 stuivers (<i>fl.</i>).
HvF	(archief van het) Hof fan Fryslân (T 14).
J.U.D.	Juris Utriusque Doctor: doctor in de beide rechten (Romeins en kanoniek recht), tegenwoordig noemen we dat mr. in de rechten; ook in Holland sprak men van Mr., maar in Friesland en Groningen van Dr.).
MvSucc.	Memories van Successie (T 42).
NA	Nationaal Archief, 's-Gravenhage.
<i>nom. liberorum</i>	<i>nomine liberorum</i> , uit naam van zijn kinderen.
<i>nom. uxoris</i>	<i>nomine uxoris</i> , uit naam van zijn vrouw
OAT	Oorspronkelijke Aanwijzende Tafel (Kadaster, 1832).
omstr.	omstreeks, jaartal naar schatting (b.v. op basis van geboorte van een eerste kind).
PC	personeelkohier (kohier van de personele goedschatting).
QC	quotisatiekohier, 1749.
ref.	hervormd (vóór 1816 heet dit: gereformeerd).
SpC	speciekohier (kohier der vijf speciën).
SC	stemkohier (1640-1788).
T	toegang, inventaris op Tresoar.
w:	wijlen.
Jaartallen:	1511 RvAVD; 1546 RvdA III; 1640, 1698, 1728 SC; 1749 QC.

Literatuur, verkort geciteerd

- Andringa's* Andringa werkgroep, *Andringa's* (Exloo 1984).
- BB P.L.G. van der Meer en J.A. Mol, *De Beneficialboeken van Friesland, 1543* (Leeuwarden 2013).
- FK *Frysk Kertiersteateteboek* (ed. M. Koopmans, A. Koornstra en R. van der Leij) Ljouwert 1996.
- FT G. Verhoeven en J.A. Mol (ed.), *Friese testamenten tot 1550* (Leeuwarden 1994).
- FVE Hessel de Walle, *Friezen uit vroeger eeuwen. Opschriften uit Friesland, 1280-1811* (Franeker 2007). Ook op internet met aanvullingen na 2007.
- GJb *Genealogysk Jierboek(je)*, 1951- .
- GFL *Grafschriften tussen Flie en Lauwers, deel IV (Menaldumadeel)*, door D.J. van der Meer (Leeuwarden 1959).
- Heerema-Hylarides* H.R. Heerema, *Enige aantekeningen betreffende het voorgeslacht van het echtpaar Herre Ruurds Heerema (1838-1917) en Janke Scheltes Hylarides (1844-1885), van Tzum* (typoscript Voorburg 1982) [grotendeels gebaseerd op archiefonderzoek van Hessel Bierma (1936-1983)].
- Hibma, Voorgeslacht* M.A. Hibma, *Het voorgeslacht van de kinderen van M.A. Hibma en M.J. van der Schoot te Leens* (typoscript, eigen uitgave 1988).
- Hoitinga* J. Oostra Rzn., *Familieboek Hoitinga* (eigen uitg. Drachten 1979).
- Kwartierstatenboek* 1983 *Kwartierstatenboek*. Verzameling kwartierstaten bijeengebracht ter gelegenheid van het 100-jarig bestaan van het Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde 1883-1983 ('s-Gravenhage 1983).
- Kwartierstatenboek* 2000 *Kwartierstatenboek* 2000. Verzameling kwartierstaten bijeengebracht ter gelegenheid van het jaar 2000 (Rotterdam/'s-Gravenhage 2001).
- Landbouwboek* P.L.G. van der Meer, *Opkomst en ûndergong fan in boerebedriuw ûnder Achlum. De famylje Hibma, 1697-1824.* (Ljouwert 2001).
- NL *De Nederlandsche Leeuw*, Maandblad (later: Tijdschrift) van het Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde, 1883- .
- NP *Nederland's Patriciaat*, 1910- .

- Noomen, *Stinzen* en Noomen, *Stinzen CDrom*
P.N. Noomen, *De stinzen in middeleeuws Friesland en hun bewoners* (Hilversum 2009) alsmede CD rom 'Stinzen in middeleeuws Friesland: een voorlopige inventarisatie (versie 1 juni 2009)'.
- OFO P. Sipma, *Oudfriesche Oorkonden* deel I-III ('s-Gravenhage 1927-1941); deel IV door O. Vries ('s-Gravenhage 1977).
- Oosterlittens J. Oostra Rzn., *Uit de geschiedenis van Oosterlittens* (eigen uitg. Drachten 1985).
- PKAF *Prekadastrale Atlas fan Fryslân. De pleatsen fan 1700 en 1640 neffens de floreen- en stimkohieren* (ed. J.A. Mol en P.N. Noomen), en *Kadastrale Atlas fan Fryslân 1832* (ed. J.H.P. van der Vaart en S. Talsma), 17 dln., (Ljouwert 1988-2003); ook op internet HisGis.
- RvdA I. Telting (ed.) *Register van den Aanbreng van 1511 en verdere stukken tot de floreenbelasting betrekkelijk*, 4 dln. (Leeuwarden 1879 [1880]).
- RvAVD J.C. Tjessinga (ed.), *De Aanbreng der Vijf Deelen van 1511 en 1514*, 5 delen (Assen 1942-1954), deel III, Barradeel (1952).
- Romein, *Naamlijst* Th.A. Romein, *Naamlijst der predikanten ... van Friesland* (Leeuwarden 1886-1888).
- UvB Upcke van Burmania, *Frisicæ nobilitatis genealogia* (Tresoar, archief Van Eysinga-Vegilin van Claerbergen, inv. nr. 2575).
- Wyger Folkerts W.J. Tjoelker en B.D. van der Meulen, *Wyger Folkerts en Mary Æbeles* (Drachten 1997).

Wapenregistraasje

It twadde part fan it Genealogysk Jierboek wurdt fersoarge troch – en stiet ûnder ferantwurdlikens fan – de Fryske Rie foar Heraldyk. Dy Rie bestiet út de neifolgjende persoanen:

mr. J.T. Anema, foarsitter,
 J.C. Terluin, H.F. I, twadde foarsitter,
 K.J. Bekkema, skriuwer, argivaris,
 R.J. Broersma, Heraut Frisia IV, wapentekener,
 drs. H. Bremer, lid,
 drs. S.M. Hoekstra, lid,
 P.H. van den Muijzenberg, lid, adviseur flaggen,
 dr. C.J. Kuiken, korrespondearjend lid.

De Fryske Rie foar Heraldyk jout ried by it ûndersyk nei en it ûntwerpen fan famylje-, korporeaasje- en oerheidswapens en -flaggen yn Fryslân. Fierders registrearret de Rie dy wapens en flaggen yn it Genealogysk Jierboek.

> Ynhâld

<i>R.J. Broersma:</i>	262
Enkele wapens van diverse bronnen	
<i>Famyljewapens:</i>	266
Dijkman, Poppinga, Sijbesma, Van der Wijk	
<i>Erratum:</i>	274
IJsselstein (GJB 2008)	
<i>Korporeaasjeflagge:</i>	277
Buorkerij 'Nij Walrich' De Sweach	
<i>Doarpswapen en -flagge:</i>	278
Oosterwolde	

> **Enkele wapens van diverse bronnen**

Botma, Gerrit Sakes – Jantje Nannes (Nammens) op zilveren lepel

*Det. van foto via J. Schipper
(Zilverstudie.nl)*

Op een zilveren lepel van de Dokkumer zilversmid Klaas Heixan uit 1712 met de initialen G S B – J N

Mannenwapen:

gedeeld: I. de Friese adelaar; II. doorsneden: a. drie klavers, 1 en 2; b. drie vissen boven elkaar.

Vrouwenwapen:

gedeeld: I. doorsneden: a. drie klavers, 2 en 1; b. een huis- of handmerk in de vorm van een X, met aan de bovenzijde aan beide zijden schuin naar buiten hangende staakjes, en in het midden een dwarsstaak.

Gerrit Sakes Botma, zn. van Sake Gabes Botma en Aukje Gerrits Roorda, geb. 1651, ovl. Morra 18-3-1735, tr. Vrouwenparochie 5-3-1680 Jantje Nannes (Nammens), geb. 1656, ged. Stiens 26-4-1657, ovl. Morra 30-03-1747, dr. van Nammen Johannes en Tjamke Siebes.

Van het wapen Botma zijn diverse (kleur)varianten bekend. Het wapen van Gerrit Sakes is een variant op dat van zijn vader, die de drie vissen 2 en 1 in het wapen had staan.

De zoon van Gerrit, Gabe Gerrits, voerde hetzelfde wapen als zijn vader, overgeleverd op een zegelstempel, gemaakt door dezelfde zilversmid als de lepel van zijn ouders.

Verder werd dit wapen nog gevoerd door kleindochter Trijntje Sakes Botma, dochter uit het 2^e huwelijk van Sake Gerrits (broer van Gabe), die huwde met Folkert Kornelis. Hun wapens zijn te vinden op een

kerkbank in Lioessens uit 1773. Ook Rienskje Hermanus Botma voerde het wapen met de drie vissen boven elkaar.

Een wapen van Jantje Nannes was bekend van het orgel in Morra, waarop het alliantiewapen Botma - Jantje Nannes is aangebracht, echter verkeerd ingekleurd. Ook het huis- of handmerk is verkeerd weergegeven. Mocht men ooit weer met de wapens op het orgel aan de slag gaan, dan zou er eindelijk ook het juiste merk op kunnen worden aangebracht, hoewel de kleuren van haar wapen (deels) niet bekend zijn.

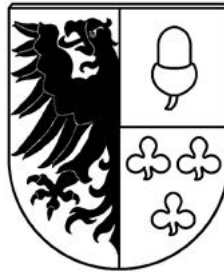
Bron o.a.: <http://rjhbrink.eu/Stamboom/Botma.htm>

Bron gen. o.a.: 'Alle Friezen'

Lutske Gorrits op zilveren lepel

Det. van foto via J. Schipper
(zilverstudie.nl)

Gedeeld: de Friese adelaar; II. doorsneden: a. een eikel; b. 3 klavers 2 en 1.

Op een zilveren lepel van de Leeuwarder zilversmid Julianus Buisink met de tekst:

"1765 Den 25 Janr is Gebooren Luietske Gorryts des Avonds om 10 Uir".

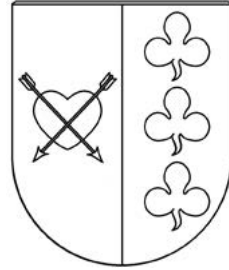
Lutske, geb. Witmarsum 25-1-1765, overl. Bolsward 10-1-1845, dr. v. Gorrit Sjoerds (fan Oldeklooster) en Aaf Sjoukes (Siauckes), tr. gerecht Wonseradeel 12-11-1746. Een katholieke familie, die zich later De Bos(ch) ging noemen.

Bron: info J. Schipper (zilverstudie)

Seerp Hessels Reen en Atje Ofkes Sippens op zilveren lepel

Foto: R. Bazuin
(via H. de Walle)

Mannenwapen:

gedeeld: I. de Friese adelaar; II. een hand- of huismerk met een X-vorm, links, rechts en beneden vergezeld van een klaver.

Vrouwenwapen:

gedeeld I. een hart waarop twee schuin gekruiste pijlen; II. drie klavers boven elkaar.

NB. In het wapen op de lepel lijkt het of de linker pijl schuin naar boven is gericht.

Zilveren lepel van de Bolswarder zilversmid Gerrit Hendriks uit de periode 1620-1630 (J. Schipper zilverstudie.nl). Op de lepel de initialen S H R en A O S. Verder staat boven het mannenwapen een achtpuntige stervorm afgebeeld, mogelijk bedoeld als helmteken? Dat zou dan afwijken van het helmteken op hun zerk te Wommels, dat wordt gevormd door een Bourgondisch kruis, vergezeld van drie klavers. Aangenomen mag worden dat dit helmteken overeenkomt met de afgebeelde figuur in zijn wapen op de zerk. Dat wijkt dus af van het huis- of handmerk met een X-vorm in het wapen op de zilveren lepel. Het onder de helm hangende alliantiewapen op de zerk is helaas onherkenbaar.

Seerp Hessels van Rheen, geboren ± 1576, overleden 3-5-1634, in het 58e jaar, begraven Wommels, grafscript, zoon van *Hessel Johannes van Rheen* en N.N..

Boer te Wommels vanaf 1621 en kerkvoogd aldaar in 1632.

HEN 46-453 d.d.1632: Seerp Hessels te Wommels koopt land in 'Stapert' te Wommels (stem 19).

HEN 46-466 d.d.1632: Seerp en Aat kopen met anderen de sate stem 10 te Wommels. Seerp is dan meier op deze sate 'Sippens'.

Seerp was gehuwd met **Aat Ofkesdr Sippens**, geboren ± 1583, overleden 17-5-1646, 63 jaar, begraven te Wommels, grafschrift.

Met haar man genoemd te Wommels 1621,1628,1632.

Stemkohier 1640: als weduwe op stem 10 Wommels (de sate is ook eigendom van haar broer en zuster); zij is ook deels eigenaar van 'Stapert' te Wommels (stem 19).

In 1662 sluiten haar zoons Ofcke en Johannes een overeenkomst over 'Sippens'.

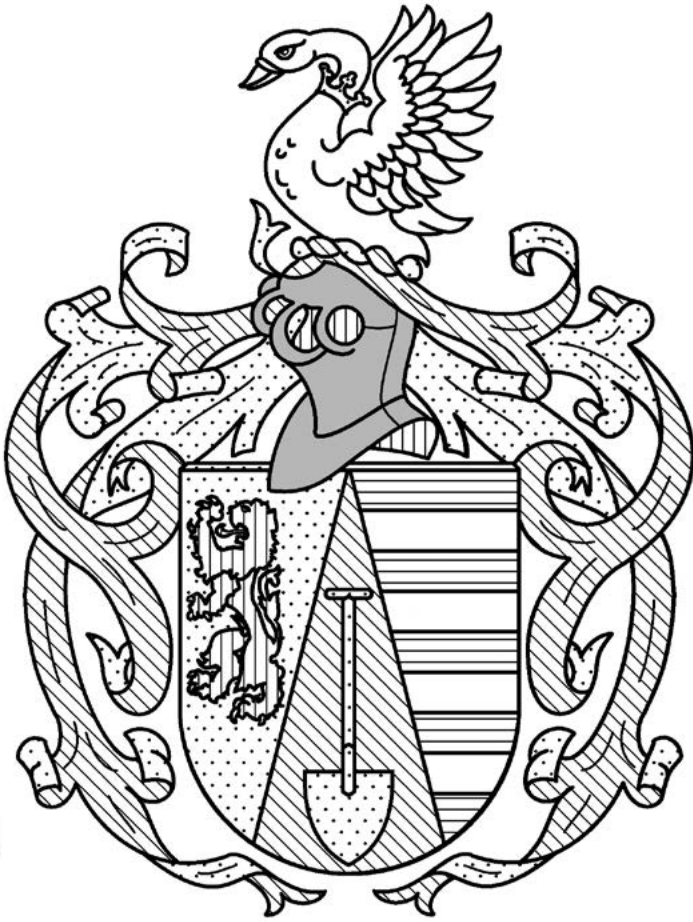
Bron: <http://www.simonwierstra.nl/RHEEN.htm>

Ao 1634 den 3 mayus sterf ... Seerp Hessels Reen out int 58 iaer en leit hier begraven

Ao 1646 den 17 mayus sterf ... Aet Ofkes [dr] Seppens sin wif out 63 iaer en leit hier begraven

Bron: Grafschriften Hennaarderadeel (zerk Wommels), H. de Walle, 'Alle Friezen'.

R.J. Broersma, Heraut Frisia IV

> **Dijkman**

Troch in punt yn trijen dield: I. yn goud in reade liuw; II. yn grien in gouden skeppe; III. yn blau fjouwer sulveren dwarsbalken. Helmtéken: in útkommende swan mei oranje snaffel en in gouden halskroan. Helmkleed: grien, fuorre mei giel.

Door een punt gedeeld in drieën: I. in goud een rode leeuw; II. in groen een gouden spade; III. in blauw vier zilveren dwarsbalken. Helmtéken: een uitkomende zwaan met oranje snavel en een gouden halskroon. Helmkleed: groen, gevoerd met geel.

De famylje Dijkman komt út Andijk yn West-Friesland. De dyk stiet sintraal yn it wapen mei oan de lofterkant it wetter en de loft (blau en sulver) en oan de oare kant it lân (de reade liuw) mei de minsken, dy't as 'liuwen' fjochtsje tsjin de see om harren lân te beskermjen

It *helmtéken* is in swan, dy't men faak yn *West-Friesland* tsjinkomt yn wapens. De kleur fan it *helmkleed* is grien, fuorre mei giel, de kleuren fan de dyk mei de skeppe. Dizze skeppe is in symboal fan de agraryske komôf fan de famylje.

It wapen is ornearre foar de neiteam fan Cornelis Heeres Dijkman, doopt Andijk 13-4-1770, tr. Aaltje Klazes Ham, berne Bovenkarspel omtr.1758, dy't de namme Dijkman fiere.

Ynstjoerder: J.C. Terluin, De Sweach.

Untwerp (1959): J.C. Terluin.

> **Poppinga**

Yn grien twa omdraaide gouden punten, útgeande fan de boppeste skyldrâne, elts belein mei in reade klaver, en ûnder beselskippe fan in út de grûn skuorde sulveren beam. Helmteken: in útkommend swart stegerjend hynder. Helmkleed: grien, fuorre mei giel.

In groen twee omgekeerde gouden punten, uitgaande van de bovenste schildrand, elk beladen met een rode klaver, en beneden vergezeld van een uitgerukte zilveren boom. Helmteken: een uitkomend zwart steigerend paard. Helmkleed: groen, gevoerd met geel.

It wapen is ornearre foar de neiteam fan Theunis Jan Poppinga, berne Terwispe 15-5-1866, tr. Opsterlân 12-5-1893 Sjoukje Arendz, berne Oerterp 10-10-1862, dy't de namme Poppinga fiere.

De punten foarmje tegearre in haadletter W fan de namme 'Nij Walrich', de buorkerij fan de ynstjoerder. De klavers binne al tiden it agraryske symboal by útstek, wylst de beam weromgiet op it bosk efter de âlde pleats. De kleuren read, grien en giel komme út it doarpswapen fan De Sweach. It helmteken, it útkommende hynder, is dúdlik bûn oan it boerebedriuw en de grutte leafde foar it Fryske hynder.

Ynstjoerder: H. Poppinga, De Sweach
Untwerp J.C. Terluin, lid F.R.f.H.

> **Sijbesma**

Yn blau twa gouden stjerren, in gouden kantiële en ferhege skyldfoet belein mei in reade rût. Helmteken: foar in rjochts gouden en lofts blauwe flecht in reade rût, belein mei in sulveren swurd mei gouden hânfet. Helmkleed: blau, fuorre mei giel.

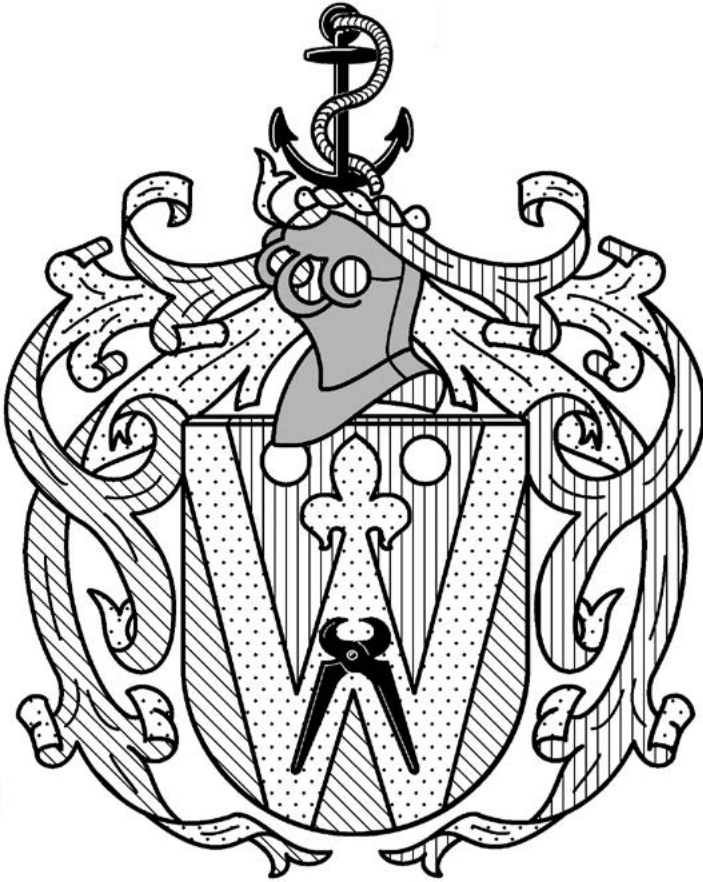
In blauw twee gouden sterren, een gouden gekanteelde en verhoogde schildvoet beladen met een rode ruit. Helmteken: voor een rechts gele en links blauwe vlucht een rode ruit, beladen met een zilveren zwaard met gouden gevest. Helmkleed: blauw, gevoerd met geel.

De kleuren komme fan de wapens fan de gemeenten dêr't de famylje wenne hat. De stjerren en de kantielen ferwize nei it doarpswapen fan Hallum, wylst de rût ferwiist nei it berop fan belestingkonsulint. Yn het helmteken is de rût belein mei in swurd as ferwizing nei de militêre karriêres fan de leste generaasjes, wylst de flecht it symboal is fan de ûntwikkeling fan famylje fan boerekomôf fia ambachtslju nei moderne beroppen.

It wapen is ornearre foar de ynstjoerder, berne Harns, 13-2-1961, sn fan Jacobus Sijbesma en Hinke Faber, en syn neiteam. Ynstjoerder stamt ôf fan Reitze Durks Sybesma (1755-1834), tr 25-1-1778 Berber Pyters (1756-1826).

Ynstjoerder: P. Sijbesma, Hallum.

Untwerp: H.C. 't Jong, heraldisch atelier de Raaf, Dordrecht.

> Van der Wijk

Trochsnien fan read en grien yn de foarm fan in W, útgeande fan de hoeken fan it skyld oant de ûnderste skyldrâne, oer de trochsnijingsline in gouden haadletter W, dêr't de middelste punt fan útrint yn in leelje, de W belein mei in swarte iepene knyptange en de leelje yn it skyldhaad oan wjerskanten beselskippe fan in sulveren peinje. Helmteken: in swart ûnklear anker mei in giel tou. Helmkleed: rjochts grien, fuorre mei giel, en lofts read, fuorre mei giel.

Doorsneden van rood en groen in de vorm van een W, uitgaande van de hoeken van het schild tot aan de onderste schildrand, over de doorsnijdingslijn een gouden kapitaal W, waarvan de middelste punt uitloopt in een lelie, de W beladen met een geopende zwarte nijptang en de lelie in het schildhoofd aan beide zijden vergezeld van een zilveren penning. Helmteken: een zwart onklaar anker met een geel touw. Helmkleed: rechts groen, gevoerd met geel, en links rood, gevoerd met geel.

De pake fan de ynstjoerder stam út Langsweagen en wie timmerman dêr. De kleuren grien en sulver binne ûntliend oan it doarpswapen fan dat doarp en as symboal fan syn berop stiet in swarte knyptange yn it wapen. De ynstjoerder sels is berne yn Harns, dêr't syn heit by de belestingsjinst wurke hat. De kleuren goud, sulver en read komme út it stedswapen fan Harns en de sulveren peinjes ferwize nei it berop fan belestingamtner. De oerhearskjende letter W tsjut op it berop fan grafikus fan de ynstjoerder en is ek de earste letter fan de famyljenamme. De leelje op de middelste punt van de W is ûntliend oan it wapen fan Harns, dêr't de ynstjoerder in sterke bân mei hat. It helmteken ferwiist nei syn hobby, troch it lân farre mei de boat yn de simmermoannen.

Dit is it persoanlike wapen fan de ynstjoerder.

Ynstjoerder: J.W. van der Wijk, De Gerdyk.

Untwerp: J.C. Terluin, lid F.R.f.H.

> **Erratum IJsselstein**

It wapen IJsselstein is registrearre yn it GJ 2008 op side 273. Nei oanlieding fan in fraach oangeande dit wapen, plus in goede foto derfan, waard it de Rie dúdlik dat it monogram

Sa't it ôfbylde wie yn it registrearre wapen net krekt wie, der wie sprake fan de letters S en T.

Dêrom hie de Rie al besletten in rektifikaasje te pleatsen. Net folle letter kaam der ek in fraach om in ferbettering. Hjirûnder de oanpaste beskriuwing.

Dield: I. de Fryske earn; II. trochsniën: a. yn blau in gouden seispuntige stjer; b. yn read in monogram fan sulver, besteande út de letters E, S en T.

Gedeeld: I. de Friese adelaar; II. doorsneden: a. in blauw een gouden zespuntige ster; b. in rood een zilveren monogram, besteande uit de letters E, S en T.

It wapen is doestiids fêstlein foar de neiteam fan Tierck Seerps, berne 1635 te Wergea, ferstoarn 16-6-1684, en Eelcke Barteles van Coldijkstrasate. De ynstjoerder yn 2008 wie A. IJsselstein te Drachten. It is in bestand wapen yn in klokgevel út de 18de iuw yn Wergea, oan de Gele Eker. De kleuren binne letter betocht.

Om't de kwaliteit fan it wapen op de stien hjir en dêr wat te winskjen oerliet, wie it lestich fêst te stellen hokker letters der no krekt stiene en hoe't de foarmjouwing wie. It soe om de letters E, T en S gean kinne, mar ek E S T wie in mooglikheid. Nei korrespondinsje mei de hear S.L. Spykstra, de oanfreger fan de ferbettering, stjoerde hy ús de gegevens oangeande it pân en syn bewenners, dêr't hjir in part fan folget. (NB de ferantwurdlikens foar dizze tekst leit bij de skriuwer).

“De naam IJsselstein wordt voor het eerst gebruikt door Anne Tjerks in 1692. Hij is ontvanger in Wergea en in de floreencohieren wordt hij in 1698 genoemd als eigenaar van Isselsteijn sate. In de goedschatting van Idaarderadeel staat dat Anne Buwes, als curator over Aukje Hylckes tevens gebruikerse van Isselsteijn, door zijn afkomst als papist, niet langer deze taak mag uitoefenen. In zijn plaats wordt dan Anne Tjerks aangewezen en in 1695 is hij dan eigenaar en bewoner van Isselsteijn sate. Waarschijnlijk heeft die toewijzing al eerder plaats gevonden, want in de proclamatie boeken vanaf 1692 gebruikt hij als achternaam Ysselstein.

Dan het monogram op het wapen.

Over zijn afstamming is in het verleden nogal wat misverstand geweest, maar volgens de gegevens van Gerben Wartena en Erna Rem moet deze als volgt zijn:

De ouders van Anne Tjerks:

Tierck Seerps gehuwd 2-2-1657 met Eelck Barteles.

De ouders van Tierck Seerps zijn:

Seerp Easges gehuwd met NN. In 1633 boer te Swichum in 1644 boer te Wergea stem 18.

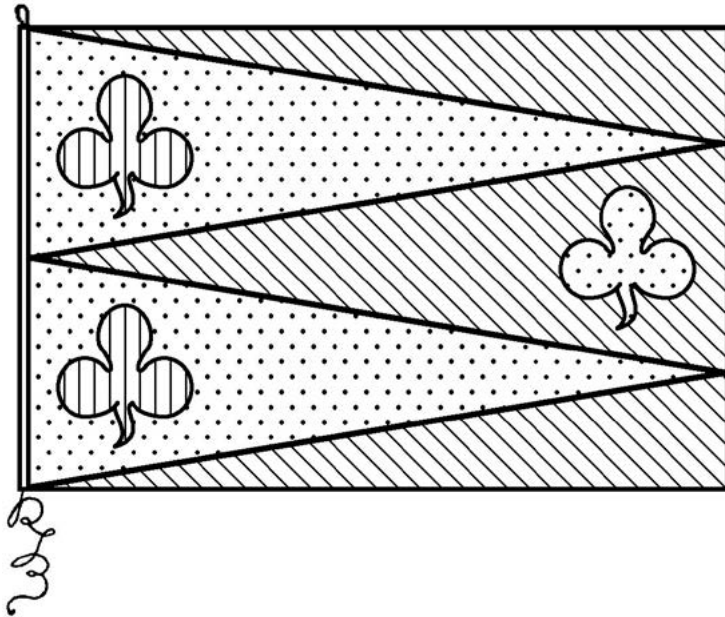
De ouders van Seerp Easges zijn:

Eesge Pyters gehuwd 1604 met Aeff Jelles de wed. van Roimer Tetmans.

Het monogram bevat de drie letters E,S,T die zeer waarschijnlijk de beginletters van de voornamen zijn van de voorouders van Anne Tjerks Ysselstein.

S.L. Spykstra”

Nei in sa krekt mooglik bestudearring fan de ôfbylding fan it wapen (fan de foto), bin ik as tekener fan de Rie ta de foarmjouwing fan it monogram kommen sa as it yn boppesteand wapen ôfbylde is. Mei it each op de steat fan de stien is it lykwols hiel goed mooglik dat nei in eventuele restauraasje hjir en dêr dochs noch ferskillen yn 'e details oan it ljocht komme sille.

> **Flagge foar de buorkerij 'Nij Walrich', De Sweach**

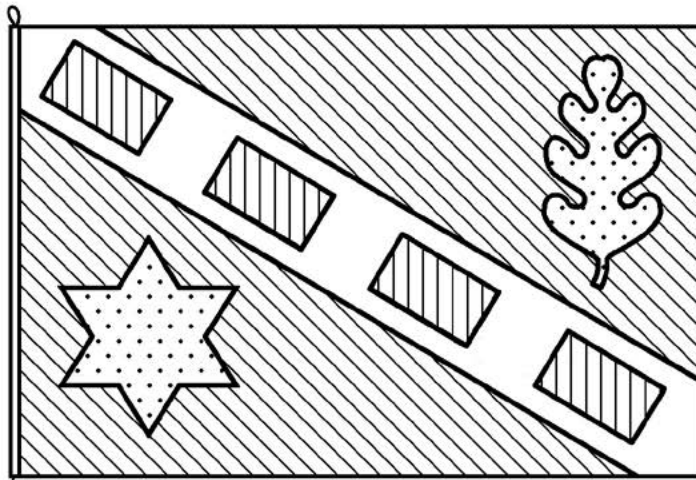
Flagge: in griene flagge, mei twa oanstjittende giele punten, útgeande fan de broekside, en de flechtside respektivelik reitsjend op $\frac{1}{4}$ en $\frac{3}{4}$ flaggehichte; de giele punten oan de broekside belein mei in reade klaver en de griene trijehoek oan de flechtside mei in giele klaver.

Vlag: een groene vlag, met twee aanstotende gele punten, uitgaande van de broekzijde en de vluchtzijde respectievelijk rakend op $\frac{1}{4}$ en $\frac{3}{4}$ vlaghoogte; de gele punten beladen met een rode klaver en de groene driehoek aan de vluchtzijde met een gele klaver.

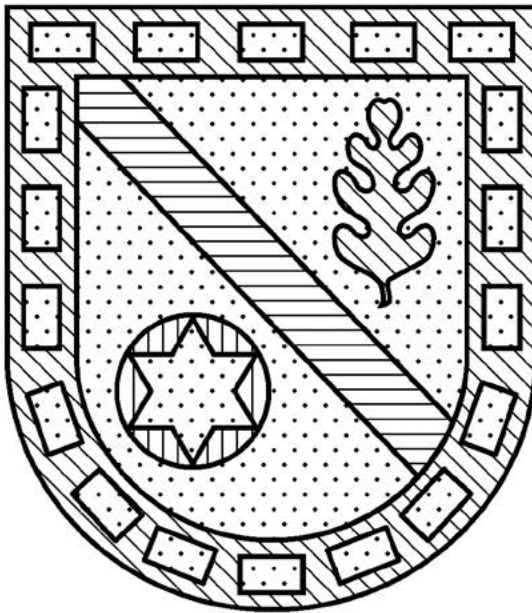
De flagge is bedoeld as korporaasjeflagge foar de buorkerij 'Nij Walrich', De Sweach (sjoch wapen Poppinga).

Ynstjoerder: H. Poppinga, De Sweach.

Untwerp J.C. Terluin, lid F.R.f.H.

Wm

> **Wapen en vlag van Oosterwolde in de gemeente Ooststellingwerf**

Wapen: in goud een blauwe versmalde schuinbalk, boven vergezeld van een groen eikenblad en onder van een rode schijf, beladen met een gouden zespuntige ster; een groene schildzoom, beladen met 18 gouden turven, geplaatst in de richting van de zoom.

Vlag: in groen een witte schuinbaan, lopende van de broektop naar de vluchthoek, met een dikte van $\frac{1}{4}$ vlaghoogte, beladen met 4 rode turven met een hoogte van $\frac{2}{15}$ vlaghoogte en een lengte van $\frac{4}{15}$ vlaghoogte, geplaatst in de richting van de balk; de schuine baan boven vergezeld van een geel eikenblad en van onder van een zespuntige gele ster (beide figuren met een hoogte ongeveer gelijk aan $\frac{5}{12}$ vlaghoogte).

Een vraag van de Historische Vereniging Oosterwolde e.o. betreffende een dorpsvlag was de aanleiding om eens in de historie te duiken, mede omdat er ook sprake was van een zogenaamd oud dorpswapen.

In de *Friese Koerier* van 13 december 1957 werd door K. Sierksma een dorpswapen voor Oosterwolde gepresenteerd dat hij had gevonden in een manuscript van Andries Schoemaker¹. In het bewuste artikel geeft hij zelf terloops al aan dat het oorspronkelijk een familiewapen zal zijn geweest. Later onderzoek door de Rie heeft aangetoond dat het inderdaad een wapen betrof van een familie met een vergelijkbare naam en dat er geen enkele connectie met het dorp Oosterwolde bestond. Het wapen is ook nooit officieel vastgelegd. Wel is er later door onze toenmalige tekenaar een figuur aan het 'oude' wapen toegevoegd en is er een dorpsvlag ontworpen die gebaseerd was op dat oude dorpswapen. Deze vlag is destijds onder meer gebruikt bij de opening van het nieuwe gemeentehuis (waarbij hij op de kop hing). Deze vlag is echter nooit ingeburgerd geraakt.

Omdat de vereniging het jammer vond dat er destijds niets meer met de vlag werd gedaan, kwam het voorstel voor een nieuw ontwerp voor zowel een wapen als een vlag.

Het nieuwe ontwerp is gebaseerd op de naam en de omgeving (de buurtschappen) van het dorp. De schuinbalk staat voor de Opsterlandse Compagnonsvaart, die van zuidoost naar noordwest door het dorp loopt. De ster geeft aan dat Oosterwolde de hoofdplaats is en refereert meteen aan de ster in het gemeentewapen. Het eikenblad staat voor de bosrijke omgeving (wold) en voor de naam van het dorp, het blad

1 Ms. eind 17de eeuw, aanwezig het Koninklijk Huisarchief.

is 'ten oosten' van de schuinbalk geplaatst. De buurtschappen zijn hier gesymboliseerd d.m.v. turven (blokjes), die zo ook een verwijzing vormen naar de turfroute. Ze zijn in een zogenaamde schildzoom om het wapen geplaatst om mede aan te duiden dat ze rondom het dorp liggen.

De hoofdkleuren duiden op de zandgrond (goud / geel) en de bosrijke omgeving (groen). De vaart is hier in blauw weergegeven, terwijl de turven van goud zijn om de verdiensten en daarmee de vooruitgang, welke de turfwinning met zich meebracht, weer te geven. De rode schijf met de gouden ster komt rechtstreeks uit het gemeentewapen.

De vlag is een vereenvoudigde weergave van het wapen, waarbij als hoofdkleur voor groen is gekozen (wold). Hierdoor moest de vaart in wit worden uitgevoerd en kon de ster, evenals het eikenblad, alleen in geel worden weergegeven. De turven (het aantal teruggebracht tot 4 en nu in rood) zijn hier in de schuine baan geplaatst om op deze wijze de turfroute te symboliseren. Wapen en vlag zijn op 28 september 2013 gepresenteerd.

Ontwerp (2013): R.J. Broersma, tekenaar F.R.f.H.